

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KİSMET-Î ASKERÎYE MAHKEMESİ 01 NUMARALI DEFTERİ
(TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meral KURT

**Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Ortaçağ**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Arif BİLGİN

HAZİRAN – 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

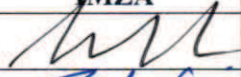

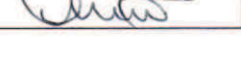
KISMET-İ ASKERİYE MAHKEMESİ 01 NUMARALI DEFTERİ
(TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meral KURT

Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Ortaçağ

“Bu tez 18.12/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Arif BİLGİN	Basarılı	
Prof. Dr. Ümit EKİN	Basarılı	
Doc. Pr. Levent DÜZÜ	Basarılı	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	MERAL KURT
Öğrenci Numarası	:	1260Y12009
Enstitü Anabilim Dalı	:	TARİH
Enstitü Bilim Dalı	:	ORTAÇAĞ
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	KİSMET-İ ASKERİYE MAHKEMESİ 01 NUMARALI ŞER'İYYE DEFTERİ
Benzerlik Oranı	:	%18

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

06/05/2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Prof.Dr. Arif BİLGİN

Tarih: 06/05/2019

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1 : ŞER'İYYE MAHKEMELERİ	4
1.1. Şer'iyye Mahkemeleri	4
1.2. Şer'iyye Mahkemesi Görevlileri	7
1.2.1. Kadı	7
1.2.2. Nâip	10
1.2.3. Kassam	12
1.2.4. Şühûdü'l-hâl	13
1.2.5. Kâtip ve Hademeler	14
1.2.6. Muhzır	14
1.2.7. Mübaşir	15
1.3. Şer'iyye Sicillerinde Yer Alan Konular	15
1.3.1. Hücetler	15
1.3.2. Vakfiyeler	16
1.3.3. İ'lâmlar	18
1.3.4. Ma'rûzlar	19
1.3.5. Mürâseleler	19
1.3.6. Başka Makamlardan Gelen ve Sicile Kaydedilen Belgeler	20
1.4. Şer'iyye Sicillerinin Genel Değerlendirmesi	21
1.5. Tereke Defterleri	24
1.5.1. Tereke Taksiminde Görevli Memurlar	29
1.5.1.1. Kassamlık	29
1.5.1.2. Askeri Kassam Kavramı	30
1.5.1.3. Beledi Kassam Kavramı	32
1.6. Terekeyi Oluşturan Mal Grupları	33
1.6.1. Gayrimenkul mallar	33

1.6.2. Menkul mallar	34
1.6.2.1. Köleler	34
1.7. Terekeden Yapılan Zorunlu Harcamalar	36
1.7.1. Resm-i Kısmet ve Diğer Vergiler	36
1.7.2. Zaruri Harcamalar	37
1.8. Tereke Defterlerinin Genel Değerlendirilmesi.....	38
1.9. Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Şer’iyye Sicilinin Tanıtımı ve Değerlendirilmesi.....	40

BÖLÜM 2 : ŞER’İYYE SİCİLİNDE BULUNAN BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU ve DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ...	54
---	----

SONUÇ	215
KAYNAKÇA	217
ÖZGEÇMİŞ	222

KISALTMALAR

- a. g. e.** : Adı geçen eser
a. g. m. : Adı geçen makale
Bk. : Bakınız
C. : Cilt
çev. : Çeviren
DİA. : Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
H. : Hicri
M. : Miladi
S : Sayı
s. : Sayfa
S. No. : Sicil Numarası
SAÜ : Sakarya Üniversitesi
TTK. : Türk Tarih Kurumu
Vb. : Ve Benzeri
v. dğr. : Ve Diğerleri
Yay. : Yayınları

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Kullanılan Unvanlar ve Lakaplar	45
Tablo 2	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Etnik Köken İfade Eden Lakaplar	46
Tablo 3	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan İstanbul Şehrindeki Mahalle Adları	47
Tablo 4	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan İstanbul Dışındaki Şehir Ve Mahalle Adları	48
Tablo 5	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Mutfak Eşyaları	48
Tablo 6	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Oturma ve Yatak Odası Eşyaları .	49
Tablo 7	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Giyim ve Kuşam.....	50
Tablo 8	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Köle Adları	51
Tablo 9	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Cariye Adları	51
Tablo 10	: 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Meslekler	52

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	x	Doktora	
Tezin Başlığı: Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Defteri (Transkripsiyon ve Değerlendirme)			
Tezin Yazarı: Meral KURT		Danışman: Profesör Arif BİLGİN	
Kabul Tarihi: 18/06/2019		Sayfa Sayısı: vi (ön Kısım) + 221 (tez)	
Anabilim Dalı: Tarih		Bilim Dalı: Ortaçağ	
<p>Osmanlı Devleti tarihinin aydınlatılmasında ana kaynakların başında şer'iyeye sicilleri gelmektedir. Bu kaynaklar Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve kültürel tarihini aydınlatmada araştırmacılara başka tarihi metinlerde yer almayan veriler sunmaktadır. Şer'iyeye sicilleri; Osmanlı Devleti'nde yer alan mahkeme kararları, terekeler, fermanlar ve beratlar gibi pek çok resmi belgeyi içermektedir.</p> <p>Çalışmamızın konusu Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Defteri, Hicri 1000-1017 / Miladi 1592-1609 yıllarına ait mahkemeye intikal etmiş davaları içermektedir. Sicilin içerisinde miras taksimi, alacak ve borç, vasi tayini, vakıf gibi birçok konu yer almaktadır.</p> <p>Bu çalışma ile İstanbul şehrinin 1592-1609 yılları arasında iktisadi, sosyokültürel, hukuki ve idari yapısının belirlenmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Aynı zamanda çalışmamızda şer'iyeye sicilleri, terekeler, mahkemelerde kadı ve diğer görevlilerin sorumlulukları ile Osmanlı hukuk yapısına değinilmiştir.</p> <p>Bu çalışmamızda 01 numaralı şer'iyeye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmamızda 169 varak olan sicil defterin ilk 50 sayfası ele alınmıştır. Defterin bazı sayfalarının yıpranmış olduğu ve okunmasının güçleştiği görülmüştür.</p>			
Anahtar Kelimeler: Miras, Şer'iyeye Sicilleri, Tereke Defterleri, Osmanlı.			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	x	Ph.D.	
Title of Thesis: Court Record Of 01 Number Kismet-î Askerîye (Transcription and Evaluation)			
Author of Thesis: Meral KURT		Supervisor: Professor Arif BİLGİN	
Accepted Date: 18/06/2019		Number of Pages: vi(pre text) + 221 (main body)	
Department: History		Subfield: Middle Ages	
<p>In clarification of history of Ottoman Empire court record are the main sources. These sources submit to the researchers the information that do not exist in other historical texts, in clarification of economic and culturel history of Ottoman Empire. Court record contain lot of official document such as judgment of court, heritages, royal decrees and certificates.</p> <p>Court record of 01 Number Kismet-î Askerîye which is our researche's sujet, contains the cases that revert to court between Hijri 1000-1017 / AC 1592-1609. There are subjects such as partition at the inheritance, debit and credit, appointment of guardianship, foundation in the records.</p> <p>It is aimed to contribute for identifying of İstanbul's financial, sociocultural, legal and official structures. At the same time it is refered to court records, responsibilities of kadi and other officials in courts and Ottoman law structure in our study.</p> <p>In our research number 01 court record's transcription and evaluation has been done. The first 50 shades of the record which contains 169 page has been handled in our study. It is seen that some pages are detrited and it is hard to read.</p>			
Keywords: Court Records, Heritege, Inventory Estates, Ottoman			

GİRİŞ

Osmanlı Devleti, hükmettiği geniş coğrafya üzerinde yalnız askeri ve siyasi faaliyetleri ile toplumların geleceğine yön vermekle kalmamış aynı zamanda hükmettiği bölgelere adil bir yönetim anlayışı da götürmüştür. Bu anlayış neticesinde toplumun sosyokültürel ve ekonomik hayatında önemli etkiler bırakmıştır. Osmanlı Devleti altı yüz yılı aşkın süre boyunca toplum ve devlet ile ilgili yaşanan her olayın kaydını tutmuştur. Bu anlayış günümüzde tarihin aydınlatılmasını sağlaması bakımından araştırmacılara büyük bir kaynak deposu sunmaktadır. Osmanlı Devleti'nin sistemli devlet yapılanması günümüze arşiv kayıtları sayesinde ulaşma imkânı bulmuştur. Bu resmi kayıtların detaylı ve sayıca fazla olanlarını hiç şüphesiz şer'iyye sicilleri teşkil etmektedir. Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nde yer alan şer'iyye mahkemelerin kayıtlarını ihtiva etmektedir.

Osmanlı Devleti'nin temel kaynaklarından olan sicil defterlerinde tutulan kayıtlar yalnız dava konularını içermemektedir. Bu sebeple defterler Osmanlı hukukunun yanında diğer alanları aydınlatması bakımından da oldukça mühimdir. Defterlerde askeri, idari, ekonomik ve toplumsal konular yer almaktadır. Toplumsal yaşamın her alanıyla ilgili resmi kayıtlara şer'iyye sicilleri aracılığı ile ulaşmak mümkündür. Sicillerin başka kaynaklarda az rastlanan bu özelliği ile Osmanlı toplumundaki insan ilişkileri, şehir yapısı, etnik ve dini unsurların çeşitliği, ekonomik yapı gibi konuların aydınlatılması mümkün olmaktadır. Böylece Osmanlı sosyokültürel tarihinin aydınlatılmasında kullanılması gereken ilk kaynaklar arasına sicil defterleri girmektedir.

Şer'iyye sicilleri ile ilgili ülkemizde mevcut çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar incelendiğinde İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın sicillerin önemi ile ilgili yazıları dikkat çekmektedir. Şer'iyye sicilleri ile ilgili ilk ciddi çalışma olarak Halit Ongan'ın "Ankara Sicilleri I-II" eseri karşımıza çıkmaktadır. Halil İncalcık tarafından şer'iyye sicilleri ışığında ortaya konulan "15. Asır Türkiye İktisadi ve İctimai Tarihi Kaynakları" çalışması Bursa şehri ile ilgilidir. Yine Ahmet Akgündüz'ün şer'iyye sicilleri üzerine birçok çalışması bulunmaktadır. Ömer Lütfi Barkan'ın "Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri (1545-1659)" adlı eseri ise tereke defterleri üzerine yapılan en önemli çalışmalardan biri olarak görülmektedir. Hüzeyin Özdeğer'e ait olan "1463-1640 Yılları Bursa Şehri Tereke Defterleri" ve Said Öztürk'e ait olan "İstanbul Tereke Defterleri - Askeri Kassama Ait Onyedinci Asır (Sosyo Ekonomik Tahlil)" adlı eserler şer'iyye sicilleri hakkında ortaya konulan en önemli çalışmalar arasında kabul edilmektedir.

Şer'iyye sicilleri ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri de günümüzde yapılan çalışmalar arasında yer almaktadır. Doktora tezleri incelendiğinde Fatih Bozkurt'a ait olan "Tereke Defterleri ve Osmanlı Maddi Kültüründe Değişim (1785-1875 İstanbul Örneği)" ve bunun yanısıra yüksek lisans tezleri incelendiğinde Ayşegül Çakar'a ait olan "1768-1774 Osmanlı-Rus Harbine Dair Önemli Bir Kaynak: İstanbul Kısmet-i Askeriye Mahkemesi 316 Numaralı Şer'iyye Sicili (İnceleme-Metin)" ile Zehra Yılmaz'a ait olan "760 No'lu Üsküdar Kassâm Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi" adlı tezler bu alanda ortaya konulan çalışmalar arasında yer almaktadır.

Çalışmanın Kapsamı

Şer'iyye sicilleri ile ilgili birçok çalışma olmakla birlikte XVI. yüzyıl İstanbul şehrinin hukuki, iktisadi ve sosyokültürel yapısını Kısmet-î Askerîye Mahkemesi kayıtlarından yararlanılarak inceleyen bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmamızda İstanbul Kısmet-î Askerîye Mahkemesi'ne ait olan 01 Numaralı şer'iyye sicilli kullanılmıştır. 01 Numaralı sicil defteri H.1000-1017 / M.1592-1609 tarihlerini kapsamaktadır. Toplamda 169 varaktan oluşmaktadır. 01 Numaralı sicilde bulunan ilk 50 varak çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu sicilde; Hicri 1000-1017 ile Miladi 1592-1609 tarihleri arasında İstanbul şehrinde yaşayan insanlarla ilgili mahkeme kayıtları yer almaktadır. Bu mahkeme kayıtları XVI. yüzyıl hakkında detaylı bilgiler içermektedir. Bu sicil defterinde genel manada; tereke kayıtları, vasi tayini, boşanma, vakıf, alacak ve borçlar ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

01 Numaralı şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirilmesinin yapıldığı çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde; şer'iyye mahkemeleri ve görevlileri ile sicillerde yer alan konular ele alınmıştır. Yine tereke kayıtları, askeri ve beledi kassam ile tereke kayıtlarında yer alan çeşitli vergiler birinci bölümde açıklanmıştır. Birinci bölüm oluşturulurken literatür taramasından yararlanılmıştır. Bu tarama sonucu elde edilen kitap, ansiklopedi, makale ve tez çalışmalarından fişleme yöntemi ile faydalanılmıştır. Çalışmamızda bulunan ikinci bölümde ise; Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yer almaktadır. Çalışmamızda bulunan 01 Numaralı şer'iyye sicili çok iyi muhafaza edilememiştir. Defterin birçok sayfası tahrip olmuştur.

Aynı zamanda kâtibin yazı stili okumayı zorlaştıran bir diğer etken olmuştur. Bu nedenle de transkripsiyon oldukça güçleşmiştir. 01 Numaralı şer'iyeye sicilinin transkripsiyonunda “basit transkripsiyon” yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada uygulanan transkripsiyon yöntemi, “1.9.Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Değerlendirilmesi” kısmında detaylı olarak anlatılmıştır.

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızda 01 Numaralı defterin transkripsiyonu yapılarak, Osmanlı Devleti'nin 1592-1596 yılları arasındaki sosyokültürel ve ekonomik yaşamıyla ilgili yeni bilgilere ulaşılması hedeflenmiştir. Tez çalışması ile Osmanlı'da yer alan berat sahibi sınıf, İstanbul şehri ve Osmanlı Devleti tarihi hakkında bundan sonra yapılacak olan bilimsel çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Çalışmanın Konusu

Osmanlı Devleti'nin hukuki, iktisadi ve sosyokültürel tarihi ile ilgili konularında daha önce çalışmalar var olmakla birlikte bu çalışmayı önemli kılan hususlar bulunmaktadır. Bu tez çalışması ile XVI. yüzyıla ait Osmanlı hukuk yapısının işlerliği, toplumsal ve iktisadi yapısı ile ilgili bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler; İstanbul şehri içerisinde yaşayan berat sahibi zümrenin toplumsal, hukuki ve iktisadi konularda Osmanlı Devleti içerisindeki durumunun aydınlatılmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda bu tez çalışması ile İstanbul şehrinde yaşayan toplumun yanı sıra kişi adı, unvanı, cinsiyeti, dini, yerleşim yeri, medeni hali, nikah, eş sayısı, çocuk sayısı, çocukların cinsiyeti, boşanma, mal varlığı, mesleği, toplumsal statüsü, mehir miktarı, nafaka talebi gibi birçok veriye ulaşılma imkanı ortaya çıkmaktadır.

BÖLÜM 1 : ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1. Şer'iyye Mahkemeleri

Türkler, tarih boyunca Orta Asya, Avrupa, Mısır, Mezopotamya, İran ve Anadolu topraklarında birden fazla devlet kurarak bu coğrafyalarda hüküm sürmüştür. Türkler, bu geniş coğrafyalarda hüküm sürdükleri sürece adalet anlayışını hiçbir zaman terk etmemiştir. İslamiyet'i benimsemeden önce, Türk devlet ve topluluklarında adalet, toplumsal düzen, cezalandırma vb. yaşamsal normlar, örfi kurallara (töre) göre belirlenmiştir. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmaya başlamasıyla birlikte örfi kuralların yanı sıra İslam hukuku da toplum ve devlet düzenini sağlamada belirleyici olmuştur. Türklerde örfi hukukun başı olarak hükümdar kabul edilmiştir. Osmanlı Devleti'nde de örfi hukukun başı olarak padişah kabul edilmiştir. İslam devletlerinde ise şer'i hukukun başı halife olarak kabul edilmiştir. Osmanlı'da şer'i hukuk kurallarını uygulayıcı olarak kazasker, baş kadı, kadı gibi görevliler tayin edilmiştir. Bu görevliler kendi aralarında hiyerarşik bir düzen içerisinde yetki dağılımına sahip olmakla birlikte padişah örfi hukukun olduğu gibi şer'i hukukunun da başı olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin Anadolu topraklarında kurulmasıyla birlikte devletleşme yani kurumsallaşma süreci de başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin kurumsallaşma süreci incelendiğinde, Türk ve İslam kültürünün etkisiyle, ilk önce toplumun adalet beklentisinin karşılanması adına kadılık kurumunun oluşturulduğu dikkati çekmektedir.

Osmanlı Devleti'nde kadı yüzeysel bir bakış ile değerlendirilirse adaleti sağlayan bir hukukçu, bir hâkimdir. Ancak Osmanlı Devleti kadıları sadece hâkim olarak vazifelendirmemiştir. Osmanlı Devleti için kadı bulunduğu bölgede (kaza) mülki amirdir. Şer'i hukukun uygulayıcısı olan kadıların sadece hâkim değil aynı zamanda mülki amir olarak vazifelendirilmesi bize; Osmanlı Devleti'nin adalet kavramını, devlet teşkilatlanmasının her alanında uygulamak amacıyla olduğunu göstermektedir.

Osmanlı'nın bir İslam devleti ve halkın çoğunluğunun Müslüman olması sebebiyle şer'i hukukunun yeri oldukça mühimdir. Osmanlı Devleti'nde şer'i hukukun yanı sıra örfi hukukun da uygulandığı ve toplumun adalet beklentisinin karşılandığı şer'iyye mahkemeleri Osmanlı adli teşkilatının temelini oluşturmuştur. Şer'iyye mahkemeleri; kadıların hâkim olarak görev yaptığı, Osmanlı toplumunun hukuksal sorunlarına çözüm aradığı yerlerin en başında gelir. Her türlü anlaşmazlıklar ve cezaî yaptırım gerektiren

suçlar “meclis-i şer” olarak adlandırılan kadının başkanlık ettiği mahkemede çözümlenirdi.¹ Kaza idari biriminin başı olan kadı genellikle kaza merkezi olan ve *nefs* tabir edilen şehirde oturur. Kaza bölgesinde yer alan tüm köylerin davaları meclis-i şer olarak adlandırılan ve çoğu kez kadının evi ya da merkez caminin yakınında bulunan mahkemede görülürdü.²

Şer’iyye mahkemesi kayıtları Osmanlı tarihinin aydınlatılmasında ana kaynak olma özelliği taşımaktadır. Mahkemelerin bu özelliği görülen bütün davaların tüm ayrıntılarıyla kayıt altına alınmasından kaynaklanmaktadır. Bu kayıtlar kadı ve naibi tarafından kâtipler aracılığıyla tutulmaktadır. Kadı veya naibi tarafından şer’iyye mahkemelerinde kaydedilen ve resmi geçerliliği olan tüm kayıtların tutulduğu defterlere –şer’iyye sicili, kadı sicili, kadı defteri veya şer’i mahkeme defteri- denilmektedir. Bu defterler XV. yüzyılın ilk yarısından, XX. yüzyılın başlarına kadar geçen zaman dilimi içinde Osmanlı tarihî ve Osmanlı toplumunun sosyal, siyasî, hukukî durumu hakkında önemli kayıtlar içermektedir.³

Şer’iyye sicillerinin ilk örnekleri, Osmanlı Devleti’nin başkentlerinden biri olan Bursa şehrinde görülmektedir. Osmanlı topraklarının genişlemesiyle birlikte Edirne, İstanbul, Mısır gibi önemli şehirlerde tutulan şer’iyye sicilleri günümüze kadar ulaşmıştır. Şer’iyye sicilleri özellikle Osmanlı toplum hayatını inceleme, şehir tarihçiliği veya iktisat tarihi araştırmalarında birincil kaynak olma niteliği taşımaktadır. Şer’iyye sicillerinin incelenmesi konusunda bilimsel çalışma başlatan ilk tarihçi olarak karşımıza Ömer Lütfi Barkan çıkmaktadır. Ömer Lütfi Barkan dışında, Said Öztürk, Hüseyin Özdeğer gibi araştırmacılar da şer’iyye sicilleri üzerinde önemli çalışmalar yapmıştır. Şer’iyye sicilleri üzerinde yabancı tarihçiler de çalışmıştır.

Osmanlı döneminde sicil defterlerinin istenilen şekilde, zorlanılmadan ve tam kayıt altına alınması için farklı belgelerin nasıl kaydedileceğini göstermek amacıyla örnek oluşturması yönünden sakk mecmuaları olarak bilinen rehber kitaplar yayımlanmıştır.⁴ Osmanlı’ya ait şer’iyye defterleri içerisinde pek çok kayıt çeşidi bulunmaktadır. Bunların bir bölümü bizzat mahkemede işlemler sonucu oluşanlar, bir kısmı da İstanbul’dan

¹ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitapevi, Baskı:10 (Isparta 2013): 238.

² Ünal, *Osmanlı Müesseseleri*, s.237.

³ İbrahim İslam, “Adana Şer’iye Sicilleri ve Dini Kültürel Hayata İlişkin Kayıtlar,” *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 19 (2008): 136.

⁴ Fethi Gedikli, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri,” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 189.

gelen belge nüshalarıdır. İ'lâm, hüccet, tereke kayıtları birinci türden belgelere; ferman, emir, buyuruldu, tezkere, berat ise ikinci tür belgelere örnek verilebilir. İlk türdeki belgeler genellikle sicillerin ön bölümünde (sicill-i mahfûz), merkezden gelen belgelerin nüshaları da arka bölümünde (sicill-i mahfûz defterlü) kayıt altına alınmıştır. Fetva örnekleri ve kadıların şahsi notları da sicillerde bulunabilmektedir.⁵ Şer'iyeye sicillerinin ilk bölümünde çoğunlukla Arapça olarak bir giriş bulunur. Bu dibace olarak bilinmektedir. Bu kısımda Allah'a ve Hz.Muhammed'e saygı arz edilmekte ve bundan sonra sicil defterini tutan kadının adı ve görev unvanı yazılmaktadır.⁶ Şer'iyeye sicillerinin bir başka özelliği ise dar ve uzun oluşudur. Bu özelliği taşınabilir olmasını kolaylaştırmıştır. Bu defterlerin XV. Yüzyıldan günümüze kadar ulaşması, kaliteli kâğıt ve mürekkebin kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca şer'iyeye sicilleri 150-200 sayfadan oluşabilmektedir. Sicillerde Arapça ve Osmanlı Türkçesi kullanılmıştır.

Şer'iyeye mahkemesinin kayıtları, kadıların görevleri yanı sıra Osmanlı toplum hayatı hakkında detaylı bilgiler içermektedir. Osmanlı Devleti'nin hukuksal yapısı, dini hayatı ve şeriat kurallarının uygulanma usulü, evlenme-boşanma şartları, iktisadî yapı, şehircilik anlayışı, üretim yapısı, sanat ve kültür hayatı, kitap okuma alışkanlığı vb. konular hakkında siciller önemli bilgiler sunmaktadır.

Şer'iyeye mahkemelerinde kadıların birçok vazifesi bulunmaktaydı. Bu vazifelerin hepsi Şer'iyeye sicilleri sayesinde günümüzde bilinmektedir. Evlenme, miras paylaşımı, yetim ve mal-i gaibin korunması, vasilerin belirlenmesi ya da vasilikten alınması, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine uygun hareket edilmesinin gözetilmesi, suç⁷ ve adam öldürme ve diğer bütün davalar, kısaca şer'î ve hukuki tüm işlemler kadılar tarafından yürütülürdü. Kadıların buldukları bölgelerin güvenlik işleri askeri sınıfa bırakılmıştı. Hububat ve işçi temini, hayvan sevki, menzil emirleri, asker temini, ekonomik işler, mabadı rayice göre eşyaya narh konması, belediye işleri yani askeri güvenlikten başka bütün kamu işlerinin sağlanması kadıların aitti. Bundan ötürü kadılar yetkileri bakımından devlet merkezine bağlı görev sahibiydiler.⁸ Kadılar şer'î hukuk kurallarını Hanefî mezhebine göre uygulamışlardır. Anadolu ve Rumeli'de Hanefî mezhebi dışında diğer mezhep

⁵ Yunus Uğur, "Şer'iyeye Sicilleri," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 39 (2010): 9.

⁶ Ahmet Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyeye Mahkemeleri Ve Şer'iyeye Sicilleri," *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 14 (2009): 24.

⁷ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, Baskı:3 (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988), s.108.

⁸ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.109.

görüşlerinin de uygulandığı görülmüştür. Ancak on altıncı asrın ortalarından itibaren bu hususta sert bir tavır benimsenmiş, istisnai uygulamalar sona erdirilerek Anadolu ve Rumeli’de yalnızca Hanefi mezhebinin kuralları uygulanarak bu mezhep dışındaki görüşlerden faydalanmaya izin verilmemiştir.⁹

Osmanlı Devleti’nin yüzyıllar boyunca ihtiyaçlarına cevap veren şer’iyye mahkemeleri ve kadılık kurumu zaman içerisinde pek çok Osmanlı kurumunda olduğu gibi değişime uğramıştır. Bu kurumların değişime uğramasının nedenlerinden biri Osmanlı Devleti’nin eski gücünü Avrupa karşısında koruyamaması olarak açıklanabilir. Osmanlı son yüzyıllarında eski gücüne yeniden kavuşmak ve modernleşmek anlayışı çerçevesinde batılılaşma süreci başlatmıştır. Bu batılılaşma süreci Osmanlı hukuk sistemini de etkilemiştir. Batılılaşmanın dışında, ilmiye teşkilatının merkezi otorite üzerindeki yoğun etkisinden kurtulmak ve kadı mahkemelerine yeni bir boyut kazandırmak da amaçlanmıştır. Batılılaşmanın hukuksal bir metni olan Tanzimat Fermanı ile mahkemeler üzerinde bir takım değişiklikler meydana gelmiştir.

Batılılaşmanın ilk örneklerinden olan Tanzimat Fermanı ile şer’i mahkemelerin yetkileri sınırlandırılmıştır. Bu yetkilerin daraltılması sonucunda adalet temini için farklı oluşumlara gidilerek sancak ve eyaletlerde meclisler açılmış ancak Osmanlı Devleti’nin yıkılmasıyla birlikte bunların geçerliliği de ortadan kalkmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasından sonra 1924 yılında “Mahâkim-i Şer’iye’nin ilgasına ve Mahâkimin Teşkilatına ait Ahkâmı Muâdil Kanûn” ile şer’i mahkemelerin işlerliğine kesin olarak son verilmiştir.¹⁰

1.2. Şer’iyye Mahkemesi Görevlileri

1.2.1. Kadı

Arapça’da kaza (kadâ) kökünden ism-i fail olan kadı, kişiler arasında çözüm bekleyen hukuki olay ve davaları İslami hükümlere göre karara bağlamak üzere devletin yetkili makamları tarafından tayin edilen görevli kişiyi ifade etmekteydi. Kuran-ı Kerim’de kadı kadı kelimesi geçmektedir.¹¹

⁹ Mehmet Akif Aydın, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı Ve İşleyişi,” Editör. Hasan C. Güzel, *Türkler Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları 10 (2002): 17.

¹⁰ Abdülkadir Erçin, "Osmanlı Devleti’nde Kadı Ve Şer’i Mahkemeler," *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi* 2 (2015): 21.

¹¹ Erçin, "Osmanlı Devleti’nde Kadı," s.16.

Kadı; İslam devletlerinin hepsinde hukukun temsilcilerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk-İslam devletlerinde var olan kadılık kurumu, Osmanlı Devleti'nin hukuk sisteminde daha düzenli bir görev hiyerarşisine sahip idi. Osmanlılar kadılık kurumunu oluştururken pek çok vazifenin yanında toplumun nikâh, miras taksimi, noter ya da belediye başkanı ihtiyacını da karşılamaya yönelik görev sorumluluğunu kadıya yüklemiştir. Bu görev sorumluluğunun büyüklüğü sadece kadıya verilen vazifelerin çokluğundan kaynaklı değildi. Aynı zamanda bu büyük sorumluluk kadının taşrada doğrudan padişahın vekili olmasından da kaynaklanmaktaydı. Kadılar padişah ve şer'i hukukun temsilcisi olarak ahlak sahibi olmalı aynı zamanda şer'i hukuku iyi bilmeliydi.

Osmanlı, kuruluşundan itibaren din adamları ve ahiler gibi toplumu temsil eden zümrelerden yararlanmıştı. Bu sayede insanlar karşısında meşruluk kazanmış ve desteklenmiştir. İlk padişah olan Osman Bey'de toplumda ön planda olan fakihlerden yardım almıştır. Bu fakihlerin en meşhuru Dursun Fakih olup Osman Bey'in hukuk danışmanı olarak vazifelendirilmişti.¹² Osmanlı'da ilk kez Osman Bey tarafından kadı atanmıştır. I. Murat döneminde ise Kazaskerlik Kurumu oluşturulmuştur. Kazasker; Osmanlı'da adaletten sorumlu Divan-ı Hümayun üyesidir. Zamanla toprakların genişlemesiyle birlikte Kazaskerlik makamı Rumeli ve Anadolu Kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır.¹³ Osmanlı Devleti'nde vazifeli olan kazasker ve kadı ilmiye sınıfına mensuptu. İlmiye sınıfına mensup olmaları iyi bir eğitim almalarının sonucuydu. Osmanlı Devleti ilmiye sınıfından olan bu görevlilerin ve müderris gibi yine kazasker tarafından tayin edilen ilmiye sınıfı mensuplarının iyi eğitim alabilmesi için medreseler kurmuştur. Bu medreselerin en önemlileri Sultan II. Mehmet döneminde oluşturulan Sahn-ı Seman Medreseleri ile I. Süleyman zamanında oluşturulan Süleymaniye Medreseleridir.

Osmanlı'da kadıların tayini bir düzene bağlanmıştır. Sahn-ı Seman ve Süleymaniye Medreselerini bitiren öğrenci, tecrübe kazanmasını sağlayan mülazemet dönemi için sancaklarda bulunan kadıların yanına gönderilmiştir. Burada öğrenci üç ile beş yıl arasında değişen bir sürede deneyim kazandıktan sonra imparatorluğun başkentine geri dönmüştür. Bu süreç sonucunda yeterliliğini sınavla gösterenler, kazalardan birine tayin

¹² Necdet Öztürk, *14- 15. Asır Osmanlı Kültür Tarihi Devlet Düzeni-Sosyal Hayat*, Baskı:1 Eylül 2014, s.52.

¹³ Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 418.

edilerek göreve başlamıştır. Kadı tayini padişahın beratı ile gerçekleşmektedir. Kadıları ilgilendiren resmi işler ruzname denilen defterlere kaydedilmiştir.¹⁴ Kadı tayininde böyle bir yol izlenmesinin sebebi mülki amir olarak taşraya gönderilmeleri ve kazalarda padişahı temsil edecek olmalarıydı. Kadılar görev için gönderildikleri kazalarda çok uzun süre vazifede kalamamıştır.

Osmanlı Devleti'nde kadının bir kazada bulunduğu görev süresi XVI. yüzyılda üç yıl iken bu süre XVII. yüzyılda kadıların bölge halkı ile olan ilişkilerinde yakınlaşma ya da görevde meydana gelebilecek aksaklıklar, kadro yetersizliği gibi sebeplerden dolayı bir yıla indirilmiştir. Küçük kadılıkların görev süresi ise ilk olarak iki yıla daha sonra 20 aya indirilmiştir.¹⁵ Osmanlı Devleti'nin kadıların görev süresini kısa tutması, kazalarda denetimi ve otoriteyi korumayı amaçladığını göstermektedir. Ayrıca kadıların kazalarda kısa süre tutulmalarının en önemli sebebi; kadıların bölge halkıyla olan ilişkilerini belli bir mesafede tutmalarını sağlamaktır. Bununla, kadılık makamı kullanılarak meydana gelebilecek usulsüzlüklere engel olmak amaçlanmıştır.

Kadılar dereceleri bakımından iki büyük kısma ayrılıyorlardı. Bunlardan ilki büyük kadılık olan mevleviyet bulunmaktaydı. Mevleviyetten sonra ikinci derece kabul edilen kaza kadıları yer almaktaydı.¹⁶ Kadıların gelir düzeyleri farklılık göstermiştir. Başlangıç görevlerinde 150 akçeye kadar günlük geliri olan kadıların eyalet ve sancak merkezinde bulunanları; günlük gelir olarak 300 ila 500 akçe alabilmiştir. İstanbul, Bursa ve Edirne kadıları en fazla geliri olanlardır. İstanbul kadısı zamanla kazasker olarak vazifelendirilmiştir.¹⁷

Merkezden tayin olunan kadılar, vazifeleri ile buldukları bölgenin mülki, ekonomik ve askeri faaliyetlerinden sorumlu olmaktan başka, kazanın hâkimidir. Bütün bu görev ve sorumlulukları üstlenen kadı yaptığı işler nedeniyle doğrudan merkeze karşı sorumlu olmuştur. Şer'iyye mahkemelerinin temel taşı niteliğindeki kadı, halkın şikâyetleriyle ilgilenmekle yükümlüydü. Bu amaçla şer'i hukuka göre sorunlara çözüm bulmaya çalışırdı. Şer'i hukuka göre sorunları çözemezse, şer'i hukuka aykırı olmayan, örfi hukuk kurallarına kadar pek çok çözüm arar ve nihayetinde adaleti en makul şekilde sağlardı.

¹⁴ İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat Ve İdare Tarihi*, Baskı:3 (Cedit Neşriyet, 2010), s.264.

¹⁵ Erçin, "Osmanlı Devleti'nde Kadı," s.17.

¹⁶ Erçin, a.g.m.,s. 17.

¹⁷ Erol Özbilgen, *Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye*, Baskı:6 (İstanbul: İz Yayıncılık, 2014), s.164.

Kural olarak, her kadı ancak kendi kadılığındaki davalara bakabilirdi. Bu, kadıların sadece kendi yargı çevrelerinde ikamet eden kişilerin davalarına bakacağı anlamına gelmemektedir; onlarla beraber misafir olarak da olsa yargı çevresinde bulunan her şahıs davalı veya davacı olma hakkını haizdir. Bir başka ifadeyle, kadı kendi yargı çevresinde oturan her şahıs üzerinde kaza selahiyetini haizdir; yani davalı, kadının yargı çevresinde buldukça bir yetki itirazı yapamaz; nerenin ahalisinden olursa olsun, velev ki, misafir olarak bir kadının yargı çevresi içinde ise ara mahkemesine davalı sıfatıyla dava edilebilir.¹⁸

Osmanlı, adalet kavramını devletin ve toplumun her alanında uygulamak amacıyla kendi döneminin en güzel örneği olan şer'iyeye mahkemelerini kurmuştur. Şer'iyeye mahkemelerinde görevlendirdiği kadıyı iyi medrese eğitimi almış alimlerden tayin ederek devletin otoritesi ve adaletini taşraya kadar ulaştırmayı uzun yıllar başarabilmiştir. Ancak Osmanlı Devleti yıkılma sürecinde otoritesini ve denetimini kaybetmiş bu hemen hemen her kurumun işlevini yitirmesine neden olmuştur. Kadılar, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde usulsüzlükleri ile merkeze şikayet edilen bir görevliye dönüşmüş ve haksız kazançlar elde etme çabasında olduğu anlaşılmıştır. Bu durum halkın, Osmanlı Devleti'nin adaletine olan inancını sarstığı gibi sorunları için artık şer'iyeye mahkemelerine ve kadılara başvurmamasına yol açmıştır. Osmanlı Devleti Tanzimat sonrası bu kurumlarda düzenlemelere gitmiş olsa da artık eski yararlı işlevi geri kazandırılmamıştır. Nihayetinde Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanı ile bu kurumlar yerini cumhuriyete özgü yeni kurumlara bırakmıştır. 1924 yılında kabul edilen Tevhid-i Tedricat Kanunu ile kadı yetiştiren medreseler kapatılmıştır. Yine aynı yıl çıkarılan kanun ile kadılık kurumu, Türk idari ve adli teşkilatından tamamen kaldırılmıştır.¹⁹

1.2.2. Nâip

Nâip, vekil anlamına gelmektedir; kadı yardımcısı ya da kadı vekili anlamı en yaygındır. Nâipler; kadı kadar iyi eğitim görmemiş olmakla birlikte ulemadan kabul edilmiştir. Kadının olmadığı durumlarda davalara bakmak, köylerdeki duruşmaların

¹⁸ Mustafa Şentop, "Tanzimat'tan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin Görev ve Yetkisi," *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları* I (2006): 101.

¹⁹ Şeniz Anbarlı Boztaş ve Konur Alp Demir, "Osmanlı Adli Ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme - The Qadi In Ottoman Justice And Administrative System: An Evaluation Of Institutional," *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6 (2014): 86.

yerinde görülmesi amacıyla kadının gidemediği kırsal bölgeye gitme vazifelerini ifa etmişlerdir.²⁰

Osmanlı Devleti'nde şer'iyeye mahkemelerinin hâkimi olan kadılar görevlerinin fazlalığı nedeniyle her bölgeye kendileri gidememiştir. Bu nedenle kendi adlarına kadının görevlerini yürütecek olan bir yardımcıya ihtiyaç duymuşlardır. Kadıların bu yardımcılara kadı nâibi denilmiştir. Kadılar bazı zamanlarda uzak olan vazife yerlerine gitmeyerek kendilerini temsil etmesi amacıyla naip tayin etmişlerdir.²¹ Kadılar arpalık olarak kendilerine verilen kazalara gitmez yerlerine nâip atarlardı. Nâipler ise görevleri karşılığında elde ettikleri ücreti kadı ile aralarında bulunan anlaşma gereği paylaşırdı.²²

Nâipler, bir düzen içerisinde kadının görevlerini uygulamıştır. Bundan dolayı buldukları mahalde hukuki, idari, güvenlik, esnaf ve fiyat denetimi gibi konular ile ilgilenmiştir.²³ Nâipler sadece kendilerini tayin eden kadının kaza bölgesinde yetkilidir. Bu bölge dışında yargılama faaliyetinde bulunamazlar. Buldukları takdirde bu hüküm nâfiz olmadığı için uygulanamaz.²⁴

Şer'iyeye mahkemelerinde kadılar adına çeşitli konularda vazife gören nâipler vardı. Nâipler görevlerinin özelliklerine göre kaza, arpalık, mevali, kadı, bab, ayak nâipleri olarak sınıflandırılmıştır.²⁵

Osmanlı Devleti taşra teşkilatı örgütlenmesinde nâiplik uygulaması ile kadının gidemediği ya da gitmediği yerlere ulaşabilmiştir. Bu uygulama ile halkın ihtiyaç duyduğu hukuksal düzenlemelerin kadı adına yapılması imkanı ortaya çıkmıştır. Nâipler de tıpkı kadılar gibi ahlaki değerleri önemseyen ve medrese eğitimi almış kişiler arasından seçilmiştir. Böylece halkın hukuksal düzenlemelerde herhangi bir sorun yaşamaması amaçlanmıştır. Nâipler, kadıların en önemli yardımcıları olmuşlar ve onların sorumluluklarını paylaşmışlardır.

²⁰ Hatice Sevici, "54 Numaralı Konya Şer'iyeye Sicili'nin (1-90) Değerlendirme Ve Transkripsiyonu (H.1150-1152 / M. 1738-1740)," (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya* 2011), s.8.

²¹ Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)," *Belleten* 244/LXV (Ankara: 2001): 963.

²² Abdullah Saydam, *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Baskı:2 (İstanbul: Kitapevi, 2015): 302.

²³ Ortaylı, Türkiye, s.272.

²⁴ Abdullah Demir, "Osmanlı Devleti'nde Kadılar Ve Naipler," *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi International Journal of Social Sciences* 1 (2017): 37.

²⁵ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.117.

1.2.3. Kassam

Osmanlı Devleti'nde yer alan şer'iyye mahkemelerinin en önemli işlevlerinden biri de miras taksimidir. Ölen kişinin varisleri tarafından mirasın paylaşılması hususunda şer'iyye mahkemelerine başvuru yapılması ile birlikte miras taksimi için gerekenler, mahkeme görevlilerince yerine getirilirdi. Kadıların miras taksiminde yardımcı olması için kassam olarak adlandırılan bir memur bulunurdu.

Lügatte; "bölmek" manasındaki kısım mastarından türeyen kassam "taksim eden, bölüşüren" anlamına gelmektedir. Osmanlı'da kassam; özellikle miras davalarına bakan, gerekli incelemeleri sonucunda davayı karara bağlayarak terekeyi mirasçılar arasında pay eden görevli olarak anlam kazanmıştır.²⁶ Osmanlı Devleti'nde askeri ve beledi olarak iki ayrı kassam bulunmaktadır. Askeri kassam berat sahibi olan zümrenin miras taksimi ile görevliyken, beledi kassam bu zümre dışındakilerin miras paylaşımından sorumlu tutulmuştur.²⁷ Kassamın bulunmadığı bölgelerde onun vazifesini naipler yerine getirmiştir.²⁸ Kassamın gözetiminde, vefat eden kişinin terekesi kayıt altına alınmıştır. Kadınlıklarda bağımsız bir kassam defteri yer almaktaydı. Mirasın maddi değeri tespit edilerek yazılır ve İslami usule göre varisler arasında paylaştırılırdı.²⁹

Tereke taksiminde kadı ya da kazasker adına görev yapan kassam; vazifesi karşılığında binde 15 ila 25 arasında değişen oranda resm-i kısım denilen bir ücret almaktaydı.³⁰ Kassamların almış oldukları bu vergi çeşidi büyük meblağlara denk gelmemekteydi. Osmanlı Devleti'nde alınan resm-i kısım vergisi zaman zaman farklı rakamlarda da görülmekteydi. Bazı dönemlerde bu verginin alımında, aşırıya gidildiği ve bu nedenle şikayetlerin halk arasında arttığı da Osmanlı Devleti'nde görülmüştür.

Osmanlı Devleti miras taksiminde görevli olan şer'iyye mahkemeleri, kadılar ve kassamlar oldukça dikkatli davranmışlar ve her şeyin kaydını tutmuşlardır. Bu sayede günümüzde Osmanlı halkının miras taksimini, devletin bu konuda uyguladığı hukuk kurallarını ulaşabilme imkanı ortaya çıkmıştır.

²⁶ Said Öztürk, "Kassam," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 24 (2001): 579.

²⁷ Arif Bilgin ve Fatih Bozkurt, "Bir Mali Gelir Kaynağı Olarak Vârissiz Ölenlerin Terekeleri ve Beytülmal Mukataalar," *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 20 (2010): 3.

²⁸ Öztürk, "Kassam," s.580.

²⁹ İsmail Cansız ve Uğur Ünal, "Kassam Defterlerine Göre Yozgat'ta İdârî ve Kültürel Durum," *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3/22 (2002): 151.

³⁰ Öztürk (2001), a.g.m., s.581.

1.2.4. Şühûdü'l-hâl

Osmanlı Devleti'nde şer'iyye mahkemelerinin varlığı devletin adaletle hükmetme amacında olduğunu göstermektedir. Bu adalet anlayışının mahkeme kararlarına yansımaları en önemli amaçtır. Bu doğrultuda Osmanlı Devleti yargının ve kadının bağımsızlığını aynı zamanda tarafsızlığını mahkemelerde yer alan şahitler aracılığıyla etkin hale getirmiştir.

Mahkemelerde yargılama sürecini gözlemci olarak izleyen görevlilere şühûdü'l-hal denir. Kazalarda, kasabanın ileri gelenlerinden, kadı olmak için gereken şartlara sahip olanlar arasından seçilen bu kişiler sadece yargılamaya tanıklık ederlerdi.³¹ Şühûdü'l-hal olarak nitelendirilen bu kimselerin kazanın ileri gelenleri arasından seçilmesinin sebebi mahkeme üzerinde herhangi bir baskı unsuru oluşturulmaması amacından kaynaklanmaktadır. Mahkeme kararlarını hukuka en uygun biçimde sonuçlandırmak için şahitlerin kadı olabilecek kimselerden seçilmesi şühûdü'l-hal olarak adlandırılan görevlilere verilen önemi göstermektedir. Çoğunlukla şahitler bölgenin ileri gelenlerinden seçilmiştir. İtibarlı kimselerin ismi, kıymet ve saygı ifade eden unvanları ile birlikte mahkeme defterine kaydedilirken, bölgenin ileri gelenlerinden olmayan kimselerin yalnızca adları, mahalleleri ile sahip oldukları meslekleri yazılmaktaydı.³² Örnek vermek gerekirse bu listelerde ilk olarak, "şühûdü'l-hâl" arasında varsa öncelikle kadı ve müderrisler, sonra şehrin ileri gelenlerinden olan örf görevlileri, muhızlılar ve kethüdalar ile yeniçeriler kaydedilmekteydi. Bütün bunlardan sonra kim oldukları belirlenemeyen şehirliler halk yer almaktaydı. Ancak liste yine de devam ediyorsa bu defa geriye kalanlar "ve gayruhum mine'l-hâzırîn" olarak ifade ediliyordu.³³ Şühûdü'l-hâl olarak çoğu zaman emekli müderrisler, kadılar, müftüler, kazaskerler görev yapmışlardır.³⁴

İslam hukukunda şahitlik oldukça önemli bir sorumluluk olarak kabul edilmiştir. İslam hukukunun önemli bir uygulayıcısı durumunda olan Osmanlı, mahkemeye tanıklık etme sorumluluğunu şer'iyye mahkemelerinde bulunan şühûdü'l-hâl ile hayata geçirmiştir. Şühûdü'l-hâl'de yer almak için kazanın ileri gelenlerinden olmak, bilgi sahibi olmak,

³¹ Gökçen Topuz ve Belkıs Konan, "Geçmişten Gümümüze Türk Hukukunda Hâkimin Tarafsızlığı," *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 66 (2017): 770.

³² Erçin, "Osmanlı Devleti'nde Kadı," s.20.

³³ Hülya Taş, "Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şühûdü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir?," *Bilig* 44 (2008): 33.

³⁴ Saydam, *Osmanlı Medeniyeti*, s.302.

mahkeme ile kadının bağımsızlığına saygı duymak ve bu doğrultuda şahitlik etmek gerekmektedir. Sicillerde şühûdü'l-hâl kaydının bulunması Osmanlı kazasının ileri gelenleri hakkında bilgi edinmemizi sağlamaktadır. Bu bilgiler sayesinde kazaların sosyokültürel yapısı hakkında önemli değerlendirmeler yapılmaktadır.

1.2.5. Kâtip ve Hademeler

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren en ufak bilgiyi dahi kayıt altına alma gereği duymuştur. Bu gereklilik zaman içerisinde bir devlet geleneği haline dönüşmüştür. Şer'iyeye mahkemelerinde de bu devlet geleneği doğrultusunda mahkeme ile ilgili her bilgi kayıt altına alınmıştır. Şer'iyeye mahkemelerinde kadıya bu konuda yardım eden görevli kâtiptir. Lügatte ketb "yazmak" fiilinden türetilmiş bir ism-i fail olan kâtip (kâtip, çoğulu küttab, ketebe) "yazı işleriyle ilgilenen kişi, sekreter, yazıcı: bilgili kişi, noter: muharrir" anlamına gelmektedir.³⁵ Kâtibin en mühim vazifesi, iki tarafın iddia ve savunmalarını, şahitlerin ifadelerini doğru olarak kayıt altına almaktır.³⁶

Hademeler; mahkemelerde resmi belgelerin getirilmesi, davaların ve mahkemelerin asayişinin kontrolü gibi ayak işleri ile ilgilenmişlerdir.³⁷

1.2.6. Muhzır

Sözlükte "huzura getiren, hazır bulunduran" manasında kullanılmıştır. Mahkeme kâtipliğine gerek bulunmayan küçük kadılıklarda muhzır yer alır ve kitabet görevini kadıya da muhzır yerine getirirdi.³⁸ Özel hukuka ait problemlerde mahkemeye çağırma vazifesi, muhzırbaşı başkanlığındaki muhzırlar aracılığıyla uygulanıyordu. Durum bu şekilde olunca şer'iyeye mahkemesinin herhangi bir kolluk kuvvetine gereksinimi kalmıyordu.³⁹

Yargılama esnasında mahkemedeki güvenliğin sağlanması yine muhzırın vazifelerindendi. Muhzırlar; suçluların takibi ya da yakalanması, soruşturmalarda yer alma gibi konularda hususi görevlerle de vazifelendirilebilirdi. Muhzır; şer'iyeye

³⁵ Mustafa Sabri Küçükaşçı, "Kâtip," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/katip#1> (Erişim: 19.02.2019): 49.

³⁶ Hikmet Tepeli, "337 Numaralı Bozkır Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi," (*Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Konya 2010), s.23.

³⁷ Tepeli, "337 Numaralı Bozkır Şer'iyeye," s.24.

³⁸ Recep Ahışhalı, "Muhzır," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/muhzir> (Erişim: 19.02.2019): 85.

³⁹ Taş, "Şühûdü'l-Hâl," s.28.

mahkemesinin yer aldığı bölgenin yaşayanlarının içinden daha önceden bu görevi yerine getirmiş kimselerde veya devlet görevi üstlenmiş (askeri) zümre mensuplarından seçilmiştir. Sivil halktan muhızır tayin edilemezdi.⁴⁰

Muhızırların, mahkemenin güvenliğini sağlayan bir polis ya da jandarma görevi üstlendikleri anlaşılmaktadır. Kadılar tarafından güvenlik amacıyla vazifelendiren muhızırlar mahkemelerin işleyişinde önemli bir görevli olarak kabul edilmiştir.

1.2.7. Mübaşir

Osmanlı şer'iyeye mahkemelerinde görülen mübaşir kadıya yardım eden bir diğer görevlidir. Sözlükte geçen ifadesiyle bir işe başlayan manasına gelmektedir. Mahkemeden belgeleri getirip götürün, davalı ve davacılar ile şahitleri yüksek sesle okuyan mahkeme görevlisine mübaşir denmektedir. Adli memur olarak iki anlamı bulunmaktadır. Bu anlamlardan ilki celp ve tebliğ işleri ile ilgilenen görevli memurdur. Diğeri ise; Tanzimat Dönemi öncesinde devlet tarafından takip edilmesi ya da soruşturulması gereken bir konu için vazifelendirilen memur anlamında kullanılmıştır.⁴¹

Mübaşirler, günümüzde de mahkemelerde evraklarla ilgili işleri yürütmektedir. Mahkemede dava taraflarını mahkeme salonuna çağırarak da görevlidir. Mübaşir, bazı değişikliklere uğramasına rağmen, genel anlamda aynı vazifelere sahip olarak Osmanlı'dan günümüze ulaşan mahkeme görevlisidir.

1.3. Şer'iyeye Sicillerinde Yer Alan Konular

1.3.1. Hüccetler

Şer'iyeye sicillerindeki manasıyla hüccet, kadının kararı bulunmayan, taraflardan birinin kararıyla diğerrinin onayını içeren ve üzerinde bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını bulunduran senet anlamına gelmektedir.⁴² Şer'iyeye mahkemesinden verilen bir hak veyahut bir sahiplik ifade eden resmi belge şeklinde belirtilen hüccet, bir davayı ispat eden hukuki kanıt olarak kabul edilmektedir.⁴³ Hüccetlerin delil niteliğinde olması önemli konularda halkın şer'iyeye mahkemelerine güvenmesini sağlamıştır. Bunun sonucunda

⁴⁰ Ahışhalı, "Muhızır," s.85.

⁴¹ Tepeli, "337 Numaralı Bozkır Şer'iyeye," s.24.

⁴² Seda Çalı ve Hasan Kuşçu, "452 Numaralı Elbistan Şer'iyeye Sicil Defterinin 200-300 Sahifelerinin Konu Fihristi 1286-1287 (1869-1870)," *Kesit Akademi Dergisi* 4/13 (Mart 2018): 411.

⁴³ Ramazan Günay, "Şer'iyeye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil," *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 27 (2012): 16.

insanlar çözüm gerektiren konuları, hüccetlerin delil kabul edilmesi sebebiyle daha sık mahkemeye taşımıştır.

Hüccetler, anlam ve kayıt edilme bakımından kendilerine özgü belgeler olmasına rağmen şer'iyeye sicillerindeki başka kayıtlarla karıştırılmıştır. Genellikle hüccetin ilâmla birbirine karıştırıldığı bilinmektedir. Bu belgeleri birbirinden ayıran belirgin özellikler bulunmaktadır. İlâm belgesinde herhangi bir mühür ve imza bulunmaz iken, hüccet denilen evrakta kadının, şahitlerin imzası bulunmaktadır. Aynı zamanda kararlar hukuka göre kesin kabul edilmiştir.⁴⁴

Mahkemelerde görülen davalar sonucunda hüccetin aslı, dava taraflarına verilmiştir. Aynı zamanda bir örneği de sicil defterine yazılmıştır. Dava taraflarına verilen asıl belgede kadının mührü bulunurken, şer'iyeye defterine kopya olarak kaydedilenlerde mühür bulunmamaktadır. Hüccetler; boşanma, miras, borç, köle azadı, evlenme, talak ile boşanma, velayet, rehin, iflas vekalet gibi başlıca çeşitlerden oluşmaktadır.⁴⁵

Hüccet ve ilâmlarda yer alan başlıca bilgiler; idari birimlerin isimleri, kişi adları ve inançları ya da unvanları olarak sıralanabilir.⁴⁶ Bu bilgiler sayesinde Osmanlı Devleti'nin toplum hayatını öğrenebilme imkanı ortaya çıkmaktadır. Hüccetler, şer'iyeye mahkemelerinin hangi konularla ilgilendikleri, toplumun hangi konularda daha çok kadı görüşüne ihtiyaç duyduğu, görüşülen konulara şer'i hukuka dayanarak nasıl çözüm getirildiği gibi konular hakkında bilgi edinmemize olanak sağlamıştır.

1.3.2. Vakfiyeler

Vakıf; Arapça kökenli bir kelime olup, anlamı “durdurma, duruş, büsbütün vermek, bağışlamak ve alıkoyma” şeklinde ifade edilmektedir.⁴⁷ Vakıflar, Türk-İslam devletlerinin tümünde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de sosyal yardımlaşmanın temel unsuru olmuştur. Bu kurumlar toplumdaki muhtaç kimseler ve hayvanların bakımını karşılamak için kurulmuştur. Vakıflar, Osmanlı Devleti içinde yaşayan zengin olarak kabul edilen ve servetini Allah yolunda, onun rızasını kazanmak için harcamak isteyen kimselerin isteği sonucu hayata geçmiştir. Vakıfların kurulması hukuki bir süreç olduğu

⁴⁴ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.108.

⁴⁵ Mustafa Oğuz ve Ahmet Akgündüz, "Hüccet," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, [https:// islamansiklopedisi.org.tr/huccet--mahkeme](https://islamansiklopedisi.org.tr/huccet--mahkeme) (Erişim: 20.02.2019): 446.

⁴⁶ Uğur, “Şer'iyeye Sicilleri,” s.9.

⁴⁷ Yasin Akyıldız ve Ali Rıza Abay, “Vakıf Müessesesinin Gelişimi Ve Mahiyeti Tarihsel Bir Değerlendirme,” *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* 15 (Aralık 2017): 143.

için bu konuda başvuru mercii kadı ve şer'iyeye mahkemeleri olmuştur. Bu sebeple vakıfların kurulması, çeşitleri, içerikleri, vakfı kuran kişi gibi bilgiler sicillere kayıt edilmiştir. Bu kayıtlar günümüze kadar ulaşmıştır. Bunun sonucunda da Osmanlı'nın sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı hakkında bilgi edinme imkanı ortaya çıkmıştır.

Osmanlı'da vakıflarla ilgili belgeler arşivlerde önemli bir yer tutmaktadır. Bu belgelerin kaydedilmesi, korunması ve saklanması hukuki açıdan bir zorunluluk olduğu için arşiv kayıtları içerisinde en çok yer tutan belgelerden birini oluşturmaktadır. Şer'iyeye sicillerinde özellikle vakıflarla ilgili üçte bir ile yarıya yakın bir oranda kayıtlar yer almaktadır. Bu alanda vasiyetnameler, vakfiyeler ve muhasebe kayıtları gibi arşiv belgeleri hukuki birer metin özelliği taşımaktadır.⁴⁸

Osmanlı'da kurulan vakıfların hukuki metni olarak karşımıza vakfiyeler çıkmaktadır. Vakfiyeler, vakıflar hakkında bilgi içermesi bakımından önemlidir. Hücetler içinde kendine özgü bir tür olan hücet belgesi de vakfiyelerdir. Vakfiyeler kendine özgü bir ifade tarzı ve içerikleriyle diğer⁴⁹ hücet çeşitlerinden farklıdırlar. Vakfiyelerin; menkul, akar, istibdal gibi çeşitleri vardır.⁵⁰

Osmanlı'da pek çok vakfiye kaydı bulunmaktadır. Bu vakfiyeler içerik bakımından oldukça ayrıntılıdır. Vakfiyelerin muhtevası sıralanacak olursa;

a-Allah'a şükür ve övgü sonra Hz. Muhammed'e salavat, daha sonrasında sevap ve mükafat hakkındaki ayet ve hadisler,

b-Vakıf olarak bırakılan mallar,

c-Vakıf olarak bırakılan malların ya da vakfın nasıl idare edileceği,

d-Masrafların neler olacağı ve gelirlerin hangi yerlere harcanacağı,

e-Vakfı kimlerin yöneteceği, kaç kişi çalışacağı, çalışanlara ödenmesi gereken ücretler, ücretlerin hangi gelirlerden sağlanacağı, vakıftan kimlerin hangi şartlarla faydalanacağı,

f-Kadının vakfın sıhhat ve lüzumunu bildiren hükmü,

⁴⁸ Tahsin Özcan, "Osmanlı Vakıf Hukuku Çalışmaları," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 517.

⁴⁹ Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki," s.32.

⁵⁰ Oğuz ve Akgündüz, "Hücet," s.447.

g-Sonunda tarih ve kadının mührü bulunurdu.⁵¹

Vakfiyeler içeriğinden de anlaşılacağı gibi hukuki bir metindir. Vakfiyeler belli kurallara bağlanmış ve sicillere kayıt edilmesi ile de resmiyet kazanmıştır. Osmanlı Devleti'nin resmi bir belgesi olması ve içerdiği bilgiler dolayısıyla vakfiyeler önemli tarihi belgelerdir ve araştırmalarda sık sık başvuru kaynağı olarak kullanılmaktadır.

1.3.3. İlâmlar

İlâm, bildirmek, duyurmak demektir, kadının herhangi bir konu için yaptığı araştırmanın kendi imzası ile başvuru makamına arz etmesi anlamına gelmektedir. İlâmlar doğrudan doğruya ya da vaki sual üzerine bildirir.⁵² İlâmların muhatabı icra makamlarıdır. Mahkemelerin kararlarını icra makamına ilam etmesi zorunludur.⁵³ Her ilâm belgesi, davalı ve davacının iddiaları, delilleri ve cevapları gibi konuları içermektedir. Aynı zamanda son bölümde dava üzerinde verilen kararın ne olduğu ve bu kararın gerekçelerini içeren kayıtlar bulunmaktadır.⁵⁴

İlâmlar ve hüccetler arasında birtakım farklar mevcut olduğu için birbirleriyle karıştırılmamalıdır. Hüccetlerin ilâmlardan farkı, kadının kararının olmamasıdır. İlâmda ise kadının hükmü mutlaka yazılıdır.⁵⁵ Kadı kararını içeren her belge ilâmdır; dolayısıyla sicillerde yer alan diğer herhangi bir belge değildir.⁵⁶ Hakimin imza ve mührü, ilâmların alt tarafında bulunmaktadır. Hüccetlerde ise bu tam tersidir.⁵⁷ İlâm belgesinin sonunda dava delillerine göre kalıp ifadeler ile karar yazılır. Bu kalıp ifadelerden hakim kararını belirtmek için "ilzam" kelimesi kullanılmıştır.⁵⁸ Belgelere tarih günümüzdeki şekiller gibi ya da Arapça olarak yazılmıştır.⁵⁹ Tanzimat Dönemi öncesinde sak mecmualarında yer alan örneklere uygun olarak ilâmlar hazırlanmıştır.⁶⁰ İlâmların diğer belgelerden ayırt edilmesini sağlayan hükmolundu, tenbih, kaza olundu gibi ifadelerin kullanılmasıdır.⁶¹

⁵¹ Tepeli, "337 Numaralı Bozkır Şer'iyeye," s.28.

⁵² Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.108.

⁵³ Ahmet Akgündüz, "İlâm," *TDV İslam Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/ilam--mahkeme> (Erişim: 21.02.2019): 73.

⁵⁴ Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki," s.36.

⁵⁵ Çalı ve Kuşu, "452 Numaralı," s.411.

⁵⁶ Akgündüz (2009), a.g.m., s.36.

⁵⁷ Akgündüz (2009), a.g.m., s.37.

⁵⁸ Akgündüz (2009), a.g.m., s.39.

⁵⁹ Akgündüz (2009), a.g.m., s.40.

⁶⁰ Akgündüz, "İlâm," s.72.

⁶¹ Akgündüz (2019), a.g.m.,s. 73.

1.3.4. Ma'rûzlar

Ma'rûz; arz olunmuş anlamına gelmektedir. İdari durumların kadılar tarafından icra makamlarına arz olduğu ya da halkın yazdığı şikayet dilekçelerine ma'rûz denmektedir. Başka bir deyişle alt makamlardan üst makamlara yazılan isteklerin arz edilmesini içeren kayıtlardır.⁶²

İlâm ve hüccetlerden farklı olmakla birlikte çoğunlukla ilâmlarla birbirine karıştırılan belgeler ma'rûzlardır. Kelime anlamı olarak iki manası bulunmaktadır.⁶³ Mar'ûzların asıl manası; hüccetler gibi hukuki bir kanıt özelliği taşımayan ve kadının hükmünü içermeyen, yalnızca icra makamlarına kadı tarafından bir durumun arz edilmesi ya da halkın şikâyet dilekçelerine denmektedir. Aynı zamanda sak mecmualarında yer alan ilâmlarla da büyük benzerlik taşımaktadır.⁶⁴ Şer'iyye sicillerine; keşif ve araştırma raporları, naiplerin yürüttüğü soruşturma ve verdikleri kararlar gibi konular mar'ûz adı altında kaydedilmiştir.⁶⁵

Ma'rûzların şikayet dilekçesi olarak kabul edilmesi ve şer'iyye sicillerine kaydedilmesi tarih araştırmaları için önem taşımaktadır. Bu belgeler sayesinde araştırmacı sicilin ait olduğu kazada insan ilişkilerinde ya da ticari bir müessesede yaşanan sorunları görebilir ve dönemin yaşam şartları hakkında genel bir değerlendirme yapabilir. Bu değerlendirmeler sonucunda Osmanlı'dan günümüze meydana gelen değişimler hakkında bilgi edinme imkanı ortaya çıkmaktadır.

1.3.5. Mürâseleler

Lügatte “haberleşme, mektuplaşma” anlamına gelen mürâsele terim olarak da hakim kendi ile eşit yahut daha aşağı görevdeki kişilere veya makamlara yazdığı belgelere denir. Haberleşme mektuplaşma, kadı mektubu anlamındadır. Merkezden gelen fermân veya buyruğunun üzerine kadı tarafından resmi bir yazı yazılarak istenilen görevin yerine getirilebilmesi için o yerin voyvoda ve kethüdasına gönderilmesi ya da bir kadının tayin edildiği kadılık görevini herhangi bir nâibe devredebilmesi hakkında yazılan resmi

⁶² Ali Duman, “Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi,” *EKEV Akademi Dergisi* 11/33 (Güz 2007): 150.

⁶³ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki,” s.43.

⁶⁴ Akgündüz (2009), a.g.m., s.44.

⁶⁵ Çalı ve Kuşu, “452 Numaralı,” s.412.

yazılara denir.⁶⁶ Mürâseleler, çoğunlukla sanığın mahkemeye çağrılması ya da değişik meseleleri ihtiva eden belgeler de olabilmektedir.⁶⁷

1.3.6. Başka Makamlardan Gelen ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Kadılar görevleri gereği buldukları kazada her türlü işle meşgul olmuşlardır. Kadılar ilgilendikleri konuların birçoğunu sicillere kaydetmişlerdir. Kadıların kendi kazaları ile ilgili oluşturdukları kayıtların dışında başka makamlardan da kadılara birçok yazı gelmiştir. Kadılar kendilerine gönderilen bu resmi evrakları da kayıt altına almışlardır. Çünkü devletin merkezden kırsala kadar olan tüm bölgelerinde, üst makamlardan gönderilen yazılı emirler kadılara yazılmıştır. Kadı adli memur olmanın dışında, kazanın yürütme vazifesini de yerine getirmiştir. Kadı; padişah fermanı, beratı ve sadrazam, kazasker buyruldukları ve diğer resmi belgeleri de sicil defterine kaydetmiştir. Şer’iyye sicillerine kaydedilen bu belgeler;

Padişahın Gelen Emir ve Fermanlar,⁶⁸

Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyruldukları,⁶⁹

Tezkereler; Temessükler ve Diğer Kayıtlar olarak sıralanır.⁷⁰

Padişahın Gelen Emir ve Fermanlar; padişahın yasama yetkisi ya da yürütmenin başı olarak yazdırdığı, şer’iyye sicillerinde “Evâmir ve Ferâmin” şeklinde ifade edilen belgelerdir.⁷¹ Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyruldukları; Osmanlı Devleti’nde padişahın sonra, devletin bütün işlerini yürütmekle görevli memur yani padişah vekili olan sadrazamdır. Sadrazamın dışında ilmiye sınıfının en üst makamında bulunan kazaskerler de kadılara çeşitli buyruldukları gönderilmiştir.⁷²

Tezkereler; Temessükler ve Diğer Kayıtlar; tezkere, çoğunlukla üst makamlardan daha alt makamlara ya da kendisi ile denk makamlara gönderilen resmi konuları içeren belgelerdir.⁷³

⁶⁶ Tepeli, “337 Numaralı Bozkır Şer’iyye,” s.31.

⁶⁷ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki,” s.45.

⁶⁸ Akgündüz (2009), a.g.m., s.45.

⁶⁹ Akgündüz (2009), a.g.m., s.46.

⁷⁰ Akgündüz (2009), a.g.m., s.46.

⁷¹ Duman, “Kadı Defterleri,” s.152.

⁷² Duman, a.g.m.,s.152.

⁷³ Akgündüz (2009), a.g.m., s.46.

Temessükler; Miri arazide ya da vakıflarda tasarruf hakla sahiplerine verilen belge demektir. Kısacası tasarruf belgesi yani tapu anlamına gelmektedir.⁷⁴

1.4. Şer’iyye Sicillerinin Genel Değerlendirmesi

Şer’iyye sicilleri Osmanlı Devleti tarihinin ortaya çıkarılmasında başvurulan temel kaynakların başında gelmektedir. Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan itibaren şer’iyye sicilleri kadılar tarafından tutulmaktadır. Ancak ilk şer’iyye sicillerinin tamamı günümüze ulaşmamıştır. Osmanlı Devleti her konuyla ilgili kayıt tutma geleneğine sahiptir. Bu devlet geleneğinin birincil belgesi de şer’iyye sicilleridir. Osmanlı, tarihinde ilk defa kadı müessesini başkenti Bursa için oluşturmuştur. Osman Bey; Osmanlı’da kadı tayin eden ilk padişah olmuştur. Sultan I. Murat ise ilk defa Kazaskerlik makamını oluşturmuştur. Böylece kadılar, kazasker tarafından tayin olunmaya başlamıştır. Kazaskerlik toprakların genişlemesi sonucunda Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği şeklinde ikiye ayrılmıştır.⁷⁵ Devletin sınırlarının genişlemesiyle birlikte kadılık kurumunun ve hukuk sisteminin geliştiği görülmektedir. Osmanlı Devleti, topraklarının genişlemesi ile birlikte idari taksimat sistemi uygulamış ve bu taksimat sonucunda ortaya çıkan kazalara kadılar tayin etmiştir. Kadılar görev bölgesi olan kazalarda pek çok sorumluluğu, şer’i ve örfi hukuk kurallarına göre yerine getirmiş ve bunları şer’iyye sicillerine kaydetmiştir.

Osmanlı Devleti hukuk sistemi incelendiğinde iki ana unsur görülmektedir. Bunlardan birincisi olan şer’i hukuk, diğeri ise Türk geleneklerini içinde barındıran örfi hukuk kurallarıdır. Örfi hukuk kuralları şer’iyye mahkemelerinde, şer’i hukukta çözüm bulunamayan konularda, eğer örfi hukuk şer’i hukuka aykırı değilse, uygulanma imkanı bulmuştur. Osmanlı’da her iki hukukun başı da padişahdır. Ancak şer’i hukukta padişahın taşradaki vekili kadıdır ve padişah şer’i hukuk kurallarına dahil olmaktan kaçınmıştır. Örfi hukuk ise tamamen padişahın hükmü altındadır. Kadı padişahı temsil ettiği için doğrudan merkeze bağlıdır. Kadı, yazışmalarını merkezle yapar. Şer’iyye mahkeme kararlarına halk itiraz etmek istiyorsa böyle bir hakka sahiptir. Şer’iyye mahkeme kararlarının itirazları da merkeze yani Divan-ı Hümayuna yapılmaktadır. Uygulanan bu sistem halkın şer’iyye mahkemelerine olan güvenini artırmıştır. Şer’iyye mahkemeleri halkın sorunlarının çözüleceğine inandığı kurumlardır. Müslüman halk sorunlarına şer’i kurallara göre çözüm bulmaktadır. Fakat gayrimüslimlerinde şer’iyye mahkemelerine

⁷⁴ Akgündüz (2009), a.g.m., s.47.

⁷⁵ Ekinci, “Kadılık Müessesesi Literatürü,” s.418.

başvurdukları ve burada çözüm aradıkları kadıların yalnızca Müslümanlardan değil gayrimüslimlerden de sorumlu olduklarını şer'iyeye sicilleri göstermektedir.

Şer'iyeye sicillerinin Osmanlı aile yapısı hakkında detaylı bilgiler sunduğu görülmektedir. Bu bilgiler şer'iyeye sicilleri sayesinde günümüze kadar ulaşmıştır. Şer'iyeye sicilleri incelendiğinde ailenin mevcudu, kişilerin kaç eşe sahip olduğu, kız ve erkek çocuk sayısı, mal varlıkları, aile bireyleri arasında sorun bulunup bulunmadığı, varsa mevcut mirasları ve taksimi, karı-koca arasındaki mal ayrımı, geçim kaynakları gibi konular öğrenilmektedir.

Şer'iyeye sicilleri incelendiğinde Osmanlı Devleti'nin hukuk kurallarını hangi usullere göre uyguladığı, şer'i hukukun cevap veremediği konularda örfi hukukun hangi kurallarına başvurulduğu, Hanefi mezhebinin dışındaki mezheplerin şer'i hukuk yorumlarını araştırmacılar elde etmektedir.

Şer'iyeye sicilleri Osmanlı Devleti'nin en küçük idari birimlerine kadar çeşitli bilgiler sunmaktadır. Bu sunulan bilgilerin en değerlisi yüzyıllar boyu geniş sınırlara hükmeden Osmanlı'nın iktisadi yapısıdır. Osmanlı iktisadi yapısı oldukça teferruatlı bir konudur ve burada tüm detayları ile ele alma imkanı yoktur. Kadılar oldukça geniş bir yetkiyle kazaya tayin olduğu için kazanın ekonomisinden de yine kadı sorumlu olmuş ve sicillere tüm detayları ile konuları kaydetmiştir. Kadılar, kaza esnaflarını, alım satım işlemlerini, ürünlerden alınan vergileri, narh sistemi ile ticareti denetleyen ve düzenleyen mülki amirdir. Aynı zamanda ekonomik konularda kişiler arasında bir sorun oluşursa yine kadı bu konuyu çözen makam olarak görevini yerine getirmiştir. Kadının ekonomi alanındaki sorumlulukları ve ekonomiyi düzenleme usulleri yine şer'iyeye sicillerinden öğrenilmektedir.

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren hem Türk gelenekleri hem de İslam inancının beraberinde getirdiği anlayışla vakıflar kurmuştur. Vakıflar; muhtaç insanların ihtiyaçlarını karşılayan hayır kurumlarıdır. Osmanlı'da vakıfları düzenlemek kadının görevidir. Bu vakıfların kurulması, şartları, kullanılması, hangi servetin vakfedildiği, vakfin bulunduğu bölgede zengin ve ileri gelen kişilerin kimler olduğu yine kadıların bu konudaki görevi neticesinde şer'iyeye defterlerinde bulunan vakfiye kayıtlarından öğrenilmektedir. Şer'iyeye sicillerinde yer alan bu kayıtlar Osmanlı toplumunun

yardımlaşma kültürü gibi sosyal tarih konularında araştırmacılara önemli kaynaklar sunmaktadır.

Osmanlı Devleti adaleti her alanda uygulamayı amaçlayan nadir devletlerden biridir. Osmanlı'nın adalete verdiği önem, şer'iyeye sicillerinin çok ayrıntılı kayıtlar olmasından da anlaşılmaktadır. Osmanlı Devleti adaleti sağlamak amacıyla özellikle ceza gerektiren suçlarda, şer'i ve örfi hukukta yer alan ceza kurallarını aynen uygulamıştır. Osmanlı Devleti şer'i hukukta yer alan kısas cezalarını da uygulamıştır. Zina, içki içme ya da adam öldürme şer'iyeye sicillerinden anlaşıldığı kadarıyla ceza konusunda kesin kararların uygulandığı suçlardır.

Şer'iyeye sicillerinden Osmanlı Devleti'nin miras taksiminde çok titiz davrandığı anlaşılmaktadır. Şer'iyeye sicillerinde yer alan miras taksimi belgeleri tereke kayıtlarıdır. Osmanlı miras taksimini şer'i hukuka göre düzenlemiştir. Miras taksiminde bir sorun olduğunda bunu kadının başında bulunduğu şer'iyeye mahkemeleri çözmüştür. Miras taksimini uygulama usulleri, miras taksiminde yaşanan sorunlar, bu sorunların çözümleri gibi pek çok konu yine şer'iyeye sicillerinden öğrenilmektedir.

Kısaca şer'iyeye sicillerinde yer alan konular araştırmacılara Osmanlı tarihinin detaylı bilgilerini sunmaktadır. Bu bilgiler kazaların iktisadi, içtimai, hukuki, şehirleşme, üretim yapısı, insan ilişkileri, aile fertleri arasında meydana gelen anlaşmazlıklar, evlilikler ve boşanmalar, örfi ve şer'i hukukun uygulanma usulü, evlilik ve miras sözleşmeleri, esnaf örgütlenmeleri, ticaret amacıyla ihraç edilen ve ithal edilen ürünler, evlerde kullanılan eşyalar, toplumda kimlerin servet sahibi olduğu, vakıflar, hayvan çeşitleri, vergilerin toplanması ve vergi oranı, gayrimüslimlerin şer'i mahkemelere başvuruları, zina, cinayet gibi ceza gerektiren suçların toplumda hangi oranlarda var olduğu, ceza gerektiren suçlarda hangi hukuk kurallarına riayet edildiği, toprak taksimatları, ordunun düzenlediği seferler ve halka bu konuda yüklenen maddi sorumluluklar, yetimler için vasi tayini, kitap okuma alışkanlıkları, köle sınıfının hakları, çok eşlilik ve çocuk sayısı, demografik yapı, kullanılan paralar ve paranın değeri gibi konularda araştırmacılara değerli bilgiler sunmaktadır.

Şer'iyeye sicilleri içerdiği konuların dışında sayı bakımından da oldukça geniş bir kayıt evrakıdır. Yüzlerce sayıya sahip şer'iyeye sicillerinin bir araya getirilmesi araştırmalar için kolaylık oluşturacaktır. Bu konuda yakın zamanda Türkiye Cumhuriyeti belli bir çalışma

yürütmüştür. Ayrıca Ahmed Akgündüz'ün şer'iyye sicilleri ilgili katalog çalışması bulunmaktadır. Ahmet Akgündüz'ün “Şer'iyye Sicilleri: Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler” adlı eserinde yayımlanmıştır. Bu katalogda yaklaşık 17.000 deftere ait kayıt mevcuttur. Bunların 9883'ü İstanbul'da ve 6960'ı diğer şehirlerde bulunmaktadır. Diğer şehirlerde bulunanlar 1991'de Millî Kütüphane'ye nakledilmiş, 2005'te 8934 sicilin orijinaleri Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.⁷⁶ Osmanlı'ya ait olmakla birlikte Ortadoğu ve Balkan ülkelerinde yer alan şer'iyye sicilleri sayı itibariyle 8000 civarındadır. Bu sicillerle ilgili toplu bir katalog henüz mevcut olmamakla birlikte defterler üzerinde çalışmalar bulunmaktadır.⁷⁷

1.5. Tereke Defterleri

Osmanlı Devleti teşkilatlanmasında yer alan şer'iyye mahkemeleri ve bu mahkemelerde adli görevli olan kadılar birçok görevin yanında ölen kişilerin miraslarını taksiminden de sorumludur. Kadılar görevleri dolayısıyla ortaya çıkan sonuçları şer'iyye sicillerine kaydetmiştir. Miras taksimi, yine şer'iyye sicillerinin içinde bir kayıt türü olan terekelere kaydedilmiştir. Osmanlı tarihinde tereke kayıtları konusunda çalışan en önemli araştırmacıların ilki olarak Ömer Lütfi Barkan kabul edilmektedir. Ömer L. Barkan “tekere” defterlerini; “vefat edenin geride bıraktığı menkul ve gayri menkul her türlü malların ve alacak, borçlar, vasiyet, hibe.. gibi tasarruflarla oluşan hakların detaylı bir envanteri halindedirler.” şeklinde ifade etmiştir.⁷⁸ Tereke kelimesine karşılık olarak muhallefât kavramı da kullanılmıştır. Tereke ve muhallefât kavramları, birbirlerinin yerine, ölen kimselerin mal varlığını ifade etmek için kullanılırlar. Muhallefât, metrükât, tereke sözcükleri için son dönem Osmanlı lügatlerine başvurulduğunda da bu kelimelerin ölen kişinin geride bıraktığı eşya ve emvâli ifade eden eş anlamlı kelimeler olarak tarif edildiği görülür.⁷⁹

Osmanlı Devleti hukuk kuralları incelendiğinde miras taksiminde şer'i hukuk kurallarına bağlı kalındığı görülmektedir. Miras taksiminde titiz davranan Osmanlı adli teşkilatı, tereke defterlerinde oldukça sistemli kayıt düzeni takip etmiştir. Tereke defterlerinden

⁷⁶ Uğur, “Şer'iyye Sicilleri,” s.9.

⁷⁷ Uğur, a.g.m.,s.10.

⁷⁸ Ömer Lütfi Barkan, “Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri (1545-1659),” *T.T.K. Türk Tarih Belgeler Dergisi* 5/III (1966): 1.

⁷⁹ Fatih Bozkurt, “Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri ve Tereke Çalışmaları,” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 22/11 (2013): 193.

malum olan en eskileri, bugün Bursa Müzesi'nde bulunmaktadır.⁸⁰ Şer'an kadı tarafından terekenin taksim edilmesi, ancak alakadarların isteğiyle mümkündür. Kadı zorla terekeyi yazıp resim alamaz. Ancak mirasçı sagir ma'sûm, yani bülüğa erişmemiş bir çocuksa, yetimin hakkını muhafaza etmek üzere kadı gerekli görürse müdahalede bulunabilir.⁸¹ Osmanlı Devleti'nde sivil kişilerin miras taksimi isteğe bağlı şer'iyye mahkemesine başvurusuyla gerçekleştirilse de askeri sınıfın miras taksiminde varislerin başvurusu gibi bir durum söz konusu değildir. Askeri zümre mensuplarının terekesinin kayıt altına alınması ise zorunludur.⁸² Kadılar miras taksiminde bazı görevliler yardımıyla terekeleri oluşturmuştur. Bu görevlilerin en mühimi kassam olarak adlandırılmıştır. Kassâm, Arapçadaki "bölmek, taksim etmek" anlamındaki kısmet mastarından türetilen ve "taksim eden, bölüştüren" manasına gelen bir kelimedir. Osmanlı uygulamasında, miras davalarında gerekli tahkikatı yaparak hükme bağlayan ve muristen geriye kalan muhallefatı, vârisler arasında şer'î hukuka göre taksim eden memura verilen isimdir. Osmanlılarda yer alan kassamlık, askeri sınıf ve reaya şeklinde ikiye ayrılmıştır.⁸³

Tereke kayıtlarını oluştururken kassamlar belli bir usul takip etmişlerdir. Tereke kayıtları düzenlenirken dört kısma ayrılmıştır. İlk bölümde vefat edenin kim olduğu, unvanı, mesleği, ait olduğu sınıf, oturduğu ve öldüğü mahalle ile tarihi gibi bilgiler bulunur. Sonrasında varislerin hangi kimseler olduğu yazılır. İkinci bölümde ise miras kalan malların listesi detaylı şekilde yer alır. Bu listelerde bulunan malların değerlerini bilirkişiler belirler ve kaydedilir. Üçüncü kısımda defin masrafları, ölen kişi için verilen sadaka ve mirası taksimle görevli olan memura verilen resm-i kısmet olarak adlandırılan masraflar ve mehir, nafaka gibi borçlar yazılmaktadır. Son olarak ise varislerin mirastan alacağı hisse oranı ve nakdi değeri tespit edilip kaydedilir.⁸⁴

Şer'i hukuka göre belirlenen mirasçı olabilme şartlarını taşıyanların mirastan hangi oranda pay alacağı terekelerin son bölümünden anlaşılmaktadır. Şer'i hukuka göre terekeye varis olanlar dokuz grupta toplanmıştır. Bu surette birinci dereceden olan "fariza sahipleri"nin hisseleri ayrıldıktan sonra terekede bir şey kalmış ise, sıra neseb bakımından "asabe" sayılan akrabalara gelir.⁸⁵ Ölen kimsenin mirasına varis olacak bir

⁸⁰ İnalçık, "15. Asır Türkiye," s.51.

⁸¹ İnalçık, a.g.m.,s. 52.

⁸² Tahsin Özcan, "Muhallefat," *TDV İslâm Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/muhallefat> (Erişim: 23.02.2019): 406.

⁸³ Karakuş, "Edirne Mahkemesi ve Çalışma Düzeni," s.152-153.

⁸⁴ Özcan, "Muhallefat," s.407.

⁸⁵ Barkan, "Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri," s.21.

akrabası olmadığı durumlarda, bunlarda “sebebi”(hükmi) bir şekilde asabe olanlara gelir. Bunlar da azat edilmiş esirlerin vaktiyle sahibi (mevlâsı) olan erkek ve kadınlar, ancak yaşamıyorlarsa “bi-nefsihi asabe”denilen erkek akrabalı azatlı kölenin mirasına girer. Akraba derecesinden varis olmadığı takdirde “farz hisse sahiplerinden” artan, yine kendilerine “red” edilir. Farz hisse sahiplerinden ve “asabe”lerden mirasçı bulunmayınca sıra, “zevi’l-erham”denilen kan hısımlarına gelir.⁸⁶ İslam miras hukukunda altıncı derece bir mirasçı derecesi, “mevle’l muvâlât” şeklinde adlandırılan bir kimseye aittir. Eski Araplarda bulunan evlat edinme geleneği, İslam inancı tarafından benimsenmemiştir. Fakat nesebi belirsiz olan bir kimsenin, yaşı onun babası olmasına uygun bir başka kişi tarafından oğul olarak kabul ve iddia edilmesi durumunda, bu ikisi arasında miras ve nafaka hükümleri geçerli olur. Bu surette nesebi kabul ve ikrar edilmiş bir mirasçı dahi bulunmadığı takdirde terekenin tamamı üçte bir miktarını aşmış olduğu için yerine getirilememiş olan vasiyetleri tam olarak icrasına sarf edilir. Böyle tam olarak yerine getirilmemiş bir vasiyette bulunmaz veya bulunduğu halde mirası oluşturan maldan geriye bir miktar daha kalmış olursa, terekenin tamamı ya da geriye kalan kısmı beytülmale devredilir.⁸⁷

Osmanlı Devleti’nde terekeye hak kazananlara bakıldığı zaman devletin de mirasçı olabildiği görülmektedir. Devlet mirasçı olabilme hakkını herhangi bir varis yoksa elde etmiştir. Terekede mirasçı olma hakkı devlet için önemli bir gelir elde etme biçimidir. Bu sebeple Osmanlı Devleti, vârisiz terekelerle yakından ilgilenmiştir. Osmanlı Devleti’nde mirasçısı bulunmayan kişilerin malları (mirası tamamen paylaşacak sayıda vârisin olmadığı terekeler dahil), herhangi bir kuruluşa bırakılmamış veyahut bir engelleyici durum bulunmuyorsa devlete kalmış sayılmaktadır. Bu mallar beytülmal mukataaları vasıtasıyla toplanırdı. Bu mukataalar amme ve hassa olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Amme mukataaları sivillerin on bin akçeyi bulan terekelerine bakardı. Hassa mukataaları ise askeri sınıftan olanların terekeleri ile miraslarının değeri on bin akçenin üzerinde olan sivillerin miraslarıyla ilgilenirdi.⁸⁸

Tereke kayıtlarının önemli bir bölümünde yetimlerin hak sahibi olduğu miras taksimi yer tutmaktadır. Terekelerde yetimlerin geniş yer tutmasının nedeni genç yaşta meydana gelen ebeveyn vefatlarıdır. Osmanlı Devleti’nin var olduğu dönem genel olarak

⁸⁶ Barkan, a.g.m.,s.22.

⁸⁷ Barkan, a.g.m.,s. 23.

⁸⁸ Bilgin ve Bozkurt, “Ölenlerin Terekeleri ve Beytülmal Mukataalar,” s.16.

değerlendirildiğinde, genç yaşta ölüm oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Meydana gelen genç yaşta ölümlerin; çeşitli salgın hastalıklar, tedavi yöntemlerinin yetersizliği, kırsal kesimlerde tedavi imkanlarının kısıtlı oluşu, savaşlar, refah yaşam şartlarının olmaması, beslenme yetersizliği gibi birçok nedeni olabilir. Genç yaşta meydana gelen ölümler sonucunda vefat eden kişilerin varsa çocukları yetim olarak kabul edilmektedir. Osmanlı Devleti, anne ya da baba veyahut her ikisinin vefat ettiği küçük yaştaki çocuklarla yakından ilgilenmiş ve eytamın hakkını korumak amacıyla tedbirler almıştır. Eytamla ilgilenme vazifesi kadı sorumluluğunda olduğu için yetimlerle ilgili kayıtlar şer'iyye sicillerinde bulunmaktadır. Tereke kayıtlarındaki miras taksiminde yetimler için uygun şartlar oluşturulmuş ve bu şartları suiistimal eden kişiler cezalandırılmıştır. Şer'iyye sicillerinde yer alan belgelerin önemli bir bölümü küçük yaştaki çocukların varis olduğu miras paylaşımları ile ilgilidir.⁸⁹ Osmanlı'da sağır ve sağire olarak nitelendirilen yetimlerin, mirasçısı oldukları terekelerin kaydedilmesi gerekli kabul edilmiştir. Bu sebeple defterlerdeki kayıtların çoğu terekelerden oluşmaktadır.⁹⁰ Terekenin taksimi yetimlerin dışındaki hak sahiplerine bırakılmadığı dikkati çekmektedir. Böylece yetimlerin haklarının korunması sağlanmış ve aksi bir ihmalin, usulsüzlüğün uygulanması halinde kişi ya da kişiler suçlu olarak kabul edilmiştir. Kassamlıkta görevli kâtiplerden yetim malına ihaneti belirlenenler vazifelerinden uzaklaştırılmıştır.⁹¹ Miras taksiminde, yetimlerin haklarını muhafaza için Osmanlı'da vasi tayini uygulanmıştır. Vasilerin sorumluluğu; vesayetleri altında olan yetimler rüşt olana kadar ihtiyaçlarını karşılaması, malların idaresi ve korunması olarak ifade edilebilir. Vasilik; önemli bir görev olduğu için vasi olacak kişilerin ahlaklı, dürüst ve bu sorumluluk için elverişli olduğuna inanılan kimseler arasından seçildiği görülmektedir.⁹² Vasilik kurumu oluşturulduktan sonra da kadı, yetimlerin miraslarını denetlemiş ve herhangi bir sorun yaşanmaması için çalışmıştır. Yetimler reşit olduklarında kendileri için değerlendirilen miraslarını teslim almışlardır. Şer'iyye sicillerindeki terekeler sayesinde Osmanlı'nın eytamın hakkını korumak için uyguladığı hukuki şartlar görülmektedir. Osmanlı'da şer'i hukuk kurallarının dışına çıkılmayarak, küçük çocuklar için en doğrusunu uygulama çabası gösterilmiştir. Bunu yaparken

⁸⁹ Fatih Bozkurt, "Tereke Defterleri Ve Osmanlı Demografi Araştırmaları," *Tarih Dergisi / Turkish Journal of History* 54 (İstanbul: 2011/ 2): 107.

⁹⁰ Fatih Bozkurt, "Yetimi Kolla, Malını Koru! Tereke Defterleri Ve Yetim Malları (1785-1875)," *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 2/3 (2012): 75.

⁹¹ Bozkurt (2012), a.g.m.,s.77.

⁹² Bozkurt (2012), a.g.m.,s.78.

Osmanlı Devleti, İslam inancının getirdiği yetimi koruma anlayışı ile inançlarının emirlerini yerine getirirken aynı zamanda küçük çocukları koruyarak sosyal adaleti toplumun en küçük ferdine ulaştırmayı amaç edinmiştir.

Tereke kayıtları Osmanlı tarihi araştırmaları için oldukça önemli bir kaynaktır. Tereke kayıtları incelendiğinde dönemin sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı hakkında belki de başka herhangi bir arşiv evrakında bulunamayacak ilginç ve detaylı bilgiler ortaya çıkarma imkanı oluşmaktadır. Tereke defterleri genel manada değerlendirilirse araştırmacılara ölen kişinin adı, yaşadığı yer, ailesi, eşi-eşleri, kız ve erkek çocukları, yakınları, ekonomik durumu, mesleği, toplumsal statüsü, kullandığı mobilya, mutfak eşyası, kıyafetleri ve dolayısıyla dönemin modası, köle sahibi olup olmadığı, kitapları ve bu vesile ile eğitim düzeyi ya da ilgi alanı, sahip olunan hayvan çeşitleri ve hayvancılık ile meşgul olup olmadığı, toprak sahibi olup olmadığı, dönemin kullanılan para çeşitleri, sahip oldukları değerli mücevherler, paranın değeri, yaşadıkları ev ve dönemin mimari yapısı, evde bulunan halı-kilim ve dokumacılık sanatının gelişimi, evdeki eşyaların hangi madenden yapıldığı ve yörenin maden işçiliğinde gelişmişliği, ithal edilen ürünler, bölgedeki meslek grupları, kişi ve mahalle adları, hangi kazada hangi topluluğun yaşadığı gibi pek çok önemli bilgi sunmaktadır.

Terekeler ile ilgili araştırma yapılırken dikkat edilmesi gereken noktalar bulunmaktadır. Bunlardan ilki; vefat edenin mirasının her zaman kadı ya da kassam huzurunda paylaşılmadığıdır. Askerî zümre dışındaki kişilerin terekeleri bazı durumlar haricinde varislerin isteği doğrultusunda paylaştırılmıştır. Miras taksimi kaydedilirken de bazı usulsüzlükler ve eksiklikler ya da hatalar yapılmış olabilmektedir. Bunlar; vefat edenin mirasının tam olarak yazılmaması ya da varislerin tamamının kaydedilmemesi şeklinde olabilir. Mahkeme harçlarının daha fazla hesaplanması amacıyla tereke olduğundan daha yüksek değerde yazılmış olabilir. Mirasın kadı ya diğer memurlar tarafından satın alınması ihtimali olduğu için terekenin normalden daha az değerde kaydedilmiş olma olasılığı bulunmaktadır. Başka bir şehirde vefat eden kişinin terekesi tüm mal varlığını göstermemektedir.⁹³ Tüm bunlar tereke çalışmalarında dikkate değer önemli hususlardır.

Osmanlı Devleti, şer'i hukuku uyguladığı tereke kayıtlarının tutulmasında fazlasıyla hassas davranmıştır. Ancak kişilerin olumsuz tutumları ve ahlaki değerlerinin tereke

⁹³ Gökhan Civelek, "XVII. Yüzyıl Ortalarında Elit Bir Kadının Terekesi: Manastır'lı Aişe Hatun," *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 54 (2015): 242.

kayıtlarına yansımaları son dönemde engelleyememiştir. Osmanlı'nın son dönemlerinde görülen rüşvet, usulsüzlük, mevcut yozlaşmadan fayda sağlama çabası belli makamlarda bulunan kişilerin miras taksiminden çıkar elde etme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Tereke kayıtlarına yansıyan tüm bu gerekçeler dikkate alındığında terekelerin o dönemi tam anlamıyla yansıtmadığı anlaşılmaktadır. Buna rağmen tereke kayıtları, dönemin tüm koşullarını öğrenme imkanı sağlamasa da, büyük oranda devletin taşraya kadar ulaşan idari teşkilatlanmasını, hukuk sistemini ve toplumun yaşam biçimini günümüze aktaran değerli arşiv evrakları olarak kabul edilmektedir.

1.5.1. Tereke Taksiminde Görevli Memurlar

1.5.1.1. Kassamlık

Osmanlı Devleti'nde kadıların bir diğer görevi miras taksimi idi. Kadılar bu görevi kendisine yardımcı olan kassam denilen memurlar aracılığıyla yürütmekteydi. Ölen kişinin terekesini mirasçıları arasında paylaşırken şer'i görevliye kassam denir.⁹⁴ Kadıliklarda kassam defteri bulunmaktaydı. Vefat eden kimsenin tereke olarak adlandırılan mal ve eşya kassamın huzuriyle⁹⁵ ayrıntısıyla bu deftere kaydedildikten sonra ehl-i hibre (bilirkişi) aracılığıyla maddi değeri belirlenip altlarına yazıldıktan zevcin veya zevcenin ve diğer mirasçıları hisselerine düşen pay tespit edilip kassamın alacağı para ölen kişinin cenaze ve iskat masrafları tereke toplamından düşüldükten sonra geri kalan miktar şer'i kanuna uygun olarak mirasçılara taksim edilirdi.⁹⁶ Kassamlar vazifelerini şer'i hukuka göre yerine getirdiği için miras taksiminde haksızlığa neden olmamak amacı ile dikkatli davranmışlardır. Miras taksimi oldukça geniş bir konu olduğu için kassamların tuttuğu kayıtlarda konuların çeşitlilik gösterdiği anlaşılmaktadır. Kassamlar yalnızca mirası taksim etmekle kalmamıştır. Miras taksimi öncesinde gerekli pek çok konuyu da çözüme kavurtmuşlardır. Miras konusunda ihtisas mahkemeleri olarak tanımlanabilecek kassamlıkların sicilleri tetkik edildiğinde; verâset iddialarından nafaka tayinlerine, şahısların hayattayken yaptığı vasiyetlerden ölümden sonra varlığı ispat edilen vasiyetlere, şahsî mülklerin satışlarından vakıf mülklerin ferâğı (tasarruf hakkının devri) için alınan izinlere, tereke sahibinin borcunun ya da alacağının kanıtlanmasından mirasçıların terekeden paylarını aldıklarını gösteren kabz hüccetlerine, varislerin

⁹⁴ Uzunçarşılı, İlmîye Teşkilâtı, s.121.

⁹⁵ Uzunçarşılı, a.g.e.,s.123.

⁹⁶ Uzunçarşılı, a.g.e.,s.124.

kendilerini temsil etmek üzere atadıkları vekillerden mahkeme tarafından tayin edilen vasîlere, terekenin bir kısmının saklandığı suçlamasından sulh ve ibrâ kayıtlarına kadar çok sayıda ve farklı içerikte tutanakların var olduğu görülür. Tereke defterleri ve diğer miras dokümanları kadı sicillerinde dağınık veya toplu halde bulunabilmektedir. İstanbul, Bursa, Edirne gibi büyük şehir kadılıklarında ise görev alanı miras hukukuyla sınırlı kassâmlık mahkemeleri oluşturulmuştur. Kassâmlık mahkemeleri, reaya ve askerî statüsündeki Osmanlıların miras meselelerine bakmak üzere beledî ve askerî kassâmlık adıyla ikiye ayrılırdı. Askerî kassâmlar kazasker adına, beledî kassâmlar ise buldukları kazanın kadısı adına görev yaparlardı.⁹⁷

Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan modernleşme çabaları ve teşkilatlanmayı yeniden düzenleme süreci adli teşkilatı da etkilemiştir. Bu değişim süreci yenilikleri de beraberinde getirmiştir. 19. yüzyılın başlarından itibaren kassamlık kurumunda önemli değişiklikler görülür. Her ne kadar daha önceki dönemlerle benzerlik taşısa da bu dönemde yapılan düzenlemeler, usûl açısından ayrıntılı prensipler belirlemiştir.

1917 yılına gelindiğinde, yayımlanan bir kanunla; bütün şer'i mahkemeler ile ona bağlı diğer daireler Adliye Nezareti'ne devredilmiştir. 1924'te ise, şer'i mahkeme kaldırılmış; bütün görevleri Asliye Mahkemesi'ne verilmiştir. Kassam mahkemesinin yerine ise asliye mahkemeleri çatısı altında Altıncı Hukuk Dairesi oluşturulmuştur.⁹⁸ 19. yüzyılda başlayan değişim süreci cumhuriyetin ilanı ile daha köklü bir hale dönüşmüştür. Osmanlıdaki adli sistemin yerini günümüz ihtiyaçlarına cevap veren mahkemeler almıştır. Hukuk sisteminde şer'i, örfî ya da batı tarzı kavramlarına son verilerek hukuk kuralları tek elde toplanmıştır.

1.5.1.2. Askeri Kassam Kavramı

Osmanlı Devleti'nde miras taksimini gerçekleştiren kassamlar; askerlerin mirasları ile ilgili konulara bakmakla görevli ise askerî kassam, asker sınıfından olmayan diğer zümrelerin mirasları ile ilgili konulara bakmakla görevli ise beledi kassam olarak adlandırılmıştır. Askerî kassamlar, idarî bakımdan kazaskerlere bağlıdırlar; Rumeli'de görevli olan kassamlar Rumeli kazaskerine, Anadolu'da görev yapanlar ise Anadolu kazaskerine bağlıdır. Atamaları kazaskerler tarafından yapılır, genelde sancak

⁹⁷ Bozkurt, "Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri," s.197.

⁹⁸ Özlem Oral Patacı, "Sanat Tarihi Araştırmaları," *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 40 (2016): 333.

merkezlerinde bulunurlar ve askerî sınıf mensuplarının terekelerinin taksiminden elde edilen geliri kazaskerlere aktarırlardı.⁹⁹ Bu askeri kassamları denetleyen ve kazasker adına topladıkları resimleri tahsil etmek için müfettişler bulunmaktaydı. Yine bunların dışında geriye kalan resimleri toplamak için Rumeli ve Anadolu'ya süvari kassamları gönderilirdi.¹⁰⁰ Geniş yetkiler ile taşraya gönderilen süvari kassamları; askerlikle ilgili konuları denetlemek, birikmiş resimleri toplamak ve kaydetmek aynı zamanda da yolsuzluk yapan kassamları görevden alarak yerlerine güvenilir kişileri getirmek gibi görevleri yerine getirmekteydi.¹⁰¹ Osmanlı Devleti uyguladığı sürekli teftiş ile kassamlar üzerinde bir denetim mekanizması oluşturmuştur. Bu denetim mekanizması sayesinde kassamların görevli oldukları bölgelerde haksız kazanç elde etmelerinin, usulsüz miras taksiminde bulunmalarının ve halkın Osmanlı'ya olan güvenin sarsılmasının önüne geçilmek istenmiştir. Teftişler uzun yıllar başarılı bir şekilde uygulansa da zaman içerisinde kassamlık görevinde usulsüzlüklerin ortaya çıktığı bilinmektedir.

Askeri kassamlar, askeri sınıfın mirasından sorumludur. Ancak askeri sınıf kavramı içerisinde yer alanların kimler olacağı konusunda zamanla farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Genel manada kişilerin kendileri dışındaki yakınları askeri sınıf olarak kabul edilmiştir. Ömer Lütfi Barkan askeri sınıfa dahil olanları oldukça geniş tutmuştur. Barkan askeri sınıfı: “fiili olarak hizmette bulunan gerçek askerler ile bu askerlerin çocukları, karıları ve azat edilmiş köleleri yanında emeklileri; müderris, imam, müezzin, vakıf hademesi...gibi görevlerine bir padişah berâtı ile vazifelendirilmiş olan her çeşit maaşlı memur ve hizmetliler ile sultanlar tarafından verilen vergilerden affedildiklerine dair mu'affiyetnamesi olan birtakım ayrıcalıklı kimseler ve tuzcu, ortakçı, madenci ve ilh.. gibi bir hizmet mukabili fevkalade tekaliften muaf tutulan zümreler de askeri sınıftan sayılmaktaydı.” şeklinde açıklamıştır.¹⁰²

Ömer Lütfi Barkan'nın yapmış olduğu sınıflandırmaya göre askeri kassamların miras taksiminde oldukça geniş tutulan askeri zümrenin terekelerini kaydettiği anlaşılmaktadır. Askeri kassamların hangi oranda askeri sınıfa ait tereke tuttuğu İstanbul sicillerinden anlaşılmaktadır. İstanbul sicillerinin yaklaşık yüzde kırkı tereke ve miras kayıtlarından oluşur. Özellikle askeri sınıfa dahil kimselerin muhallefatı detaylı bir şekilde

⁹⁹ Karakuş, “Edirne Mahkemesi ve Çalışma Düzeni,” s.153.

¹⁰⁰ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.122.

¹⁰¹ Öztürk, “Kassam,” s.580.

¹⁰² Barkan, “Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri,” s.4.

kaydedilmiştir. İstanbul mahkemeleri arasında Kısmet-i Askeriyye Mahkemesi'nin kayıtları çoğunlukla askeri zümreye ait kişilerin muhallefâtını içeren ve 1000-1342 (1591-1924) senelerini kapsayan 2142 sicil defterinden oluşmaktadır.¹⁰³

1.5.1.3.Beledi Kassam Kavramı

Osmanlı Devleti, askeri sınıf haricinde bulunan reayanın miras taksiminden beledi kassam olarak adlandırılan görevlileri sorumlu tutmuştur. Beledî kassamlar, askeri kassamlarda olduğu gibi, miras taksimi için herhangi bir başvuru yapılmadan ölen kişinin terekesini kayıt altına alma zorunluluğuna sahip değildi. Askeri sınıf haricinde ölen kişinin tereke kaydının gerçekleşebilmesi için varislerinin başvurusu gerekmektedir. Ancak yetimlerin miras taksiminde kişinin başvurusu olmadan tereke kaydı tutulmuştur.

Kassamlar miras taksimini gerçekleştirdikleri için terekelerden vergi almışlardır. Eyâlet, sancak ve kazalarda kadılara bağlı olarak çalışan kadı ve mevali kassamları kanunen askerî sınıftan olmayan raiyyetin ve şehirlinin miras konuları ile ilgilenip resm-i kısmetleri tahsil etmişlerdir.¹⁰⁴ Askeri kassamların dışında, şehirli veya köylü halka ait miras taksimlerinden alınıp geliri mahallin kadısına ait bulunan resimler için doğrudan doğruya bu kadıların vekili olan beledî yahut şehri denilen kassamlar kendi görevleri dışında askeri kassamın kullanılmasına gerek göstermeyecek derecede mahdut olan yerlerdeki askeri sınıfa bağlı kişilerin miraslarını taksime de memur idiler. Askeri sınıfın mirasından elde edilen rüsum, mahallin kadısı tarafından kazaskerin görevlendirdiği müfettiş ya da süvari kassamlara iade edilirdi.¹⁰⁵ Bazen resm-i kısmetin hangi görevliye ait olduğuna dair anlaşmazlıklar çıkmıştır. Bu sorun Divan-ı Hümayun'a kadar getirilirdi. Bu nedenle kazaskerlere ait resimlerin neler olduğunu belirten fermanla aradaki anlaşmazlık çözümlenirdi.¹⁰⁶ Askeri ve beledi kassamlar arasındaki bu rüsum ihtilafının dışında Osmanlı'nın son dönemlerinde halktan vergi almak için kassamların usule uygun davranmadığı ve daha fazla kısmet elde edebilmek için çeşitli yollara başvurduğu anlaşılmaktadır. Osmanlı sürekli olarak, bu usulsüzlüklerin sona erdirilmesi için kadı ve kassamlara ikazlarda bulunmuştur. Özellikle kadı, naip ya da kassamların varislerin isteği olmadan miras paylaşımına müdahale etmeleri, resm-i kısmet toplamak amacıyla köy ve

¹⁰³ Özcan, "Muhallefât," s.407.

¹⁰⁴ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.123.

¹⁰⁵ Said Öztürk, "XVII. Yüzyıl Askeri Kassam Defterlerinin Sosyo-Ekonomik Tahlili," (*Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul 1993), s.46.

¹⁰⁶ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.124-125.

kasabaları dolaşmamaları istenir.¹⁰⁷ Askeri sınıf haricinde bulunanların kayıtlarının tutulduğu Mülga Beledi Kassamlığı Mahkemesi'nde 1066-1303 (1655-1886) yıllarına ait 155 defter mevcuttur.¹⁰⁸ Bu defterler sayesinde Osmanlı toplumunun aile yapısı, meslek çeşitleri, eş ve çocuk sayısı, yaşam şekilleri hakkında önemli bilgiler ortaya çıkmaktadır.

1.6. Terekeyi Oluşturan Mal Grupları

1.6.1. Gayrimenkul mallar

Osmanlı Devleti'nde tutulan tereke kayıtları kişilerin gayrimenkul ve menkul servetleri hakkında oldukça geniş bilgiler sunmaktadır. Bu geniş bilgiler toplumsal servetin hangi yönde çeşitliliğe sahip olduğunu göstermesi açısından oldukça önem arz etmektedir. Gayrimenkuller, köleler, ticarî emtia, üretim ve yatırım araçları, kitaplar, ev eşyaları, mutfak araçları, her türlü kişisel eşya, alacaklar, nakit mevcutları ve diğerleri miktarları ve parasal değerleriyle birlikte kaydedilmiştir.¹⁰⁹ Serveti oluşturan mal grupları arasında; askeri sınıfa dahil zümrelerin, çok yönlü faaliyetlerinin bir ifadesi de olan muhtelif taşınmaz mallar bulunmaktadır.¹¹⁰

Halil İnalçık, tereke kayıtları üzerinde yaptığı çalışmalar neticesinde Osmanlı'da yaşayan zengin ve orta sınıfın kendilerine ait servetlerinin olduğuna dikkat çekmiştir. Halil İnalçık; "Terekeler, dediğimiz gibi ekseriya, ticari sermaye ve ev eşyası olarak iki nevi eşyadan mürekkebdir. Muhtelif grupların eşyaları, listeler halinde birleştirilince, her grubun mutad ve müşterek eşya cinslerini bulmak mümkündür. Bu hususta burada ancak şu umumi müşahedeleri yapabiliriz : Orta sınıfın ve zenginlerin umumiyetle kendi evleri vardır. Evlerin fiyatı 2000 -10000 akçe arasında değişmektedir. Bazı zenginlerin evleriyle beraber dükkânları, bağ ve bahçeleri vardır." şeklinde değerlendirmede bulunmuştur.¹¹¹ Gayrimenkulleri evler, bağlar, çiftlikler, dükkânlar, kahvehaneler, fırınlar, değirmenler, bozahaneler ve diğer gayrimenkul çeşitleri oluşturmaktadır.¹¹²

Görüldüğü üzere askeri zümre mensuplarının gayrimenkul nev'inden servetlerini meydana getiren mal gruplarının çeşitliliği dikkat çekicidir. Bu çok çeşitliliğin sebepleri

¹⁰⁷ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.51.

¹⁰⁸ Özcan, "Muhallefât," s.407.

¹⁰⁹ Bozkurt, "Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri," s.203.

¹¹⁰ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.116.

¹¹¹ İnalçık, "15. Asır Türkiye," s.57.

¹¹² Orhan Büyük, "Şer'îye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılın Ortalarında Edirne'de Sosyo-Ekonomik Hayat," (*Yüksek Lisans Tezi, Edirne Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Haziran 2009), s.47.

arasında devrin ekonomik, sosyal ve idari yapısında meydana gelen değişmeler neticesinde, kurulan işletmelerle geçimlerini sağlamak, para kazanmak gibi-fili askerlik vazifesi olanların yapmasının yasak olmasına rağmen-gayelerle teşekkül etmiş üniteler olarak değerlendirmek mümkündür.¹¹³

1.6.2. Menkul mallar

Menkul kelimesi lügatte "bir şeyi bir yerden başka bir yere taşımak" manasına gelmektedir.¹¹⁴ Tereke içinde kaydedilen menkul mallar; nakit, alacak, ev eşyası, kıyafet, ticari mallar, mutfak eşyası, ziynet eşyası ve lüks tüketim malları, kumaş, silah ve silah takımı, at takımı, binek ve yük hayvanı ve diğer büyük ve küçükbaş hayvanlar, alet edevat, yazı malzemesi, kitap ve gıda maddesi sınıflandırmak mümkündür.¹¹⁵

Tereke kayıtlarında yer alan menkul mallardan en dikkat çekici olanı kitaplardır. Osmanlı Devleti içerisinde halkın okumaya verdiği önemi ve ilgi alanlarını öğrenebilmek adına önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Aynı zamanda tereke kayıtlarında kitapların, diğer menkul mallara göre oldukça yüksek fiyatta olduğu dikkat çekmektedir. Kitapların diğer eşyalara göre yüksek fiyatlara sahip olması; matbaanın olmaması, kâğıt üretiminde dışarıya bağımlı olunması, kitapların elle yazılması gibi sebepler etkili olmuştur.

Tereke kayıtlarında yer alan nakit para ve ticari mallara sahip olan askeri zümrelerin askerlik dışında farklı alanlara yöneldiklerini göstermektedir. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıldan itibaren ekonomik sorunlar yaşaması askerleri, meslekleri dışında ekonomik kaynak aramaya yöneltmiştir. Ayrıca terekelerde kaydedilen giyim eşyaları arasında kürk, ipek, kaftan gibi değerli kıyafetlerin yer alması servet hakkında bilgi edinme açısından önem taşımaktadır. Lüks tüketim malları ve mutfak eşyalarının çeşitliği de yine menkul mallar aracılığı ile kişilerin toplumsal statüsü hakkında bir değerlendirme yapılma imkanı sunmaktadır.

1.6.2.1.Köleler

Köle; eski zamanlarda muharebelerde esir düşen ya da bir başka yolla ele geçirilerek satın alınan erkeklere denmiştir. Bu şekilde elde edilen kadınlara da cariye denilmiştir. Köle

¹¹³ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.120.

¹¹⁴ Hasan Hacak, "Menkul," *TDV İslâm Ansiklopedisi* <https://islamansiklopedisi.org.tr/menkul> (Erişim: 27.02.2019): 145.

¹¹⁵ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.121.

ve cariyeler özgür olmayan, bir başka kimsenin hükmü altında yaşayan ve ticari bir mal olarak alınıp satılan insanlardır.¹¹⁶ Kölelik insanlığın bilinen tarihi kadar eski toplumsal bir sınıftır. Kölelik toplumda yakın zamana kadar yer edinmiştir. Köleler, insanların hizmet beklentisini karşılamıştır. Bunun yanı sıra köle ticaretinin yaygınlaşmasıyla maddi yarar sağlamıştır. İslamiyet'in yaygınlaşması ile birlikte İslamlaşan devletler kölelerine inançlarının emirleri gereği haklar tanımıştır.

Osmanlı Devleti içerisinde de köle sınıfı bulunmaktadır. Osmanlı Devleti'nde köle olmak, Avrupa devletlerine kıyasla daha insancıl yaşam şartlarında yaşama imkanı sağlamaktadır. Kölelik Osmanlı'da da İslami hükümler çerçevesinde yerini almıştır. Osmanlı'da kölelik önemli bir yer tutmakla beraber kullanım alanları kamu yönetimi, askerlik ve ev hizmetleriyle sınırlı kalmıştı. Diğer taraftan köleler azat edilmek suretiyle hürriyetlerine kavuşabiliyor, Osmanlı cemiyet hayatında hür bir insan olarak hayatını idame ettirebiliyordu. Şer'iyye sicillerinde köle edinme koşulları, kölelerin azat oluş şekilleri, sosyal durumları, statüleri ve kölelerle ilgili diğer pek çok bilgiye ulaşmak mümkündür.¹¹⁷

İslam hukukunda köleler mülkiyete, hukuki muamele ve tasarruflara konu olması bakımından eşya gibi telakki edilmişlerdir. Bu sebeple köleler, alınıp satılabilmekte, hibe edilebilmekte, tek veya müşterek mülkiyete, miras veya vasiyete konu olabilmektedir.¹¹⁸ Köleler eşya gibi telakki edildiklerinden, bir kimsenin zimmetinde bulunan köle, o kimse öldükten sonra diğer mallarıyla birlikte varisler arasında pay edilmektedir. Bazen varisler arasında problem oluşmakta ve bu durumda terekede yer alan köleler satılarak elde edilen para paylaşılmaktaydı.¹¹⁹ Müdebber (sahibinin ölümüne bağlı azatlık) ya da mükâteb (belirli bir bedele bağlı azatlık) köle sayıldığı takdirde satışı geçersiz sayılırdı. Köle bunu kanıtlayarak satışı durdururdu.¹²⁰

Osmanlı Devleti'nde kölelerin miras bırakılabilmesi, mirasçı olabilmesi, satış biçimleri, dava hakkı, nikah şartları, ceza gerektiren suçları işlemesi halinde uygulanacak hukuki kurallar gibi köleliğe ait birçok bilgi şer'iyye sicillerinde yer almaktadır. Aynı zamanda bir kimsenin kölesinin olması, köle sahibinin toplumsal statüsünü göstermesi açısından

¹¹⁶ İzzet Sak, “Şer'iyye Sicillerine Göre Sosyal ve Ekonomik Hayatta Köleler (17. ve 18. Yüzyıllar),” (Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1992), s.6.

¹¹⁷ Kuşu, “Edirne'de Sosyo-Ekonomik Hayat,” s.49.

¹¹⁸ Sak, “Köleler,” s.24.

¹¹⁹ Sak, a.g.t.,s.25.

¹²⁰ Saydam, *Osmanlı Medeniyeti*, s.275.

önemlidir. Osmanlı Devleti kölelerden çeşitli yönlerde yarar sağlamıştır. Aynı zamanda Osmanlı, kölelerin devlet teşkilatında önemli görevlere gelmelerine imkân tanımış ve köleleri toplumun bir parçası kabul ederek İslam inancının emirlerini de yerine getirmiştir.

1.7. Terekeden Yapılan Zorunlu Harcamalar

1.7.1. Resm-i Kısım ve Diğer Vergiler

Osmanlı Devleti'nde kazalarda adli teşkilatı temsil eden kadılar, ölen kimsenin varislerinin talepleriyle mirası taksim etmiştir. Kadı mirası şeri kaidelere göre taksim eder, şeri tabiriyle, «kısmet» eder; verese arasında herkesin hissesini tayin ve tescil eder ve bunun için bir ücret, resm-i kısım alır.¹²¹ Mirasçıların isteğiyle yapılan paylaşımlarda kadıların binde on beş veyahut yirmiden fazla resm-i kısım almaları yasaklanmıştı.¹²² XVII. asırda miras taksiminden kadılar binde on beş¹²³ resm-i kısım alırdı.

Kadıların dışında kazaskerlerin de resm-i kısımdan pay aldıkları görülmektedir. Kazaskerler; askeri sınıftan olup vefat edenlerin resm-i kısımından –binde on beş, yirmi, yirmi beş – mühim miktarda para alırlardı.¹²⁴ Kadının miras taksiminde yardımcı görevlisi kassamlardır. Kassamlar, paylaştırdıkları mirastan resm-i kısım denilen bir para tahsil ediyorlardı. Resm-i kısımın bedeli uygulamada resmi olarak belirlenen orandan farklı olarak da görülmekteydi. Nitekim bu oran binde 8.5 ile 35 arasında değişebiliyordu. Aynı zamanda terekeden “kassamiye” olarak bilinen ve binde beş oranında kassamın payı olarak bir kesinti de yapılıyordu.¹²⁵

Resmi olarak belirlenen vergiler dışında, mirasın üzerinden çeşitli adlarla gider kalemleri oluşturulmuştur. Bunlar; “ihzariye ya da ücret-i muhızır, huddamiye, çukadara, didebaniye, ücret-i kadem, ücret-i mübaşir, taamiye, hammaliye, harc-ı defter (suret-i defter, ücret-i defter), harcırah, sarrafiye, harç-ı müteferrika, tahminiye ya da ücret-i muhammin, harç-ı mühimmat, kalemiye, kalemiye-i katib, kalemiye-i kassam” şeklinde sıralanabilir. Bunların bir kısmı resim bir kısmı ise miras paylaşılırken verilen hizmet

¹²¹ İnalçık, "15. Asır Türkiye," s.52.

¹²² Barkan, "Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri," s.3.

¹²³ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.85.

¹²⁴ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.34.

¹²⁵ Öztürk, "Kassam," s.581.

karşılığı olarak tahsil edilmektedir.¹²⁶ Tereke, Sukk-ı Sultanî’de müzayede ile satışa çıkarılırsa bunlara dellâliye’de eklenirdi.¹²⁷ Mirasın bir kısmı ya da tamamı beytülmale kalan terekelerde; “müjdeganiye” ve “resm-i emin” ismiyle bir vergi alınmaktaydı. Bu resim genellikle yüzde 3, 4, 5 dolaylarındayken, emin adına alınan resim; yüzde 10 civarındadır.¹²⁸

Kadınların özel maaşları bulunmadığı için aidatları davalara bağlı kalmıştır. Bu nedenle bazıları zor durumda kaldığı ya da aidatı az bulduğu için usulsüzlüğe başvurmuştur.¹²⁹ Aynı zamanda kadınların görev süresi iki yıldır. Bu süre sonrasında mülazemette beklemeleri uzun sürebilmekteydi. Bu nedenle de görevde kaldıkları iki yıl boyunca servet edinmeye çaba gösteriyorlardı. Bu da onların gelirlerini artırmanın yollarını aramaya itiyordu.¹³⁰ Ayrıca kadınların mirastan mal kaçırmak için çeşitli yollar buldukları anlaşılmaktadır. Örneğin; vergi miktarını hesaplarken küçük işlem hataları, tereke değerini daha az yazma ya da mirası eksik paylaşırma gibi.¹³¹ Kadınların bu usulsüzlükleri, zorla miras paylaşırma çabaları ya da resmi yükseltmek için tereke değerini fazla gösterme eğilimi sonucunda varisler de resm-i kısmeti az ödemek adına mal gizliyorlardı.¹³²

1.7.2. Zaruri Harcamalar

Osmanlı Devleti’nde vefat edenlerin mal varlıklarının taksimi tereke defterlerine kaydedilmiştir. Bu kayıt işleminde belli bir düzen takip edilmiştir. Bu takip edilen düzen incelendiğinde terekelerde ölen kişinin malından zaruri harcamalar yapıldığı görülmektedir. Bu zorunlu harcamalar çeşitli vergiler, kişinin borçları, mehir, nafaka vb. şeklindedir. Muhallefat listelerinin “minha” başlığını altında bu borç ve masraflar sayılmaktadır.¹³³

Terekelerde yer alan bu zaruri harcamalar için belirli bir sıralama oluşturulmuştur. Harcamalar sırası ile: Vefat edenin cenaze masrafları, devlete olan borçlar, öteki borçlar, vefat eden kişinin vasiyeti gereği yapılacak ödemeler, tereke masraf türleri ve tutarları (

¹²⁶ Öztürk, “XVII. Yüzyıl,” s.40.

¹²⁷ Karakuş, “Edirne Mahkemesi ve Çalışma Düzeni,” s.155.

¹²⁸ Öztürk, “XVII. Yüzyıl,” s.41.

¹²⁹ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s.84.

¹³⁰ Oğuz, “Tereke Kayıtlarının Güvenilirliği,” s.413.

¹³¹ Oğuz, a.g.m.,s.419.

¹³² İnalçık, “15. Asır Türkiye,” s.53.

¹³³ Büyük, “Edirne’de Sosyo-Ekonomik Hayat,” s.32.

kadının ücreti, hamaliye, defter kayıt masrafı, varlıkları bölüştürme masrafları, haberleşme -dellaliye- masrafları vb.).¹³⁴ Vefat eden kişinin terekesinden önce defin masrafları çıkarılır. Bu hususta orta yol takip edilir. İsraktan ve cimrilikten kaçınılır. Kadınlar zenginde olsalar teçhiz ve tekfin masrafları kocalarına aittir. Terekesi bulunmayan bir ölünün teçhiz ve tekfin masrafı, hayatında nafakası kimin üzerine ise, o kimsenin üzerine gerekir. Böyle kimse bulunmaz ise veya bulunur da fakir olursa teçhiz ve tekfin masrafı beytülmalca karşılanır.¹³⁵ Borçları ödeme önceliği içinde, vefat eden kişinin devlete olan borçlarının önceliği bulunmaktadır. Yani önce devlet alacağını tahsil eder, sonra öteki borçlar ödenir.¹³⁶ Bu borçlar ödendikten sonra sıra şahıslara olan borçlara gelir. Eğer vefat eden kişinin terekesi borcu için yeterli miktarı karşılamazsa alacaklı bir kişiden oluşuyorsa terekenin tamamı alacaklıya verilir. Ancak alacaklı birden çoksa; kadı terekeyi satarak alacaklılara “gurema tarıkı” denen nisbi bir dağıtım ile alacaklılara uygun bir taksimde bulunur.¹³⁷

1.8. Tereke Defterlerinin Genel Değerlendirilmesi

Osmanlı Devleti, şer’iyye mahkemeleri adli konuların çözümü için oluşturulan adalet evleridir. Şer’iyye mahkemelerinde adli görev sorumluluğu, padişahın taşrada vekili olan kadıya aittir. Şeri’yye mahkemelerinde pek çok konuya çözüm aranmaktadır. Bu konuların çok çeşitli olması dönemin özelliklerini bizlere aktarması açısından oldukça mühimdir. Şer’iyye mahkemelerinde ele alınan konuların kayıtları, şer’iyye sicilleri olarak arşivlerde bulunmaktadır. Osmanlı tarihini aydınlatmak için başvuru kaynağı olan şer’iyye sicillerinde yer alan tereke kayıtları ise; vefat eden bir kimsenin malını varisleri arasında paylaştırmayı konu almaktadır. Tereke adının yerine muhallefât kavramı da kullanılmıştır.¹³⁸ Tereke defterleri içeriği bakımından mirası pay etme için tutulan kayıtlar olmasına rağmen toplumun aile yaşantısına, hatta evlerde kullanılan en küçük eşyaya kadar araştırmacılara değerli bilgiler sunmaktadır. Bu defterlerin tutulması, Osmanlı’nın kuruluşu kadar eskiye dayanmaktadır. Tereke defterlerinden malum olan en eskileri, bugün Bursa Müzesi’nde bulunmaktadır.¹³⁹ Tereke kayıtlarının incelenmesiyle

¹³⁴ Fatih Coşkun Ertaş ve Bülent Şişman, "XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı'da Tereke Uygulaması ve Muhasebesi - Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkileri," *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi* (2013): 200.

¹³⁵ Öztürk, "XVII. Yüzyıl," s.60.

¹³⁶ Ertaş ve Şişman, "Osmanlı'da Tereke Uygulaması ve Muhasebesi," s.206.

¹³⁷ Öztürk, a.g.t.,s.61.

¹³⁸ Bozkurt, "Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri," s.193.

¹³⁹ İnalçık, "15. Asır Türkiye," s.51.

birlikte Osmanlı Devleti'nin ekonomi, hukuk ve sosyokültürel yapısı gibi konularda çalışma imkanı ortaya çıkmaktadır.

Askeri sınıf terekelerinin taksiminin zorunlu olması aynı zamanda bu sınıf hakkında birçok bilgi edinme fırsatını ortaya çıkarmıştır. Osmanlı'da askerlerin, askerlik dışında herhangi bir meslek edinmeme zorunluluğu bulunmaktaydı. Ancak mevcut terekelerde edinilen mallar incelendiğinde bu kurala bağlı kalınmadığı ve Osmanlı'nın son dönemlerinde orduda meydana gelen bozulmaların servet edinmede askeri sınıfa hangi avantajları sağladığı, servet edinen askeri zümrenin toplum içindeki ekonomik statüsü gibi pek çok konuya ulaşılmaktadır. Ömer Lütfi Barkan askerlerin ticaretle ve benzeri işlerle uğraşmasının askerlikle bağdaşmadığını; “Osmanlı sultanlarının bu kadar titizlikle devşirip yetiştirdikleri talimli meslek ordularının askerleri, ne zamandan itibaren İstanbul'daki kışlalarından çıkıp memleketin en uzak köşelerindeki köy ve kasabalara kadar dağılmışlar ve oralarda bir iş tutup yerleşebilmişlerdir? Yağhane, debbağhane veya fırın işletmeciliği, değirmencilik, mumculuk, saraçlık gibi sanatlar; bozhane ve kahvehane sahipliği; deri, keten, şap, kereste ticareti, vergi mültezimliği.. ne zamandan itibaren, ne için ve nasıl bu sahaların yabancısı olması lazım gelen bu harp adamlarının eline geçmiştir?” şeklinde ifade etmiştir.¹⁴⁰ Osmanlı Devleti'nde askeri sınıfın farklı ekonomik işlere olan eğilimi, orduda meydana gelen bozulmayı gösterdiği gibi devrin iktisadi yapısını da yansıtmaktadır. Askerlik mesleği dışında farklı meslekler vasıtasıyla kazanç sağlamayı amaçlayan askeri zümre bunu elde etmek için buldukları statüden yarar sağlamıştır. Ancak askeri zümrenin ekonomik kazanç sağlama ihtiyacı duyması ve bunu askerlik dışındaki meslekler vasıtasıyla yapması Osmanlı'nın iktisadi yapısındaki bozulmaları göstermesi açısından oldukça önemlidir. Tereke defterleri mesleki ve iktisadi yıpranmayı miras pay etme dolayısıyla kayıt altına almıştır. Osmanlı Devleti uzun yıllar hakim olduğu bölgelerde adaletle hükmetmiştir. Halkın bu adaletle inanarak şer'iyye mahkemelerine başvurması sonucunda toplumsal sorunlar çözüme kavuşturulmuştur. Ancak Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde meydana gelen bazı bozulmalar şer'iyye mahkemelerine yansımıştır. Kadılar ve yardımcı görevlileri hukuk kurallarının emrettiği şekilde uygulama yapmak yerine birtakım usulsüzlüklere başvurmuşlardır. Bu usulsüzlüklerin temelinde mahkeme görevlilerinin maaş yerine baktıkları davalardan aldıkları resmleri artırma amacı bulunmaktadır. Bu amaçla mahkemelere başvuran halkın

¹⁴⁰ Barkan, “Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri,” s.59.

zor durumları görevliler tarafından suiistimal edilmiştir. Bu suiistimaller halkın merkeze şikayeti sonucu ortaya çıkmıştır. Osmanlı bu haksızlıklara karşı tedbirler alma çabası göstermiş olsa da kesin olarak çözüme kavuşturulamamıştır. Bu usulsüzlükler halkın mahkemeye olan güvenini sarsmıştır. Bu nedenle mahkemelere başvurular azalmıştır.

Osmanlı Devleti şer'iyeye mahkemelerine yapılan tüm başvuruları kayıt altına almıştır. Ancak, miras taksiminde toplumda bulunan her kesimin şer'iyeye mahkemelerine başvurduğu düşünülmemelidir. Çünkü askeri zümre dışındaki beledi zümre talep etmedikçe miras taksiminde şer'iyeye mahkemeleri görevlendirilmemiştir. Dolayısıyla toplumun her kesimiyle ilgili bilgilerin kayıt altına alındığı algısı yanlış olabilmektedir. İnsanlar, bazen mal kaçırma, mahkemeye güvenmeme, mahkemeye vergi vermek istememe gibi nedenlerle mahkemelere başvurmayabilir. Bu nedenle terekeler incelendiğinde Osmanlı toplumu hakkında kesin bilgilere ulaşmaktan çok, genel bir değerlendirme yapma imkanı ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen tereke kayıtları Osmanlı toplumu hakkında eldeki kayıtlar çerçevesinde kıymetli bilgiler sunmaktadır. Bu kayıtlar günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüzde Osmanlı tarihinin çeşitli alanlarında çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için ana kaynak özelliği taşımaktadır.

1.9. Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Değerlendirilmesi

Osmanlı tarihi için birincil kaynak niteliği taşıyan şer'iyeye sicilleri, çalışmamızın temelini oluşturmaktadır. Çalışmamızın ana kaynağını oluşturan 01 Numaralı Kısmet-î Askerîye Mahkemesi Şer'iyeye Sicili Hicri 1000-1017 yıllarına aittir. Defter ciltli şekilde İstanbul Müftülüğü Şer'iyeye Siciller Arşivinde muhafaza edilmektedir. 01 Numaralı sicil defteri 42x15 ebadındadır. Toplam 169 varaktan oluşmaktadır. Defterin orijinal numaralandırması mevcut değildir. Bu nedenle sonradan numaralandırılmıştır. Ayrıca defterin içindeki belgeler de numaralandırılmamıştır.

Sicil defterindeki her varak içinde 2-3 belge yer almakla birlikte bu sayı bazı varaklarda artmakta bazılarında ise azalmaktadır. Sicil defterinde kayıt tutulurken belli bir sıralama takip edilmemiştir. Defterdeki kayıtlar vakıf, alacak-borç davaları, vasi tayini ve özellikle de terekelerden oluşmaktadır. Muhallefat listeleri defterin önemli bir bölümünü içermektedir. İlk elli varağın transkripsiyonu yapılan defterde muhallefat listeleri 12-15-19-20-24-21-25-26-27-29-30-40-41-44-49 numaralı varaklarda yer almaktadır.

Defter eski olması nedeniyle oldukça yıpranmıştır. Defterin birçok sayfasının kenarı yırtılmış bu nedenle metinlerin okunmasında güçlük yaşanmıştır. Defterde okunamayan yerler için (...), bir kısmı bulunmayan ya da okunamayan yerler için (eksik metin), yıpranma nedeniyle okunamayan yerler için (silik) ifadeleri kullanılmıştır. Okunmasında şüphe duyulan kelimeler için (?) ifadesi kullanılmıştır. Sicil defteri transkripsiyon edilirken ayn harif için (^), hemze için (’), uzatmalar için (^), tamlamalar için (-) işaretleri kullanılmıştır.

Sicil defterinde en erken tarihli belge 1/b varağında yer almaktadır ve “min şuhûr-i sene elf” şeklinde kayıt edilmiştir. Hicri 1000 yılının başlangıcını ifade etmektedir. Defterde 50/b varağında yer alan tarih “evâhır-ı Zilka‘de sene 1004” şeklindedir. Defterin transkripsiyon edilen varaklarında tarih miladi olarak 1592-1596 seneleri arasındadır.

Sicil defterinin 1 ile 12 numaralı varaklarında yer alan dava konuları; alacak-borç, mehir, boşanma, vasi tayini ve terekeden oluşmaktadır. Aynı zamanda bu davalarda kişiler dikkate alındığında Yahudi ve Ermeni vatandaşların da şer’i mahkemelerden yararlandığı dikkati çekmektedir. Bu varaklarda yer alan dava konuları incelendiğinde emanete bırakılan eşyalar ve paralar ile ilgili sorunların çözümü, eşinden boşanmak için başka bir kişiyi vekil tayin eden kocanın mehir borcu, bahçe sahibi kişinin öşür borcu, varisi olmadan ölen kişinin malının beytülmale intikali gibi davalar yer almaktadır.

01 Numaralı Defter içerisindeki mahkeme kayıtları varak 1/a boş bırakılarak 1/b’den başlamıştır. Bu varakta Kapudan Paşa’ya sağlığında emanet edilen on altı bin adet sikke-i haseneden kaynaklı alacak-borç davası kayıt altına alınmıştır. Şer’iyye sicillerinde alacak ve borçlar ile ilgili davalar çok sık karşılaşılan kayıtlar olarak kabul edilmektedir.

Defterin 2/a varağında Yahudiye emanet teslim edilen esbabların durumu ile ilgili konu hakkında kayıt tutulmuştur. 2/b varağında yine diğer alacaklı borçluların davalarını içeren kayıtlar bulunmaktadır.

3.varak, 4.varak ve 5/a varağındaki yazıların zorluğu ve Arapça olması nedeniyle transkripsiyonda güçlük yaşanmıştır.

5/b varağında Kapudan Hasan Paşa’nın zevcesi Ayni Hatun binti Hamza’nın, eşi hayattayken boşanmanın gerçekleşmediği ve bu sebeple mirastan payına düşen hisseyi talep etmesine dair dava kaydı bulunmaktadır.

6 ve 7. varaklarda bir kısım Arapça şekilde yazısı ile okunma bakımından zor olan ve aynı zamanda yıpranmış eksik metin satırları bulunmaktadır. Bu varaklardaki 7-8 satırlık eksik metinler transkripsiyon edilememiştir.

8. varak ve 9/a varağında yazı bulunmamaktadır.

11/a varağında ise Fatıma Hatun tarafından yaptırılan medresenin müderrisi olan es-Seyyid İbrahim Efendi'nin vazifesinin karşılığını merhumun terekesinden talep etmesiyle ilgili dava konusu yer almaktadır.

Sicil defterinin 12 ile 30 numaralı varaklarında yer alan davalar; bu sayfalarda yer alan davaların çoğu miras taksimini konu almaktadır. Bazı davalar ise alacak ve vasi tayini ile ilgilidir.

12.varakta merhum Mehmed Çavuş'un Mustafa nam sagir oğluna vasi tayin edilen kişinin sagirin malını kabz etmesi ile ilgili davanın kaydı bulunmaktadır. Aynı zamanda Mehmed Çavuş'un muhallefat listesi devamında yer almaktadır.

14. varakta ise hac ibadeti için gittiği kabede vefat eden Ramazan bin Abdullah ve Aişe binti Ferhad kimselerin muhallefatı üzerine görülen dava yer almaktadır.

15.varakta ise Fahrî Hatun ibneti Sinân ait muhallefat listesi yer almaktadır. 16.varakta ise vefat eden kişinin muhallefatından miras hakkını talep eden varisin davası bulunmaktadır.

18. varakta sefer-i garb-i sultânîde vefat eden sipahinin beytûlmala aktarılan malı üzerine görülen dava bulunmaktadır. Yine 18. varakta ücret-i dellâliyenin ödenmesi için açılan dava görülmektedir.

19.varakta yer alan muhallefat listesinde önemli kitapların yer aldığı görülmektedir. Bu kitaplardan en çok dikkat çeken Tarih-i Taberi, Câmîu's-Sağîr, Risâle-i Hikmet, Risale-i Tasarruf-ı Beytû'l-mâl'dır. Bu kitaplar dışında da çok sayıda dini kitap bulunmaktadır. Bu, kitapların o dönemde maddi değer olarak kabul edildiğini göstermektedir. Kitapların muhallefat listelerinde yer alması yüksek meblağaya sahip olduklarını gösterir. Aynı zamanda kitapların içeriği dikkate alındığında dinin toplum için oldukça önemli olduğu görülmektedir.

20. varak muhallefat listelerinden oluşmaktadır. 21. varakta ise eksik, yıpranmış ve okuması güç olan küçük bir liste bulunmaktadır.

22. ve 23. varaklarda yazı bulunmamaktadır.

24. varakta el-merhûm Mehmed Efendi bin Abdî muhallefatı yer almaktadır.

25. varakta da muhallefat listesi devam etmiştir. 25. varakta merhumun kitapları yer almaktadır. Merhumun kitapları listede oldukça geniş yer tutmuştur; kitapların fiyat olarak diğer eşyalara göre daha pahalı olduğu görülmektedir. Bu durum, dönemin koşullarında kitapların manevi değerinin yanında maddi değerinin de fazla olduğunu bizlere kanıtlamaktadır. Kitapların elle yazılması, kâğıt ve mürekkebin yüksek fiyatlı oluşu kitapların maddi değeri artıran unsurlar olabilmektedir.

26. ve 27/a. varakta el-merhûm Hasan Efendi'ye ait liste yer almaktadır.

29 ve 30/a varakları muhallefat listelerinden oluşmaktadır.

Sicil Defterinin 30 ve 50. varakları arasında yer alan davalar; diğer varaklarda görülen alacak-borç, miras taksimi, vasi tayini ve muhallefat listelerinin benzerleri bu sayfalarda devam etmiştir.

32/a. varakta; el-Hac Ahmed bin Alaaddin'in eşi Zamane binti Abdullah'ın Sa'di ve Hasan ve Zeyneb adlı yetimlerin vasisi olduğu ve kızı mezbûre Zeyneb'i nikâh ettiği Yunus bin Osman'ı nazır kılarak, Kamer binti Abdullah'tan alacaklarını almak için açtıkları dava konusu yer almaktadır.

32/b varağında vefat eden kimsenin malından alacağını talep için açılan dava yer almaktadır.

33/a varağında Aişe Hatun binti Hamza'nın eytâm-ı sığârı Mustafa ve Ahmed ve Ali'ye intikal eden mallarla ilgili konu bulunmaktadır.

34/b varağında Aişe Hatun binti Hamza'nın Zeyneb Hatun vakfından bir yıl vade ile aldığı beş bin akçenin terekesinden alınmasına ilişkin dava konusunu içermektedir.

34/b varağında merhum Mahmud Ağa'ya emanet edilen hâtemin geri talebine ait dava konusu yer almaktadır.

35/a varağında Merziban Şah Hatun'un malından vasiyet eylediği esbâb ile ilgili dava bulunmaktadır.

35/b varağında merhum Abdülkerim Çavuş'un İstanbul ve Manisa'da bulunan mirası için açılan dava konusu yer almaktadır.

36.varakta Sadriye kızı Ümmügülsüm binti nâm hatunun oğlu ve vârisi olan Mevlânâ Mehmed Çelebi bin Hüseyin Bey mahzarında merhumun malının hayır işlerine harcanmasına dair vasiyeti ile ilgili dava bulunmaktadır.

38/b. varakta İstanbul'da vaki' mahallesi Mimarbaşı Sinan Ağa merhumun kızı olup vefât eden Neslihan binti Ebubekir zevci ve vârisi Osman Ağa bin Abdülmennân'nın muhallelfattan payına düşen doksan bin akçeyi aldığına ve mirasla alakasının kalmadığına dair beyanı içermektedir.

39/a. varakta Bodur Hacı adlı kişinin vefatı ile cariyelerin kabz edilmesi üzerine yapılan itirazı içeren dava yer almaktadır.

39/b varağında yer alan bir başka dava ise merhum Mehmed Bey'in zevcesi Fatıma Hatun ile kızı Rabia'nın mirastan paylarına düşen hisseyi talep etmeleri ile ilgilidir.

40. varakta muhallefat listeleri yer almaktadır. 41/a. varakta da muhallefat listesi bulunmaktadır.

44/a. varakta merhûme Hatice Hatun ibnehü'l-merhûm Mahmud Efendi'ye ait muhallefat listesi yer almaktadır.

45.varakta Emine binti Halil mehir alacağını konu edinen dava yer almaktadır.

47/a ve 48/a varaklarında Kaya Hatun hâl-i sıhhatinde mezbûr Abdi Çelebi'ye on beş bin akçe ödünç vermesi ve bunun varisi tarafından talep edilmesi ile ilgili dava konusu bulunmaktadır.

49/a varağında el-merhûm Mehmed Çelebî ibn el-hâc Kâsım'a ait muhallefat bulunmaktadır.

01 Numaralı sicil defteri ele alındığında miras taksiminin mahkeme kayıtlarında birinci sırada yer aldığı, daha sonra ise alacak-borç davalarının geniş yer tuttuğu görülmektedir. Aynı zamanda gayrimüslimlerin de mahkeme kayıtlarında bulunması önemli bir husustur.

Kadınların miras ve özellikle mehir konularında mahkemeye başvurdukları dikkati çekmektedir. Sicil defterindeki kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla erken ölümlerin yaşandığı ve bu nedenle küçük yaşta çocukların yetim kaldığı anlaşılmaktadır. Bu küçük yaştaki çocuklar için vasi tayin edilmesi erken ölümlerin olduğunu kanıtlar niteliktedir. Sicil defterinde yer alan kayıtlarda çok eşliliğin sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Aynı zamanda cariyeler ile kölelerin miras olarak bırakıldığı ve maddi değer taşıdığı yine defterden anlaşılmaktadır. Sicil defterinde varisi olmayanların mallarının beytülmale kaldığı açıkça yer almaktadır. Aynı zamanda defterdeki kayıtlarda yer alan çoğu kişi Osmanlı Devleti'nde orduda görev yapan ya da memur olarak kabul edilen zümreyi oluşturmaktadır. Şühûdü'l-hâl'de yer alan müderris, imam, mimar, müezzin, çavuş gibi unvan ve lakaplar dikkate alındığında toplumun ileri gelenlerinin mahkemelerde yer aldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 1:

01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Kullanılan Unvanlar ve Lakaplar

Ağa	Bey	Çavuş	Şehid
Çelebi	Derviş	Efendi	İmam
Emir	Hacı	Hatun	Müderris
Hoca	Kethüda	Molla	Katip
Paşa	Subaşı	Reis	Müezzin
Seyid	Sultan	Şeyh	Kavvâs

01 numaralı şer'iyye sicilinde “ağa” unvanı 80, “bey” unvanı sicil defterinde 251, “çavuş” unvanı 155, “çelebi” unvanı 263, “derviş” unvanı 20, “efendi” unvanı 151, “emir” unvanı 14, “hacı” unvanı 10, “hatun” unvanı 128, “hoca” unvanı 10, “kethüda” unvanı 19, “molla” unvanı 2, “paşa” unvanı 48, “subaşı” unvanı 10, “reis” unvanı 10, “seyyid” unvanı 43, “sultan” unvanı 13, “şeyh” unvanı 18, “şehid” unvanı 60, “imam” unvanı 20, “müderris” unvanı 31, “katip” unvanı 64, “müezzin” unvanı 36, “kavvâs” unvanı 1 kez kullanılmıştır.

“Çelebi” en çok kullanılan unvandır. Çelebi unvanı; ilmiye sınıfından olanların, dini erkanın, ticaretle uğraşanların, tüccarların oğulları olan ve babalarının statüsünü devam

ettiren kişiler için Osmanlı Devleti'nde kullanılmıştır.¹⁴¹ Osmanlı devlet ve toplum hayatında çelebi unvanının genel olarak; nazik, ahlaklı, sevgi dolu, beyefendi, zarif, centilmen kimseleri ifade etmek için kullanıldığı anlaşılmaktadır.¹⁴² Çalışmamızda yer alan çelebi unvanı toplumda ileri gelenleri ifade etmek için kullanılmıştır. Bu durum özellikle şühûdü'l-hâl bölümünde kullanılan çelebi unvanlarından anlaşılmaktadır.

“Bey” unvanı en çok kullanılan ikinci unvan olup sicillerde bu ifade toplumun ileri geleni, başkanı, lideri gibi anlamlarda kullanılmıştır.¹⁴³ Defterde “çavuş” unvanı da üçüncü en çok kullanılan unvan olmuştur. Bu unvan ile devlet işlerinde özellikle orduda görevli bir memur olarak kişileri ifade etmek amacıyla kullanıldığını belirtebiliriz.¹⁴⁴

Defterde “Hatun” unvanının birçok kez kaydedilmesi kadınların şer'i mahkemelere başvurduğunu ya da mahkemelerde görülen davalarda yer aldığını, kadının Osmanlı Devleti'nde hukuki haklarının mevcut bulunduğunu göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Tablo 2:

01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Etnik Köken İfade Eden Lakaplar

Gürcü	Abaza	Ermeni	Yahudi	Bosnavi	Çerkes
-------	-------	--------	--------	---------	--------

Gürcü ifadesi defterde 7, Abaza 1, Ermeni 1, Yahudi 8, Bosnavi 6, Çerkes 3 defa kullanılmıştır.

Osmanlı'nın hukuki yapısından farklı unsurların da yararlanabildiği görülmektedir. Bu unsurlarda gayrimüslimlerin de bulunması şer'i mahkemelerin Müslümanlar dışında kalan kimselerin de dava konularıyla ilgilendiğini göstermektedir. Aynı zamanda Osmanlı başkenti İstanbul'da etnik bakımdan çeşitli unsurların yaşadığını da görmek mümkündür. Ayrıca, Kafkas kökenli köle ve cariyelerin İstanbul'da var olduğunu göstermektedir.

01 Numaralı defterin transkripsiyon çalışmasında dikkat çeken bir diğer husus ise toplumun mahkemeye genellikle alacak-borç, mehir, boşanma, miras taksimi, vasi tayini,

¹⁴¹ Özer Ergenç, "Osmanlı Klasik Dönemindeki 'Eşraf ve A'yan' Üzerine Bazı Bilgiler," *Osmanlı Araştırmaları* 03 (1982): 113.

¹⁴² Saim Yörük, "Çelebi Unvanı Hakkında Bir Değerlendirme," *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/18 (2011): 296.

¹⁴³ Halit Baş ve Nesrin Güllüdağ, "1452 Numaralı İzmit Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Unvan ve Lakaplar Üzerine Bir İnceleme," *ANASAY* 7 (Şubat 2019): 78.

¹⁴⁴ Baş ve Güllüdağ, "1452 Numaralı İzmit Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Unvan ve Lakaplar," s.79.

varisi olmayan malların beytülmale intikali ile ilgili dava kayıtlarının olduğu görülmüştür. Bu husus; İstanbul'da çeşitli unsurların var olmasına rağmen toplumda ciddi bir suç oranının bulunmadığını, adam öldürme, tecavüz, mal gaspı gibi toplumsal yozlaşmayı gösteren olayların yaygınlaşmadığını ortaya koymaktadır. Böylece Osmanlı gibi büyük bir imparatorluğun başkenti olan İstanbul'un insanlar için güvenli bir merkez konumunda olduğunu da göstermektedir.

Tablo 3:

01 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan İstanbul Şehrindeki Mahalle Adları

Kabasal	Canbaz Yusuf	Mesih Paşa	Sultan Bayezid-i Cedîd	Tercüman Yunus	Gülcâmi'î
Gedik Paşa	Şeyh Paşa	Küçük Bazar	İshak es-sarac	Kiçeciler	Güngörmez
Çıracı	Molla Gürani	Kürkçübaşı	Hoşkadem	Kasım Paşa Çeşmesi	Piri Ağa
Galata	Revânî	Haydarhane	Tedsos	Nevbethane	Tarsus
Küçük Ayasofya	Kâtib Muslihuddin	Demircili	Uzun Şücâ'	Akseki	İshak Paşa
Ayasofya	Sinan Paşa	İmam Ali	Hasan Oğlu	Süleyman Ağa	Mahmud Paşa
Haydar Hane	Kethüdâ	Câmi'-i Kebîr	Kızıлтаşı	Dülek-zâde	Gülger-zâde
Eriklü	Cebeci	Dülger-zâde	Hüsam Bey	Büyük Ayasofya	Emin Sinan
Yakub Ağa	Kâtib Kasım	Kuzu Senti	Yavaşca Şahin	Kasab İlyas	Beşiktaş

Çalışmada XVI. yüzyıla ait İstanbul şehrinin mahalle adlarından önemli bir kısmına ulaşılmaktadır. Bu çalışma neticesinde İstanbul şehrinde bulunan mahalle adları dikkate alındığında kişi adlarının, unvanların ya da meslek isimlerinin mahallelere ad olarak verildiği dikkati çekmektedir.

İstanbul'daki mahalle adları günümüzde farklı yerleri ifade etmek için kullanılsa da isim olarak çoğu varlığını korumaktadır. Bu husus, İstanbul şehrinde Osmanlı kültür mirasının kısmen olsa da devam ettiğini göstermektedir.

Tablo 4:

01 Numaralı Şer’iyye Sicilinde İstanbul Dışındaki Şehir ve Mahalle Adları

Ankara	Kıbrıs	Kavaklı (Bursa)	Mihalic-Manyas Kazası
Manisa- Gökbaşılık	Rumeli-Baba Kasabası	Rumeli- Prevadi	Kütahya-Hötürde Kazası
Manisa- Sart	Rumeli- Çatalca	Rumeli- Tırnovi	Temeşvar

İstanbul dışında defterde yer alan kasaba ve vilayetler kişilerin öldüğü ya da taşınmaz mallarının bulunduğu şehirleri ifade etmektedir.

Tablo 5 :

01 Numaralı Şer’iyye Sicilinde Yer Alan Mutfak Eşyaları

Tencere	Sahan	Tas
Fincan	İbrik	Bıçak
Tepsi	Sini	Bakraç
Güğümlü	Sofra	Leğen
Tabak	Cam tas	Kâse
Çatal	Maşrapa	Gümüş kadeh
Hoşap tası	Bakır sini	Sac ayak

Osmanlı toplumunun uzun yıllar süre gelen geleneksel alışkanlıklarını en çok yansıttığı alanlardan biri de mutfak kültürüdür. Mutfak kültürü incelendiğinde çeşitli yemeklerin yanı sıra kullanılan araç-gereçler de oldukça değerli kabul edilmiştir. Osmanlı toplumu gündelik hayatta mutfakta, geleneksel yapılarına ve inançlarına uygun aynı zamanda yaşantılarını kolaylaştıracak eşyalar kullanmıştır. Bu eşyalar incelendiğinde geleneklerini ve inançlarını yansıtan en önemli eşya olarak sini kabul edilebilir. Çünkü sini; Osmanlı’da insanların henüz masada yemek yemediğini ve XVI. yüzyılda İstanbul’da yerde oturarak yemek yediğini bizlere göstermektedir. Böylece sini hem İslam inancı hem de Türk kültürüne uygun bir eşya olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca 01 Numaralı Defterde eşya olarak sandalye kayıt altına alınmamıştır. Tabak, sahan ve tas gibi eşyalar 01 Numaralı Defter içerisinde yer alan muhallefat kayıtlarında sıkça kaydedilmiştir. Bu eşyaların bazılarının çalışmamızda değerli madenlerden yapılma ve porselen olduğu

görülmektedir. Ancak halkın ağırlıklı olarak bakır kapkaçak kullandığı anlaşılmaktadır. Bakır madeninden yapılmış eşyaların, altın ve gümüş madenine göre daha uygun fiyata listelerde kaydedildiği görülmektedir. Halkın çoğunlukla daha ucuz olan bakır madeninden yapılmış kapkaçak kullanması XVI. yüzyıl Osmanlı toplumunun ekonomik yapısını değerlendirme imkanı sunmaktadır. Ayrıca çalışmamızdaki bilgilerden yola çıkarak XVI. yüzyılda Osmanlı başkenti İstanbul'da bakırcılığın önemli bir zanaat olarak yer aldığı anlaşılmaktadır. Yemekleri pişirmek için tencere, tava ve sac ayak kullanılan eşyalardır. Fincan ve hoşaf taslarının 01 Numaralı Defterde kaydedilmiş olması XVI. yüzyılda İstanbul kahve kültürünün olduğunu ve tatlı meyve sularının tüketildiğini göstermektedir. 01 Numaralı Defterdeki muhallefat listelerinde iki yerde kaydedilen çatal; XVI. yüzyılda nadir de olsa bu mutfak eşyasının İstanbul'da kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 6 :

01 Numaralı Şer'iyeye Sicilinde Yer Alan Oturma ve Yatak Odası Eşyaları

Yastık	Yorgan	Atlas
İskemle	Döşek	Seccade
Sandık	Çatma döşek	Serâser döşek
Bohça	Nakışlı çarşaf	Sepet
Kadife minder	Mai perde	Kilim
Post	Keçe	Mai çuka
Köhne kebe	Kaliçe	Şamdan
Döşek yüzü	Kandil	Heybe

Bu çalışma; XVI. yüzyıla ait Osmanlı gündelik hayatında evlerin oturma ve yatak odalarında insanların çoğunlukla hangi eşyaları kullandıkları göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu çalışma ile insanların İstanbul'da yoğun olarak yün ve pamuktan oluşan kumaşları içeren eşyaları kullandıkları anlaşılmaktadır. Dokuma ürünü olan bu eşyalar; XVI. yüzyılda İstanbul'da meslek olarak dokumacılığın yapıldığını göstermektedir. 01 Numaralı Defter ile kilim ve post gibi yere serilen döşeme amaçlı eşyaların kullanıldığı görülmektedir. Postların; sincab, sansar, samur, vaşak, tavşan, tilki gibi hayvanlara ait olduğu görülmektedir. Post; 01 Numaralı Defterde yüksek değer ve sıklıkla kaydedilmiştir. Minder ve iskemle gibi eşyalar geleneksel Osmanlı oturma

odasını yansıtmaktadır. Kadife, atlas ve ipek gibi değerli kumaşlardan yapılan eşyalar defterde yüksek meblağlara kaydedilmiştir. Muhallefat listelerine kaydedilen kaliteli kumaşların ikinci el olmasına rağmen toplum tarafından maddi olarak değerli kabul edildiği anlaşılmaktadır. XVI. yüzyılda İstanbul’da insanların evlerinde aydınlatma için şamdan ve kandil gibi araçları kullandığı görülmektedir. Bütün bu eşyalardan yola çıkarak; XVI. yüzyılda Osmanlı toplumunun geleneksel yaşamını sürdürdüğü, dokuma kumaşlara önem verdiği ve evlerinde bol miktarda kullandığı anlaşılmaktadır. Osmanlı evlerindeki oturma ve yatak odası bu eşyalar ile tasvir edildiğinde ve ayrıca 01 Numaralı Defterin beratlı zümreye ait kayıtları içerdiği göz önünde bulundurulduğunda sade ve gösterişten uzak bir ev görüntüsü ortaya çıkmaktadır.

Tablo 7:
01 Numaralı Şer’iyye Sicilinde Yer Alan Giyim ve Kuşam

Don	Gömlek	Hamam gömleği
Ferace	Şalvar	Kavuk
Tülbent	Kuşak	Uçkur
Kürk	Kırmızı basman zıbın	Mai atlas kaftan
Kırmızı kadife aba	Yemeni	Mor Yağmurluk
Kırmızı yelek	Beyaz İhram	Börk
Çizme	Peştamal	Kaftan

01 Numaralı Defter içerisindeki kayıtlar incelendiğinde Osmanlı toplumunun XVI. yüzyılda giyim ve kuşam modası hakkında bilgiler elde edilmektedir. Bu bilgiler ışığında Osmanlı’da gömlek, ferace, kaftan, kavuk ve tülbentin çoğunlukla kullanılan kıyafetler arasında olduğu anlaşılmaktadır. Bu eşyalardan özellikle kürk, ipek, atlas, kadife kumaşlardan olanları maddi değeri yüksek olarak deftere kaydedilmiştir. Giyim ve kuşamda elde edilen bir diğer bilgi ise XVI. yüzyılda kumaşlarda hangi renklerin kullanıldığı yönündedir. Defterde çoğunlukla beyaz, kırmızı, sarı, mai(mavi), mor, yeşil, siyah renkli eşyalar kullanılmıştır. Eşyalarda pembe ve lacivert renkleri nadir olarak kullanılmıştır. Defterde yer alan börk, kavuk gibi eşyaların kaydedilmesi XVI. yüzyılda Osmanlı erklerinin başlarına bu eşyaları takma alışkanlıklarının olduğunu göstermektedir. Yine tülbent ve feracenin kadınlar tarafından kullanıldığı anlaşılmaktadır. XVI. yüzyılda Osmanlı toplumunda görülen geleneksel bazı giyim-kuşam türleri birtakım değişikliklere uğramasına rağmen isim ve kullanım tarzı

bakımından günümüz Türk toplumunda da kullanılmaya devam etmektedir. Bu durum Osmanlı kültürel mirasının devamlılığını göstermesi sebebiyle önemlidir.

Tablo 8:

01 Numarlı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Köle Adları

Köle adı	Akçe Miktarı	Varak
Osman nam gulâm	500	25/b
Haydar nam gulâm	5000	25/b
Malkoç nam gulâm	500	25/b
Yusuf nam gulâm	5000	25/b
Piyale nam gulâm	5000	25/b
Kasım nam gulâm	5000	25/b
Ali nam gulâm	7000	25/b
Kasım nam gulâm	500 [0]	25/b
Hasan nam gulâm	...	30/a
Hüseyin nam gulâm	6000	30/a
Mahmud nâm gulâm	6000	30/a
Mehmed nâm gulâm	6000	30/a
Yusuf nâm gulâm	6000	30/a
Gülâm sagır çerkes	6050	41/a

Tablo 9 :

01 Numarlı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Cariye Adları

Cariye Adı	Akçe Miktarı	Varak
Câriye benâm hanâne çerkezî	5000	15/a
Mülayim nam cariye	4000	25/b
Kadem nam cariye	3000	25/b
Gülfidan nam cariye	7000	25/b
[Mihir]ican nam cariye	4000	25/b
Selvinaz nam cariye	7000	25/b
Peymâne nâm câriye	8000	30/a

01 Numaralı Defterde yer alan köle ve cariyelerin akçe değerleri oldukça yüksektir. Bu nedenle terekelerde miras bırakılan eşyalar arasında görülmektedir. Köle ve cariyelerin

yüksek değerde olması zaman zaman mirasçılar arasında anlaşmazlığı neden olmuş ve bu anlaşmazlığı sonlandırmak için miras kalan köle ve cariyeler satışa çıkarılmıştır. Bu çalışma XVI. yüzyılda İstanbul'da kölelerin ve cariyelerin alınıp satıldığını yani ticaretinin yapıldığını göstermektedir. 01 Numaralı Defterde köle sayısı cariyeye sayısından fazladır. Ancak cariyelerin bazıları kölelere göre daha yüksek meblağlara kaydedilmiştir. Bu çalışma neticesinde İstanbul'da yaşayan beratlı zümrenin köle ve cariyeye sahibi olması dolayısıyla belli bir servet sahibi olduklarını göstermektedir.

Tablo 10 :

01 Numaralı Şer'iyce Sicilinde Yer Alan Meslekler

Kadı	Naip	Muhzır	Mimar	Tabip
Kethüda	Yeniçeri	Beytülmal Has Emini	Müezzin	Müderriş
İmam	Kassam-ı Askeri	Kâtip	Çavuş	Muharrir
Defterdar	Hamal	Muallim	Beylerbeyi	Subaşı
Kehhal	Haffaf	Mübaşir	Müteferrika	Kadıasker-i Rumeli
Habbaz	Tacir	Cüdi	Mülazim	Mütevelli

Bu çalışma ile birlikte Osmanlı Devleti'nde yer alan mesleklerin bir kısmı hakkında bilgi elde edilmiştir. Bu bilgiler neticesinde 01 Numaralı Defterde genel itibariyle beratlı zümre olarak nitelendirilen müderriş, kadı, kassam gibi mesleklerin kaydedildiği görülmektedir. Defterde yer alan mesleklerde beratlı zümrenin çoğunlukta olması Kısmet-î Askerîye Mahkemesi'nin görev yetkisi ile doğrudan ilişkilidir. Çünkü Osmanlı'da beratlı zümrenin hukuk ile ilgili meselelerine Kısmet-î Askerîye Mahkemesi bakmaktadır. Bu mesleklerin yanı sıra defterde yer alan "kehhal ve haffaf" meslekleri diğerlerinden farklı olarak şühûdü'l-hal'de, yalnızca birer defa, kaydedilen mesleklerdir. Meslekler incelendiğinde ilmiye ve askeri sınıf mensupları dikkat çekmektedir. 01 Numaralı Defterde yer alan kayıtlar ile XVI. yüzyıl İstanbul'unun tüm mesleklerine ulaşamamakla birlikte Kısmet-î Askerîye Mahkemesi'nin hukuki yetkisi içerisinde olan mesleklerin hangileri olduğu öğrenilmektedir.

Kısacası bu çalışma ile Osmanlı Devleti'nin önemli arşiv belgelerinden birinin günümüze kazandırılması amaçlanmıştır. 01 Numaralı Defterin transkripsiyon edilen 1592-1596

tarihleri arasında İstanbul'da yaşayan insanların meslekleri, mahkemeye taşıdıkları önemli konular, kullanılan eşyalar, kitaplar, miras taksiminde izlenen yol, İstanbul'da yaşayanların ekonomik durumu, kişi, şehir ve mahalle adları gibi konuların aydınlatılması ve araştırmacılara kaynak teşkil etmesi hedeflenmiştir.

BÖLÜM 2 : ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNAN BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU ve DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu

1/b

(silik) ileyh Kapudan Paşa'ya emanet vaz' olunup (silik) içinde (silik) ve mahtûm olan on bin sikke kırmızı altunu mesfûr Kapudan Paşa (?) vefât etmeğin vasî-i muhtârı olup mûmâ-ileyh Memi Paşa yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl (silik) kabz ve tesellüm eyledim ve bundan mâ'adâ mestûr Receb Paşa hâl-i hayatında mesfûr Kapudan Paşa'ya on altı bin aded sikke-i hasene emanet vaz' edüp ba'dehû mezkûr Kapudan Paşa'nın kızı Hüma nâm sağîreye oğlu mezbûr Mehmed Çelebi için akd-i nikâh edüp mezbûre ... vefât edecek zikr olunan on altı bin florinin beş florisini ... deyni için hesâb eylemişler idi on bir bin florisi mezbûr Kapudan Paşa'nın zimmetinde bâkî kalmışdır deyü hâlen vesâyetim hasebiyle talep ve dava eylemiş idim ve lâkin sâbiku'z-zikr olan on bir bin flori yine merkûm Receb Paşa hayatında mestûr Kapudan Paşa'dan kabz ve tesellüm eyledüğüne kendü imzâsıyla mûmzâ ve hatmi ile mahtûm tezkire verüp tezkire-i merkûmeyi hâlen müşârun-ileyh Memi Paşa ibrâz edüp ve mazmûnu dahi bi-hasebi'ş-şer' benim muvâcehemde sâbit olmağın ben dahi mezkûr on bir bin floriye müte'allik olan davadan bi'l-külliyeye fâriğ oldum deyü ikrar ve itiraf eyledikde mukirr-i mezbûr Murad Bey'in kelâm-ı meşrûhunu vasî-i mersûm Memi Paşa bi'l-müşâfêhe tasdik eylicecek vâki'u'l-hal ketb olundu. Tahîren fî evâsıt-ı şehr-i ? min şuhûr-i sene elf.

Şühûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-kuzât Mevlânâ Bekir Efendi bin, Zübdetü'l-akrân Süleyman Bey, İbrahim Çavuş bin Mahmud, Hüsrev (?) Bey el-kâtib, Süleyman Bey el-kâtib, Hasan Ağa bin Abdullah, Mehmed Bey ezel-za'im, Bayram Ağa kethüdâ-yı tershâne, Memi Kapudan tâbi'-i, Hüseyin Ağa bin Abdullah, Rıdvan Hoca el-kâtib, Osman Hoca el-kâtib, ... bin Abdullah, Muslu Reis Efendi Beksimadî Bekismad (?), Yusuf Ağa bin Mehmed, Bâlî bin Ahmed, Memi Reis bin Abdullah, Gazanfer Reis bin Abdullah, Ali Reis bin Sami, Ahmed Bey bin Mirza, Mustafa bin Murad ve gayruhüm.

Hüseyin bin Abdullah nam kimesne meclis-i şer'-i şerîfde bundan esbak kapudan olup müteveffâ olan merhum Hasan Paşa'nın Feridun ve Belkıs ve Fatıma nam evlâd-ı sığârının vasî-i muhtârı olan emîru'l-ümerâ' Memi Paşa bin Abdullah muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüp bundan akdem mestûr Kapudan Paşa'nın utekâsından Biga Beyi olup

vefat eyledikde muhalledâtı mezkûr Kapudan Paşa'nın evladı cânibinden zabt olunan merhum Mustafa Bey'in zimmetinde yüz aded haçlı ---- (?) ve dört kaftan ve dört ferace ve bir gümüşlü bıçak ve bazı yasdıklar ve velençeler hakkım kalmışdır deyü taleb ve dava eylemiş idim muslihûn tevassut eylemeğın bu cümle on iki bin akçeye sulh edüp ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûru vasî-i mestûr Memi Paşa yedinden bi't-tamam alup kabz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan hakkıma müte'allık bi-vechin mine'l-vücûh dava ve nizâ'ım yokdur deyü ikrar eyledikde mukirr-i mezbûrun kelamını vasî-i mesfûr bi'l-müşâfehe tasdik eyleyüp vâki'ü'l-hâl kayd olundu. Fî tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

2/a

Faraza ve kaddera el-hâkim el-mevlâ el-müvekkî' a'lâhü'l-mütevekkî' (silik) li-nafakati's-sağîreti'l-med'uvveti mülki binti'l-merhum el-vâsıl ilâ rahmeti rabbihi (silik) Çavuş (silik) Ahmed el-müteveffâ ebûhâ'l-mezbûr bi-kasabati Prevadi bi-vilâyet-i Rumeli el-ma'mûre hâle kevnihî mütemekkinen lehû bi-mahalleti İbn Karabaş bi-Kostantîniyye el-mahmiyye ve li-kisvetihâ ve li-sâ'ir-i levâzimi-hâ'z-zarûriyyeti külle yevmin min tarihi'l-kitab seb'a derâhim mine'l-embvâli'l-müte'allika ileyhâ min ümmihâ'l-merhum el-mezbûr el-müteveffâ bi-talebi vasiyyihâ fahru'l-akrân Ayas Bey bin Abdülmennân el-cündîfî hucrihî ve terbiyetihî farzan ve takdîren sahîhay şer'iiyyeyni cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cemâziyel'âhir li-sene elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Hasan Efendi bin Şaban, Ahmed Çelebi bin Kasım el-kâtib, Mehmed Çelebi bin Ramazan el-muhzır, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Mahmiye-i İstanbul'da Kâtib Kasım Mahallesi'nde müteveffâ olan Cevherî Mehmed Bey'in Kâmile nam sağîre-i sulbiyyesine vasî-i şer'î olan işbu hâmilü'l-hurûf Ömer Bey bin Abdurrahman ve sâ'ir vârislerinden karındaşı Mustafa Bey es-Selâcî ve vâlidesi Manend binti Abdullah tarafından vekil-i şer'î olup bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan zevci Habib bin Abdullah nam kimesne meclis-i şer'-i şerîfe mahmiye-i mezbûre Yahudilerinden Sali demekle ma'rûf Baroh? bin Kali nam Yahudi'yi ihzâr eylediklerinde her biri mahzarında takrîr-i kalam edüp müteveffâ-yı mezbûr hal-i hayatında merkûm Baroh'dan? on sekiz yük akçeye bir cevheri İstefan iştirâ eyleyüp Hoca Dursun odalarında bazar olup kabz eylemek üzere esbâb ve akmişeden ve nukûddan semenini tedârik eyleyüp bi't-tamam teslîmden sonra İstefan kabz eylemek üzere

rızalarıyla Bazaristan'da Hoca Sefer Çelebi nam tacirde emanet konup ol esnada beş yüz dülbend ve kırk aded kalıçe ve dokuz yastu (?) çuka ve yüz pâre hamam gömleği ve iki yüz elli aded bahalı? ve velence ve beş yüz kıt'a beyaz bağası ve beş yüz kıt'a kırmızı ...ve seksen kıt'a Hindî makrame ve bin dane balıkçıl teli ve bir sandık surahi verüp ve zikr olunan emti'aya mâbeynlerinde malumumuz değil bir mikdar kıymet tayin olunup kendüye dükkanından teslim edüp hamallar ile Mahmud Paşa hanında olan hücre sine taşıdup bâkîsini dahi tedârik edüp teslim eylediğinden sonra İstefan kabz etmek üzere söyleşüp ba'dehû tekmîle kâdir olmayup bey'i fesh ettiklerinde İstefanı mezbûr Yahudi kabz eyleyüp esbâbları dahi mezbûrdan kabz sadedinde iken mezbûr Mehmed Bey bir gün Üsküdar'dan geçüp mahnûk ve masrû' şeklinde olup fücâ'eten fevt olmağın zikr olunan esbâb merkûm Yahudi'de kalmışdır taleb ederiz deyü dava eylediklerinde ğibbe's-su'âl mesfûr Baroh? takrîr-i kelam edüp müteveffâ-yı mezbûr ile bir İstefan bazar edüp ...mezbûr Sefer Çelebi'de emanet komuşidik lakin bazarımız on sekiz yüke değil on üç yüke olmuşidi lakin bana zikr olunan esbâb teslim olunmayup nihayet kendüsi Yahudi'de bir mikdar esbâb emanet komuşidi ben (?) bey'i fesh edüp ...kabz eylediğimde yine esbâbın almışdır bana teslim etmemişdir ve dava eyledikleri esbâbın adedi ve ol mikdar olduğu malumum değildir deyü zikr olunan esbâbın kendüsine teslim olunduğunu inkâr ile cevap vericek mezkûrûn müdde'îlerden merkûm Baroh? zikr olunan esbâbı tesellüm ve kabz etdüğüne beyyine taleb olunup mâ vaka'a zabten li'l-makâl ...ve tescîl olundu. Tahrîren fî evâyil-i Cemâziyel'âhir li-sene elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye aleyhi ekmelü't-tahiyye.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Süleyman Çavuş bin Abdülmennan, Süleyman Bey el-bevvâb, Hızır bin Tayyib, Emrullah bin Derviş ve gayruhüm.

Vech-i tahrîr oldur ki İbrahim Çelebi ve Ermeni oğlu Mecyad Mecid meclis-i şer'-i şerîfde Kapudan Hasan Paşa tâbe serâhunun evlad-ı sığârına vasi-i muhtâr olan emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm Cezâyir-i Garb Beylerbeyisi Mehmed Paşa muvâcehesinde saraya gelen su yolundan yetmiş yedi bin akçe ücretten yirmi bin akçesi vâsıl olup elli yedi bir bin akçe merhum zimmetinde kaldığı ...Kethüdâ ve Şaban Ağa bin Abdullah şehâdetleriyle sâbit olup hükm olunduğı kayd-ı sicil olundu. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Rebî'ul'âhir sene elf.

Şühûdü'l-hâl: Süleyman bin Abdullah, Hasan bin Abdullah, Osman Hoca bin Hasan, Mehmed Efendi bin Abdurrahman el-kâdî, ...bin ...Murad, Hüseyin bin Hasan ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

2/b

Ba'dehû Konstantin kasab ...bahasından on iki bin sekiz yüz yetmiş altı akçe vasî-i mûmâ-ileyh muvâcehesinde merkûm Cafer Kethüdâ ve Mehmed Şerif vekil ...şehâdetleriyle isbât edüp ba'de'l-istihlâf kayd-ı sicil olundu. Fi't-tarih-i m.

Şühûdü'l-hâl: Sâbikûn.

Ba'dehû Tabib Yahudi merhum Hasan Paşa şikest oldukda iştirâ ettiği bazı eczâ bahasından bin dört yüz doksan akçe vasî-i mûmâ-ileyh muvâcehesinde mezbûr Cafer Kethüdâ ve Bayram Ağa şehâdetleriyle isbât edüp kayd-ı sicil olundu. Fi't-tarih-i m.

Şühûdü'l-hâl: Sâbikûn.

Ba'dehû Ali Yeniçeri divanhâne kurbunda olan odanın işlediği bahâsından iki bin beş yüz akçe vasî-i mûmâ-ileyh muvâcehesinde isbât edüp ba'de'l-istihlâf kayd-ı sicil olundu. Fi't-tarih-i m.

Şühûdü'l-hâl: Sâbikûn.

Ba'dehû merhum ve mağfûrun leh Sultan Mehmed Han aleyhi'r-rahmetü rahmeti ve'r-rıdvân evkâfî kâtibi olan Kâtib Sinan Bey Kuzu semtinde olan bağçesinin öşr-i bağdan ve öşr-i ...üç seneden beru bin akçe olur deyü vasî-i mûmâ-ileyh muvâcehesinde Hasan Ağa ve ...Mustafa şehâdetiyle isbât edüp kayd-ı sicil olundu. Tahrîren fi't-tarih-i m.

Şühûdü'l-hâl: Sâbikûn.

Ba'dehû merhum Murad Kethüdânın sağîresi Hadice'nin merhum Hasan Paşa zimmetinde altmış yedi bin akçesin olduğu vasîsi Hüsrev Bey bin Abdullah taleb eyleyüp vasî-i muhtâr Mehmed Paşa muvâcehesinde Hasan bin Abdullah ve Süleyman Bey bin Abdullah şehâdetleriyle sabit olmağın ğıbbe't-tezkiye ve't-ta'dîl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup kayd-ı sicil olundu. Fi't-tarih-i m.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide fahru'l-kuzât Mehmed Efendi bin Abdurrahman ve Cafer Kethüdâ bin Abdullah bi-mahzarin min emîri'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîru'l-küberâ'i'l-fihâm Mehmed bin Abdülâmir el-vasî alâ sığâri'l-merhum Hasan Paşa ve hüm Feridun Bey ve Fatıma ve Belkis ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-da'vâ es-sâdire an hâmilî hâze'l-kitâb fahru'l-

akrân Hüsrev Bey bin Abdullah el-vekîli'ş-şer'î fi'd-da'vâ ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl min kîbel-i fahri'l-muhadderât Aişe Hatun binti Murad elletî hiye zevcetü merhum el-merkûm bi-enne li'l-müvekkileti'l-mezbûreti fî zimmet-i zevcihâ Mustafa kadruhû mi'e ve selâsûn ve elf dirhem min mehrihâ'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ minhu sittûne elf dirhem mine'l-mehri'l-mü'eccel ve seb'ûn elf dirhem mine'l-mu'accel ellezî ...ba'de şehâdetin sahîhatin şer'iiyyetin makbûletin ba'de ca'li şerâyiti'l-kabûl mer'iiyyetin mine't-tezkiye ve't-ta'dîl ve tahlîfi'l-müdde'ie el-müvekkile el-mezbûre alâ ademi'l-kabz ve'l-istîfâ ve'l-ibrâ' ve'l-hibe bi-vechin mine'l-vücûh tahlîfen şer'iiyyen fe-hukime bi-mûcebihâ. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyili Cümâdel'ûlâ li-sene elf.

Şühûdü'l-hâl: (silik) Bey bin Abdullah, Osman Hoca bin Hüseyin, Cafer bin Murad, Hacı ...bin ..., Sefer Bey bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Şehide fahru'l-kuzât Mehmed Efendi bin Abdurrahman ve Cafer Kethüdâ bin Abdullah bi-mahzarin min emîri'l-ümerâ'i'l-kirâm Mehmed Paşa bin ... el-vasiyyi'l-muhtâr alâ sıġâri'l-merhum ve hüm Feridun Bey ve Fatıma ve Belkıs ġıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-da'vâ es-sâdire fahru'l-akrân Hüsrev Bey bin Abdülmennâh el-vekîli'ş-şer'î fi'd-da'vâ ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl an kîbel-i fahri'l-muhadderât Zehra Hatun binti elletî hiye zevcetü'l-merhum Hasan Paşa

3/a

bi-enne li'l-müdde'iyeti'l-müvekkileti'l-mezbûreti fî zimmet-i zevcihâ el-mezbûr (silik) elf dirhem min mehrihâ'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ minhu mi'e elf min mü'eccel ve (silik) elf mine'l-mu'accel ellezî kâne mehruhâ aleyh ve lem yakbezhâ ba'de şehâdetin sahîhatin şer'iiyyetin makbûletin ba'de ca'li şerâyiti kabûlihâ mer'iiyyetin mine't-tezkiye ve't-ta'dîl ve tahlîfi'l-müvekkile alâ ademi'l-kabz ve'l-hibe bi-vechin mine'l-vücûh fe-hukime bi-mûcebihâ. Cerâ zâlik fî evâyili Cümâdel'ûlâ li-sene elf.

Şühûdü'l-hâl: Sâbikûn.

El-hamdü lillâhillezî haleka fe-sevvâ ve emâte ve ahyâ ve vakafe men vakafe ve hedâ ve kadderahû li-ibâdihi'l-vâkıfîn el-mahlûkîne'l-kirâm ...bi-en yessera lehümü'l-vukûfu ...mevâkıfe'r-rızâ ve zâ'afe ecri men amile sâlihan fî'l-hayati'd-dünya ve ce'ale'd-dünya mezra'aten li'l-âhireti ve'l-ukbâ ve tûbâ li-men âmene billâhi ve sallâ ve sâme şehra ramazâne ve zekkâ ve hacce'l-beyte in istetâ'a ileyhi sebîlen sümme enfaka ve tasaddeka

min emvâlihî't-tayyibeti fi sebîlillâhi ta'âlâ li-i'dâdi itâdin men'â ve iddihâzi sadekatin câriyetin lâ tuğnî hâlellâhu celle ve alâ kîle ellezîne yünfikûne emvâlehüm fi sebîlillâhi ke-meseli habbetin enbetet seb'a senâbile fi külli sünbületin mi'e vallâhu yudâ'ifu li-men yeşâ' ve's-salâtü ve's-selâmü el-etmâmü'l-ekmelâni'l-ezkiyâni'l-etyebân alâ men kad menne hüve evvelü'l-mecdi'l-bâzihi ve âhiruhû ve bâtinü's-şerefi ve's-şâmihu ve zâhiruhû aynu insani esvet ve garbuhû ve nûru insani insan bi-cemâli vekratihî ve cevherü iklîli'l-kemâl ve dürretühû şî'ir şemsi feleki'l-fezâyil eşrakat leysset bi-devrin alâhu yevmen nereb ve izâ tekelleme mu'arriben an fazlihî rehenet bi-müntikatin zâre ve yu'arribu sebka'l-eyyâmi ile'l-me'âlî uhrâ şerefen alâ hâmmi'l-kevâkib yutnibu cebele'l-kulûb alâ hevâhü ve hâkezâ küllü emrin yüvellî bi-cemîli muhabbebin aleyhi salâtullâhi mâ fâha anbet ve mâ nâha kamerî ve mâ lâha kevkeb ve menâkıbuhû'l-cemîletü ecellü min enne zîdehâ vazfî izâ'aten ve iştihâren ve bi-kaydi vâhin işâ'aten ve iştihâren ve leyse yezîdu's-şemsü nûren ve behceten itâleten zî vasfîn ve eksârin mârihin a'nî bihî senedenâ ve seyyidenâ Muhammeden muhammadü nîrâni's-şirki ve'l-udvân el-meb'ûsi min benî adnâni'l-men'ûsi fi't-tevrâti ve'l-incîli ve'l-furkân el-beşîri'n-nezîr ellezî bu'ise bi-tecellet tebâşîru'l-hanefiyyeti'l-kurrâ' ve dîni'l-islâm teblehu garze's-sabâhi an tarari'z-zulâm ve te'errecet ezâhire'l-milleti'z-zehrâ el-müşrikati ve'l-eşrâfi'l-bedri't-tamam târicu envâri'r-ravdaneti'l-ginâ el-mübtesimeti ba'de bükâi mukilli'l-imâm ve tenâsakat kalâyide's-şerî'ati's-şerîfeti benâisi'l-umûdi'l-ferâyidi'l-münsikati'n-nizam sallallâhu aleyhi ve sellem salâten hiye ilâ rukâ dereceti refikihî'l-me'âric süllem salâten mâ demtehû ilâ tayyibeti't-tabîbeti râyihaten ercehu'l-ufri tayyibetü'n-neşri unukahû'r-râyihati mâ lâhe'r-rikka ve fâhe'l-kimârî ve sâha'l-varki ve nâha'l-imârî ve alâ âlihî ve ashâbihî'l-ulemâ ükelâ'i'l-berârîn ellezîne hüm kânû haysümâ kânû ma'a'l-hakki ve emrayn tefakkahû fi'd-dîni'l-mübîn bi-haysü ezrâ tefevvu'i miskihim alâ tefevvu'i miski'd-dâreyn fe-hüm mefâtîhu'r-ramâd ve masâbîhu ma'âlimü'l-irşâd ve nücûmi mülki'l-hidâye ve rücûm-i ehli'l-gavâye hümü'n-nücebâ el-'izzu min rahti Ahmed ve hüm bâyi'ûhu tâlibîne lede's-şeceri aleyhim selâmü ebîhi mâ bâha tâhir ve mâ lâha li's-sârîne fi'l-zulemi'l-kamer ve alâ men yenfehimü fi'd-dîn mine'l-ulemâ'i'l-bâyi'în ve'l-e'immeti'l-müctehidîne'l-vâkıfîne'd-dâreyni li-celâ'ili hakâyiki'd-delâ'il ve vefâyiki esrâri'l-mecâ'ili'l-kâmiye fi'n-nusûsi'l-vâride min arâyibi me'âni'l-hadîs ve cevâhiri zevâhiri âyi't-tenzîl ellezîne hüm enbetü bi'l-kıyâsi uyûne'l-fıkhi ve'n-nazar ve enbetü bi'l-icmâ'i hadâyika'l-emri bi'l-ma'rûfi ve'n-nehyi ani'l-münker e'imme-i dînillâhi kavîm tenâze'û kevse'l-me'ânî fi riyâzi'l-mebâhis hüm nekalû seb'a'l-mesânî ve attalû

bi-nakli'l-mesânî hükme bakri'l-menâlis hüm veresû'l-enbiyâ'i ulûmehüm fe-ekrame mevrûse ve ekrame mevâris ve levlâ hüm mâ kâne lillâhi vâhidun şânü'l-eseli'l-küfri an kavlin sâlisin yenfâllâhu in kâne fi'd-dehri minhüm ve men kâne minhüm min adîmin ve hadîsin salâten minletü'ş-şâbîb ve e'immeti'l-vurûdi müfterati'l-erâhir ve'l-vurûd ve ba'de hâzâ ...

3/b

(silik) tavâli'a's-sübût ve'l-mu'ayyen ve seferun lâmi'un an fezâ'i süfûreti talâyi'a'l-hakki'l-mübîn fe rubbe uyûni's-sedâdi bi-sedâdi nedâdihî'l-anberî ve tecellet âyinâti'r-reşâdi min mecâlin mutâviyetin siyâbin sündüsin abkariyyin yezrî bi-bedâyi'i me'ânihî alâ veşyi'ş-haberi'l-mahtûki ve yettebihu neferâtu menânihî alâ nefreti't-tibri'l-mesbûk ev hüve rikku rikki manahü'l-cezeli't-temme evrâkun ve sakkun lâka li-en yettehide lehû beyâzu'l-yuûni ve sevâdü'l-ahrâk li-midâdin ve evrâkin yukirru'l-uyûni nâ'iku mir'âtin ve ni'me illâ yüveffâ bi-abki riyâhu haysü yu'arribu mazmûnehû ve fahvâhu ve yeşrabü meknûnehû ve mağzâhu ah haberi hayrin cârrin ve nebe'i eserin min ehassî'l-âsârî li'l-emîri'l-kebîr ve'l-kurmi'l-hatîr yemurru'l-cûdi ve'n-nidâ ve lessi'ş-şirâ fi'l-ve'â el-mücâhid fillâhi ve'l-gâzî fi sebîlillâhi emîru'l-ümerâ fi asrihî kalbü ketîbeti'l-küberâ fi dehrihî min bi-eyyâmihî kâme'l-cihâd ve seddü's-sügûr ve hıfzu'l-bilâd ve târat kulûbü'l-efrenc ve sâ'iru ehli'l-küfri ve'l-udvân min heybetihî ve tâbet nüfûsu ehli't-tevhîd ve'l-iman min hüsnî sîretihî ve lütfî hey'etihî ve hüve'l-merhum el-mebrûru'd-dâric ilâ rahmeti rabbihi'l-mennâni'l-mağfûri lehû Hasan Paşa bin Abdülmennân ellezî kâne emîran li-ümerâ'i'l-bahri med'uvven bi-Kapudan husnü'l-halki kerîmü'n-nefsi ale'ş-şâni fi eyyâmi devleti's-sultâni'l-a'zam ve'l-hâkâni'l-efham mevlâ mülûki'l-arab ve'l-acem zillullâhi fi arzihî ve halîfetihî fi rif'atin ve hafdatin ulüvvü'l-allâm âli Osman Osmânî el-hayyâmî selâtînu'z-zaman cârû fi'l-adli fi'r-ra'âyâ siddîki'l-bezli fi'l-atâyâ li'l-berâyâ ellezî enâme'l-enâm fi zilleti zillihî'l-kefîli bi-emnin ve emân ve edâme'l-edâm bi-adlihî ellezî bi-lâ adîli vücûd ve ihsân şeneğat bi-düreri mehâsinihî'l-izzu's-sâmi'u ve teşerrafet bi-gureri kâmidihî ez-zehre'l-mecâmi' ve lillâhi hilâluhû er-rabbu fi'l-beriyyeti min mekârimi'l-ahlâk ve hisâluhû's-seniyyeti'l-münbeseti alâ merâsimi'l-eşfâk ve esahhat vâhidehû minhâ esnâ mine'l-cemî'i ve esrâ ve eddet meyten fi'l-aktâri ve esrâ ve hiye ennehû bezele cühdehû fi bezli'l-mali li-inşâ'i'l-hayrât ve ihyâ'i'l-fu'ât ve li-hayri's-serâyâ ve'l-kemâh ve sarafe ezmehû el-azemât ila'l-gazevât ve atafe hevâvî'r-rağabât nahve katli'l-buğâti'l-fuvât mine'r-rafezati'l-mülhidîn ve'l-anedeti'l-mâridîn ta'zîmen

bi-kitabi seyyidi'l-mürselîn ve tervâcen li-ervâhi ashâbihi't-tayyibîne't-tâhirîn bi-haysü mâ beye'ahû ehadün bi-misli mâ fe'alehû min ihyâ'i'd-din mine's-selâtîni'l-mâzîn ve'l-havâkîni'l-âbirîn illâ dehre's-sultan el-emced ve'l-hâkân el-Mehmed es-sultan ibnü's-sultan es-sultan Murad Han ibnü's-sultan Selim Han ibnü's-sultan Süleyman Han vallahu zilluhû'l-kefîl ve şefe'l-alîl ve'l-galîl bi-sayki zülâli fazlihî'l-cezîl ve enâsa alâ inânihi'l-kirâmi'l-ecvâd ve esdâdihî'l-fihâm el-emcâd bi-hâli afvuhû ve gufrânihî ve eskenehüm bi-câhini cinânihî ve kâne'l-merhum el-merkûm mündahdem lev lehu'd-dînu ve asâkiru'l-islâm ve tekallede li-süyûfi'l-imârâti ve'l-eyâlâti'l-izâm bi-gazvi'l-küffâri bi-azmi sârimin emgâ min sârimin ve na'îsi'l-melhûfi ve nısfî'l-mazlûmi ani'z-zâlim tâlemâ cerese'l-bilâdu ve hallesa'l-ibâde rafe'a şirke'ş-şirke ve kal'a kılâ'i'l-fesâd fenâlehû min menâkibi halebin ani'l-ahfâr ve mâ serkele an'l-hazâihâ elsüni aklâmi el-inşâ kem agârin ale'l-efrend li-se'âteyn fe-sür'aten cârethu fe-şâkehû veche'l-bahri li'ş-şafaki fi'l-âfâki min dimâ'ihimi'l-câriyeti ve li-cevvi's-semâ' yevme'r-ra'di ve'ş-şehri'l-munkaziyeti edvâme's-seyâtîn min şiddeti ahvâli'l-menâhiki ve nîrânihâ'l-müremmât lâ izâreddîn ve kâne yutrikuhüm veyle'n-niyâl min rahhi'l-kavsi ve semti'n-nisâl ve yu'tebu aleyhim esâmi'l-menânâ ke's-sicâl ve burûki's-süyûf'l-münehdeh bi-lem'in min eydi'l-kemâli'l-mü'ebbedi ve'l-cünûdi'l-mücennedeti yekâdü'l-berku yahtafu ebsârahüm lev kânû yakdirûni levellev edbârahüm fe zulime aleyhimü't-tehhâr lâ li-seyuzannûne'l-firâru ve le'l-karâr mimmâ şâhidun ârifun yevme fenâlihî ve mufâra'atihî bi's-süyûfi fi'l-ulûfi ve şecâ'atihî'l-mütecâvizeti an külli haddin me'lûfîn illâ telâ kavlehû celle ve alâ ev ke-aybin min

4/a

Es-semâ'i fihi zulümâtün ve ra'dün ve berkun yec'alüne esâbi'ahün fi âzânihim (silik) bi'l-kâfirîn ve eşeddü kavli'ş-şâ'ir ve zâ'athü min basletin nekfi bihâ alâ ru'ûsi'l-ekrâni hamse (silik) fe-mellet aleyhimü'l-müslimüne bi-sıdkin tühmetihî ve an semtihî ve hüsni tedbîrihî ve kûte nehâmetihî fi reddi'l-visâki ve efşelû bi-nassin li-kavlihî ta'âlâ fe-şüddü'l-visâke fe-immâ mennen ba'dü ve immâ fidâ'en ve âdû sâlimîn gânimîn ve te'avvedü'l-cihâde sümmiye echâdühû fi'd-dîni fe-belağa emruhû ilâ en sâra ...savletehû ve salsaletin silsiletin esârâ yu'înuhû beynehüm ilâ aksa'l-büldâni ve erbâ'in minhü kalbü külli kâdin ve dâ'in hattâ seketû bihi'l-iyânü ve kâde en lâ yücede fe-hüm cezelânu ve kâne'l-merhumu fi zemeni imâretihî ve delâtihi fi'l-imârâti ve'l-inâlâti alâ mülki'l-hâlâti mine'l-gazevâti ve alâ hüsni's-seyri ve'l-âdâti ve yedinü bestu esvâ'i'l-avâtîfi ve'l-

merhame fi'l-bilâdi ve mecrâhu efâzahû envâra'l-avârifi ve'l-ma' deleti ale'l-ibâdi sümme istahdemehû's-sultânu'l-a'zamû'l-hakamû'l-mükerremü el-cârî zelâle e'immeti's-şerîf fi meşâri'i sutûri hâzihi'l-kitabi'l-latîf fi kaziyyeti'l-celîli's-şân refi'u'l-unvâni'l-mu'abberu ammen intesat fihi b-Kapudan fezdâde şevkuhû'l-islâm ve mezâ'ifu'r-ru'bi fi mülevvisi ehli'l-küfri ve anedeti'l-asnâm ve sâra zemene eyâletihî izzuhû cebîne'l-enâm fe-hümü'l-urvân ve bâşera i'ânehû kemâte'l-cünûdi ve'l-ru'esâ'in-nirân ve ihtemme fi mesâlihi askeri'l-islâm ve sâ'iri'l-mehâmmi min ıslâhi's-süfûni'l-izâm ve a'vâdi'l-civari'l-müstesnâti'l-bahri ke'l-a'lâm ânehü'l-ihtimâm ve lâkin lem yüsâ'idhu'd-dehru'l-gaddâr ve lem yekün lehû mâ nevâhu meysûren fe-fâcâhu kısâra'l-ecel ve'l-kader ve lem yenfa'hu en-nemâ'a ve's-sûki ve'l-ceder ve kâne zâlike kaderan makdûran ve lemmâ kâne'l-merhumu ğufira lehû'l-hayyü'l-kayyûmü râġiben fi'l-merâbi ve tâliben li-vücûhi'l-cerâbi vâkıfen alâ ahvâli'd-dünyâ ve'l-âhiren ve ehvâle'l-mevâkıfı minhâ an esbâbi neyli'd-derecâti ve'z-zülfâ indallâhi ta'âlâ an külli ârifin fe-tectehide fe-inne'l-ictihâde fi'l-ibâdâti'l-mâliyeti ve'l-bedeniyeti ve yebzülü mine'l-hubbi emvâlehû fi's-sadekati ve'l-cihâdi ve bi-sıdkı't-taviyyeti ve hüsnî'n-niyyeti ve men hamele kırbânehû ennehû kâne vakafe mâ benâhu mine'd-dâri'r-refi'ati'l-mersûmeti'l-bina vâsi'ate'l-finâ kâmilete'l-ebbehû ve'l-bahâ el-kâ'inetü fi'l-mevzi'i'l-ma'rûfi'l-âşî fi mâ beyne'n-nâsi mine'r-rasîli ve'n-nâsi bi-Beşiktaş civâri'l-bahri vâhideten fi'd-dehri bi-rasâneti'l-binâ ve ulüvvi'l-kadri ve hiye'd-dâru ilâ muhtevâ alâ büyûtin litâfin ve ma'âsîre ve hücerin ve'r-rub'i'l-mütetavvî li'l-ebniyeti'l-latîfeti bi'z-zehâmâti'l-meclüvveti ve'l-firâşî'l-menhûteti min saydi'l-hacer ve'l-menzil el-câmi' li-mehâsini'l-menâzili mine'l-eşrâfi ale'l-bahri ve mede'l-basari ve letâ'ifi's-sükûfi'l-mermû'ati'l-mülzemeti ve tarâyifi'd-dümûfi'l-masnû'ati'l-müzeyyenetü ve min masâri'i'l-ebvâbi ve'l-menâzırı'l-mekliyyeti bi't-terâbibi'l-ahmer menkûşetün bi-envâ'i't-temâsil ve's-suver ve esnâfi eşkâli'r-riyâzi ve'l-irtihâr kâne küllü beytin minhâ ravzun münevverun min külli bâbin minhâ şey'ün mevzûnün ve alâ külli mısra'in min ebvâbihâ ve menâzırîhâ sittü mevzûnin tezkireten fahvâhu li-kavmin ya'kılüne cidrânehû meclüvveten bi-halâsincencelî tekâdü yen'akisü minhe's-suveru ve tencelî saderânu ba'zı'l-büyûti musammeteten bi's-sînî'l-iznikî el-mu'abberu anhu bi'l-kâşî ve ba'zuhâ sâzicün nakıyyü'l-levni rakîku'l-havâşî ve fi hâ medîne-i de'bü behceti fe-sîhati'l-etrâfu ve ravzatün anhâ teltefirü'l-a'sâlü bi'l-a'kâhi nâ'i'uhû's-simâru bi-âharihî'l-eşcâri dâyinuhû'l-kıtâfu bi-haysühâ er-rehmü kat'atün min ermin ve bi-haysü min mâketihâ'l-akkâheti ve min kürümihâ'l-kürüm teleffâ kâsatehâ za'fu tellâterî fihâ mevcen ve lâ ümmeten tâbet havâhu ve safet mâ evsafethu küllen ve

zeket nebten ve hâzihi'd-dâru ilâ hiye mansibuhû an ünsi'l-efrâhi ve tezhebu tecellüven sadâ'e'l-ebrâhi an mezâyâ'l-nüfûsi ve'l-ervâhi hâviyeten alâ büyütin ulviyyetin ve süfliyyetin müte'addidetin ve hücerin ve ma'âsîra ve hamâmâtin müşeyyedetin ve tenfasilü zâlik hüve ennehû izâ dahalet min bâbihe'l-kebîri'l-müşeyyedi ellezî feteha alâ sâhili'l-bahri'l-hazmi'l-müdîri takbelü ilâ fenâfihi latîfin müsattahim malatin hatîfin ve fihi memerrun mefrûşun bi-ahcârin bîzin ve sûrin saffârin yûsilûke ilâ sarhin azîmin hâlin unfuriyyin es-sanî'i adîmü'l-misâl alâ tākâtin muhassasatin meşînin menkûşetin müdeffetin tühâlihâ'r-revcu'l-müşeyyedü yenfâ bi-fazlillâhi ta'âlâ er-riyâhu ke-ennehâ fi'r-rasâneti hermâne lehû umdetün mine'l-müremmeri ve süllemîn min ahcârin menhûtetin bi-sa'din aleyhi mine't-arafeyni bi-habli ate kavsin ferahin li'l-ayni sümme eddâ sa'adet min zâlike's-süllemi'l-mu'avvesi'l-metîni nerâ eyvânen latîfen yessera'n-nâzîrîn ve sofatin fesîhatin memdûdetin alâ kemâli'l-letâfeti ve'l-meetâneti ve emâmehâ memşâ vâsi'un mefrûşun bi'l-hüceri'l-menhûti bedele'l-ecri yu'arrabu anhâ bi-divan hane

4/b

(silik) üstuvânâtin memdûdetin ve tâka refî'un tu'abberu anhu bi-ciftin ve sakfin merfû'in ve haşebin mülevvenin ve rudûfin ve elvâhin müzeyyenetin küllühâ münakkaşun musanna'un matbû'un ve fi cânibi hâze'l-eyvâni bâbâni latîfâni mine'l-mermeri'l-ebiyazi'l-ağarri yütevassalü min kileyhimâ ilâ büyütin müte'addidetin ve hücerin emmâ'l-bâbüllezî fi cânibi'l-kıblî fe-izâ dehaletü tedhulü beyten refî'a's-semeki bedî'a'l-benân merfû'u's-sakfi merğûbü'n-nevâ' ve fihi kânûnun latîfun ve sakfun âlin şerîfun ve lehâ bâbun âhar yutevassalü minhü ilâ tarafi memşi'l-ebvâbi'l-memdûhi ve'l-maksûri zâlike't-tarîku bi-serâdika fâyikun mine'l-elvâhi'l-menkûşeti er-ravâyiku sümme minhü ilâ bâbin kublâ yutevassalü minhü ilâ dehlîzin müstetîlin fi tarafihî'l-gurefî kenîfin ve mukzan ve alâ dehlîzin müstetîli bâbâni bâbun li-beytin latîfin bi-nazarin min münâzaratin ile'l-hadîkati ve'l-bahri masnû'un li'l-huddemi ve'l-havâşî ma'a ennehû mükellefû'l-bina müzeyyenü's-sakfi rakîku'l-havâşî ve bâbun âharu cenbuhû mine't-arafî'ş-şarkiyyi li-beytin latîfin ve kasrin şerîfin kâmeşî li-nefsihi'n-nefisi evkâtu halvâtihî ve ezmânü istirâhâtihî ve muhâletatin müte'allikâtihî sukûzin menkûşetin müzehhebin nakşuhû bi'z-zeheb ve'l-lâzûri ve mürettebün bi-rubu'i'ş-şekli adîmü'l-misâli fi gâyeti'l-hüsni ve'l-kemâli müsallatun cidrânuhû bi'l-âcürri'l-ayniyyi'l-gâşî beyne'n-nâsi bi'l-kânişî kasrun müşeyyedün bünyânuhû müşeyyedün erkânuhû ve fihi mine'l-kâşî kânûnun bi'l-hüsni

ve'l-behâ'imî gâyetü mâ yekûnü memdûd müzeyyenün mevzûnün ke-ennehû sürûru ravzin iltesaka bi'l-cidâri yeta'accebu min hüsnihi en-nâzırûn ve cenbihî maksûrun yu'rafu beyne'l-müzeyyeni bi-şâhi nişîn tahte kubbetin latîfetin âliyetin musanne'atin mine'l-elvâhi'l-mevhibeti'l-gâliyeti yeştemilü alâ sıfatin mahtûmetin alâ ...mekâ'ide küllehâ matbû'in hasenin yu'abberu anhü bi-teşmînin ve etrâfi's-sofeti menâzıra latîfetin yunzaru ile'l-hadîkati ve'l-bahri ve li-şebâki'l-menâzırı câmâtin min sahâyifi'l-billûri'l-kibâri yeksibu men yedhulühû nüzheten vâfireten ve yedicu fihi übbühetün bâhoretün beytün lehû bahâ'un ve ravnakun kasrun yübne'ü ani'l-havzenaki yeşni'n-nâzıru li-himmetin bâniyetin ve yücârû'l-fehmi min lütfın havâşîhi ve hüsni mebânîhi kasrun aleyhi tahiyyeten ve selâmün hale'at aleyhi libâsühâ'l-eyyâmü sümme yütevassalü min zâlike'l-beyti's-şerîfi ilâ beytin âhar sümme ilâ hamâmin fevkâniyyin ve kenîfin musanne'in cidrânühû müyellatun bi'l-kâşî kâne zâlike'l-hamâmu mahsûsan bi-nefsihî ve li-ennehû cüllühû'd-dahîli ille'n-nebâşî sümme min cânibi'l-hamami yutevassalü min dehlîzin ile'l-büyûti'd-dâhiliyyeti'l-kadîmeti ve yetenezzelu bi-süllemin ve tahte dîvâni hânihi'l-kebîr fe-hâzin ve kiler müte'addid ve min tahtihâ bâbun kebîrun mütevassılün minhü ilâ haremi'l-harâmi mersûsin binâ'uhû muhkemün ve emmâ'l-bâbullezî fi'l-cânibi's-şimâlî fe-yutevassalü minhü ilâ dehlîzin ke'l-nazrati tesali minhâ ilâ elvânin dâhiliyyin kadîmin ke'l-evveli mevzi'i dîvânihî ve fe ceme'a abîdehû ve gılmânehû ve ale't-tarîkillezî yûsilüke ilâ hâze'l-ebvâbi beytün hücerâtün ve hamâmün tahtâniyyün ve kenîfün kâne yeskünü fi tilke'l-hüceri't-tûşî ve'l-huddâmi fe'l-eyvânü'd-dâhiliyyü yeştemilü eyzan alâ sofatin latîfetin fi cânibehâ beytâni latîfâni ve hücretâni sümme min tarafî'l-beyti's-şimâlî yutevassalü ilâ haremi'n-nisvâni ve tahte hâzihi's-sofati ve'l-büyûti mahzenü'l-galleti'l-masnû'i mine'l-elvâhi'l-ma'rûfi bi-eynârin ve mahzenâni mütekâbilâni ve hücretâni garîbetâni ve hücretin sağîretin şarkıyyetin ve matbahin ve fırının ve hücretin ve fevka bâbi'l-hadîkati hücretün ferahun beytün'l-fırını bi'ru mâ'in ve bi'run âharu garbiyyetün ve fihâ hadîkatün latîfetün sebeka na'tuhâ ve emmâ mahûtatühâ'd-dâhiliyyetü'l-hâviyetü ale'l-büyûti'l-kadîmeti fe-müştemiletün alâ beytin mütekâbileyni beynehümâ sofâtün ve alâ sofatin âhar gayriyyetin ve alâ mahzenin mâ'in yu'rafu bi-sarnıc ve fi't-tarafî's-şarkıyyi hücretâni beynehümâ kenîfun ve alâ hücretin ve sofatin kibeliyyetin kebîretin ve alâ beytin kebîrin yeştemilü alâ hücreti'l-hizâneti sofratin ve hücretin tahtâniyyetin ve alâ selâseti büyütin tahtâniyyetin ve kenîfin ve hücreteyni âharateyni ve alâ kastalin tecrî minhü'l-mâ'ü'z-zülâli mislü's-selsebîli's-silsâli fi selâseti mevâzi'a ve alâ matbahin fihi fırınun ve alâ hamamin tahtâniyyin ve alâ hücretin civari

bâbi'l-hadîkati't-tavâşiyeti ve alâ sofateyni emâme'l-hadîkati ve alâ kastalin câriyeyni ve alâ beytin mütekâbileyni beynehümâ sofatün teştemilü mâ fi'l-canibi'l-fereci minhümâ alâ hücreteyni sofateyni li'l-hizâneti ve alâ hücretin şarkıyyetin ve kenîfin ve alâ sofatin kebîretin ve beytin kebîrin ve alâ kenîfin ve alâ hücretin safretin tahtehâ hamamün ve alâ erba'î hücerâtin küllühâ ulviyyetün tahtehâ mahzenün kebîrun ve kastalün ve matbahun fihi hücretün ve alâ kenîfin ve selâse hücerâtin ve hücretin fırını'l-bâbi alâ hücretin kebîretin ve alâ mevzı'ın ma'rûfin bi-câmin gülhani ve alâ seb'î hücerâtin berâ'iyetin li-müte'allikihî bi-civari'l-bâbi'l-kebîri'l-hâriciyyi'l-memdüdi alâ sâhili'l-bahri ve li'd-dâri'l-mezbûreti bâbun âharu min beyti'l-fırın tüftehu alâ's-şâri'i'l-a'zam el-mârru halefe'd-dâri ve hudûdi hâzihî'd-dâri muttasiletün min kâtibi'l-kublâ bi't-tarîki'l-mârri mine's-sâhili ve mine'l-cânibi's-şarkî temlikü alâ kethüdâ ve mine'l-cânibi's-şimâlî bi't-tarîki'l-âmî ve fi'l-cânibi'l-garbî bi-arzi Mehmed Paşa hâzâ intekale mâ iştemele aleyhi'l-menzile'l-latîf ve adede büyütihi ve beyanu rüsûmihî ve hududihî hasebi'l-imbânî ve tükemmelü mâ hütühû'd-dâri ve anhü nu'ûtihi alâ mâ tuhîtu bihi bitâki't-tibyâni sümme ennehû lemmâ tüvüffiye'l-vâkıfu'l-merhumi rahimehullâhü'l-hayyü'l-kayyûmi hazara meclise's-şer'î's-şerîfi's-sâmihi'l-erkânî ve mahfeli'd-dîni'l-hanîfi'r-râsihi'l-bünyâni min yedey a'lemi'l-ulemâ'i'l-a'lâm efdalü'l-fudalâ'i'l-fihâm hassenehû'l-...ve'l-eyyâm ma'beru'l-fukarâ'i ve'l-imam ellezî len yazfera aleyhi'd-dühûri ve'l-a'vâmi el-mevlâ el-müsecceli'l-makâmi ve'l-hâkimü'l-fâzılü'l-kâdî el-kamkâmi'l-imami'l-hümâmi'l-müveşşihu sadra hâzihî'l-vesîka min şihâbi aklâmi'l-enîka dâme mecdühû ve alâhu ve beleğahullâhü ta'âlâ fi'd-dâreyni mâ yetemennâhu fahru'l-akrân zahru'l-a'yân sâhibü'l-firâse ve'l-iz'ân el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mennân Bayram Ağa

5/a

İbnü Abdülmennân el-ma'rûf yevme'izin tershane ağası ve ahzara ma'ahû sahibe'l-mecdi ve'l-ikbâl sâhibü edyâri'l-izzi ve'l-iclâl kerîmü's-secâyâ hamîdü'l-hisâl Mehmed Paşa bin Abdülmüte'âl el-vali yevme'izin bi-Cezâyiri'l-arab el-kâdî el-muhtâr alâ sıgâri'l-merhum el-merhum ve hüm ferîdün min bey ve ...ve Fatıma ve ed'â bi-hükmi tevliyetihî ale'l-menzili'l-mezbûri ba'de en esbete tevliyetehû bi-şehâdeti fahri'r-ru'esâi'l-a'yân Ali Bey bin Abdurahman el-kapudan ve kıdvetü'z-zu'amâ Hızır Bey bin Abdülmennân ezza'în isbâten şer'iiyyen enne'l-menzile'l-men'ûte'l-mersûme el-muttasile'l-hudud ve'l-müştemilât ve'r-rüsûmillezî vaza'a aleyhi yedehû Mehmed Paşa el-mezbûr ulime

vesâyetuhû alâ ennehû mülkün muhallefun li's-sıġâri vakfun kâne vakfuhû mâlikuhû'l-merhum Hasan Paşa alâ nefsihî sümme alâ evlâdihî ve evzâcihî mâlem yetezevecne ba'dehû zevcün âharu ve alâ evladi evladihî ve evladi evladi evladihî batnen ba'de batnin ve mernen isra mernin alâ en yeskünû ev yüskinû fihi ve ba'de'l-inkırâzi alâ utekâ'ihî ve ba'de inkırâzihim alâ fukarâ'i'l-medîneti'l-münevvereti ve mesâkine tayyibeti'l-mutahharati bi-haysü li-zabtihî mütevellî'l-haremeyni ke-sâ'iri'l-evkâfi'l-mukarrreti ve şarti en lâ yukseme büyütühû ve cidrânuhû ve lâ yüze'u sahatühû ve eyvânühû ve lâ tügayyera an üslûbihi'l-asliyyi bünyânühû ve erkânühû fi hînin mine'l-ahyâni lâ siyyemâ izâ âle ilâ eydi'l-utekâ'i bi-hükmi'z-zaman ve ennehû nasabehû mütevelliyen aleyhi ve şaratahâ lehû ve selleme ileyhi'l-menzile fâriġan fi hâli hayatihî ve kemâi sıhhatihî fi hâletin te'tebiruhû'ş-şer'u fi hâ cemî'a tasarrufâtihî'ş-şer'ıyyeti ve tenfüzü indehâ âmmete teberru'âtuhû'l-mer'ıyyetü ve talebe ref'i ...mine'l-vasiyyi'l-muhtâri ve sâ'iri'l-vereseti'l-kibâri fe-lemmâ su'ile ani'l-vasiyyi'l-mûmâ-ileyhi ecâbe bi'l-inkâri ve'steşhede alâ tıbki da'vâhu'l-mütevellî'l-merkûmi fe-şehide efdalü'l-müderrişine'l-kirâm ekmelü'l-muhakkikîne'l-fihâm Mehmed Efendi bin Hamza el-müderriş bi-medreseti İsmihan Sultan ve kıdvetü'l-ekârim ve'l-emâcid câmi'u'l-mekârim ve'l-mehâmid Mustafa Bey bin Kubad kahraman el-kârîn bi'd-dîvân el-âlî el-mu'abberu anhü Kavuş başı ve fahru'n-nukabâ Hüseyin Çelebi bin Kasım el-kâdî ve zahru'l-vülât Mehmed Efendi bin Abdülvehhâb el-kâdî ve kıdvetü'l-emâsil Hasan Aġa bin Abdülmennân el-kunvân ve zübdetü'l-akrân Osman Aġa bin Abdurrahman alâ tıbki mâ idde'âhu huzü'l-kazzeti bi'l-kazzeti min gayri muhâlefetin ve lev fi noktatin fezzetin şehâdeten sahihaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyıtı kabûlihâ mer'ıyyeten mine't-tezkiyeti ve't-ta'dîl fe-hukime bi-vakfiyyeti'l-menzili'l-merkûm mes'ûlen fihi min kibeli'l-mütevellî'l-mersûm alâ kavli'l-hümâmî'r-rabbânî Ebî Yusuf el-imam es-sânî sümme ârazahû'l-vasiyye'l-muhtâre ve kâle inne hâze'l-vakfe ve in kâne sahihan lâkinnehû lem yenfüz el-lüzûmü bi-mücerredi'l-hükmi bi's-sıhhati fe-lem üslim ileyke'l-menzil fe-ecâbehû'l-mütevellî bi-enne's-sıhhate lâ tüfâriku'l-lüzûmu inde'l-imâmeyni'l-hümâmeyn ve mine'l-mukarreri'l-ma'lûm enne hükme'l-hâkimi ev ülâkî fi'len mücteheden fihi yekûnü nâfizen inde'l-küllî ve talebi'l-lüzûmi sâniyen fe-hakeme ahkemellâhu ihkâmehû bi-fethihî vakfiyyete'l-menzili ve lüzûmihî fi husussihî ve umûmihî âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî mine'l-e'immeti'l-eşrâfi ...dâmellâhu's-sevâbe fi tercihi tarafı'l-vakfi yevme yekûmü'l-hisâb fe-sâra'l-menzilü'l-mahdûdi bi-haddi âhirihî vakfen sahihan lâzımen mü'ebbeden ve habsen sahihan muhtemen muhalleden fe-men

beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe-innemâ ismuhû alellezîne yübeddilûnehû innallâhe semî'un alîm ve alâ hâzâ vaka'a'l-işhâdü ve't-tahrîru fî evâyili Safer el-hayr li-sene elf.

Şühûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-kuzât Rıdvan Efendi, Fahru'l-kuzât Bekir Efendi bin Mustafa, Zahru'l-vülât İbrahim Çelebi bin Ali, Fahru'l-cüyûş İbrahim Çavuş, Fahru'l-cüyûş Mustafa Çavuş bin Şaban, Fahru'l-küttâb Hüsrev Bey bin Abdullah Kâtibü'd-dîvân, Hasan Ağa ...Kapudan, Rıdvan Hoca bin Abdullah, ...Cafer bin Murad, Hızır bin Mustafa, Fahru'l-ümerâ' Süleyman Bey bin Abdullah, Fahru'l-akrân Süleyman Bey bin Abdullah el-kâtib, Osman Hoca bin Hüseyin, Hüseyin Ağa bin Abdullah ez-za'îm, Hüseyin Ağa bin Hasan ez-za'îm, Süleyman Bey el-kâtib ez-za'îm, Mevlânâ Abbas bin Ali, Muharriru'l-hurûf Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Şerif.

5/b

(silik) Kapudan Hasan Paşa sâbikan zevce-i metrûkesi olan fahru'l-muhadderât Aynî Hatun binti Hamza'nın hâlen zevci dava ve talebe vekil olup bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan işbu râfi'u'l-kitab Hasan Bey bin Abdullah meclis-i şer'-i şerîfe merhumun zevce-i uhrâları Aişe binti Murad ve Zehra binti [boşluk] nam hatunların vekil-i şer'îsi olup vekâleti kıdvetü'l-emâcid Mevlâ İsmail bin Abdülmelik ve Fethullah Ağa bin Abdullah şehâdetleri ile sâbite olan Hüsrev Bey bin Abdülmennân nam kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelim edüp benim müvekkilem mezbûre Aynî Hatun merhûm Hasan Paşa'nın on beş yıllık menkûhası olup hîn-i vefatına dek taht-ı nikâhında ve sarayında sâkine iken mezbûretân Aişe ve Zehra semen-i hisse-i zevcâtı nasîf edüp müvekkilemi hissesinden bi-lâ vech-i şer'î bey' ederler ber Mûceb-i defter-i kassâm zevcâta âyid olan beş yük semen hissennin sülüs olunup üç hatununa ale's-seviyye taksim olunup benim müvekkileme dahi hakkı yüz altmış altı bin altı yüz altmış altı akçenin verilmesin taleb ederin deyücek ğibbe's-suâl vekil-i mezbûr Hüsrev Bey merhum Kapudan Hasan Paşa mezbûre Aynî'yi Tunus seferine giderken Hacı Selam (?) nam kimesneyi çağırdup ben gitdüğüm zamanda hatunum Aynî'yi Cafer nam kimesneye veresin deyü ismarlayup gitmişdi nihâyet vermeyüp kalmışdır bu takdîrce mezbûre mutallakadır ...hakkı yokdur deyücek ğibbe's-sual mezbûr Hasan Bey takrîr-i kelim edüp merhumun o makûle kelimât ma'lûm değildir müsellemler olduğu takdîrce de mücerred bu kelamla talâk vâki' olmaz bâ-husus ol tarihten sonra beş altı yıldan ziyade gelüp onda olup mübâşeret etmişdir deyücek tefahhus ve tettebbu' olundukda emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm Mehmed Paşa ve el-Hac Selam nam kimesneler hâzırân olup merhumun

kelamı ancak bu minvâl üzere olmuştur deyü Hüsrev Bey'in kelamına muvâfik haber verüp kelamında talâk zikri olmayup ve müdde'î mezbûrun yedinde fetvâ-yı şerîfe olup "Zeyd zevcem Hind'e talâk ver deyü Amr'ı vekil edüp sefere gitse Amr talâk vermeyüp Zeyd seferden geldükde Hind ile cem' olup taht-ı tasarrufunda olup ba'dehû Zeyd fevt olsa Hind-i mezbûre şer'an mirasa dâhile olur mu?" Beyan buyurula deyü istiftâ olundukda olur deyü cevab-ı müstetâb buyurulmağın Hüsrev Bey'den talâk verdüğine beyyine taleb olundukda beyyineden âciz oldukdan sonra merkûme Aynî Hatun'a merhum-i merkûm talâk verdüğine âlim olmadığına ...sonra âyid olan yüz altmış altı bin altı yüz altmış altı akçenin edasıyla hükm olunup kazıyye bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîren fi evâyil-i Cemâziyel'âhire li-sene elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Efendi bin Abdullah el-kâdî, Fahru'l-kuzât Bekir Efendi bin Mustafa, Süleyman Bey el-kâtib, Fahru'l-akrân Süleyman Bey bin Abdülmennân, Hüseyin Ağa bin Hasan ez-za'îm, Osman Hoca bin Hüseyin, Sefer Ağa bin Abdullah ..., Rıdvan Bey bin Abdullah el-kâtib.

Lemmâ sâfere emîrû'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîru'l-küberâ'i'l-fihâm hazret-i Mehmed Paşa bin Abdüsselam el-vâkî yevmeizin bi-Trablus el-garb el-vasiyyi'l-muhtâr li'l-merhum Kapudan Paşa alâ sığârihi'l-med'uvvîn Feridun Bey ve Belkıs ve Fatıma ilâ ...ve ezâha'l-fikâru ilâ zammi'l-vasiyyi'l-âhar fi mesâlihîhim ve itmâm-i mehâmmihîm mimmâ lehüm ve aleyhim nasabe ve zamme'l-hâkimü'l-müvakkî'u a'lâhu hâmilü hâze'l-kitab Bayram Ağa bin Abdülvehhâb vasiyyen li-kevnihî ...emînen ba'de en teharrâ ve tefahhase fi zâlik ve zahera kevnühû ehlen li'l-vesâyeti ve hüve kabilehâ ve elzeme eda-i emrihim ve tesviyeti hâlihîm zammen ve kabûlen sahîhayni şer'ıyyeyni ve zâlike bi-müvâceheti'l-vasiyyi'l-muhtâr ve muvâfakatihî ve isticvâbihî. Tahrîren fi evâhiri Cemâziyel'âhire li-sene elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Çavuş, Fahru'l-küttâb Hüsrev Bey bin Abdullah kâtib..., Fahru'l-ümerâ'i'l-kirâm Hasan Bey bin Abdullah emîr-i liva-i Selanik.

9/b

İşbu kitab-ı sıhhat nisâb zımında mestûru'l-isim olan Ahmed Bey bin Abdullah'ın vekil-i şer'îsi olup ...kitabda merkûmu'l-isim olan Abbas bin İbrahim meclis-i şer'-i kavîmde mahmiye-i Kostantîniyye'de vâki' beytü'l-mal-ı hâssın el-ân emini olan fahru a'yâni'l-...Abdullah Çavuş bin Hızır muvâcehesinde takrîr-i merâm kılup dergâh-ı ...eyvan

çavuşlarından olup bundan akdem sefer-i garb-ı hâkânîde vefat edüp vâris-i ma'rûfu olmamağın muhallelâtı beytü'l-mal-ı mezkûre emini mesfûr yediyle zabt olunan merhum Hızır Çavuş bin Yakub zimmetinde müvekkilim mezkûr Ahmed Bey'in karz-ı şer'iden olan on iki bin akçe hakkı işbu kitab derûnunda mûnderic olan minvâl üzere ber nehc-i şer'-i metîn sâbit olmağın meblağ-ı mezbûru ki öşrü te'kîden li'l-asl bin iki yüz akçe eder merhum-i mezbûrun muhallelâtından emin-i mârru'z-zikr yedinden müvekkilim mezbûr Ahmed Bey'i îsâl için ahz ve kabz eyledim dedikde mâ vaka'a akîbe't-tahkîk ve't-tasdîk bi-talebi men lehü't-taleb ketb ve tahrîr olundu. Hurrîre fi evâhır-ı üle'l-cümâdeyn li-sene selâse ve elf min tarihi hayri'l-beriyeye.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Bey bin Abdullah, Mustafa Bey bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Şehide Mustafa bin Süleyman el-imam ve Seydi bin Ahmed el-müezzîn bi-mahzarin min Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin el-ân alâ beyti'l-mali'l-hâss bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarin min kâtibihî Ali Çelebi bin Mustafa el-vâzi'ayni yedeyhimâ alâ muhallelâtı'l-merhum Mustafa Bey bin Derviş el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultânî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeye es-sâdıreti ani'l-Hac Cafer bin Abdullah bi-enne'l-mer'ete'l-med'uvvete Kaya Hatun binti Ahmed elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mezbûr kad vekkelet el-müdde'î el-mezbûr ve enâbethü menâbe nefsihâ li-talebi hissetihâ'l-müntekiletî ileyhâ mine'l-müteveffâ el-mezbûr ve li-talebi mehrihâ'l-mü'ecceli'l-ma'kûdi aleyhi sadâkuhâ ve bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabz ve'l-îsâl mine'l-mürâfa'atü ve'l-muhâsameti lede'l-hükkâm in ihtîce ileyhimâ ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmetin bi-mûcebihâ. Hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Ahmed, Süleyman Çelebi bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Şehide Osman bin Bâlî (?) ve Hasan bin Turgut bi-mahzarin min Mehmed bin Ferhad ellezî hüve ehun li-eb ve ümm ve vârisün li'l-merhum Mustafa Çelebi bin Ferhad el-müteveffâ bi-kasabeti Tırnovi bi-vilayet-i Rumeli ğıbbe istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeti es-sâdıreti an kıdveti erbâbi't-tahrîr Mehmed Çelebi bin Mahmud bi-enne'l-mer'ete'l-med'uvvete Nazife Hatun binti Derviş Efendi elletî hiye zevcetün li'l-

müteveffâ el-merkûm kad vekkelet el-müdde'î'l-mezbûr ve enâbethü menâbe nefsihâ bi-talebi hissetihâ el-müntekileti ileyhâ min zevcihâ'l-müteveffâ el-mezbûr ve li-talebi mehrihâ'l-mü'ecceli'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabz ve'l-îsâl mine'l-murâfa'ati ve'l-muhâsameti ve'l-cidâli ile'l-hükkâmi in ihtîce ileyhâ ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mesfûrete şehâdeten sahihaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâ'iti'l-kabûl. Cerâ zâlik ve hurrîre fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Hac Hasan bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Bâtın-ı hüccette mestûr olan Sinan Ağa vakfına mütevellî olan el-Hac Ahmed bin Muharrem meclis-i şer'-i şerîfde mahmiye-i Kostantîniyye'de vâki' beytü'l-mal-ı hâssın el-ân emini olan emini olan kıdvetü'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır mahzarında takrîr-i merâm kılup dergâh-ı âlî çavuşlarından olup bundan akdem sefer-i garb-ı sultânîde vefat ettikde vâris-i ma'rûf olmağla muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûr içün emini mesfûr yediyle zabt olunan merhum Hızır Çavuş bin Yakub zimmetinde vakf-ı mezbûrun malından karz-ı şerîfde olan otuz beş bin akçe ...kitabda münderic olan minvâl üzere ber nehc-i şer'î mu'ayyen ve sâbit olmağın meblağ-ı mezbûr otuz beş bin akçe merhum ve mezbûrun muhallefâtından emin-i mûmâ-ileyh yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledim dedikde mâ hüve'l-vâki' ğıbbe't-tasdîk ve't-tahkîk bi-talebi men lehü't-taleb ketb ve tahrîr olundu. Tahrîren fi evâhır-ı Cümâdel'ülâ li-sene selâse ve elf min hicreti men lehü'ş-şeref.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mehmed, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

10/a

Şehide Mustafa bin Ahmed ve Süleyman bin Mustafa bi-mahzarın min kıdveti'l-ümenâ' el-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin (silik) el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâss el-ân bi-Kostantîniyye el-mahmiye vâzı'ı yedehû alâ muhallefâtı'l-merhum Mustafa Bey bin Derviş el-müteveffâ fi's-seferi's-sultânî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeye an râfi'i hâze'l-kitab el-Hac Cafer bin Abdullah el-vekil bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl an kıbeli'l-mer'eti'l-med'uvveti Kaya Hatun binti Ahmed elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ'l-mezkûr es-sâbit vekâletühû anhâ bi-şehâdeti Mustafa bin Süleyman ve Seydi bin Ahmed ...li'l-vekâleti'l-mezkûreti fi

zimmeti'l-müteveffâ el-mezbûr meblağan kadruhû aşeratü âlâfi dirhemini min mehrihâ ...el-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl li-kevnihimâ mine's-sikât ve'l-udûl mahkûmetin bi-mûcebihâ ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î hükmen sahîhan şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Halife bin Hayreddin el-imam, Abdi bin Veli, Mehmed bin Burhan, Mustafa bin Mahmud.

Oldur ki Habbâz Mehmed vakfına mütevellî olan İbrahim bin Hayreddin meclis-i şer' de mahmiye-i Kostantîniyye'de beytü'l-mal-ı hâssın el-ân emini olan Abdullah Çavuş bin Hızır mahzarında ikrar edüp bundan akdem Koruk Mahmud meclisinde vefat ettikde vâris-i ma'rûfu olmamağla muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûre emin-i mesfûr yediyle zabt olunan İbrahim bin Hüsrev zimmetinde vakf-ı mezbûrun malından karz-ı şer'îden olan dört bin akçe ve çuka bahasından olan dört yüz akçe müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından emin-i müşârun-ileyh yedinden bi't-tamam alup kabz eyledim dedikde mâ vaka'a kayd olundu.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide Hasan Bey bin Hızır es-Silâhî ve Sinan Bey bin Abdullah ...bi-mahzarın min Fahri Hatun binti Kurd elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-merhum Behram Bey bin Abdullah el-müteveffâ fi seferi'l-garbi's-sultânî hâle kevnihî min zümreti'l-cündiyyîn ...bi'l-kasabati'l-âtî beyanuhâ ve bi-mahzarın min Mahmud Bey bin Abdullah en-nâzır ale's-sağîr el-med'uvvi Ahmed ellezî hüve ibnün sulbiyyün li'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm akîbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-sâdireti min bâ'iseti hâze'l-kitab Mihriban binti Abdullah el-mekrîliyyeti'l-vüsta'l-ferkâ' ed-da'câ' es-semrâ' ve fi haddihâ'l-eymün ve sadrihâ eserü'l-cerâhati bi-enne mevlâhâ el-müteveffâ el-mezbûr kad kânet hâle hayâtihi ve kemâle sıhhatihi ...el-müdde'iyeti'l-mevsûfeti'l-mezkûreti ve hiye fi mülkihi alâ in tahdum li-ibnihi's-sağîri'l-mezbûr min hîn-i vefâtihi ilâ tamam-i hamseti a'vâmin mütevâliyyetin kitâbeten makbûleten min kıbelihâ şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ...bi's-semâ'î ve'l-kabul li-kevnihimâ mine's-sikâti ve'l-udûl fe-hakeme'l-hâkimü'l-mevlâ el-müvekkî a'lâ hâze'l-kitab bi-tevkî'ihî'ş-şerîfi'l-müstetâb bi-sıhhati hâze'l-kitâbeti fe-men eddet el-hidmete'l-mezbûrete yasîru hürreten kesâ'iri'l-harâ'iri'l-asliyyât. Cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Kurd bin Abdullah, Hüseyin bin Abdullah, Mustafa bin Ahmed, Ahmed bin Hızır, Ali bin Mehmed ve gayruhüm.

Sümme ekarra'l-mukirru Mehmed el-merkûm ibni Mustafa ...el-mersûm bi-mahzarin mine'l-emini'l-mestûr ismuhû fihi bi-ennehû kad ehaze ve kabeza min yedi'l-emini'l-müşâru ileyhi min muhallefâti mevrûseti el-merkûmeti ismuhâ fi tayyi hâze'l-kitab cemî'u meblağ selâse ve ısrîn elf dirhem ve semâniyete ve selâsîn dirhem tâmmen kâmilen bi-haysü lem yebka fi yedi'l-emîni'l-mûmâ-ileyh mine'l-muhallefâti'l-merkûmeti bi-şey'in bi-vechin mine'l-vücûhi ve sebebin mine'l-esbâb ikraran şer'iyen musaddekan mine'l-emini'l-mezkûr vicâhen ve şifâhen cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn Mevlânâ Sinan Efendi bin Mehmed, Mustafa bin Mahmud, Salih Efendi el-kâtib ve gayruhüm.

Oldur ki sâbıkan Van'da defterdâr iken vefat eden merhum Abdurrahman Bey'in eytâmına vasî olan Hasan Riş (?) demekle ma'rûfdur meclis-i şer'e gelüp sâbıkan kassâm-ı askerî olan Receb Efendi zamanında mahzende emanet vaz' olunan küçük sepet tahtında sandığını vesâyetim hasebiyle alup kabz eylemeğın kayd olundu.

Şühûdü'l-hâl: Salih Çelebi, ...Çelebi, Hasan Çelebi ve gayruhüm.

10/b

(silik) ilâ mâ yüveşşihu bihî sudûra's-sutûr hamden lillâhi'l-meliki'l-azîzi'l-gafûr ve ...mâ yüvekki'u bihî a'le'l-vesâ'ik (silik) salâten alâ Muhammedin el-meb'ûsi ilâ kâffeti'l-halâ'ik ve alâ âlihî'l-izâm ve ashâbihî'l-kirâm mefâtîhu'n-nizâm (silik) mesâbihu'z-zulâm ve ba'du fe-hâzihî sahîfetün sahîhatün şer'iyetün yu'ribu mazmûnühâ an zikri mâ (silik) meclisi'ş-şer'i'ş-şerîfi'l-mesûn ani't-tağyîr ve't-tahrîf fahru'l-eşbâh Lütfü Bey bin Abdullah ...el-hâkânî vekîlen bi'l-ikrârî bi'l-vakf sümme bi-dava'r-rücû' el-âtî zikruhû mâ an kabile sâhibetü'l-hayrâti'l-hasenât Şehinşah Hatun binti Mustafa mine'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Yavaşca Şahin bi-Kostantîniyyeti'l-mahmiye ekarre ve i'terafe ba'de in esbete vekâlethû el-mahkiyyete bi-şehâdeti Rasûl bin Mustafa ve Mehmed bin Hasan bi-enne müvekkilethû'l-mezbûrete lâ zâlet mesâ'ihâ meşkûreten kad vakafet ve habiset meblağa elfey dirhem fizzî râyic fi'l-vakt ba'de in efracethü min hâlisi mâlihâ ve meziyyeten min mahzı menâlihâ hâle sıhhatihî cemî'a ekârîrihâ şer'an ve sellemethu ilâ men vellethu li-ecli't-tetmîm ve't-tekmîl mine'l-hükmi bi's-sıhhati ve'l-

lüzûm ve 't-tescîl hüve Mevlânâ Mustafa bin Mahmud el-imam bi'l-mahalleti'l-mezbûreti ve hüve teselleme minhâ ve tesarrafe fihi tasarrufe'l-mütevellîn fi'l-evkâf teslîmen ve tesellümen sahîhayni şer'iiyyeni ve şeratata en yestagille ve yesterîha'l-meblağa'l-mezbûra alâ hesab-ı de yaz de min gayr-i noksanin ve lâ ziyâdetin ve yekûnü'l-mu'âmeletü bi'r-rehni'l-kaviyyi ve'l-kefilî'l-melî'i bi'l-mal ev yektefi bi-ehadihimâ hasebe iktizâ'i'l-hâli fe-mâ razzekahullâhu ta'âlâ bi-fazlihî ve atâ'ihî min ribhi zâlike'l-meblaği ve nemâ'ihî yusrafu ilâ nevâ'ibi fukarâ'i'l-mahalleti'l-mezbûreti ve şeratati't-tevliyete li-küllî men yekûnü imamen bi'l-mahalleti'l-mezkûreti ve şeratata en-nezârete'l-hasbiyyete li-ahali'l-mahalleti'l-mahkiyyeti vakfen ve habsen sahîhayni şer'iiyyeni ikrâren ve i'tirâfen sarîhayni mer'iiyyeni musaddekan mine'l-mütevellî'l-mezbûr vicâhen ve şifâhen fe-lemmâ temme mine'l-cânibeyni'l-mukâbil ve ile'l-emr ilâ hâze'l-me'âl hakeme'l-hâkimü'l-muvakki'u a'lâ hâze'l-kitab bi-tevkî'ihî's-şerîfi'l-müstetâb yesserallâhu lehü hüsne'l-münkalib ve'l-me'âb bi-sıhhati vakfiyyeti'l-meblaği'l-mezbûr ve şer'iiyyetey şerâ'itihî alâ re'yi'l-imam züfer sümme bi-lüzûmi vakfiyyetihî alâ re'yi'l-imâmeyni'l-hümâmeyn ba'de ri'âyeti cemî'-i mâ yecibu ri'âyetühü min dava'l-vekili'l-istirdâd min yedi'l-mütevellî'l-mezbûr ve gayrihâ hükmen şer'iiyyen ve seccelehü tescîlen mu'teberan mer'iiyyen fe-sâra'l-meblağu'l-merkûm vakfen lâzımen müseccehlen lâ yecüzü li-ehadin tebdîlühü ve tağyîruhü fe-men beddelehü ba'de mâ semî'ahü fe-innemâ ismuhü alellezîne yübeddilûneh innallâhe semî'un alîm. Cerâ zâlik ve hurrîre fî gurreti Cümâdel'âhir li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed bin Nesimi, Mehmed bin Ramazan, Ali bin Yusuf, Mehmed bin Sefer, Yunus bin İsa, Mustafa bin Abdullah, Mehmed bin Hasan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah, ve şâhidü'l-vekâle, Salih bin Şemseddin muharrîru'l-hurûf ve gayruhüm.

11/a

Mahmiye-i Kostantîniyye'de Gülcâmi'i Mahallesinde fevt olan merhûme Fatıma Hatun bina eylediği medrese-i cedîdde sâbıkan müderris olan mefharu'l-müderrisîn es-Seyyid İbrahim Efendi meclis-i şer'-i şerîfde merhûme-i merkûmenin muhallefâtına vâzı'u'l-yed olan mahmiye-i merkûmede beytü'l-mal-ı hâssa emini fahru'l-cüyûş Abdullah Çavuş ve kâtibi olan Ali bin Mustafa mahzarlarında takrîr-i kelam edüp bundan akdem medrese-i mersûmesine tis'a ve tis'în ve tis'ami'e Recebi'l-müreccebinin on beşinci günü yevmî otuz akçe ile bana tevcih olunup eda-i hizmet üzere iken sene-i elf Rebî'ul'evvelinin on

dördüncü günü âhara verilüp ba‘dehû sene-i merkûme Zilka‘desinin on beşinci günü yine medrese-i mezkûre yevmî dört akçe ile bana verilüp hizmetim eda etmek üzere iken sene-i ihdâ ve elf Ramazan-ı şerîfinin altıncı günü Mevlânâ Hızır’a elli akçe ile tevcîh olunup cümle on yedi ay ve yirmi gün müderris olup cem‘an on sekiz bin sekiz yüz on akçe vazifem olmuştur merhûme-i merkûme şartı üzere mütevellî olmazsa (?) vakfiye-i ma‘mûlün bihâsında mestûr olan iki yük akçesini istirbâh edüp erbâhını kendü ahz edüp ekl edüp bir habbe vazîfe vermemişdir hâlen taleb ederin bu hususa fetvâ-yı şerîfem dahi vardır deyüp fetvâya nazar olundukda vech-i meşrûh üzere olıcak terekeden vazifesini almağa kâdir olur deyü mestûr olup ahz-i ribh eylediğine beyyine taleb olundukda Abdülkerim Efendi bin Ali ve Abdurrahman Efendi bin Hüseyin vâkîfe-i merkûmenin meblağ-ı ma‘hûdu her sene istirbâh ve ahz-i ribh eylediğine şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ve müderris-i merkûmun müddet-i mezkûrede edâ’-i hizmet eylediğini Mahmud Efendi bin Mehmed ve Ali Efendi bin Hacı ve cemm-i gafir haber verüp merkûm medrese tahlîf-i şer‘îden sonra vazifesini tereke-i ma‘hûdeden edâ’ olunmak üzere hükm olunup bu vesîka yedine vaz‘ ve def‘ olundu. Tahrîren fi âhir-i Cümâdel’ülâ sene 1003.

Şühûdü’l-hâl: Fahru’l-kuzât Sinan Efendi, Fahru’l-kuzât Sun‘ullah Efendi, Fahru’l-müderrisîn Ali bin Veli, Fahru’l-cüyûş Mehmed Çavuş, Salih bin Şemseddin, Hasan Efendi bin Osman, Mehmed ve Mustafa el-muhzırayn ve gayruhüm.

Ekarra kıdvetü’l-ümenâ’ ve’l-mu‘temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin alâ beyti’l-mali’l-hâss bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve ekarra eydan kâtibuhû fahru’l-muharrirîn Ali Çelebi bin Mustafa bi-ennehümâ kad bâ‘â min bâ‘isi’l-hurûf Mehmed Ağa bin Abdülmennan el-ma‘rûf bi-Anadolu Ağası dâme uluvvühû ve hüve iştirâ minhümâ mâ hüve min muhallefâti’l-merkûmeti Âişe Hatun binti Mustafa el-müteveffât fi’l-mahalleti’l-ma‘rûfeti bi-...min mahallâti’l-mezbûreti bi-mazbûtati muhallefâtihâ li-beyti’l-mâli’l-mezkûreti lakin cem‘u’l-menzili’l-vâki‘ bi’l-mahalleti’l-merkûmeti el-hâvî alâ beyteyni süfliyyeyn fevkahümâ beytün ulviyyün ve sofeteyn ve gurfetün ve bi’ru mâ’il ve fırın ve ...ve kenîf ve istableyn el-mahdûd bi-mülki Mustafa bin Cafer ve bi-mülki Şehsuvar bin Abdullah ve bi-mülki Âlem Hatun binti Bayezid ve bi’t-tarîki’l-âmm bi-cem‘i’t-tevâbi‘ ve’l-levâhik ...kadruhû selâsüne elf dirhem ...dirhem fizziyyün râyicün fi’l-vakt bey‘an bâtten sahîlhan şer‘iyyen musaddekan mine’l-müşteriyeti’l-mezbûre vicâhen ve şifâhen ve innemâ vaka‘ati’l-mübâye‘atü ...

Şühûdü'l-hâl: Derviş bin el-Hac Behram el-imam, Ömer Halife bin Aydın el-imam, Hüsrev Bey bin Abdullah, Mehmed bin Abdullah, Mehmed Bey bin Abdullah el-cündî, Ahmed bin Mehmed er-râcil, Mehmed bin Ahmed el-müezzîn, Mehmed bin Mustafa, Süleyman bin Abdullah er-râcil.

Hazara meclise's-şer'î's-şerîf ve mahfele'd-dîni'l-münîf iftihâru'l-emâcid ve'l-a'yân Hüsrev Bey bin Abdülmennân el-vasiyyi'l-mansûbi an kîbeli's-şer'î's-şerîf ale's-sağîri'l-med'uvvi Mustafa bin Mehmed Çavuş el-ma'rûf bi-...Efzun-zâde el-müteveffâ ebûhu'l-mezbûr min mahalleti Karabaş min mahallâti Dâru's-saltanati's-seniyye Kostantîniyye el-mahmiye fe-vekkele hâmile'l-kitab kıdvetü a'yâni'l-cüyûş Fazlullah Çavuş bin Mahmud Efendi ve enâbehû menâbe nefsihî bi-cem'î'l-mesâlihi'l-müte'allikati bi-umûri'l-vesâyeti ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabzu ve'l-îsâlu mine'l-murâfa'ati ve'l-muhâsameti ve'l-cidâl ile'l-hükkâm in ihtîce ileyhâ ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezemehû bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabûlen sahîhayni şer'iiyyeyn.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Abdullah, Ahmed Çelebi bin Hüsam, Ali Çelebi bin Ahmed, Mehmed bin Ramazan.

Bundan akdem mahmiye-i İstanbul'da Tercüman Yunus Mahallesiinde vefat eden Beram nam kimesnenin Abdülbâkî ve Kasım nam sağîrlerinin kîbel-i şer' den mütenassıb vasîsi olan Mevlânâ Mahmud bin Mehmed nam mülâzim mahfel-i kazâda işbu hâmilü'l-kitab fahru'l-âbâ'i'l-kirâm ...olan Mahmud Bey bin Abdülmennân dâme izzuhûnun ikrar-ı âti'z-zikri tasdîke vekil idüğü el-Hac Mehmed bin Mehmed ve el-Hac Ömer bin ...nam kimesneler şehâdetleriyle sabit olan Cafer bin Abdullah muvâcehesinde takrîr-i merâm kılıp bundan akdem sağîrân-ı mezbûrân mallarından müşârun-ileyh Mahmud Bey'e vedî'at tarîkiyle vaz' olunan on dört bin akçenin beş bin akçesin mukaddemen ahz ve kabz edüp bâkî kalan dokuz bin akçesin dahi hâlen mûmâ-ileyh Mahmud Bey yedinden alup kabz

11/b

Edüp zimmetinde meblağ-ı mezbûrdan bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı dedikde mukirri-i mezbûrun vech-i meşrûh üzere olan ikrarını mukarrun leh el-mezbûr bi'l-muvâcehe tasdîk edüp bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi Cümâdel'âhir li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: (silik) İskender, Rıdvan bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Fahru's-sâdât ve'l-kuzât es-Seyyid Bilal Efendi bin es-Seyyid Sinan el-kâdî ve zahru'l-vülât Abdullah (?) Efendi bin Hüseyin el-kâdî bi-mahzarin min kıdveti'l-ümerâ'i'l-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır dâme mecdühû el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâs bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarin min kâtibihî fahru'l-muharrirîn Ali Çelebi bin Mustafa dâme şerefuğû akîbe'l-işhâdî's-şer'î el-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'î es-sâdire an bâ'iseti hâze'l-kitab ...binti ...bi-enne'l-müdde'iyete'l-mezbûrete vârisetün min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyyeti li'z-zimmiyyeti'l-merdûdeti'l-med'uvveti bi-Akumiye binti Nikola el-hâlîke bi-mahalleti el-Hac Muhyiddin bi-garbin mine'l-babi'l-ma'rûf bi-Edirne Kapısı min ebvâb-i Hısnî'l-mahmiyyeti'l-merkûmeti min haysü enne'l-müdde'iyete'l-mezbûrete ibnetehû li-ebeveyn el-mezkûr ve ...el-mezbûreyn ehavân li-eb ve ümm ebûhümâ ellezî bi'l-med'uvvi Kosta ve ümmuhâ bi-terbiyyeti'z-zimmiyyeti ve'l-verâsetü lehâ munhasıratün fi'l-müdde'iyeti'l-merkûmeti ve lâ yu'lemu lehâ vârisen sivâhâ ve lâ müstehakkan le-terekethâ illâ iyyâhâ şehâdeten sahîhaten şer'iiyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâiyeti'l-kabul mahkûmetün bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyyen cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min Cemâziyel'âhir sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-a'yân Hamza Çavuş bin Abdülmennân, İbrahim Çelebi bin Sinan ..., Hasan Çelebi el-kâtib, Salih Çelebi el-kâtib ve gayruhüm.

Şehide Ali Çelebi bin Siyami ve el-Yac Pervane bin Abdullah ve Sefer Çelebi bin Hüseyin bi-mahzarin min Mehmed Çelebi bin el-merhum Kaya Çavuş el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultânî ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyyeti's-sâdireti an hâfızı hâze'l-kitab fahru a'yânî'l-cüyüş Piri Çavuş bin Mustafa bi-enne'l-müdde'î'l-mezbûr fi zimmeti'l-müteveffâ'l-mezkûr meblağın kadruhû hamsetü aşer elf dirhem fizziyyün râyicün fi'l-vakti fi'l-karzi's-şer'iiyyi şehâdeten sahîhaten şer'iiyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabul mahkûmetün bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyyen cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Subaşı, Mahmud Halife bin Süleyman, Seyyid Mustafa bin Seyyid Mahmud, Mehmed Çelebi bin Ramazan ve gayruhüm.

Hazaret meclise's-şer'î's-şerîf fahru'l-muhadderât Âbide Hatun binti'l-merhum Mustafa Çelebi fe-vekkelet ibnehû'l-med'uvve Salih bin Şemseddin ve enâbethu menâbe nefsihâ

li-stihlâsı hukûkihi'l-kâ'ineti fi zimemi'n-nâsi ve bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabzu ve'l-îsâl ve'l-mürâfa'atü ile'l-hükkâm ve'l-muhâsametü ledeyhim lede'l-ihhtiyac ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabulen sahîhayni şer'iyeyni cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Fahru kuzâti'l-enâm Sun'ullah Çelebi Efendi bin Hızır el-kâdî, Hasan Efendi bin Osman Efendi ..., Abdi Çelebi Efendi bin Muharrem Efendi el-kâdî ...ve gayruhüm.

Şehide Nezir Bey bin Ali ve Mehmed Çelebi bin Kaya Çavuş bi-mahzarin mine'l-Hac Pervane bin Abdullah el-vekil bi-istimâ'i'd-dava ve'l-husûmeti el-âtî zikruhümâ ve münkiruhû bi'l-kaziyyeti'l-âtî tafsîluhâ an kıbeli'l-mer'eti'l-med'uvveti Dünya Hatun binti [boşluk] elletî hiye ümmün ve vârisetün li'l-merhum Kaya Çavuş bin Bayezid el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultânî es-sabit vekâletühû'l-mahkiyye bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-sâdireti an İbrahim Bey bin Abdullah bi-enne li'l-müdde'i'l-mezbûr fi zimmeti'l-müteveffâ'l-merkûm meblağan kadruhû erba'atü âlâf dirhem mine'l-karzı'ş-şer'î şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul inde't-tahlîfi'ş-şer'î cerâ zâlik ve hurrîre fi evâ'il-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf mine'l-hicret.

Şühûdü'l-hâl: a'lâhümü'l-mesfûrûn.

Hazret meclise'ş-şer'î'ş-şerîf Dünya Hatun binti elletî hiye ümmün ve vârisetün li'l-merhum Kaya Çavuş bin Bayezid el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultânî fe-vekkelet hâmile hâze'l-kitab el-Hac Pervane bin Abdullah ve enâbethu menâbe nefsihâ bi-talebi'l-hisseti'l-müntakîleti ileyhâ min ibnihâ'l-müteveffâ'l-mezkûr ve bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabz ve'l-îsâl mine'l-murâfa'ati 'l-muhâsametü ve'l-cidâl ile'l-hükkâm in ihtîce ileyhâ ve kabile'l-vekâlete'l-merkûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: a'lâhümü'l-mesfûrûn.

12 /a

Dergâh-ı âlî çavuşlarından fahru a'yâni'l-cüyûş Hamza Çavuş bin Abdurrahman meclis-i şer'de mahmiye-i Kostantîniyye mahallâtından Karabaş Mahallesinde bundan akdem

vefat eden ...Ezfûnî-zâde demekle ma'rûf Mehmed Çavuş nam müteveffânın sulbî oğlu Mustafa nam sağîrine kîbel-i şer'-i şerîfden vasîsi olan umdetü'l-a'yân Hüsrev Bey bin Abdülmennân kîbelinden vekil olup vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan mefharu'l-cüyûş Fazlullah Çelebi bin Mahmud Efendi dâme ulüvvühû mahzarında ikrar ve itiraf edüp sağîr-i mezbûrun malından mûmâ-ileyh Fazlullah Çelebi yedinden otuz altı bin akçe alup kabz eyledim zimmetimde cihet-i karzdan lazîmü'l-edâ deynimdir dedikde mukirri-merkûm Hamza Çavuş'un vech-i meşrûh üzere olan ikrarını vekil-i merkûm Fazlullah Çavuş dahi bi'l-muvâcehe tasdik edecek ğıbbe't-taleb mâ vaka'a kayd olundu. Tahrîren fî evâhır-ı Cümâdel'ûlâ sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Sun'ullah Çelebi el-kâdî, Salih Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Oldur ki Fatıma Hatun binti Mustafa mahfel-i kazada merhum Bekâyî Efendi'nin vasîsi Taceddin Efendi bin Ali ve karındaşı Osman nam kimesler mahzarlarında itiraf Seydi-zâde Efendi saadet-hânesinde iki bin akçe mukâbelesinde rehin verdüğüm iki zerrî hürmüzi ... iki bin akçe edâ edüp bi't-tamam iki zerrî ...alup kabz eyledim dedikde mezbûrân dahi tasdik edüp kayd olundu. Tahrîren fî't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Fazlullah Çavuş bin Mahmud, Derviş Ağa el-kâtib ..., Mehmed Çelebi bin Ramazan ve gayruhüm.

Mosi veledi Abraham nam Yahudi mahfel-i kazâda ...Ezfûnî-zâde demekle ma'rûf olup bundan akdem vefat eden merhum Mehmed Çavuş'un Mustafa nam sağîr oğluna kîbel-i şer'-den vasî nasb ve tayin olunan fahru'l-akrân Hüsrev Çavuş bin Abdülmennân tarafından vekil-i şer'î olan fahru'l-cüyûş Fazlullah Çavuş muvâcehesinde ikrar ve takrîri merâm edip bundan akdem müteveffâ-i mezbûrdan bi-tarîki'l-karz yedi bin beş yüz nakd akçe alup mukâbelesinde sekiz top tüfte rehin vaz' etmiş idim el-hâletü hâzihî meblağ-ı merkûmu bi't-tamam vekil-i mezbûre teslim edüp zikr olunan sekiz top tüftei alup kabz eyledim dedikde mukirri- mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere olan ikrar ve itirafını müşârun-ileyh Fazlullah Çavuş bi'l-muvâcehe tasdik edüp mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fî evâ'il-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Derviş kâtib-i defter-hâne, Hüsrev Bey el-kâtib, el-Hac Mehmed tâcir, Mustafa bin İlyas ve gayruhüm.

Nasabe'l-hâkimü'l-mevlâ el-müvekki'u a'lâhu hâze'l-kitab bi-tevkî'ihî'ş-şerîfi'l-müstetâb yesserallâhu yürîd ve li-sâ'iri'l-ulemâ' hüsne'l-münkalib ve'l-me'âb hâfîzu hâze's-seferi'ş-şer'î mefharu's-sâdât ve kıdvetü ashâbi's-sâdât es-Seyyid Mahmud Efendi bin es-Seyyid Ali min evlâdi'l-merhum el-mebrûr eş-Şeyh Ali es-Semerkindî nevverallâhu merkadehû vasiyyen ale's-sıgâri'l-med'uvvîn Osman ve Ali ve Hüseyin ve Emirhanî ve İsmihânî evladi'l-merhum fahru'l-cüyüş Mehmed Çavuş bin İzzeddin el-müteveffâ fi dâri'l-izzî Üsküdar sarrafellâhu anhâ surûfe'd-dehri ilâ âhiri'd-dühûr ve'l-edvâr li-zabti'l-hisâsi'l-müntakileti ileyhim min ebihim el-merhum el-müteveffâ el-merkûm ve hıfza ahvâlihîm ilâ evânî rüşdihîm ve bülûğihîm ve hüve kabile'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'iiyyeyni cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sânî Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-a'yân Derviş Ağa bin Mahmud el-kâtib, Muhyiddin bin Melikşah, Mehmed bin Hüseyin, Salih bin Şemseddin muharriru'l-hurûf ...

12/b

el-merhum Mehmed Çavuş ve tereke selase zevcat çakir ve şan nisa ve sultan be bir selase? Bin Osman ve Ali ve Hüseyin ve Ömer bin Ümmühânî

			Ferâce köhne maa kürk 205	Tence-re maa kapak 205	Çuka-i 286	Sahan-ı cedid 60	Kebe yağ-murluk 25	Yağ-murluk 12
			Bazı der-dolab 27	Tas nühas 15	Sahan maa sini 97	Fincan aded 6 80	Fincan aded 5 65	Maa sim kasa 200
	 487	İbrik-i kahve 50	Sini maa sahan 56	Raht köhne 53	Kilim köhne 23	Velen-ce beyaz 61	Kilim 21
	Yorgan 28	Raht-ı sim 1600	Yastık 11	Gırâr köhne 10	Kır aba 14	Aba-yı köhne 39	Tülben d maa kavuk 101	Köhne kilim-i alaca 31

		Fanus köhne 20	Tence-re maa kapak 63	Aba-yı Bursa 1105	Kirbas 50	Boğça-i münak -kaş 15	Don maa gömlek 68	Kilim 20
		Demir bukağı 7	Yular-lar 42	Yorgan 165	Kilim-i sürh 40	Arakiy -ye maa kutu 80	Kutni kaftan 720	Ferâce maa kürk 1405
	 40	Tül-bent yörük-i 20	Yorgan yemeni 182	Çuka sürh pare 151	Serâser ... 620	Kilim alaca 30	Teğelti 3 adet 32
	 köhne 20	... köhne 5 120	Şakâ-yık-ı 20	Raht-ı siyah 322	Sırma siyah 110	Heybe maa kirbas 12
	Kemah -tir 22	Gül-benk 7	Kese Kirbas 68	Tül-bent müsta'mel 225	Gırâr köhne 9	Bıçak sim 73	Atlas ... kebe 42	Tığ sim 2350
Peşkir maa makrame 30	Kebe-i Yan-bolî 131	Gılâf-ı iskemle 35	Sarma köhne 85 20	Heybe 9	İbrik 40	Tas maa sahan 60	Yüz yasdık 33
	Gırâr 9	Betüz ... sim 540	Gem maa kulan 6	Teğelti köhne 7	Yüz yasdık 7	Kanta-riye 4 adet 41	Velen-ce asfar 101	Gırâr köhne 12
	Esbab 130	İbrik maa leğen 30	Teğelti köhne 4	Kirbas 58	Çultâr çuka 122	Teğelti 12	Zeyl-i ester 30 120
	Zıbûn 51	Çağşır-dez 41	Gırar köhne 11	Kır aba 31	Pabuk 127 köhne 12	Dolab ma'raz 32	Kilim alaca 34
	Diğer esb-i kır 200	Esb-i kır 4000	Ester-az re's 5 5000	Bıçak 3	Yastık 32	Sofra-i taam 29	Heybe 7 25

Selb-i 2000

27969

1900

Tahrir

Hammaliye ve ücret kadem ve taam ve harcırah bi Üsküdar, kiira-i dükkan ve sayrife 100,
..... rüssûm sümün ve sıhahi ve sure-i defter ve kağıt ve harcmakul? 810

Hisse roger Çakir Çavuş 1084

Hisse Ruhişah Nisa 1084

Hisse Sultan 1084

Hisse Osman 5691

..... esterler 5000

.... Ekber şah 480

..... sırma 85 tir ve keman 22

.... Bıçak sim 7

5291

Hisse Ali

6910

....

4000, aba-yı bursa 1105, estir... 200, tencere 64, kantarma 5 41, sepet 130, kilim 41,
sahan sini 96,

Yekûn 5291

Hisse Hüseyin

5691

.... Sim 1605, 2000, şimşir sim 200, sofrâ 64,

Yekûn

13/a

Nasabe'l-hâkim el-mevlâ el-müvekki'u a'lâ hâze'l-kitab bi-tevkî'ihî's-şerîfi'l-müstetâb yesserallâhu lehû ve li-sâ'iri'l-ulemâ' hüsne't-takallubi ve'l-me'âb hâfizetü hâze's-seferi's-şer'î Belkıs Hatun binti Abdülveli nâzireten alâ emvâli's-sağîreyni'l-med'uvveyn Ramazan ve Ali ibneyi'l-merhum Mehmed el-müteveffâ bi-mahalleti Meshi Paşa el-Atîk bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-müntakileti ileyhâ min ebihâ'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm ve min ahîhimâ li-eb Mehmed el-müteveffâ ba'de ebihâ'l-merkûm ve hiye kabileten en-nezârete'l-mezbûrete ve iltezemet bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'ıyyeyni sümme inne'n-nâzirete'l-mezkûrete kad vekkelet bâ'ise hâze'l-kitab fahru'l-emâsil Sinan Bey bin Bâlî ve enâbethü menâbe nefsihâ bi-cemî'i'l-umûri'l-müte'allikati bi'n-nezâreti'l-mestûreti ve hüve kable'l-vekâleti'l-mezbûreti ve ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabulen sarîhateyni mer'ıyyeten cerâ zâlike ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi bin İshak, Hüseyin bin Mehmed, Ali bin Ramazan, Mehmed bin Kasım ve gayruhüm.

Şehide fî meclisi's-şer'î's-şerîfi'l-mesûni ani't-tağyîri ve't-tahrîf Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarın min Rıdvan Bey bin Abdullah ...es-sultânî ellezî hüve vasiyyün muhtârün ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti el-merhum Yusuf ed-der'î el-hâs el-müteveffâ fî'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal min mahallâti Kostantîniyyeti'l-mahmiye ve alâ tenfiz-i vesâyâhu min sülûsi muhallefât-ı ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûki bi'd-dava's-sahîhati's-şer'ıyyeti's-sâdireti an hâfızı hâze'l-kitab Haydar bin Abdullah ellezî hüve atıku'l-müteveffâ'l-mezbûr bi-enne'l-müteveffâ'l-mezkûre kad evsâ hâle hayatihî ve kemâle aklihî bi-en yedfa'a meblağâ elfey dirhem min sülûsi mâlihî ba'de mevtilihî li'l-müdde'î'l-merkûm ve meblağ elfey dirhem li-Osman bin Abdullah atıki'l-müteveffâ'l-mezbûr ve meblağ elfey dirhem li-atıkihî'l-âhar Ferhad bin Abdullah ve innehû mâte mukirran ve musirran alâ hâzihi'l-vasiyyeti şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mücebihâ hükmen sahîhan şer'ıyyen cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Hüsam Efendi el-imam, Mehmed Bey bin Osman, Mustafa bin Hamza, Rıdvan bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan ve gayruhüm.

13/b

(silik) fi meclisi's-şer'i's-şerîf el-mesûn ani't-tağyîr ve't-tahrîf Yusuf Bey bin Abdullah el-Cündî ve Ahmed (?) Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarın min Rıdvan Bey bin Abdullah ...es-sultânî ellezî hüve vasiyyün muhtârün ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti el-merhum Yusuf bin Abdullah el-müteveffâ fi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye ve alâ tenfizi vesâyâhu mine's-sülûs ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyeti's-sâdireti an hâfızı hâze'l-kitab Haydar bin Abdullah el-mekrîliyyü el-evsat el-efrak el-a'vecü'l-ism bi-enne mevlâhu'l-müteveffâ el-mezkûr kad e'taka ve harrere fi hâli hayatihî ve kemali aklîhî ve sıhhatihî abdehu'l-müdde'î'l-mezbûr ve hüve fi mülkihî hasbeten lillâhi ta'âlâ ve taleben li-merzâti rabbihî şehâdeten sahîhaten şer'iiyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul fe-hakeme'l-hâkim el-mevlâ el-müvekkî'u a'lâhü dâre fazlihî ve alâhü ve nâle külle mâ yetemennâhu bi-...mal-ı mevlâhu'l-müteveffâ el-merkûm hükmen sahîhan şer'iiyen fe-sâra hüve hürren ke-sâ'iri'l-ahrâri'l-asliyyeti lehû mâ lehüm ve aleyhi mâ aleyhim cerâ zâlik ve hurrere fi evâyil-i Cümâdel'âhir sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Rıdvan bin Abdullah, Osman bin Abdullah, Hüsam Halife el-imam, Mehmed Bey bin Osman, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Hamza, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

İnne'r-racüle'l-med'uvve Behram bin Abdullah lemmâ tüvüffiye min gayri vasiyyin ve lâ veliyyin nasabe'l-hâkimü'l-müvekkî'u a'lâhü hâmilü hâze'l-kitab Hüseyin bin Yusuf el-meşhur bi'l-emâneti ve'l-mevsûf bi'd-diyâneti vasiyyen alâ ibnihî's-sağîr el-med'uvvü Ahmed bin Behram el-mezbûr yetesarrafu fi emvâlihî ve emlakihî'l-müntekileti ileyhi bi-ebîhi'l-merkûm ilâ en yedûre bi-devri'l-bülûği fi eflâkihî ve yünfiku aleyhi kadra'l-hâceti ve yüşhide fi cemî'-i umûrihî ve ahvâlihî alâ mâ yücibuhu'l-maslahatu ve yaktezîhi's-şerî'atü ve hüve kabile tilke'l-vesâyete nasben ve kabulen sahîhayni şer'iiyeyni cerâ zâlik ve hurrere fi evâ'il-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Salih Çelebi bin Şemseddin, Hasan Çelebi Efendi bin Mahmud el-kâdî, Sun'ullah Efendi el-kâdî.

Nasabe'l-hâkimü'l-mevlâ el-müvekki'u a'lâhu hâfizu hâze'l-kitab Aîşe Hatun binti Hasan vasiyyen ale's-sağîri'l-med'uvvi Hasan bin Yusuf el-müteveffâ ebûhü'l-mezbûr fî mahalle-i Canbaz Yusuf bi-Kostantîniyyeti'l-mahmiye li-zabti hissetihi'l-müntekîleti ileyhi min ebîhi'l-müteveffâ el-mezkûr ve hıfzı hâlihî ve li-sâ'ir-i levâzimihî ve hiye kabileti'l-vesâyete'l-mezkûrete ve iltezemet bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'iiyyeyni cerâ zâlik ve hurrîre fî't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Karagöz Çelebi bin Sefer, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Halil, Mustafa bin Mahmud, İbrahim bin Ali ve gayruhüm.

Şehide Muslihuddin Halife bin İdris el-imam ve Süleyman bin Mustafa el-müezzîn bi-mahzarin min Fatıma Hatun binti Mustafa elletî hiye ümmün li'l-merkûmeti Fahri Hatun binti Sinan el-müteveffât fî mahalleti Mesih Paşa bi-Kostantîniyyeti'l-mahmiye ve bi-mahzarin min İbrahim Çelebi bin Sinan ellezî hüve ehun li-ebeveyn li'l-müteveffâ el-mezbûr ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyyeti's-sâdıreti an Ali Bey bin Mehmed ...el-hâkânî bi-enne'l-müteveffâte'l-mezkûrete kad ihtâret hâle hayâtihî el-müdde'î el-mezbûr vasiyyen ale's-sağîreti'l-med'uvveti Fatıma binti Hüseyin Çavuş li-zabti'l-hisseti'l-müntekîleti ileyhâ min ümihe'l-müteveffâti'l-mezbûre ve hüve kable'l-vesâyeti'l-merkûmeti mâtet mukirreten ve musırreten alâ hâzihi'l-vasiyyeti şehâdeten sahîhaten şer'iiyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmetün bi-mûcebihâ cerâ zâlik ve hurrîre fî evâ'il-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mehmed, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

14/a

El-yevmü's-sâmin min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf

Şehide Mehmed bin Ahmed el-müezzîn ve Süleyman bin Abdullah ve Hasan bin Hasan bi-mahzarin min Aîşe Hatun binti Hasan el-asîl an nefsihâ ve'l-vasiyyü'l-mansûbe alâ ibnihâ es-sadrî es-sağîr Hasan bin el-Hac Yusuf el-müteveffâ ebûhu ve bi-mahzarin min Mustafa bin el-Hac Yunus el-müteveffâ el-mezbûr ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sahîhayni's-şer'iiyyeyn es-sâdıreyn an hâmilî'l-hurûf Derviş bin Bayram el-mütevellî alâ hisasihî ...bi-Kostantîniye el-mahmiye bi-enne'l-Hac Yunus el-müteveffâ el-merkûm kad ekarra ve i'terafe ...bi-enne aleyhi ve fî zimmetihî li'l-vakfi'l-mezbûr min zemeni'l-

mütevelli'l-mezkûr meblağın kadruhû seb'atü âlâf dirmen fizziyyün râyicün fi'l-vakti mine'l-karzi'l-haseni's-şer'iyyi şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâ'iti'l-kabul fe-hukime bi-mûcebi şehâdetihimâ fi-mâ halefe'l-mütevelli ale'n-nehci's-şer'i tahlîfen sahîhan şer'iyyen hükmen sarîhan mer'iyyen.

Şühûdü'l-hâl: Tura bin el-Hac Ali, Mustafa bin Yusuf, Mustafa bin Ali, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Abdi bin Yusuf ve gayruhüm.

Şehide Mustafa bin Yusuf ve Mustafa bin Halil bi-mahzarın min Aişe Hatun binti Hasan el-asîl an nefsihâ ve'l-vasiyyü'l-mansûbetü alâ ibnihâ's-sadriyyi's-sağîr Hasan bin el-Hac Yusuf el-müteveffâ ebûhâ ve bi-mahzarın min Mustafa bin el-Hac Yusuf el-müteveffâ el-mezbûr ellezî hüve mûrisun li-Aişe Hatun ve's-sağîri'l-mezbûreyn ve Mustafa el-mezkûr şer'an ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sahîhayni's-şer'iyyeyn es-sâdireyn an hâмили'l-hurûf el-Hac Mustafa bin Sefer eş-şehîr bi-Karagöz bi-enne ale'l-Hac Yusuf el-müteveffâ el-mezbûr ve fi zimmetihî hakkın li'l-müdde'î'l-mezbûre meblağın kadruhû hamsetün ve selâsüne elf dirhem ve mi'etâ dirhem ve semânüne dirhemen fizziyyen râyicen fi'l-vakti min ...el-metâ'i'l-ma'rûf ...şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâiyiti'l-kabul sümme halefe'l-müdde'î'l-mezbûr alâ ennehû mâ ehaze'l-meblağal-mezkûre minhü ve lâ min vekîlihî lâ küllen ve lâ ba'zan ve mâ ebra'e zimmetehû anhü bi-vechin mine'l-vücûhi tahlîfen sahîhan şer'iyyen fe-hukime bi-mûcebihî hükmen sarîhan şer'iyyen.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide Mustafa bin Halil ve Mustafa bin el-merhum Enbiya bi-mahzarın min vereseti'l-merhum el-Hac Yusuf el-müteveffâ ve Fethullah bin Mustafa ve zevcetihi Aişe Hatun binti Hasan el-asîl an nefsihâ ve'l-vasiyyü'l-mansûbetü an kıbeli's-şer'i ale's-sağîri Hasan bin el-hac Yusuf el-mezbûr ebûhâ ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sahîhayni's-şer'iyyeyni's-sâdireyn an hâмили'l-hurûf Mustafa bin Selim bi-enne ale'l-müteveffâ el-mezbûr ve fi zimmetihî ...li'l-müdde'î'l-mezbûr meblağın kadruhû erba'atü âlâf dirhem ve mi'etü dirhem fizziyyün râyicün fi'l-vakti min ...el-metâ'i'l-ma'rûf bi-mâ ...şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâiyiti'l-kabûl sümme halefe'l-müdde'î'l-mezbûr alâ ennehû mâ ehaze'l-meblağal-mezkûre lâ küllen ve lâ ba'zan lâ minhü ve lâ min vekîlihî ve mâ ebra'e zimmetehû anhü bi-vechin mine'l-vücûhi fe-hukime bi-mûcebihî.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Ekarra Mehmed Çelebi bin Mustafa Çavuş el-asîl ve Mustafa Halife bin Şaban el-hatîb el-vekîl bi'l-ikrâri bi'l-itki ve't-tahrîr an kıbel-i Siti Hatun binti Mustafa Çavuş el-mezbûr ebûhâ es-sâbitu vekâletühû anhâ bi-şehâdeti Sinan Bey bin Abdullah ve İbrahim Kethüdâ bin Abdullah ez-za'îm bi-enne ...el-asîl ve'l-müvekkilete'l-mezbûr Mustafa Çavuş el-merkûm kad e'taka ve harrere ...ve memlûkehû hâmile'l-hurûf çâkerî Abdullah el-atvel el-ezrak el-eşhed ...ve fî vechihî mine'l-cânibeyn eseru'l-cirâha ve fî haddihî mine'l-cânibi'l-eymûn halel ...aslen i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâran sahîhan şer'iyen.

Şühûdü'l-hâl: Hüsrev Bey bin Abdullah ez-za'îm, Hasan Çelebi bin Abdullah, Hasan bin Davud, Şaban bin Davud, Hızır bin Abdullah, Rıdvan bin Abdullah el-kayyim ve gayruhüm.

Bundan akdem fevt olan Fahru'n-nisâ Hatun binti Sinan'ın veresesinden li-ebeveyn karındaşı fahru'l-müste'iddîn Mevlânâ İbrahim Çelebi bin Sinan Çelebi mahfel-i şer'de müteveffâ-yı mezbûrun sağîre sulbiye kızı Fatıma'nın üzerine vasî-i muhtâr olup muhallefâtına vâzı'u'l-yed olan Ali Bey bin Mehmed nam Solak mahzarında ikrar-ı tav'î ve i'tirâf-ı mer'î edüp müteveffâ-yı mezbûr muhallefâtından bana â'id ve râci' olan on iki bin iki yüz yetmiş iki akçeî bî-kusûr ve lâ kûsûr vasî-i mezkûr yedinden alup kabz eyledim dedikde ğıbbe't-tasdîk kayd olundu.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Murad bin Abdullah, Ferhad bin Abdullah, Hamza Çavuş ve gayruhüm.

Ekarra Ali Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî el-vekîl eş-şer'î bi'l-ikrâr bi'l-itki ve't-tahrîr an kıbeli fahri'l-havâss ...sâhibü'l-izzî ...İskender Ağa bin Abdullah el-ma'rûf bi-Sultan Mustafa ve İskender Ağa fî'd-dâri'l-hâkâniyye ...ehlihâ es-sâbit ve tâlibeten anhu bi-şehâdeti Hüseyin Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî ve Ahmed bin ...bi-enne'l-müvekkile el-mûmâ-ileyh kad e'taka ve harrere abdehû ve memlûkehû hâmile'l-hurûf Ramazan bin Abdullah ...et-tavîli'l-efrak el-esheli'l-emr ve fî haddihî mine'l-cânibi'l-eymûn eseru'l-cerh ez-zenciyyü aslen i'tâkan sahîhan şer'iyen ve tahrîren sarîhan mer'iyen lâ âcil ve lâ li-arzı ecell bel hasbeten lillâhi'l-azîm ve raġbetel li-...ikrâran sahîhan şer'iyen cerâ zâlik ve hurrîre.

Şühûdü'l-hâl: Murad bin ..., Hüsrev Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî, Ahmed Bey bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan ve gayruhüm.

14/b

Mahmiye-i (?) İstanbul'da Sultan Bayezid-i Cedîd nam mahalle sâkinlerinden olup bundan akdem (silik) müşerrefe şerrefhallâhu ta'âlâ'da vefat eden merhum el-Hac Ramazan bin Abdullah nam kimesnenin sulbî sağır oğlu olmağla vârisi olan işbu bâ'isü'l-kitab Derviş nam kimesne mahfel-i kazada bi'l-fi'il mahmiye-i mezbûrede vâki' beytü'l-mal-ı hâssa emini olup müteveffâ-yı mezbûrdan sonra tarîk-i hacc-ı şerîfde vefat ettikde muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûrda zabt olunan üvey anası Aişe binti Ferhad nam hatunun muhallefâtına vaz'-ı yed eden fahru'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır zîde kadruhû muvâcehesinde takrîr-i dava ve ta'bîr-i merâm kılup mahalle-i mezbûrede vâki' olup lede'l-ahali sâhibine intimâ ile mevzi'inde ma'lûm ve meşhur olmağın tecdîd ve tavsîfden müstağnî olup emîn-i mersûm müteveffâ-i merkûmenin cümle-i muhallefâtından zann eylediği sebebden vâzi'ü'l-yed olduğu menzilin fi'l-vâki' arzı müteveffât-ı merkûme Aişe'nin mülküdür lakin üzerindeki ebniyei bi'l-külliyeye müteveffâ-yı mezbûr babam el-Hac Rıdvan kendi akçesi ile yaptırdığı ecilden ebniye-i merkûme mülk-i mevrûsumdur emîn-i mezkûrun yedi ref' olunmasın taleb ederim dedikde ğıbbe's-sual ğıbbe'l-inkâr müdde'î mezbûrdan sıdk-ı makâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimîn ve fuhûl-i müvahhidînden Şaban Halife bin Hacı ve Mahmud Çelebi bin Hasan ve İbrahim Çavuş bin İsmail ve el-Hac İdris bin Ahmed ve Mahmud bin Abdullah er-râcil ve el-Hac Abdi bin Mustafa ve Hızır bin Mustafa nam kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırûn olup ğıbbe'l-istişhâdi's-şer'î emîn-i mezkûr mahzarında vâki'an menzil-i merkûmun arzı müteveffât-ı mezbûrenin olup üstünde olan ebniye-i muhdeseyi mezbûr müteveffâ el-Hac Rıdvan kendü malı ile bina ettirmiştir keresteye ve binalara ve ırgadlara sarf olunan akçelerini cemî'an müteveffâ-yı mezkûr el-Hac Rıdvan hâzır oldukça kendüsi ve hâzır olmadığı evkâta şâkirdi ve alup vereni olan Kurd bin Abdullah verüp idi biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ'-i şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şehâdetleri şerâyit-i kabul ke-mâ hüve hakkuhâ mer'iyye oldukdan sonra makbûle olup mücebiyle hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu. Hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-kuzât Sun'ullah Çelebi Efendi bin Hızır el-kâdî zîde fazlühû, Hasan Çelebi Efendi bin Osman Efendi, Abdi Çelebi Efendi muharrir efendi, Mehmed Çelebi bin Ramazan ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Hazara meclise'ş-şer'i'ş-şerîf kıdvetü'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır el-emîn alâ beyti'l-mâli'l-hâss bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve hazara eyzan kâtibuhû fahru'l-muharrirîn Ali Çelebi bin Mustafa fe-ekarra ve i'terafe küllü vâhidin minhümâ bi-ennehümâ kad bâ'â min hâmileti hâze'l-kitab Zeyni Hatun binti Mehmed ve hiye işterat minhümâ bi-mâlihâ li-nefsihâ mâ hüve min muhallefâti'l-merhum Kamer Hatun binti Abdullah el-müteveffâ fî mahalli Gedik Paşa min mahallâti'l-mahmiyeti'l-mezbûreti'l-mazbûtati muhallefâtuhâ li-beyti'l-mali'l-mezkûr ve zâlike cemî'u'l-menzili'l-vâki' bi'l-mahalleti'l-ma'rûfe bi-...başı bi'l-mahmiyeti'l-merkûme el-hâvî alâ beytin süfliyyin fevkahû beytün ulviyyün ve bi'r-i mâ'in müştareketin ve fırın ve kenîf el-mahdûd bi-mülki Kerime Hatun binti Mahmud ve bi-vakfî Rabia Hatun ve bi-vakfî Mehmed bin Ramazan ve bi-vakfî Sini Hatun ve bi't-tarîki'l-hâss bi-cemî'i't-tevâbi' ve'l-levâhik bi-semenin mu'ayyenin makbûzin kadruhû hamsetün ve işrûne elf dirhem fizziyyün râyicün bey'an bâtten sahîhan şer'iyyen ikraren ve i'tirâfen sahîhayni şer'iyyeyni musaddekan mine'l-müştereketi'l-mezbûreti vicâhen ve şifâhen ve innemâ vaka'at el-mübâye'atü'l-mezkûretü ba'de en uriza'l-meb'u'l-merkûm li'l-bey'i alâ mecâlisi't-tâlibîn ve'r-râğibîn mirâren müte'addiden bi-ichâri'n-nidâ'-i beynehüm ve isra takarruri's-semeni fî zâlike'l-mikdarı ale'l-müşteriyeti'l-mezkûreti ve lem yerğab ehadün bi-ezyede minhü cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa Çavuş bin İdris Çavuş, Ahmed Çavuş bin el-merkûm, Mehmed bin Veli el-imam, Süleyman bin Halil el-müezzin, Hüseyin bin Abdullah, Hasan bin Abdullah ve gayruhüm.

El-Hac Musa bin İsa nam kimesne meclis-i şer'de mahrûse-i İstanbul'da el-ân beytü'l-mal-ı hâs emini olan Abdi Çavuş bin Hızır ve kâtibi Ali Çelebi bin Mustafa mahzarlarında takrîr-i merâm kılup bundan akdem Rumeli cânibine ticârete gittiğimde Mahmud bin ...Papasoğlu hanında el-Hac Mehmed yedinde beş denk yük emanet vaz' edüp vefâtım şâyi' olmağla emin-i mezkûr zikr olunan yükçe beytü'l-mal için zabt edüp bey' eylemiş idi hâlen gelüp mülküm olduğunu sâbit ettiğimde bana hükm olunmağın zikr olunan yükün semeni olan yetmiş altı bin üç yüz akçeyi mezkûrân emin ve kâtib yedlerinden bi't-tamam alup kabz eyledim dedikde ğıbbe't-tasdîk kayd olundu.

Şühûdü'l-hâl: Salih Çelebi bin Ahmed, Receb Bey bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mehmed.

15/a

Muhallefât

el-merhûm Fahrî hatun ibneti Sinân el-müteveffâtü fi mahalleti Şeyh Paşa bi Kostantiniyyeti'l-mahmiyyeti (eksik metin) el-merhûm ve tereket an ümmi Fâtıma hatun ve an binti sağîre Fâtıma binti Hüseyin çavuş (eksik metin) li-ebin ve ümmün İbrahim Çelebî el-vâki'u tahrîruhâ fi evâili şehri cemâziye'l-âhir li-seneti selâse ve elf

---	Altın arakıyye 40	Kirbas 105	Döşek gılâfi 180	Makrame nakışlı 21	Makrame 21	Yüz yastık bir kurbâs 24	Keçe-i kebîr 98
---	Eksik metin	Seraser döşek 640	Sumaklı makrame 115	Diğer makrame 115	Siyah lefzeriye Nakışlı makrame 160	Gılâf ve döşek 105	Kadife 295
		İbrik 2 47	Küçük havan	Hamam gömleği 121	Siyah üzerine nakışlı boğça 525	Kırmızı gömlek 121	Hâlic 405
	Sini küçük 3	Tas sahan hamâm küçük	Seccâde köhne 55	Kuşak sim 705	... ve kebe 140	... nühâs 30	İyne sim 100
	Yorgan pare 41	Sedefkârî sandık 47	Mercan tesbîh	Halice kebir köhne	Tencere 70	Çatma döşek 800	Serâser döşek 800
	Lacivert ferâce 570	Diğer yastık nakışlı 85	Yastık nakışlı 100	Sofra nakışlı 720	Sofra-i şem' nakışlı 63	Kırmızı basma zibûn 232	Küçük keçe 475

	Sarı atlas kaftan 740	Beyaz atlas kaftan 320	Hâlice küçük	Makrame nakışlı	Boğça nakışlı 320	Mai atlas kaftan gümüş düğme ile 610	Hâlice küçük 700
	Yüz yastık 48	Köhne boğça 25	Yüz yastık ve makrame 102	Hamam döşemesi 245	Yüz yastık 20	Sini küçük 30	Kapaklı tas 30
		Sandık çift 800	Sürmâye-i atlas ... 73	Telli hâre diğer 150	Al atlas diğer 100	Sarı atlas diğer 80	Yeşil çatma yorgan 1400
	---	Al atlas kaftan 611	Kırmızı çatma yastık 345	Sürmâi çatma yastık 345	Sandık çift 640	Telli hâre kaftan 1500	Sürmâye-i çatma yorgan 1400
	Yüz yastık 65	Tencere 54	Hamam leğeni 122	Sürmâi kemhâ kaftan 1050	Kadife minder 1220	Nakışlı çarşab köhne 60	Yüz yastık 18
	----	Altın düğme miskâl 10 fi 100 1000	Leğen örtüsü dirhem 280/ 1610 fi 5 60	Tencere 52	Sahan 100	Mâi bir .. zirâ' 120	Seraser yastık 185
		Yekûn 38645			Câriye benâm hanâne çerkezî 5000	Kuşak cevheri 1600	Altın bilezik çift miskâl 41 beher miskâl 95 3895
			Bukağı altun miskal 82 133 1152	Döşek çarşab 600	Yorgan çarşab 1200	Don kuşak 600	Yeşil atlas kaftan 310

Dellaliye 760

80

840

Hammaliye 60

Rusûm-i hacc ve sicil

Mihr 3891

Hisse bint 19455

Hisse ümm 2485

Hisse ahi 12265

Mihr ber bahâ-i esbâb-ı mütenevvia'

8381

1297

3594

9386

15/b

Ekarra ve i'terafe Mehmed bin Hüseyin el-imam bi-Câmi'-i Bâlî Başa bi-Kostantîniyye el-mahmiye kad e'taka ve harrere câriyete hû ve memlûkete hû hâmile tû'l-kitab ... binti Abdullah er-Rûsiyye el-vastâ' el-ferkâ' el-ganîme es-safrâ' hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâkan ve tahrîren sahihayn fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât.

Şühûdü'l-hâl: İbrahim Halife el-müezzin, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Ali Halife el-müezzin, Rıdvan bin Abdullah.

Şehide Mehmed Halife bin Veli el-imam bi-mahalleti mescid-i Reisi'l-... bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve Hüseyin bin Hızır ve Hüsrev bin Abdullah bi-mahzarın min fahri'l-ümenâ' el-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâss bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre zîde kadruhû ve bi-mahzarın min kâtibihî zahru'l-muharrirîn

Ali Çelebi bin Mustafa el-mazbûtâtü bi-yedihimâ muhallefâtü'l-merhum Ali Halife bin Lütfullah el-müteveffâ hâle kevnihî imamen bi-mescid-i Çelebi el-ÿyâz bi'l-mahmiyeti'l-merkûme ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk ve bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyyeti's-sâdireti an bâ'isi hâze'l-kitab el-Hac Süleyman Çelebi bin Halil el-vasiyyü'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'i'ş-şerîf ale's-sağîreti'l-med'uvveti Tayyibe el-Gürsiyyetü'l-ferkâ' es-safrâ' ...ve fî şefetihâ's-süfliyye mine'l-cânibi'l-esyer hâl esved bi-enne'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm kad e'taka ve harrere hâle hayatihî ve kemale sıhhatihî ve aklihî es-sağîreti'l-mezbûrete ve hiye fî mülkihi hasbeten lillâhi ta'âlâ şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen sahîhan şer'ıyyen fe-sârat hiye hürreten mine'l-harâ'iri lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrere fî evâyil-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İnebeyi bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Salih Çelebi bin Şemseddin ve gayruhüm.

Şehide Yusuf Bey bin Bahadır ve Ömer bin Hasan bi-mahzarın min Hüseyin bin Yunus el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'i'ş-şerîf ale's-sağîri'l-med'uvvi Ahmed bin Behram el-müteveffâ ebûhu'l-mezbûr fî's-seferi's-sultânî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyyeti's-sâdireti an ayni'l-a'yân Yusuf Aĝa bin Yahya ez-zevvâku's-sultânî bi-enne li'l-müdde'î'l-mezkûr Ali el-müteveffâ el-mezbûr ve fî zimmetihî meblaĝan kadruhû sittetü âlâf dirhem mine'l-karzı'ş-şer'ıyye şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten mahkûmeten bi-mûcebihâ ba'de en halefe'l-müdde'î'l-mezbûr. Fî 11 Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Hasan Aĝa, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Ferhad, Ferhad bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Nasabe'l-hâkim el-mevlâ el-müvekkî'u a'lâhu hâfızu hâze'l-kitab Hüseyin bin Pir Dede vasiyyen ale's-sağîreti'l-med'uvveti Eme binti el-merhum Mehmed bin Mustafa el-müteveffâ ebûhâ el-mezbûr fî mahalle-i İshak es-Serrâc bi-Kostantîniyye el-mahmiye hâle kevnihî min zümreti'l-cündî li-zabti'l-hisseti'l-müntakileti ileyhâ min ebîhi'l-merkûm el-müteveffâ el-merkûm ve hıfzı ahvâlihâ ilâ evâhi rüşdihâ ve bulûĝihâ ve hüve kabile'l-vesâyete'l-merkûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabûlen sahîhayni şer'ıyyeyn. Cerâ zâlik ve hurrere fî evâ'il-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Halil bin Yusuf el-müezzin, Yusuf bin Abdullah, İsa bin İlbeyi, Abdülkerim bin Veli el-kâdî, Hüseyin Bey bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin İlyas.

Hazaret Rabia Hatun binti Hüseyin elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-merhum Mehmed Bey bin Mustafa el-cündî el-müteveffâ fî mahalleti İshak es-Serrâc bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve vekkelet hâmile hâze's-sefer eş-şer'î Hüseyin Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî ve enâbethu menâbe nefsihâ bi-talebi'l-hisseti'l-müntekileti ileyhâ min zevcihâ el-merhum el-müteveffâ el-mersûm ve bi-talebi mehrihâ el-mü'ecceli'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhû ve bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabz ve'l-îsâl mine'l-murâfa'ati ile'l-hükkâm ve'l-muhâsameti ledeyhîm inde'l-ihtiyac ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezemet bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabûlen. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Hazaret el-mer'etü'l-med'uvvetü Aîşe ellehî hiye ibnetün ve vârisetün li'l-merhum Mehmed Bey bin Mustafa el-cündî el-müteveffâ fî mahalleti İshak es-Serrâc bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve vekkelet zevcehâ hâmile'l-kitab Hüseyin bin Pir Dede bi-talebi hissetihâ'l-müntekileti ileyhâ min ebîhâ el-merkum ve bi'd-dave ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

16/a

Şehide Hüseyin Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî ve İsa bin İlbeyi ve Yusuf bin Abdullah bi-mahzarin min Hüseyin Pir Dede el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'î'ş-şerîf ale's-sağîreti'l-med'uvveti Emine binti el-merhum Mehmed Bey bin (silik) el-müteveffâ bi-mahalleti İshak es-Serrâc bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarin mine'l-mer'eti'l-med'uvveti Aîşe elletî hiye bintün ve vârisetün li'l-merhum el-merkûm ve münkiretün bi'l-kaziyyeti'l-âtî zikruhâ ve bi-mahzarin min Rabia (silik) elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-merhum ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sâdireti (silik) binti Abdullah el-Gürciyyetü'l-vastâ' el-ferkâ' eş-şehlâ' es-safrâ' ve fî vechihâ âsâr (silik) bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad debbere hâle hayâtihî'l-müdde'iyete'l-mezkûre ve hiye fî mülkihi tebdîren mu'teberen ...hürretün minnî kable

marazi mevî bi-erba'îne yevmen şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul muhkemün bi-itkihâ min mâl-i mevlâhâ el-mezbûr ale'l-mezhebi'l-muhtâr li-mâ ennehû kadîye ...ve vecedeti'l-müddetü'l-mezbûretü kable mevtilî.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide Hüseyin Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî ve İsa bin İlbeyi ve Yusuf bin Abdullah bi-mahzarin min Hüseyin bin Pir Dede el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'î'ş-şerîf ale's-sağîreti'l-med'uvveti Emine binti el-merhum Mehmed Bey bin Mustafa el-müteveffâ fi mahalleti İshak es-Serrâc ve bi-mahzarin min Aîşe Hatun elletî hiye ibnetün ve vârisetün li'l-merhumi'l-merkûm ve münkiretün bi'l-hususi'l-âfî zikruhû ve bi-mahzarin min Rabia Hatun binti Hüseyin elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mersûm ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-sâdıreti an Lalezar binti Abdullah el-Gürciyyeti't-tavîleti'l-ferkâ' ed-da'câ ve fi hâcibihâ ...bi-enne'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm kad ekarra indehüm hâle hayâtihî bi-enne'l-câriyete'l-mezbûrete müstevlidethü kad veledet minhü ibnetehû'l-med'uvvete Fatıma el-müteveffât kable ebîhi'l-müteveffâ el-mezbûr şehâdeten makbûleten fe-hakeme'l-hâkimü'l-mevlâ el-müvekki'u a'lâhu bi-itkihâ min cemî'-i mâli mevlâhu'l-müteveffâ el-mezbûr ve lem yebka li-ehadin aleyhâ velâyetün sive'l-velâ'illezî esbetethu'ş-şerî'atü'ş-şerîfetü'l-garrâ' li'l-mevâlî alâ kâffeti'l-utekâ'. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâ'il-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Hazaret meclise'ş-şer'î Zülfü Hatun binti Hızır vekîlen bi'l-ikrar bi'l-i'tâki'l-âfî zikruhû an kıbel-i Fâtıma Hatun binti Mustafa elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-merhum Murad Bey bin Abdullah er-râcil el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Küçük Bazar bi-Kostantîniyye el-mahmiye fe-ekarrat ba'de en esbetet vekâlethâ'l-mahkiyyete bi-şehâdeti Mehmed bin Süleyman ve Durmuş bin İlyas er-râcileyn bi-enne'l-müvekkilete'l-mezbûrete kad e'takat ve harreret hâfizete hâze'l-kitab Âbide binti Abdülvehhâb el-Arnâvudîyye es-sağîrete'l-karnâ' ed-da'câ' es-serrâ' el-müntekileti ileyhâ min zevcihâ el-merhum el-mezbûr hasbeten lillâhi ta'âlâ ve haseneten li-rûh-i rasûlihi'l-mu'allâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâran sarîhayni mer'iyeyn. Cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sânî aşer min Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ebubekir Bey bin İskender er-râcil, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide fî meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarin min hasmin şer'iiyen câhidin ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava'ş-şer'iiyeti an hâfızı hâze'l-kitab Rıdvan Bey bin Abdullah ...bi-enne'l-merhum Yusuf bin Abdullah ed-der'î el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye kad evsâ fî hâli hayâtihi ve kemâli aklihi bi-sülûsi muhallefâtihi bi-en yuhrice mine's-sülûsi'l-merkûm ba'de mevtihi hamsete aşere elf dirhem li-en yusrafe minhü ilâ techîzihi ve tekfihi ve iskât-i salâtihi ve hafr-i kabrihi ve's-sadekât li'l-fukarâ'i ve'l-mesâkin ve tilâveti'l-Kur'âni'l-azîm ve ilâ tabhi't-ta'âm fî'l-eyyâmi'l-mu'tâdeti ve'l-bâkî yusrafu ilâ vücûhi'l-hayrât alâ mâ yerâhu'l-hâkimü ve ennehü kad ihtâra'l-müdde'î'l-mezbûr vasiyyen li-tenfizi mülki'l-vasiyyeti ve ihtârahü eyzan vasiyyen alâ ibnetihi's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan li-zabtı hissetihâ'l-müntekiletî ileyhâ min ebîhâ'l-müteveffâ'l-mezkûr ve hıfzı hâlihâ ilâ âvâni'r-rüşdi ve'l-bülûği ve hüve kabile tilke'l-vesâyete'l-merkûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ ve ennehü mâte

16/b

(silik) ale'l-vasiyyeti'l-mezkûreti şehâdeten sahîhaten şer'iiyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâiyeti'l-kabûl mahkûmeten bi-mücebihâ hükmen sahîhan şer'iiyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: (silik) Halife el-imam, Rıdvan bin Abdullah, Mustafa bin Hamza, Mehmed bin Osman, Mehmed bin Ramazan ve gayruhüm.

(silik) Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarin min fahri'l-eşbâh Rıdvan Bey bin Abdullah ...el-vasiyyi'l-muhtâr ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti el-merhum Yusuf Bey bin Abdullah ed-der'iiyü'l-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve alâ tenfizi vesâyâhu min sülûsi muhallefâtihi ğıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'iiyi'l-mesbûk bi'd-dava eş-şer'iiye an bâ'iseti hâze's-seferi'ş-şer'iiyi Mülayim binti Abdullah er-rıkk seyyine el-vastâ' el-ferkâ' ed-da'câ' es-semrâ' ve fî haddihâ'l-eymün eseru'l-cerâhati bi-enne'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm kad e'taka ve harrere hâle hayâtihi ve kemâle aklihi'l-müdde'iyeti'l-mevsûfeti'l-mezkûreti ve hiye yemlikühâ hasbeten lillâh sümme evsâ el-

merhum el-müteveffâ el-mersum bi-en yedfa'a meblağa selâsete âlâf dirhem min sülûsi mâlihî ilâ atîkati'l-mezbûreti ve ennehû mâte mukirran alâ hâze'l-vasiyyeti eyzan sarîhan mer'iiyyen şehâdeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Hüsam Halife el-imam, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Osman, Mustafa bin Hamza, Rıdvan bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan ve gayruhüm.

Şehide Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarin min fahri'l-eşbâh Rıdvana Bey bin Abdullah ...es-sultânî el-vasiyyi'l-muhtâr ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti el-merhum Yusuf Bey bin Abdullah edder'î el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve alâ tenfizi vesâyâhu min sülûsi muhallefâtihî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyye an hâfizati hâze'l-kitab Hadice binti Abdülvehhâb elletî hiye müstevlidetü'l-merhum el-müteveffâ el-mezbûr bi-enne'l-müteveffâ'l-merkûm.

Ali bin Abdullah nâm râcil mahfel-i şer'de bundan akdem fevt olan Mustafa Çelebi bin Ferhad'ın li-ebeveyn karındaşı ve vârisi Mehmed Çelebi bin Ferhad mahzarında takrîr-i dava edüp müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde karz-ı hasen-i şer'iden ber mûceb-i hüccet-i şer'iiyye on bir bin akçe hakkım vardır mezbûr Mehmed Çelebi'den verâseti hasebiyle muhallefât-ı müteveffâdan taleb ederin dedikde ğıbbe's-su'âl merkûm Mehmed Çelebi cevâbında müdde'î mezbûrun müdde'âsına itiraf edicek ber mûceb-i ikrâr (?) edâsına hüküm olundu. Tahrîren fî'l-yevmi's-sâlis aşer min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Osman ...bin Hasan, Mehmed Çelebi, Mustafa bin Mahmud, Hızır bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide Mustafa bin Ahmed ve Hasan bin Abdullah bi-mahzarin min Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâs bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı'u yedehû alâ muhallefâtî'l-merhum Hasan bin Abdullah el-ma'rûf bi-...Hasan el-müteveffâ fî mahalleti Mustafa Paşa bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyyeti's-sâdireti an Mahmud Çavuş bin Abdullah zîde kadruhû bi-enne li'l-müdde'î'l-mezbûr ale'l-müteveffâ'l-merkûm ve fî zimmetihî meblağan kadruhû isnâ aşer elf dirhem fizziyyün râyicün fî'l-vakt min semeni'l-menzil el-vâki'u fî'l-mahalleti'l-mezbûre el-müstâğnî ani't-tahdîd ve't-tavsîf li-şöhretihî fî mevzi'in bi'l-

intimâ'i ilâ sâhibihî inde vaz'-i (?) ve şerîf şehâdeten sahîhaten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mûcebihâ ba'de en halefe'l-müdde'î'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin (silik).

17/a

Mahmiye-i Kostantîniyye mahallâtından Canbaz Yusuf Mahallesinde vefat eden el-Hac Yusuf bin Halil nâm müteveffânın sulbî oğulları Mustafa ve Hasan meclis-i şer'-i kavîmde dergâh-ı âlî (silik) olup Mısır-ı Kâhire'de Beylerbeyisi olan Ahmed Paşa hazretlerinin karındaşı olan Mehmed bin Abdurrahim (?) kîbelinden tasdîke vekîl olup Cafer bin Abdullah ve Mustafa bin Sefer şehâdetleriyle sâbite olan Hasan Çavuş bin Abdullah mahzarında takrîr-i kelâm kılup hâric (silik) selhane demekle ma'rûf mevzi'de Sultan Bayezidhad vakfından bir cânibi Ahmed Paşa çayırı ve iki cânibi hasekici vakfı ve bir cânibi tarîk-i âmma müntehî (silik) altmış zirâ' arzen elli beş zirâ' çayır ki kânûn-i padişahî mûcebince müteveffâ-yı mezbûr babamızdan bize intikâl etmişdir hakk-ı karar ve tasarruf ...sâhib-i arz marifetiyle merkûm Mehmed Ağa'ya tefvîz edüp mukâbele-i tefvîzde on üç bin sekiz yüz akçe alup kabz eyledik deyü ikrar eylediklerinde akîbe't-tasdîk ve't-tahkîk kayd olundu. Tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin bin Hacı Yusuf, Hüseyin Çavuş, Abdurrahman Efendi, Mustafa bin Hacı Yusuf, (silik), Hacı Ali, Cafer bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud.

Şehide Mahmud Efendi bin Nasrullah el-kâdî ve Abdülganî Çelebi bin el-Hac Halife el-hatîb bi-mahzarın min hasmin câhidin ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûk bi'd-dava'ş-şer'iyeye an hâfızı hâze'l-kitab Mehmed Efendi bin Hızır el-müderriş bi-enne'l-mer'ete'l-med'uvvete fahru'l-muhadderât Hadice Hatun binti el-merhum Ahmed Çelebi el-müteveffâ hâle kevnihî mütevelliyen alâ evkafî'l-merhum es-sultan Süleyman Han aleyhi'r-rahmetü ve'r-rıdvân kad vekkelet el-müdde'î'l-mezkûr ve enâbethu menâbe nefsihâ bi-talebi'l-akârâti'l-vâkı'ati bi'l-mevzi'i'l-ma'ber bi-Tophane elletî min cümleti muhalledî'l-merhum ed-dâric ilâ medârici rabbihi'l-meliki'l-gafûr Bigâyî Efendi *nevverallâhu merkadehû* ve bi'd-dava ve'l-isbât ve'l-kabz ve'l-îsâl ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabz ve'l-îsâl mine'l-murâfa'ati ile'l-hükkâm ve'l-muhâsameti ledeyhim inde'l-ihtiyac ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabûlen sahîhayni şer'iyeyni şehâdeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten

bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Sun'ullah Efendi el-kâdî, Hüseyin Çelebi, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Şehide kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim hâvi'l-mehâmid ve'l-mekârim zü'l-kadri'l-etemm ve'l-fahri'l-eşemm Ali Paşa *dâme ikbâlühû* emîru'l-ümerâ' bi-Tiflis ve Osman Bey bin Ahmed ez-za'îm bi-mahzarin min ayni'l-a'yân zeyru'l-insan Hüseyin Ağa bin Abdülmennân ez-zevvâk el-hakanî el-vekîl eş-şer'î an kıbeli fahri's-sâdât kıdvetü ashabi's-siyâdât mücemmi'u'l-hasâ'ili'n-nebeviyye vârisü'l-ahlâki'l-ehadiyye es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Hasan ed-defterî sâbıkan bi'l-atebeti'l-aliyye el-vasiyyü'l-muhtâr ale's-sağîreyne'l-med'uvveyn Mehmed Çelebi ve Mustafa Çelebi ibney el-merhum Nesmi Çavuş el-müteveffâ ebûhümâ fi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Dâye Hatun bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarin min Ahmed Çelebi bin Ömer el-kâ'idü's-sultânî el-vekîl an kıbel-i Fâtıma Hatun binti Mustafa Çelebi elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mezkûr ba'de sübûti vekâletihî anhâ ve bi-mahzarin min Şeyh Ali Çelebi ellezî hüve ibnü'l-müteveffâ el-mezbûr ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyeti's-sâdireti an hâfızı hâze'l-kitab Ali bin Abdullah el-Harvâkî el-evsat

17 /b

(silik) el-eşhel el-hıntî ve tahte hanekihî hâl (silik) bin Abdullah el-Harvâkî (silik) el-efrak el-ganmî el-esgar ve fî sadrihî hâlün esvet ve an Hüsrev bin Abdullah (silik) et-tavîl el-efrak el-eşhel ve hıntî ve fî basarihî min esâbi'-i yedihî'l-yüsrâ cerâhatün bi-enne'l-merhum el-mezbûr kad e'taka ve harrere abdehüm el-merkûmîn fi hâli hayâtihi ve kemâli aklihî ve sıhhatihî hasbeten lillâhi ta'âlâ şehâdeten sahîhaten şer'iiyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyen fe-sârû ahrâren ke-sâ'iri'l-ahrâri lehüm mâ lehüm aleyhim mâ aleyhim. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin İbrahim, Hüseyin Çavuş el-kâ'idü's-sultânî, Osman bin Mehmed, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

Şehide Mahmud bin Hızır ve Mehmed bin Mustafa el-cündî bi-mahzarın min Fazlullah Çelebi bin Mahmud Efendi el-vekîli'ş-şer'î an kıbel-i Hüsrev Bey bin Abdullah el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'î'ş-şerîf ale's-sağîri'l-med'uvvi Mustafa Çelebi bin Mehmed el-ma'rûf bi-...Efzûnî-zâde el-müteveffâ fi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Karabaş bi-Kostantîniyye el-mahmiye ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyyeti an Kasım bin Süleyman bi-enne li'l-müdde'î'l-mezbûr ale'l-müteveffâ'l-merhum ve fi zimmetihî meblağan kadruhû isnâ aşere elf dirhem min semeni'l-...l-meşriyyeti şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mücebihâ ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î tahlîfen mer'ıyyen.Hurrire fi 13 Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Şehide Hızır Bey bin Hüseyin el-cündî ve Mustafa bin Ali bi-mahzarın mine'r-racüli'l-med'uvvi Osman bin Nebi el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'î'ş-şerîf ale's-sağîreyni'l-med'uvveyn Mehmed ve Aişe veledayi'l-merhum Derviş bin Behram el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kiçeciler bi-Kostantîniyye el-mahmiye ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyye es-sâdireti an hâfızı hâze'l-kitab Hamza bin Behram ellezî hüve ehu'l-merhum el-müteveffâ'l-merkûm bi-enne'l-müteveffâ el-mersûm kad ihtâre'l-müdde'î'l-mezkûr fi hâl-i hayâtihî ve kemâl-i sıhhatihî ve akdlîhî vasiyyen ale's-sağîreyni'l-mezbûreyn ve hüve kabile'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ ve ennehû mâte musırnan ve mukirran alâ hâzihi'l-vasiyyeti îfâ'en ve kabûlen sahîhayni şer'ıyyeyni şehâdeten sahîhaten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâ'iti'l-kabûl mahkûmeten bi-mücebihâ hükmen şer'ıyyen. Cerâ zâlik ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ali bin Abdullah, el-Hac Musa bin Şaban, Mustafa bin Behram, Salih bin Ahmed muharriru'l-hurûfi'l-fakîr ve gayruhüm.

Şehide Ömer Çelebi bin Hasan ve Hasan bin Hüseyin bi-mahzarın mine'r-racüli'l-med'uvvi Hüseyin bin Yunus el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'ş-şer'î'ş-şerîf ale's-sağîri'l-med'uvvi Ahmed bin el-merhum Behram el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultânî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyyeti's-sâdireti an bâ'isi hâze'l-kitab Mahmud Bey bin Abdullah bi-enne li'l-müdde'î'l-mezbûr fi zimmeti'l-merhum el-

müteveffâ el-merkûm meblağ tis‘a mi‘eti dirhem in ve semânîne dirhemen fizziyyen mine‘l-karzı‘ş-şer‘î şehâdeten sahîhaten makbûleten ba‘de ri‘âyeti şerâyeti‘l-kabûl ğıbbe‘t-tahlîfi‘l-mer‘î. Cerâ zâlik ve hurrîre fi‘l-mezbûr.

Şühûdü‘l-hâl: Salih Efendi bin Hüseyin el-kâdî, el-Hac Mahmud bin Abdullah, Abdi Çavuş bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide Hasan Çelebi bin Ali el-hatîb ve Şaban bin Hamza ve Carullah bin Hızır ve Mustafa bin Yusuf ve Hüseyin bin Mehmed bi-mahzar in min Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin el-ân alâ beyti‘l-mali‘l-hâs bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzar in min kâtibihî Ali Çelebi bin Mustafa el-mazbûtati bi-yedihimâ muhalledâtü‘l-merhum Kamer Hatun binti Ferhad el-müteveffât fi mahallet-i Canbaz Mustafa bi‘l-mahmiyeti‘l-mezbûre ğıbbe‘l-istişhâdi‘l-mesbûk bi‘d-dava‘s-sahîhati‘ş-şer‘iyyeti‘s-sâdireti an el-Hac Abdi bin Hamza bi-enne‘l-müteveffâte‘l-mezkûrete kad evsat bi-sülûsi muhalledâtihâ bi-en yuhrice ba‘de mevthâ ve yusrafe ilâ techîzihâ ve tekfînihâ ve iskât-ı salâtihâ ve ilâ tabhi‘t-ta‘âm fi‘l-eyyâmi‘l-mu‘tâdeti ve ayyene mine‘s-sülûsi‘l-merkûm sülûsehû âlâfi dirhem li-avârızı fukarâ‘i‘l-mahalleti‘l-mezbûre ve ennehâ kad ihtâret el-müdde‘î el-mezbûr vasiyyen li-tenfîzi tilke‘l-vasiyyeti ve hüve kabile‘l-vesâyete ve enne‘l-merkûmete‘l-mezbûrete mâten musırraten. Fî evâsıt-ı Cümâdel‘âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü‘l-hâl: Hasan Bey bin Abdullah, Receb Bey bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mehmed.

18/a

Şehide İbrahim bin Abdullah ez-zevvâk el-hakanî ve Şaban bin Abdullah el-bevvâb es-sultanî bi-mahzar in min Abdullah Çavuş bin (silik) el-emin alâ beyti‘l-mali‘l-hâs bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve Ahmed bin Pervane ...ve bi-mahzar in min kâtibihî Ali Çelebi bin Mustafa ğıbbe‘l-istişhâdi‘l-mesbûk bi‘d-dava‘s-sahîhati‘ş-şer‘iyye es-sâdireti an hâfizati hâze‘l-kitab ...binti Abdullah er-Rûsiyye el-vestâ‘ el-ferkâ‘ (silik) el-hıntıyye fe-hınsırühâ min esâbi‘-i yedihâ‘l-yüsrâ muttasiletün bi-bınsırühâ bi-enne‘l-merhumete Seyyâre Hatun binti Abdullah (silik) bi‘l-mahalleti‘l-ma‘rûfeti bi-Güngörmez bi‘l-mahmiyeti‘l-mezbûreti ...el-mezkûr kad e‘taka ve harrere (silik) ve kemâle sıhhatihâ (silik) hane ve sülûsi muhalledâtından (?) vesâyâsını tenfiz (silik) şerâiti‘l-kabûl mahkûmet in bi-mûcebihâ (silik). Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâyili Cümâdel‘âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Salih Efendi bin Hüseyin, el-Hac Mahmud Bey bin Abdullah, Abdi Bey bin Abdullah.

Şehide Mustafa Bey bin Mehmed ... el-hâs ve Mehmed bin Abdullah ... el-hâs bi-mahzarin min kıdvetü'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Abdullah Çavuş bin Hızır el-emin alâ beyti'l-mâli'l-hâs bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarin min kâtibihî fahru'l-muharrirîn Ali Çelebi bin Mustafa ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeti's-sâdıreti an bâ'isi hâze's-sefer eş-şer'î Mehmed Bey bin Abdullah ez-zevvâk el-hakanî bi-enne li'l-müdde'î'l-mezbûr fi zimmeti'l-merhum Mehmed Bey bin Abdullah el-cündî el-müteveffâ bi-seferi'l-garbi's-sultanî el-mazbût muhallefâtuhû li-beyti'l-mali'l-mezkûr meblağan kadruhû erba'atü âlâfi dirhem min semeni'l-arşi'l-fahli'l-mellûn (?) ...el-makbûz şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl ğıbbe't-tahlîfi's-şer'î. Hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Osman bin Abdullah, İbrahim bin Abdullah, Mustafa bin İlyas, Mehmed bin Ramazan ve gayruhüm.

İşbu kitab-ı sıhhat nisâbın zımnında merkûmu'l-isim olan Mehmed Bey bin Abdullah nam zevvâk-ı sultânî meclis-i şer'-i şerîfde mahmiye-i İstanbul'da el-ân beytü'l-mal-ı hâssa emini olan Abdullah Çavuş bin Hızır ve kâtibi Ali Çelebi bin Mustafa *zîdehümâ* muvâcehelerinde takrîr-i merâm kılup bundan akdem sefer-i garb-i sultânîde vefat edüp muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûra zabt olunan Mehmed Bey bin Abdullah nam sipahi zimmetinde at bahâsından olan dört bin akçem tayy-i kitabda münderic olan minvâl üzere sâbit olduğundan sonra meblağ-ı mezbûr dört bin akçe hakkımı müşârun-ileyhimâ emin ve kâtib yedlerinden bi'l-...ve'l-mu'âyene ahz ve kabz eyledim dedikde mâ vaka'a akîbe't-tasdik ve't-tahkîk ketb ve tahrîr olunup yed-i tâlibe def' olundu ki lede'l-hâce kâşif-i mâ cerâ ola. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Cümâdel'âhir li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: A'lâhümü'l-merkûmûn.

Mahmiye-i Kostantîniyyede Bazaristan-ı Atıkde emr-i padişahî ile münâdî Ahmed bin Nesimî meclis-i şer'-i kavîmde bundan akdem mahrûse-i Haleb'de mukâta'a hizmetinde olup vefat eden merhum Mehmed Çelebi nam müteveffânın sulbiye kızları Fatıma ve Aişe nam sağîrelerin vasîleri olan sâhibü'l-izz ve'l-vakâr zü'l-kadri ve'l-itibar Yahya Efendi'nin kıbelinden vekil olup dergâh-ı âlî çavuşlarından olan Yahya Çavuş mahzarında takrîr-i kelâm edüp mahmiye-i mezbûrede vâki' sağîretân-ı mezbûretâna

müteveffâ-yı mezbûr babaları Mehmed Çelebi'den intikâl eden menzili zarûret-i deyni için bey' etmek murâd ettiklerinde mûmâ-ileyh Yahya Çavuş bana nidâ eyle deyü tenbîh etmekle ben dahi sûk-i sultânîde müddet-i medîd mezâd eyleyüp altı yük akçede karar edüp zikr olunan altı yüz akçeyi bi't-tamam alup kabz eylediler benim ücret-i dellâliyemi vermediler taleb eylerim dedikde ğıbbe's-su'âl merkûm Yahya Çavuş cevab verüp fi'l-vâki' zikr olunan menzili bey' etmek için mezbûr Ahmed'e nidâ eyle deyü tenbîh edüp merkûm Ahmed mezâd eyleyüp altı yük akçeye bey' olunup akçesini bi't-tamam alup kabz eyledim lakin ücret-i dellâliye ne mikdar idüğü ma'lûmum değil dedikde mâ vaka'a ğıbbe't-taleb kayd olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Salih bin Ahmed ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

18/b

(silik) makbûz bi-yedihimâ (silik) hâzihi'l-mübâya'atü (silik) et-tâlibîn ve'r-râğibîn mirâren ve isra ichâri'n-nidâ' fi'l-esvâkı kirâren (silik) semeni'l-mezbûr fi zâlike'l-mikdâri ve lem yerğab ehadün bi-ezyede minhu. Cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Abdullah, Mehmed bin Hüseyin, Mustafa bin Hızır, Hasan Çelebi bin el-Hac Ali, Hüseyin bin Mehmed, ...Hamza, Hamza bin Ali, Fayik bin Abdullah, Haydar bin Abdullah.

Şehide Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah bi-mahzarin min fahri'l-eşbâh Rıdvan Bey bin Abdullah ...es-Sultan el-vasiyyi'l-muhtâr ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti'l-merhum Yusuf Bey bin Abdullah ed-Der'î el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal bi-Kostantîniyyeti'l-mahmiye ve alâ tenfîz-i vesâyâhu min sülûsi muhalledfâtihi ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk ve bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iiyyeti's-sâdıreti an bâ'iseti hâze'l-kitab Hadice binti Abdülvehhab elletî hiye müstevlidetü'l-merhum el-müteveffâ el-mezbûr bi-enne'l-müteveffâ el-merkûm kad vehebe ve mencha hâle hayâtihî ve kemâle aklîhî li'l-müdde'iyeti'l-mezbûreti mâ kâne hakkun lehû ve mülkehû ilâ hîn-i sudûri hâzihi'l-hibeti minhu ve zâlike's-sevbü'l-muhîtu mine'l-cavkı'l-ahmeri'l-estûlânî ve's-sevbü'l-muhîtu mine'l-kumâşi'l-ma'rûf bi-Ferskûrî alaca ve (silik) mine'l-ibrisim el-mülevven bi'l-levni'l-mu'abberi bi-sincâbî hibeten

sahîhaten şer'iyeten ve sarîhaten mer'iyeten ve hiye ittehebet ve kabezat minhu'l-eşyâ'i'l-merkûmeti kabzan tâmmen kâmilên mümeyyizen müfzi'an hâliyen an mevânî'i'l-hibeti şehâdeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa Bey bin Mahmud, Salih bin Şemseddin, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide Yusuf Bey bin Abdullah ve Ahmed Bey bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah bi-mahzarın min fahri'l-eşbâh Rıdvan Bey bin Abdullah ...el-vasiyyi'l-muhtâr ale's-sağîreti'l-med'uvveti Neslihan binti el-merhum Yusuf Bey bin Abdullah ed-der'î el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kabasakal bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve alâ tenfiz-i vesâyâhu min sülûsi muhallefâtihî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk ve bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeti's-sâdıreti an bâ'isi hâze'l-kitab Hadice binti Abdullah ellehî hiye imre'etü's-sağîreti'l-mezbûreti bi-enne'l-merhum el-müteveffâ el-merkûm kad evsâ hâle hayâtihî ve kemâle aklîhî bi-en yedfa'a min sülûsi mâlihî ba'de mevtihi ilâ müstevlidetihî'l-müdde'iyeti'l-mezbûreti meblağa hamseti âlâfi dirhem fizziyyin râyicin fi'l-vakti ve ennehû mâte mukirran ve musırran alâ hâzihi'l-vasiyyeti şehâdeten sahîhaten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Hüsâm Halife el-imam, Mehmed Bey bin Osman, Mustafa bin Hamza ve gayruhüm.

19/a

Mahmiye-i (silik) sağîre (silik) Rıdvan Bey bin Abdullah nâm ...hâkânî mahzarında takrîr-i dava kılup (silik) Bey merhum-i mezbûr mûrisimiz Cafer'in hîn-i vefâtında muhallefâtı furuht olunan (silik) tarîkasıyla cem'an (silik) iki yüz otuz akçelik esbâb iştirâ edüp (silik) mezbûru (silik) hâlen zikr olunan meblağı müteveffâ-yı mezbûr (silik) taleb ederim ve şer'le istifâr olunmasını taleb ederim dedikde akîbe's-su'âl (silik) mezbûr Rıdvan Bey inkâr ile mukabele edüp müdde'î mezbûrdan beyyine taleb olundukda (silik) müslimînden Şeyh Ahmed bin Ahmed ve Mehmed Çelebi bin Mahmud nam ...li-ecli's-şehâde hâzırân olup (silik) ğıbbe'l-istişhâdi's-şer'î vasî-i mezbûr muvâcehesinde müdde'î mezbûrun takrîrine mutâbık (silik) şer'iyeye ettiklerinde şehâdetleri şerâyit-i kabul ke-mâ

hüve hakkuhâ mer'iyye olup müdde'î mersûm (silik) olunduktan sonra mücebiyle hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf min hicreti men lehü'ş-şeref.

Şühûdü'l-hâl: Sun'ullah Efendi, Ebubekir Çelebi Efendi, Hasan Efendi, Salih bin Ahmed muharriru'l-hurûf.

Şehide Hüseyin bin Hasan er-râcil ve Yusuf bin Abdullah er-râcil bi-mahzarın min hasmın câhidin ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyyeti's-sâdireti an Mehmed bin Hasan er-râcil bi-enne Mehmed Subaşı bin Mahmud Bey el-emin el-ân alâ beyti'l-mâli'l-müte'allik bi'r-râcileyn kad vekkele el-müdde'î'l-mezbûr ve enâbehû menâbe nefsihî bi'd-dava ve'l-husûmeti ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ tevkîlen ve kabûlen sahîhayni şer'iyeyn şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mücebihâ. Cerâ zâlik ve hurrîre fi 19 Cümâdel'âhire li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrahim bin Abdullah er-râcil, Mehmed bin Abdullah er-râcil, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Şehide ...bin Abdullah er-râcil ve Mehmed bin Hızır er-râcil bi-mahzarın min Mehmed bin Hasan er-râcil el-vekîli'ş-şer'î an kıbeli aynı'l-a'yân Mehmed Subaşı bin Mahmud Bey el-emin el-ân alâ beyti'l-mâli'l-müte'allik bi'r-râcileyn ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyyeti's-sâdireti an Mahmud bin Hüseyin er-râcil bi-enne'l-müdde'î'l-mezbûr vârisün min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye li'l-merhum Hasan bin Mustafa bin Hüseyin er-râcil mine'l-fi'eti'r-râbi'ati'l-ma'rûfe bi-Ağabölüğü el-müteveffâ fi's-seferi's-sultânî el-mazbût muhalledâtuhtu li-beyti'l-mali'l-mezkûr min haysü enne'l-müteveffâ'l-merkûm ibnü ehin lehû li-enne ebe'l-müteveffâ'l-merkûm hüve Mustafa el-mezbûr ve'l-müdde'î'l-mersûm ehavâni li-eb ve üm ismü ebûhümâ Hüseyin el-mezbûr ve ümmühümâ Gülşen ve mevlidühümâ ve meskatu re'sihimâ bi-karyeti el-Hac Hamza min tevâbi'-i kaza-i ...bi-vilayeti Anadolu ve'l-verâsetü lehû munhasıratün fihi ve lâ yu'lemü lehû vârisen sivâhu ve lâ müstehakkan li-tereketihî illâ iyyâhu şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl mahkûmeten bi-mücebihâ. Cerâ zâlik ve hurrîre fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide Mehmed Bey bin Abdullah el-habbâz ve Ali bin Mustafa bi-mahzarin min Munteha Hatun binti el-merhum Hasan el-müteveffâ ebûhâ ve Mü'mine Hatun binti Veliyyüddin elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mezbûr ve hümâ el-münkiretâni bi't-tedbîri'l-âfî zikruhû ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sahîhayni's-şer'ıyyeyni's-sâdıretyn an bâ'ıseti tahrîri hâze'l-kitab Servinaz binti Abdullah et-tâvile el-ferkâ' el-ganemiyye el-hantiyye er-Rûsiyye aslen bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad debbere câriyetehû ve memlûketehû el-müdde'iyete'l-mezbûrete fî hâli hayâtihî ve kemâle aklihî kâ'iletten bi-ennehâ hürretün minnî kable

19/b

---	Divan-ı Molâ Câmi 1 cild	Tarih-i Taberi 1 cild 600 guruş	Eksik .. ahbâr 1 cild	Eksik metin
---	Kitab-ı	Menâzil-i İnşâ 1 cild	Eksik metin	Eksik metin
---	Şecere-i seyyidinâ Sallallahu aleyhi ve sellem nakîşü'l-kalem ve rikkatü'r- rakam 1 cild	Risâle-i Cif 1 cild	Leyla vü Mecnûn Molâ Câmi 1 cild	Ravhatu'l- Ahbâr 1 cild
Hüsnü'l- Mehâfire 1 cild	Heft renk Molla Cami 1 cild	Divan-ı lisâni tasavvur 1 cild	Câmiu's-Sağır	[İ]n[i]şâ-hûn cihân 1 cild
Reşehâtu'l- [aynıl] Hayat 1 cild	Kasas-ı enbiyâ aleyhimüs'selâm	Tarih-i ...zâde 1 cild	Envâr-ı Süheyl 1 cild	Hısn-ı Hüseyin 2 cild 700 guruş
Mecmua-i perişân 1 cild	Risâle-i hikmet 1 cild	Muhteşem divan 1 cild	Müntehâb-ı Bostan 1 cild	Tarih-i Filistin hamiyyetü ani'l-beliyye 1 cild
---	Ferâce-i neft estir derrâze maa post sincab	Ferâce-i sûf mor bâ estir derrâze maa post sincab 1	Vakfiye-i bâ cild 1 cild mücelliden 44 guruş	Risale-i Tasarruf-ı Beytü'l-mâl 1 cild

---	Suyûf ergüvânî bâ estir derrâz bâ post samur 1	Suyûf ergüvânî bâ estir derrâz bâ post sincab 1	Suyûf inâbi bâ estir derrâz maa post vaşak	Ferâce-i sûf bâ estir asfar derrâz bâ post vaşak 1
	Kutni inayet zeytûnî bâ estir kasir maa post vaşak	Kutni inayet asfar bâ estir kasir maa post	Hâre-i mâi bâ estir kasir maa post samur 1	Kutni inayet .. ba estir kasir maa post samur 1
--	Post acemi bâ tarak kutni inayet bâ sittin diraz	Kutni inayet gülgünü bâ sittin tavîl maa post sincab	Kutni inayet gülgünü estir kasîr bâ [po]stin sincab	Kutni inâyet sebz bâ [po]stin kasîr maa post sincab 1
--	Ferâce-i çuka-i sebz 5 aded 2	Ferâce-i çuka-i sürh 5 aded 2	Ferâce-i çuka laciverdi 5 aded 2	Post sincab bürk .. taraf 1
--	Şebb-i enduz .. sûf kısa yelek ferâce 5 adet 8	Mor çuka şalvar	Kırmızı çuka yelek 1	Ferâce-i çuka-i mor 5 aded 2
Zeytûnî sûf ferâce 1	Mor sûf ferâce 5aded 5 sûf ferâce 5 aded 5	Yeşil sûf ferâce 5 aded 3	Mai sûf ferâce 5 aded 6
---	---	---	---	Ergüvânî sûf ferâce 8

20/a

Eksik metin	Eksik metin	Eksik metin	Ferâce-i kutnî inâyet nebâti 1	Ferâce-i kutnî inâyet sabuni 1
Eksik metin	Eksik metin	Câme-i kutnî inâyet gülgünî 1	Ferâce-i kutnî-i inâyet ergüvânî	Ferâce-i kutnî-i gülgünî 1
Eksik metin	Eksik metin	Eksik metin	Câme-i kutnî inâyet zerd 1	Câme-i kutnî inâyet elmâsi 1
Eksik metin	Eksik metin	Câme-i nebâti sindî 1	Câme-i beyaz hindî 5 4	Câme-i kutnî-i inâyet mor 1
Ferâce-i (eksik metin)	Dârânî şalvar mor 1	Ferâce-i hare zeytûnî 1	Estire-i kutnî inâyet dürerî zerc	Estire-i kutnî-i inâyet elmâsi zerc

Kutnî-i inâyet (eksik metin)	Laciverdi mısri tellû 1	Alaca-i mısri an 5 20	Şalvar dârânî mâî 1	Ferâce-i dârânî laciverdi 1
Kendüyü sürh mükellef 5 4	Sûf sincabi 1	Çadır şeb-i harir mısri 5 4	Seraser iskemle 5 3	Kutnî-i inâyet deve tüyü 1
----	Boğça-i alaca-i mısri zerd ve hatme 4	Boğça-i Gazze 1	Boğça-i Gazze çift 13	Futa-i yelek siyah 1
Abâ-yı ... 1	Atlas sürh donluk mükemmel 1	Değden serâser halebi 1	Futa-i hindi alaca 5 3	Boğça-i yemeni zerd ve hatme 1
İhram beyaz 11	Futa-i mısri nohudi	Futa-i beyaz mısri 1	Futa-i Gazze 4	Tafta-ı beyaz 5 1
Post sincab beden 1	Simâ-yı asali mısri 63	Simâyi-i beyaz harir mısri 3	Makreme-i Gazze 2	Çadır şeb harîr ezrak adet 22
Gerede bâlîn 3	Fota-i harir mâî adet 2	Yemeni yorgan yüzü 15	Şaş sürh rakik 65	Post samur beden 1
Bend şalvar sade 3	Destimâl değme 2	Makreme-i münakkaş ve müzehheb 7	Makreme-i sade 7	Zîr-câme kîrbâs ve ayn ve keşan ve pür-hîn 11
Meyan bend kemer bulgari 1	Pûşîş destar 1	Pâre-i suyûf 7	Kutnî hindi bâ post mütenevvia' 17	Meyan bend harir sürh 1
Zıibun hinndi zerd 31	Zıibun hindi beyaz 1 Mak'ad beyaz adet 3	Süt-re-i yemeni 1	Sımat muteayyen adet 2	Kîrbâs bâ levân-ı mütenevvia 17
Bayrak elmasi sürh	Bâlîn dîbâc 1	Peşkir yemeni 1	Peşkir-i Gazze 5 3	Çiyit sofa 4
Ferâce-i çuka-i nafti bâ post samur 3	Kısa yenli nafti çuka kumâce bâ post vaşak	Kısa yenli fistuki çuka ferâce bâ post vaşak	Destüvâne zevc	Fincan-ı kova-i gergedan adet 2

Şalvar-i çuka-i sürh	Mai ... çakşır tuman 1	Çakşır tuman çuka mor 1	Çakşır tumân çuka-i sürh 1	Eksik metin
Süt-re-i atlas münakkaş 1	Süt-re-i yemani	Süt-re-i Gazze münakkaş 1	Mukavves münakkaş ve muattal adet 2	Eksik metin
Çuka-i nafti çend çile zirâ' 32	Çuka-i laciverdi ... nakıs zirâ'	Çuka-i sürh zirâ' 15	Peşkir-i Gazze Beyaz.. adet 2
Mukavves hindi 17	Çuka-i selaniki laciverd 1	Çuka-i siyah mülevves zirâ' 5	Çuka-i siyah hefta çile zirâ' 22	Çuka-i siyah [müle]vves zirâ' 32
Raht cedîd nâ tamâm 5 11	Lübâb mısri 5	Raht nakre mükemmel cedîd 1	Raht kemer nakre müstamel ve mükemmel 6	Kürsi bâ pûşiş sarı çuka sürh 4
Şimşir dernişan amel-i Diyar-bekir	Gırara bâ sim bâ gılâf-1 kadife 2	Şimşir bâ sim adet 9	Şimşir kemer bâ sim muttalı 4	.. bend kadife köhne 1
Rikab-1 sim hıraf çift 1	Rikab-1 muttalı müsta'mel çift 1	Rikab-1 muttalı bâ sim çift 8	Tirkeş kemer 4	Yaldızlı varak 4
Seyf zer-nişan	Seyf bâ zernişani 1	Seyf bâ gılaf zerd alâ mükellef 1	Kuta zinciri 2	Eksik metin bâ sim 5
Debbûs dımaşki 1	Mak'ad kemer bas beyaz 6	Kırmızı kadife üzerine değme aba 1	---	---
Yayuk münakkaş 2	Abâ-yı amel-i üstad Hasan 1	Sürmâî kadife üzerine çatma abâ-yı müstamel amel-i üstad Hasan	Kırmızı kadife üzerine dikme abâ 1	Eksik metin
--	--	--	Raht ibrişim müzehheb ve mükemmel 1	Eksik metin .. yırtık 2
Keçe-i Selanik kebir 5	Kaliçe-i ibrişim 7	Raht zerd mükemmel sade 1	Raht beyaz sade mükemmel 1	[Rah]t İbrişim [müs]tamel

Keçe-i Selanik münakkaş küçük 6	Keçe-i Selanik-i beyaz münakkaş .. çift 1	Keçe-i acem 5	Çultar sürh 2	Eksik metin .. kadife-i mükellef
Kebe-i narenc derraz 1	Kebe-i kürd 1	Kebe-i derd 2	Kebe-i beyaz 2	[Keçe-]i beyaz 1
İbrık fağfûri münakkaş kebir 2	Yan keçesi 2	Kaliçe-i münakkaş 'alâ küçük 2	Kadife-i hıra-î müstamel 1	Keçe-i beyaz sürh mai
Tabak matarah fağfûri şakhane 12	Tabak fağfûri matrah semen aded 25	Sarrafi-i fağfûri dest 12	Sarrafi-î fağfûri küçük 3	İbrık fağfûri
Kase-i şerbet fağfûri 27	Kase-i hoş-âb fağfûri 62	Tabak beyaz fağfûri müzehheb 2	Tabak kebir münakkaş fağfûri 33	[ka]se-i fağfûri 1
Fincan müzehheb fağfûri 8	Kıymetli müzehheb fağfûri kase 1	----	----	-----

21/a

....Bâtiyye-i 1	Fincan Fâfûrî Müzahheb Adet 21	Kırtâs Devlet Abâdi Deste 6	Kaliçe-i Kirâmî Kebir Adet 2	Fincan Fâfûrî Beyaz Alaca Adet 12
Licâf-1 Serâser Köhne 1	Licâf-1 Kutni Al Hindî 1	Licâf-1 Kutni Sebz	Licâf-1 Serâser	Bâtiyye-i Mertabânî Beyaz 1
				Licâf-1 Hindî Adet 6

Zikr olunan müfredât mukadden ve muahhâr olmağın tekrar yazılmıştır.Yukarıdan itibar.....(eksik metin)

24 /a

Muhallefât-1

el-merhûm Mehmed Efendi bin Abdî el-merhûm

Mevlânâ Mehmed Efendi bin el-hâc Bayrâm

fi evâil-i şehri-i şevvâli'l-mükerrem fi 1003

---	Câm tas 111	Beyaz kebe 202	Beyaz velence 160	Demirli sandık 510	Sandık 260
Kuşak 1	Kuşak 1 140	Kuşak 1 110	Berahin Köhne 1 97	Kirbâs Çift 92 380	Destâr diğeri 116
Sâde .. eksik metin	Makrame hâvî çift 1 84	Diğeri kutnî hindî 710	Hindî kutnî 560	Kebe kuşak 45	Makrame hâvî çift 1 100
Kebe ... eksik metin	Pûşîş 40	Yastık 377	Ferace-i sürh bâ post pâça zerdâk 3540	Kirbâs 27 çift 10 270	Arakiye-i Fas sürh 2 20
---	Beledi boğça 2 72/45	Ferace-i mor bâ post acem 2100	Beyaz velence 1 160	Seccâde sürh 2 149/330	Keçe-i Selanik 220
--	Makrame-i Gazze ... eksik metin 75	Makrame-i Gazze beyaz 2 75/75	Destar 2 160/200	Makrame-i siroz 60	Keçe-i selanik 173
--	Mâî .. eksik metin .. 35	Mor çuka 3 3 1400	Hod renk kıvrak 1 420	Boğazcı nohudi 1 300	Kirbâs fi 22 Çift 72 166
--	Beledî döşek 240	Keçe-i küçük döşeme 100	Kebe döşeme 184	Ferace siyah bâ post acem 1315	Naftî kebe 261
--	Mor kuşak çehar 305	Makrame-i mavi köhne 37	Boğça-i münakkaş 1 90	Velence-i nerd 2 70	Mak'ad-ı yemeni 660
--	Kebe-i zerd 221	Yastık Bursa 420	Mâî pâre yorganî 2/105 185	Döşeme hamam 2 150/345	Kuşak diğeri 200
Beyaz sade 1 122	Bâlîn rûy köhne 1 21	Kese sürh 1 55	Mor yağmurluk 1 1615	Kutnî kebe 1 90	Köhne yorgan 150

---	Atlas mor çift 22 200	Kirbâs 25 çift 92 238	Destar 2 180/216	Ferace-i mor bâ post vaşak 1	Hod rengi sade 1 143
--	Siyah ekin? Kürk köhne 1 530	Mâî kebe döşeme 160	Yastık 355	Kutnî sebz çift 52 235	Kirbas 61 çift 42 275
--	Destar 2 260/50	Köhne keçe 120	Yastık 2 60/26	Yorgan yemeni köhne 1 130	Post çîl kafâ nîm Köhne 150
---	Hâvî makreme 2 138	Sincâbî Bağdâdî 600	Peşkir harîr 1 370	Diğer mâî muhayyer 1 500	Beyaz muhayyer 1 250
--	Beyaz zıbûn sade 1 42	Beyaz seccâde mısırî 1 300	Mâî sade 150	Keçe-i Selanik 1 615	Mor çuka çift 4 1484

24/b

----	-----	-----	----	--	Eksik metin
Eksik metin	Kalıçe-i sürh kebe 1315	Kilim sürh 150	Yastık 1 191	Berahin hamâm çift 1 1040	Eksik metin
Destar-1 cedîd fi 326/652	Post ganem 2 141	Diğer yastık 1 117	Köhne yastık küçük 1 40	Keçe-i seccâde 150	Eksik metin
----	Post hargûş 2 430	Suyûf-1 gabâî bâ post çile- kafa köhne 550	Tülbent makrame 1 30	Hâvî köhne makrame 1 41	Ferâce-i hamâm 1 73
Beyaz velence 1 180	Yorgan yemeni bâ çarşab 218	Seccâde mısırî 1 965	Keçe urfa 1 400	Münakkaş makrame 1 80	Eksik metin çuka 20

Kıvrak pâre 3 /100 140/42	Yastık Bursa 1 325	Mâî muhayyer 82 100	Futa hamam 1 105	Makrame hâvî çift 2 105/115	[Na]lin rûyi 1 230
Keçe seccâde köhne 1 110	Siyah kebe 1 120	Börk fi 60 3 180	Mâî câme 1 191	Fûta hamam 151	Kirbâs fi 40 çift 92 380
---	Mâî kıvrak bâ post hargûş 1355	Berâhin hamam 2 362/320	Makrame mavi çift 2 140/140	Hod laciverd post zerdâk 2800	Velence sürh 1 270
Meyân yen 151	Mak'ad-ı yemeni 300	Mak'ad-ı yemeni 300	Destar 2 397/397	Çuka sürh çift 5 1100	Tencere dolama câme 455
----	Sûf mâî bâ post pâça-i zerdâk	Makrame hâvî 2 130/120	Beyaz çarşab 1 65	Mâî kıvrak 415	Alaca peşkir 1 18
Beyaz boğazcı 2 216	Sebz muhayyer 1 600	Makrame hâvî Çift 2 250/102	Berâhin hamam 161	Döşeme 105	Keçe-i selâniki 200
Köhne don 160	Alaca çarşab 70	Muhayyer 1 140	Kutnî soft bâ post samur 4500	Keçe-i seccâde 1 185	Çuka laciverd çift 5 Fi 232 1160
Lavicerd çuka çift 4 1 1500	Mâî sade 1 265	Mâî rüstemi dolama 1 200	Kutni boğazcı 1 155	Makrame hâvî çift 1 141	Boğça-i Gazze
---	Beyaz boğazcı Çift 62 99	Ferace-i sürh bâ post zerdâk Köhne 1215	Keçe-i selaniki 1 83	Kebe-i narenci döşeme 1 173	Kebe-i sürh 1 256
--	Kirbas çift 10 fi 50/500	Döşeme hamam 2 140/425	Makreme hâvî 1 85	Kirbâs çift 92 218	Makrame hâvî çift 1 97
--	Ferâce-i sebz bâ post çıl kafâ 1 2200	Siyah çuka çift 42 1 900	Sürmâî Bağdâdî câme 1 605	Nohudi zıbûn 1 110	Beyaz zıbûn 1 110

Don köhne 2 70	Kirbas fi 30	Destar 2 290/485	Seccâde sürh 1 140	Makreme hâvî çift 1 160	Post çil-kafâ sade 1 405
Sebz çuka 310 Çift 42 1 1350	Suyûf sebz .. 300	Beyaz yorgani pare 1 67	Boğça-i münakkaş cedîd 121	Pûşîş destar 275	Makrame 1 10
---	Çinye destar 1 130	Makrame hâvî çift 2 217	Köhne kalîçe kebîr 1005	Beyaz velence 1 141	Siyah çuka çift 42 Fi 200/900

25/a

				Eksik metin 1 25	Pûşîş destar 1 46	Sofra-i münakkaş 1 65	Boğça-i münakkaş 1 120
				Mâî .. eksik metin 1 360	Yastık 1 305	Beyaz kebe boğazcı sahan 1 222	Diğer çeşm-i bûlbûl kebe 2 60
			Kebe-i beyaz 1 210	Kalîçe sürh kebe 1 2560	Keçe-i sürh 1 207	Çûka sebz çift 4 fi 300 1 1510	Mor çûka çift 4 fi 444 1 1700
		Nohudi ... eksik metin 1 40	Makrame hâvî 1 45	Beyaz sade 1 90	Mâî perde 1 185	Beyaz ihram 1 400	Döşeme mâî kebe 1 200
		---	Keçe-i döşeme 1 405	Köhne yastık sürh 1 70	Mor çûka fi 200 çift 4 d 6 1000	Kutni Bağdâdî câme 1 555	Cevzi kıvrak 1 375
		Tepsi 2 120	Sahan 4 240	Tencere 1 250	Gügüm 1 100	Leğen 1 150	Çûka-i lacivert Ba post çil- kafâ 2090

	Küçük safâ 1 40	Çatal 1 100	Diğer tas 1 10	Köhne tas 10	Tepsi 120	Sahan 3 180	Tencere köhne 2 240
	Fincan 5 100	Fincan 5 100	Fincan 5 100	Küçük tencere 1 40	Cam tas 60	Pirinç leğen 1 40	Küçük leğen 1 40
Piş tahta 500	Küçük safâ 40	Maşraba 1 35	Licâm köhne 200	Gügüm 1 120	Safâ 1 60	Kâse 1 50	Fincan 15 200

Bundan aşağısı sâlifü'z-zikr Mustafa Çavuş muhallâtından gaflet olunmuştur.

				Ganem ... Adet 500 35000	Ganem fi 50 adet 1000 50000	Eşya ... 3 20000	Çiftlik arakiye-i düğüncü ... 50000	Köhne küçük leğen 20
					İzniki Adet 2 3000	Kara sığır ineği fi 150 70 10500	Su sığır inekleri fi 500 15000	Çiftlik -i arakiye sarmısak 30000
				Diğer çarşab 2 250	Alaca çarşab 1 100	Döşek küçük 1 80	Beledi döşek 2 2 300	Tuntunî 8 3200
				Kebe ... 2 400	Velence-i ebyaz 1 200	Velence-i sürh cedîd 2 400	Balin rûy 1 50	Yorgan beledi 2 500
			Yastık ebyaz 2 150	Çultar 1 60	Kebe-i döşeme 200	Kalıçe-i cedîd 1 1000	Kalıçe-i küçük 6 2500	Diğer kebe 3 300
			Yorgan yemeni 1 100	Yastık münakkaş 1 150	Yorgan münakkaş 1 200	Kilim sürh 1 300	Keçe-i Selanik seccâde 380	Seccâde 400
			Çûka sim ba post zerdâk 3000	Post kürk 500	Kutni câme 580	Düçavi? don 1 150	Yemeni don 1 100	Perde-i yemeni 1 200

			Destar 2 500	Don gönlek çift 2 350	Destar cedîd 2 500	Mor Yağmurluk 1500	Boğça-i münakkaş 100	Atlas sürh ba post sansar 2000
			Atlas câme 1 1000	Sincabi câme 1 800	Kuşak muhtem 1 300	Gırare sim 1 1500	Kavuk 1 80	Don gönlek çift 3 350
			Çar yemeni 6 420	Bakraç 3 250	Kaz gilmân 1250	Beyaz peşkir 1 150	Mor cakşır 1 200	Câme-i sebz 1 500

25/b

	Eksik metin 1 50	Tepsi küçük 4 70	Eksik metin 50	Eksik metin 2 60	Eksik metin
Şem'adân 2 60	İbrik adet 5 400	Tencere çıkırık kebir 5 300	Sahan kefgir 1 50	Güğüm 2 250	Eksik metin 200
	Osman nam gulâm 500	Haydar nam gulâm 5000	Malkoç nam gulâm 500	Yusuf nam gulâm 5000	Piyale nam gulâm 5000
Selvinaz nam cariye 7000	Mülayim nam cariye 4000	Kadem nam cariye 3000	Gülfıdan nam cariye 7000	Kasım nam gulâm 5000	Kasım nam gulâm 500[0]
				Ali nam gulâm 7000	[Mihr]ıcan nam cariye 4000

Bu mahalle gelince gaflet ile yazılmıştır malum ola 31305

Cem'an 93925

Merhûm muarrif-zâdenin kitapları esâmîsidir

vasiyyeti merhûm

.....

İleyh 32149

..... Cem'an 1160

Merhum mezkûr kitaplarıdır.

					Hulâsa tü'l- bârî 1 800	Hâşiye -i miftâh li'l-...1 200	Hâşiye -i metâli' 1 30	İslâh u Îzâh 1 400	Hâşiy e-i Assa m 150
	Miftâh u sünen 70	Tev- zîh 400	Hak ali şerhül- mevâ- kîf 400	Câmi u's- sağır- ân 400	... kıt'a 1 300	Sükkâk -î 70	Bülûğ 400	Şerh- i mesâ bih ferâid 600	Risâle -i ilm- ü li cinni vâiz 240
... lug at 15 0	Kıt'atu min iltihân 200	Dürer -i gurur 1200	Muğni yü'l- 600	Mağ- lûl? 400	Mağri bü'l- lûgat 600	Şerh-i 80	Hâşiye -i Metâli' 50	Bi ferâ-i imâd- i kâşî 50	.. hâfız 1
	Tarih-i kudûs 100	Şerh- i akâid 40	Metin-i menâr 40	Şerh- i câmî kâfi- ye 250	Divân- ı câmî 120	Teyzîr mine'l- fikh 150	Şerhu'l -kenz 150	Şer- hu't- tecrîd 50	.. mesâb ihh 30
		Kıt'a 60	Divân- ı şâhî 30	Risâl e min ilmi'l -man- tık 30	Minhâ cü'l- Âbidîn 120	İsfahân -î 100	Şerh-i esbâb-ı telhîs 50	Tarih u'l- Fârisî 150	Eksik metin ... Âşıkîn 30
			Tasdîk ât 30	Kane min ilmi'l - firâde Fârisi 40	Usûl-i pezdev î 150	Şerhu akâidi Adu- diyye 30	Mecma -i'l- fetâvâ 200	... li ibni'l - Câmî 300	Hâşi- ye-i acem şerhu' l- mevâk ıf
		Mufa ssal 100	Garîb-i mecnû a 30	Metn -i ferâiz 30	Mec- mûa 50	İbn melek lil- vikâye 600	Müke mmel hidâye Cild 1 1200	Tefsir -i Mağr ibî 40	Rub' kıt'a mine'l -Keş- şâf 200

			Kaside -i Bürde 50	Kıt'a mine' l- teatti 100	...lık 40	Hidaye bâ cild siyah	Sadü'd -dîn lil- miftâh 150	Risâl e-i ... lutfi el- câhız resâil 60 200
		Divân- n-1 kâtibî	Hâşiye seyyid lil zalûl 50	Tehâf ût 40	Kitâb min ilmi'l- ehâdis 40	Ka[s]ta llânî 70	Minhü 20	Şerhu muht asar 140	Hâşi- ye Celâl 40
		Keli- mât-1 kutsi- ye 60	Şerh-i ... lilmesa -bih 70	Hâşi- ye kü- çük 20	Hâşiye fi'l- mantık 30	Lem'at ü nûrâni- ye 30	Divan- ı imâmi 20	Div- an-1 ayn-1 mal- ûm 20	Hâşi- ye-i İmâde ve Kutü' ddîn 30
	Semerk andî 100	İş'âr- ı arık 10 20	Bulû ğ-i keteb e 100	Cild-i evvel mine'l - hidâye 400	Ekmel kıt'a sâlise 600	el- cildü's -sânî min 600	Ekme 1 cild 2 2000	Hidâe cedîd 100
						Yaş tahta 5	Osman -i hükmi fi 100 dirhem 57/108 99	Tas dir- hem 480/4 80	Tes- bih-i mer- can ve ari 1300

Yekûn 33519

Mihr

Velanse 180 ücreti dükkan 300 resm-i kısmet 2560 deyn li Hüseyin Efendi el-
mukaddes 1500

Cem'an 10114

.....

116991

.....

38994

.....

77994

.....

Hisse

hisse

hisse

26/a

el-merhûm Hasan Efendi

			Yeşil çuka ferâce maa post zerâk 3500	Alaca kilim 140	Sepet sim 3200	Mâî yanbolî kebe 300
Sofra 1	Alaca kebe 1 70	Yorgan 186	Köhne börk 17	Balık 255	Diğer don 1 32	Don 1 35
		Kalıçe kebe 930	Çuka kürd bâlîn 1 50	Çuka yastık 1 122	Tas hamam 80	Gümüş kadeh ve kıta dir- hem 213 1065
	Sofra şem'adân 1 ...5	Rikab çift 1 260	Sofra-i şeb 2 690	Diğer sarı raht 1 680	Sarı raht 1 493	Sarı eyer 380
	Diğer tülbent 1 ..02	Tülbent cedîd 1 311	Kadife yastık 1 500	Def'a sepet 2 440	Diğer sepet 2 480	Köhne sepet 240
	Beyaz ve makrame 500	Diğer sepet 1 77	Küçük sepet 1 70	Diğer don 40	Don maa gönlek 76	Post sansar 1 900

		Diğer çuka yastık 1 120	Mâî peşkir 1 150	Beyaz çarşâb 1 85	Yemeni alaca yastık 1 36	Beyaz sade 1 150
	Kuşak 1 60	Gönlek 1 130	Don 1 maa gönlek 1 90	Boğça-i münakkaş 1 55	Kalîçe-i kebir 1 2050	Teğelti 1 20
		Diğer tülbent 1 190	Mısri seccâde 1 255	Tülbent kuşak 1 130	Yeşil çuka ferâce 1200	Diğer kuşak 1 100
	Alaca mısri câme 960	Post ... Aded 11 615	Kebe-i yanboli 180	Gök velice 1 240	Kırmızı kilim 1 250	Def'a tülbent 1 280
		Peşkir köhne 160	Diğer kalîçe 1400	Keçe-i Selanik ezrak 515	Gümüş divat fi 10 dirhem 60 600	Ferâce-i mor 1500
		Yüz yastığı 1 15	Beyaz makrame 2 15	Beyaz bez yastık 30	Kırmızı yelek çuka 400	Alaca makrame 1 60
		Boğça-i beyaz 1 15	Mücmer 60	Ferâce-i lacivert Bâ post zerdâk 4450	Beyaz çuka yelek 240	Seccade mısni köhne 1 90
		Tülbent kuşak 10 120	Küçük yastık yemeni 40	Yemeni yastık 40	Küçük kadife yastık 1 140	Beyaz zıbun 50
		Mor çuka çakşır 1 250	Ferâce-i lacivert 255	Beyaz ihram 223	Eken kürkü 810	Alaca câme 630
	Keten bezi çift 10 220	Beyaz sade 1 230	Hurdavat 1 150	Pare-i kadife 1 50	Diğer beyaz çakşır 2 100	Beyaz çakşır 1 150

	Diğer çakşır 1 12	Beyaz çakşır çuka 1 181	Köhne çarşâb 12	Beyaz arakiye 3 18	Döşeme hamam 2 240	Def'a bez 1 60
Çakşır 1 180	Post ahı 1 42	Uçkur 1 10	Beyaz makreme 1 25	Kirbas beyaz 1 40	İhram siyah 1 140	İhram 1 330
	Boğça boğaz sahan 30	Münakkaş boğça 1 30 Sebz çuka maa post sansar 700	Diğer tülbent 2 136	Destar 1 175	Keçe-i Selanik 700
	Mâî kadife yastık 1 365	Küçük kalıçe 1 240	Beyaz sade 1 150	Mâî keçe 1 550	Beyaz sade 1 190	Beyaz mavi makreme 2 1000

26/b

---	---	---	---	---	---	---
Kebe-i zerd Yanboli 1 300	Kebe-i mâî 240	Ferâce-i lacivert maa post harguş 1310	Mor çuka 360	--	--	--
		Makreme- i münakkaş 1 20	Peşkir harir 2 20	El mumu 1 25	Câme-i ezrak Mısri 1 650	--
		Beyaz sade 1 300	Ferâce sebz maa post kürk 1000	Ferâce siyah maa post sansar 2000	Diğer keçe Selanik 1 650	Keçe-i Selanik 1 75
	Kırmızı seccade 1 157	Câmedan 55	Beyaz ihram 250	Mâî kebe 1 240	Diğer kilim sürh 1 400	Kilim sürh 1 500

	Fûta 1 100	Post sansar 2200	Sarı sepet 2 40	Börk 75	Kırmızı çuka 1 345	Kebe Yanboli mâî 235
Kadife yastık 360	Pâre alaca 30	Mor çuka arakiye 1 15	Diğer kelle-pûş sebz 1 45	Çuka kelle-pûş 2 30	Diğer makrame 43	Makrame 1 56
	Def'a don 1 30	Don gönlek 100	Sarı keçe Selanik 1 570	Berahin 1 42	Beyaz çuka yelek 1 230	Çuka yelek sebz 260
	Geyudi makrame 1 15	Alaca köhne peşkir 1 52	Diğer tülbent 1 110	Tülbent 1 190	Velence-i beyaz 1 260	Çuka kürd bâlîn 1 45
		Beyaz münakkaş makrame 1 210	Diğer bıçak 180	Gümüşlü bıçak 1 240	Yemeni alaca peşkir 1 120	Ferâce-i laciverd 1400
	Siyah kutnî 1 500	Kirbas beyaz 1 60	Gönlek 1 64	Uçkur 5 40	Yemeni alaca boğça 35	.. Beyaz sade 1 220
	Beyaz boğça köhne 1 6	Pâre kirbas 10	Çarşab 1 90	Pâre çuka sebz 1 70	Boğça münakkaş tafta 1 80	Suyûf sincab 1 1800
		Çarşab beyaz 1 70	Mor çuka yelek 150	Def'a keten bezi 1 300	Mor çuka ferâce maa post tilki 1100	Tesbih mercan 1 300
	Alaca kebe 1 280	Şem' 3 720	... 1200	Diğer mısri alaca 300	Alaca mısri 1 300	Nâ tamâm tülbent örtüsü 150
Diğer post Âhû 27	Alaca kebe 88	Diğer kebe 67	Alaca kebe 97	Tesbih akik 100 60	Post Âhû 25	Diğer alaca kebe 183
	Diğer kebe ervenek 255	Kebe-i ervenek 251	Köhne diğer 285	Köhne yorgan maa çarşab 170	Kebe minder 2 24	Keçe Selanik 67

	Tülbent kavuğu 1 63	Mazak 70	... merdi 2 50	Fincan 1 250	Kebab demiri 1 20	Demir köski 1 80
At çatalı 1 150	Tencere-i küçük	Tencere 2 235	Diğer ibrik 40	İbrik 120	Tencere 360	Katn 62
	Şem'adân 1 30	İbrik 46	Kapaklı tas 1 100	Leğen 1 112	Def'a sahan tepsi 4 290	Sahan tepsi 4 330
Hoş-âb tası 2 80	Kefgir sahan 1 40	Yörük sini 2 173	Maşraba 40	Bakır sini 1 182	Diğer güğüm 170	Güğüm 180
Kebab demiri 35	Perde-i der-sürh 1 83	Sahan 3 165	Tâbe-i dest 1 20	Tepsi 1 30	Tâbe 1 33	Bakraç 50

27/a

	--	--	--	--	--	--
	--	Sahan 1 160	Demir 30	Kebab demiri 1 5	Diğer sac ayak 1 17	Sac ayak 2 14
	--	Matbah [sepeti] eksik metin	Def'a gırar 1 30	Gırar diğer köhne 3 30	Gırar cedîd 2 60	Diğer gırar meşinlü 2 14
	Ahi sadru'ş-şeria 1 Eksik metin	Sadru'ş-şeria 1 150	Kadıhan 2000	Divât 1 60	Piş tahta 1 100	Beyaz keçe 2 60
	---	Şerh fi Eksik metin .. 5	Cifirî min ilmi'l-kırâat	Suveri fetâvâ Türkçe 1 80	Lügat-i Türkî Cevherî 300	Muhtârü's-sahâbi 1 300
	Eksik metin	İfsâh fi'l-hilâfiyyât 1 30	İşbâh nezâyir 1 500	Metn-i ahsekti? 1 65	Mütevassıt 1 100	Şer'atü'l-İslâm 1 150
Mecmûa Eksik metin	Kanunnâme 20	Kitan fi ilmi'l-hisâb 1 10	Cöngüg ve bazı fevâid 30	Cönk 20	Mişkât 1 30	Cöngüğü Arabiyye 30

---	---	Cönk sürh Eksik metin	İlm fi'l- mantık 1 20	Kitabu mev'iza 1 20	Kitabu Fârisî 100	Kitabü't- tenbîh fi mezhebi'ş- şâfiî 1 10
	Akçe der- kese 4100	Nakd-i guruş 76 5340	Esb-i siyah 2800	Çenber kulağı 15	Şem'i asel vakiyye 1 30	Şâh-gedâ 100
----	---	---	Der- zimet Yorgi-i reis veled-i ... meblağ 10000	Der- zimetri .. Yorgi-i kasaba-i medine Meblağ 20000	Der- zimet nakdi sultânî meblağ 5000	Def'a der- kese meblağ 10000
			Der zimetri Ahmed Çelebi ... Meblağ ..500	Der zimetri kadı-i Ahmed-i el-kard meblağ 3000	Der zimetri Yorgi-i reis veledi Koloris-i kamen meblağ 33240	Der zimet mankarut reis ve saba-i medine meblağ 5000
---	----	---	Makbuz- i mahzar- ı ... meblağ 12000	Der zimet-i Osman Ağa meblağ 700	Der zimetri hasm-ı Ahmed Çelebi el- âhar meblağ 10000	Gümüş kılıç ve namlu meblağ 1500
			Beyaz boğazcı 10 70	Der zimet-i şem' f 10 Vakiyye 17 170	Sermâye-i sefine der zimet-i valâşe reis 2500	Sürmâye-i sefine der zimet-i Kara Yorgi meblağ 200

Cem'an 210991

mihir

		---	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-Mevlânâ veliyyü'l-hatîb 120	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-Mevlânâ Ahmed Efendi el-müfti an ciheti'l-kefâleti 7000	Teçhiz ve tekfin 3000
		ed-Deynü's-sâbitü aleyhi lil-hâcci ameli'l-attâr 500	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-kuyumcu 400	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-Mehmed Çelebi 240	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-Osman âl-i Ahmed 2200
Sicil-i eksik metin	Resm-i kıymeti askeri 4000	Kira-i dükkan 300	Hammâliye 200	Dellâliye 1650	ed-Deynü's-sâbitü aleyhi li-Muhammed Çavuş el-emîr alâ beytü'l-mâl el-hâs 5200

Cem'an 184631

Hisse der zimmet-i sefine 6000

Der- zimmeti ahâli-i kasaba-i medine-i bahâ-i hisse ...

12000

Cem'an 202631

Ahâli-i kasaba-i medine zimmetlerinde ... olub meblağ-i mezbûr tahsil olunur anın dahi sülüsü hesab oluna

Mihr sülüs

71050 ber mu'ceb-i vasiyyet merhum mezbûr

Vasiyyet li-ibni ahîhi mir Mehmed 3500	Vasiyyet li Şeyh Bey 1000	el-ihracât yevm-i mevtihi ve fil esbak ve'l-erba'in ve iskâti's-salât ve hicri ve hafizatü ve lil-müminîn ve sâyir harciye 8550
---	------------------------------	---

Vasiyyet veledihi'l-med'uvveti Kamer Hatun 3500	li-ümm 14000	Vasiyyet lil-haccı'ş-şerîf 5500	Vasiyyet li-uhti mir el-mezbûr 5500
--	-----------------	---------------------------------------	---

27/b

Yorgi sülüs malı kendü ta'yîn itdüğü vasiyyet üzere müsaid olmağın noksan ... (eksik metin) almıştır ve mezkûr şakire ve romane nam müdire cariyelerinin kıymetleri .. sekiz bin .. olub olmadığı sülüsden mahsûbdur lakin terk olunan yetmiş bir bin elli akçe ... tahsili mümkün .. dimediği malının sülüsünün hesab olunmak üzere tahrir olunmuştur

Mevlana Ahmed Efendi el-kadı, ve Ahmed Efendi el-müftü bi seyyid gazi, ve Mevlana Fazlullâh Efendi el-kadı, ve Hüsam Efendi el-kadı, ve râî efendi el-müderriş ...

... el-fir'âtü'l-müddeî bin İbrahim Çelebi bin dede es-sa'd ve İbrahim Çelebi bin Mehmed el-'îdullâh bin yehud bin an aslihimâ .. Mevlana ... Efendi bin ümm li binti el-müderriş bi mahalleti sete? Ankara bi vilayeti Anadolu el-ma'mûre ve Mevlana Ahmed Efendi bi-mahzarı el-hâc Muhammed el-kadı bi-Kıbrıs bi-vilayeti'l-mezkûr ellezine ta'zuru huzuahumâ fi'l-meclisi li-özri's-seferi .. el-kuzât Mevlana Ömer Efendi bin Bâlî el-vasiyi'l-muhtar Ali Said vesâyâ el-merhûm Hasan Efendi bin mir Mehmed ... el-müteveffâ bi-mahalleti ... min mahallâtı Kostantiniyyeti gibbu'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-da'vâ es-sahîha'ş-şer'iyyeti's-sâdirati ... hâzihi'l-kitâb Mevlana Ahmed Efendi bin şeyhi el-müfti bi- seyyidi gâzî sâbıkan bi-vilayeti ... kad iştehdnâ bin el-müddei el-mezbûr kad bâğat min fahri'l-ulemâi Mevlana Mehmed Efendi bin eş-şehîr bi-zeyrek-zâde .. el-muarraf zade veledi Behram bin Abdullah bi meblağî selase aşara elf dirhem ... fi'l-vakti ve mâ bakiye ... seb'ate âlâf dirhem fi zimmetin ve kefile el-müteveffâ el-mezbûr bi'l-meblağî'l-mesfûr kefâleten hâviyeten ale'l-emri'l-kabûl ... ala zalike mine'ş-şâhidîn şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de sicli şerâituhâ mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ .. sahihan şer'iyyen hurrira fi evâili şevvâli'l-mükerrem li-seneti selâse ve elf

Hasan bin İdullâh	Şeyh bin Abdullah	Mevlana Ahmed Efendi bin Hüseyin efendi	.. Efendi bin İshak el-müderriş
Ve gayrihim	Ahmed bin Kasım	Ve Mehmed Çelebi bin Ramazan	.. Çelebi bin Ömer

Mevlana Ahmed Efendi bin şeyh el-mezbûr bi ennehû kad ehaze'l-meblaği'l-mezbûr tâmmen kâmilen ehzen ve ikrâren sahihayni şer'iyeyni

Hurrira fi tarihi'l-mezbûr

es-sâbikûn

28/a

(silik) ibni'l-merhum Hüseyin Efendi el-kâdî yevmeizin bi-Dımaşk eş-Şam (silik) Mevlânâ Mehmed Çelebi Efendi bin el-Hac Bayram ellezî hüve ibnü binti hâleti'l-merhum el-mebrûr (silik) bi-Mu'arrif-zâde ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeti's-sâdıreti an hâmile hâze (silik) el-kirâm zahru'l-müdekkıkîne'l-fihâm Mevlânâ Yahya Efendi bin el-merhum el-mebrûr Zekeriya Efendi bi-enne (silik) el-müdde'î'l-mûmâ-ileyh le-ezâle müşîran ve müşâran ileyhi vasiyyen li-tenfizi vesâyâhu yusrafu sülüsü mâlihî (silik) ve ennehû kad mâte musırran alâ tilke'l-vasiyyeti şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ca'li şerâ'iti'l-kabul mer'iyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen sahîhan şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrira fi evâhır-ı şehr-i Ramazan el-mübârek li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn zahru'l-müdekkıkîn Hasan Efendi bin Şaban, Şeyhi Bey bin Ali Ağa ez-za'îm, Mevlânâ Ahmed bin Kelim el-kâtib, Musa (silik).

Şehide meclise's-şer'î's-şerîf fahru'l-müderrişîn Mevlânâ Ahmed Efendi bin Şeyhî ve fahru'l-kuzât Mevlânâ Ahmed Efendi bin (silik) bi-mahzarın min fahri'l-vülât Mevlânâ Ömer Efendi bin Bâlî el-vasiyyi'l-muhtâr alâ tenfizi vesâyâ el-merhum Hasan Efendi bin (silik) el-müteveffâ bi-mahalleti Çırakçı min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye ve ale's-sağîri'l-med'uvvi Mehmed ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'îye es-sâdıreti an hâmileti hâze'l-kitab Şakire binti Abdullah el-Gürcî (silik) el-ferkâ' ez-zerkâ' ve fi enfihâ eseru'l-cedr bi-enne'l-merhum el-mezbûr kad debbere'l-müdde'iyete'l-mevsûfete (silik) kâ'ilen bi-ennhû eharre kable maraz-i mevті bi-erba'îne yevmen fe-lemmâ kazâ mevlâhe'l-mezbûr nehabeû ve lakiye rabbehû (silik) el-merkûmete hürürün ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât sümme evsâ'l-merhum el-mezkûr li'l-müdde'iyeti'l-mersûmeti sülüse (silik) fizziyyin râyicin fi'l-vakti min sülüsü mâlihî şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ca'li şerâ'iti (silik) mer'iyeten

mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen sahîhan şer‘iyyen. Hurrîre fî evâyil-i Şevval li-sene selâse ve elf.

Şühûdü’l-hâl: Fazlullah Efendi bin Ali el-kâdî, Hüsâm Efendi bin Ramazan el-kâdî, Türâbî Efendi bin İshak el-müderriş, Hasan bin Abdullah, Mesih bin Abdullah ve muharrîru’l-hurûf.

Şehide’ş-şâhidâni’l-merkûmân bi-mahzarî’l-vasiyyi’l-mezbûr ğıbbe’l-istişhâdi’l-mesbûk an hâmile hâze’l-kitab Zamane binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ’ ez-zerkâ’ er-Rûsî ve fî vechihâ min cânibi’l-eyser (silik) bi-enne’l-merhume’l-mezbûr kad debbere’l-müdde‘iyete’l-mezbûrete tedbîren mukayyeden kâ’ilen bi-ennhâ hürretün kable marazî mevtî bi-erba‘îne yevmen fe-lemmâ kazâ mevlâhâ’l-mezbûr nahiyehû ve lekâ rabbehû sârat el-müdde‘iyetü (silik) hürretün sümme evsâ selâsete âlâfî dirhem min sülûsi mâlihî şehâdeten sahîhaten şer‘iyyeten. Hurrîre fî’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü’l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide’ş-şâhidâni’l-mezbûrân bi-mahzarî’l-vasiyyi’l-mezkûr ğıbbe’d-dava an hâmileti hâze’l-kitab Hurşid bin (silik) el-Mâcirî elletî hiye mu‘tekatü’l-merhum el-mezbûr bi-ennhâ kad evsâ lehâ selâsete âlâfî dirhem min sülûsi mâlihî şehâdeten sahîhaten şer‘iyyeten makbûleten ba‘de ca‘li şerâ’itihâ mer‘iyyeten. Hurrîre fî’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü’l-hâl: es-Sâbikûn.

Şehide’ş-şâhidâni’l-mezbûrân bi-mahzarî’l-vasiyyi’l-muhtâr el-mezkûr ğıbbe’l-istişhâd an hâmileti’l-hurûf Kamer binti (silik) er-Rûsî elletî hiye ümmü veledi’l-merhum el-mezbûr bi-ennhâ kad evsâ lehâ erba‘ate âlâfî dirhem min sülûsi mâlihî şehâdeten sahîhaten şer‘iyyeten makbûleten ba‘de ca‘li şerâ’itihâ mer‘iyyeten. Hurrîre fî’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü’l-hâl: el-Mezkûrûn.

Şehide’ş-şâhidâni’l-mesfûrân bi-mahzarî mine’l-mer’eti’l-med‘uvveti Ümmü Gülsüm el-vasiyyi’ş-şer‘î alâ veledeyhâ (silik) ve şarkıyyetin ibney Abdürrahim ellezî hüve euhun li-ebin ve ümmîn li’l-merhumi’l-mersûm bi-ennhâ kad evsâ li’s-sağîri’l-med‘uvvi Mehmed (silik) âlâfî dirhem ve li’s-sağîri’l-med‘uvvi ...âlâfî dirhem min sülûsi mâlihî şehâdeten sahîhaten şer‘iyyeten (silik) ba‘de ca‘li şerâ’itihâ mer‘iyyeten. Hurrîre fî’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

Ve lemmâ lem yüsâ'id sülüsü mâli'l-müteveffâ'l-merkûm alâ mâ ayyenehû u'tıye li-Mehmedi'l-mezbûr selâsete âlâfi dirhem ve hamsemi'eti dirhem ve li-...hamsetü âlâfi dirhem ve hamsemi'e fizziyyin râyicin fi'l-vakti şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

28/b

(silik)

Şühûdü'l-hâl: el-Mersûmûn.

(silik) el-mezbûrân bi-mahzarın minhü ğıbbe'l-istişhâd an hameleti hâze'l-kitab Mustafa bin Abdullah ve Ahmed bin Hasan (silik) ve Ali bin Rüstem ve İskender bin Abdullah min huddâmi'l-merhumi'l-mezbûr bi-enehû kad evsâ li-küllü vâhidin (silik) erba'ati âlâfi dirhem şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâitihâ mer'ıyyeten. Hurrıre fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

Faraza ve kaddera'l-hâkimü'l-müvekkı'u a'lâhü'l-mütevekkı'u rızâ'e mevlâhu li-nafakati's-sağîri'l-med'uvvi Mehmed bin el-merhum el-mebrûr Hasan el-kâdî el-müteveffâ bi-mahalleti Çırakçı min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye ve li-kisvetihî ve li-ücreti meskenihî ve li-sâ'iri havâyicihî'l-lâzımeti min emvâlihî'l-müntekıleti ileyhi bi'l-irsi's-şer'ıyyi min ebîhi'l-müteveffâ el-mezbûr bi-talebi ümmihî hâmileti hâze'l-kitab Kamer binti Abdullah külle yevmin min tarihihî bi-zeylihî aşeretü derâhim fizziyyetin râyicetin fi'l-vakti ve ezine lehâ bi-sarfi'l-meblağı'l-mezbûri'l-mefrûz lehü irsen mu'teberan farzan ve takdîren sahîhayni şer'ıyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrıre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri ...li-sene selâse ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mevlânâ Ahmed Efendi el-müftî, Mevlânâ Ahmed Efendi el-kâdî, Mevlânâ Abdülbâkî Efendi el-kâdî, Mevlânâ Fazlullah Efendi el-kâdî, Mevlânâ Hüsam Efendi el-kâdî, Osman Ağa bin Abdurrahman et-Tavâsî, Mehmed Bey bin Mevlânâ Abdullah el-mülâzim.

Lemmâ tesâ'ade sülüsü mâli'l-müteveffâ el-merkûm u'tıye li-Şakire el-mezbûre elfâ dirhem ve hamsemi'e dirhem ve li-Zamane ve Hurşid el-mezkûretân kezâlik ve li-

huddâmihi Mustafa ve Ahmed ve Mehmed ve Ali ve İskender el-mezkûrîn u'tıye li-küllî vâhidin minhüm selâsete âlâf dirhem fizziyyin râyicin fi'l-vakt.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

1004 ve 1010 ve 1011 ve 1015 ve 1021 ve 1027 ve 1046 seneleri hücec ve defâtir-i kassâm kısmet ve beytü'l-mal arabıyyü'l-ibâre ...sâ'ire dahi olmalı.

29/a

Eksik metin

	Börk ... 26	Yağmurluk mor maa kese sürh 1715 Tas 50	Fincan 40	... 3000
	Diğer kurbâs çift 5 200	Kurbâs çift 5 200	Diğer şem'i asel 22 88	Şem'i asel 7 35	Licam sim maa belam? kır tencere 12000
--	Berâhin hamam 1 80	Makreme 5 250	Beyaz kuşak 1 40	Destar 1 65	Köhne pabuk 150
Leğen ... 1 80	Seccâde acem 1 100	Beyaz rikâb çift 1 300	Rikâb çift 1 1305	Keçe-i döşeme 1 145	Çuka macırî 1 293
Kutnî kebe 1 185	Kurbâs yelek kadîfe 24 1330	... çuka çift 27 1560	Tencere 3 300	Sahan 4 tepsi 1 600	... 1 175
Beyaz kuşak 120	.. abayı 1 120	Tirkeş sim 1 16060	Hâtâyî 50	Sürh zerd 1 125	Köhne çarşâb 1 30
--	Alaca peşkir 230	Keçe-i Selanik murabba' 1 1800	Çuka laciverd çift 5 255	Tülbent kuşak 3 236	Çuka sürh çift 3 735
	Ferâce sebz 763	Keçe-i Selanik 240	Nim-tâne sürh bâ postu sansar 1125	Siyah kadîfe 3 240	Perde alaca 1 315
	Döşek kadîfe sürh 1 400	Post-ı hargûş 1 400	Mâi kadîfe kavuk 1 15	Şem'i asel 27243	Kebe-i mâi 1 167

	Pûşîş ... 1 130	Kantar 1 131	Beyaz raht 1 500	Raht-ı zerd 1 142	Sürh sürh kadife 1 410
Kutnî surh seccâde 40	Kese-i sürh 1 180	Kavuk 2 34	İhram beyaz 200	Kavuk 7	Mazak 1 25
Eksik metin	Câmedân 102	Tas hoş-âb 2 maa sini 1 121	Çekme 1 45	Beyaz velence 1 151	Pabuk cedîd 1 570
Mor yağmurluk 20	Yorgan münakkaş 1 600	Ferâce mor bâ post sansar 1 1600	Teğelti 2 85	Bulgarî mangır 160	Don günlük çift 2 250
Câme-i ... 51	Zıbûn sürh 464	Zıbûn sürh 405	Ferâce-i sebz 1 1310	Don 1 41	Boğça-i münakkaş 1 121
Kalîçe Selanik .. 5	Leğen ibrik 211	Kalîçe-i kebîr 620	Kalîçe 1000	Kebe-i kutnî 200	Çuka macirî çift 4 d 2 220
...	Don günlük çift 2 355	Siyah yelken 2 110	Köhne tülbent 2 135	Sahan tepsi 4 600	Şem'i asel 31 191
	Mazak 89	Şem'adân 56	Tüfenk 1 275	Beyaz seccâde 210	Ferâce-i laciverdi maa post zerdâk 2000

29/b

	Kutnî suyûf bâ post sincab 1700	Münakkaş boğça 1 60	Yorgancı çakşır 90	Hâre-i sebz 1 1010	.. sebz 1 1500	--
	Makreme 2 280	Makreme 3 160	Destar 1 80	Çizme zerd 1 96	Sofra-i cedîd 1 115	Beyaz seccâde 1/141
	Beyaz câme 140	Münakkaş kese 1 11	Çakşır sürh 230	Mor çakşır 428	Destimal diğer 1 107	.. Destimal 1 25

	.. abâi 70	Kemersiz sîmîn 5000	Sürh ipek 1 40	Sürh sürh 1 230	Döşeme keçe-i Selanik 1 300	Sîmât 261
	Seyf sim 1 1400	Çuka macirî çift 5 305	Makreme 25	Makreme 2 112	Kadife abâ-i sürh 200	.. abâi 1 80
	Kantar kebîr 1 140	Sahan kefgir 1 60	Maşraba 1 86	Gügüm 1 164	Raht beyaz 1 506	Seyf sim 1 200
	Sahan tepsi 4 500	Kalîçe-i sürh 600	Tas şerbeti 3 219	Diğer maşraba 1 50	Maşraba 1 50
Serfüredân? 60	Uçkur 25	Kavuk 1 25	Teğelti 1 50	Teğelti 2 160	Tırkeş 1 300	Sürh kadife döşek 1 750
	Yorgan münakkaş 1 400	Hançer sîmîn 1 605	Nohudî astar 2 80	... çuka çift 62 320	Gügüm 1 225	Sofra-i bulgârî 1 222
	Tencere 3 112	Sürh sîmîn 1 4020	Yorgan çatma 1 430	Sürh mâi- i kadife 1 150	Kâşî iskemle 1 400	Kadife sebz döşek 1 385
		Seccâde-i mîsrî 1 360	Ferâce-i siyah bâ post zerdâk 1 2300	Mor suyûf 650	Kadife abâi	Mor çuka 252
	Nâka-i samur 2 1700	Post hargûş 1 410	... 140	Pabuk sürh 1 700	Peştamal 2 62	...
	Kirbâs çift 92 285	Beyaz makreme 1 70	Destar-ı cedîd 1 212	Kirbâs çifr 10 555	Keçe-i küçük 170	.. sürh maa post paça samur 840

	Beyaz post hargûş 50	Maşraba kese 1 250 1 190	Şalvar sürh 600	Câme sürh 1 1000	Diğer kırbaş çift 9 288
	Yıldızlı tas 80	Kadife nim-ten sürh 1 600	Ferâce laciverd 900	Beyaz atlas 1 140	Beyaz kemhâ câme	[abâ]yı bağdâdî 1 228
	Diğer çarşâb 1 31	Çarşâb 1 30	Destimal Şâmî 8 160	Âyine-i dimaşk 70	Mâî pabuk 1 202	Yastık sebz 1 120
Mantıku't- tayr 1 45	Hallâciyye fetâvâ 235	Kelâm-ı kadîm 550 girar 800	Tencere 1 190	Kalîçe-i kebîr 1 810	.. sürh maa raht ve rikâb 1 520
		Diğer felâha fetâvâ 240	İmâdü'l- İslâm 1 420	Şerhu sünneti'l- musallî 1110	Kitâb mutaallak 30	[tefs]îr-i Begavî 1 120

30/a

Eksik metin	Eksik metin	İnşâ 37	Hüsrev-ü Şirin 37	Kitâb 1 90	Kasîde-i Bürde maa Kitâb-ı Tecdüüd 70
Şerh ... eksik metin	Kitâbe 2 32	Lügat 1 32	Kitâb-ı Îlâhî 1 32	Hüsn dil-i âhî 1 32	.. senâü'l- Leâlî 37
Kitâb fi't- Tevcîd 35	Kitâb 2 41	Sadru's-Şerîa 1 300	Kitâb 5 85	Ravzatü't- Tevhîd 1 70	Şerh-u Gülistân 1 300
Kasî[de] eksik metin	Tevârîhu Taberî cild 1 800	Minhâcü'l- Âbidîn 1 35	Meşâriku'l- Envâr 1 50	Kitâbü Hindî 1 370	İnşâ 1 40

Kitâb 05	Kitâb 4 80	Ed'iyye 1 20	Kitâbun fi't-tıb ve Gülistân ve yekûlü'l- abd ve cild- i evvel ..nâme 152	Kelâm-ı kadîm 1 140	Mecma-i inşâ 1 30
....	Hasan nam gulâm ...	Hüseyin nam gulâm 6000	Sikke-i hasene adet 1050 Bi-hesâb-ı Osmânî 126000	Guruş adet 539 Bi-hesâb-ı Osmânî 37730	Hümâyûn 1500
..... 5000	Dükkân der-sûk-ı Altı mermer 5000	Peymâne nâm câriye 8000	Hâne der- mahalle-i mezbûre 350000
Leğen .. eksik metin	Tas hoşâb maa tepsi 136	Topuz 180	Leğen kebir 1 400	Sini demir 1 240	Serîr-i hadîd 1 72
Mahmud nâm gulâm 6000	Mehmed nâm gulâm 6000	Kavs 1 100	Kavs 1 265	Tencere-i kebîr 212	Kavs 1 260
Yasemin nâm câriye 6000	Yusuf nâm gulâm 6000				

Yekûn 700000

Mihr

Deyn müsbet lil-vakf 1000

Dellaliye 25000

Kirâ-i dükkân 500

Hammâliye 200

Yekûn 4200

Cem'an 695800

.....

231933

.....

463867

Mihr

..... kıymet 10000

harc-ı mak'ûl meblağ 2000

yekûn 12000

Cem'an

el-verese meblağ

451867

Hisse ...	Hisse ..	Hisse ..	Hisse ..
129104	129104	129104	129104
29104	29104	29104	29104
100000	100000	100000	100000

30/b

(silik) eş-şerîf lede'l-hâkimi'l-müvekki' Mehmed Çavuş bin Yunus ve Hamza bin Dursun el-imam ve Mehmed bin (silik) bin İbrahim bi-mahzarın min fahri'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în el-emin en-nâzır alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki' bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı'u yedehû alâ teriketi İbrahim Ağa bin Abdullah el-müteveffâ bi-mahalleti'l-ma'rûfe bi-Molla Gürani min mahallâti'l-mahmiyeti'l-mezbûre ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyye es-sâdireti an hâmilî hâze'l-kitab Behram bin Abdullah el-vekîl bi'd-dava ve'l-kabz an kıbeli'l-muhadderât Rahime Hatun binti Mehmed Efendi elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mezbûr es-sâbitü vekâletühû anhü bi-şehâdeti Ramazan bin Abdi ve Mehmed bin İbrahim bi-enne'l-müvekkilete'l-mezbûrete fi zimmeti zevcihâ el-müteveffâ el-mezbûr min mehrihâ'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ meblağan kadruhû ve nisâbuhû mi'etü elfi dirhemîn fizziyyin râyicin fi'l-vakti şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyiti'l-kabul mer'iyyeten mine't-tezkiyeti ve't-ta'dîl mahkûmeten bi-

mûcebihâ min kıbeli'l-hâkimi'l-mezbûr hükmen sahîhan şer'iiyen ba'de en halefet el-müvekkiletü'l-mezbûretü bi-ennhâ mâ ehazethü ve mâ kabezathü illâ küllen ve lâ ba'zen ve mâ vehebethü ve mâ ehâlethü ve mâ istevfethü bi-vechin mine'l-vücûhi's-şer'iiyeti lâ küllen ve lâ ba'zen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı Şaban el-mu'azzam li-sene erba' ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Abdülcelil Efendi bin Mehmed, Hüseyin bin Yunus, Pervane bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Salih Çelebi bin İzzeddin ve gayruhüm.

Şehide fî meclisi's-şer'i's-şerîf Ramazan bin Abdi ve Mehmed bin İbrahim bi-mahzarın min fahri'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în el-emin en-nâzır alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki' bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı'u yedehû alâ teriketi İbrahim Ağa bin Abdullah el-müteveffâ bi-mahalleti Gürani bi-enne Rahime Hatun binti Mehmed Efendi elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-müteveffâ el-mezbûr kad vekkelet hâmile hâze'l-kitab Behram bin Abdullah bi-cemî'-i mâ yete'allaku terikete zevcihâ'l-müşâru ileyhi fî'd-dava ve'l-mutâlebât ve'l-kabz ve'l-muhâsamât tevkîlen mutlakân âmmen ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmetihâ tevkîlen ve kabûlen sahîhayni şer'iiyeyni. Cerâ zâlik ve hurrîre fî't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Ferhad bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Abdülbâkî bin Hüseyin ve gayruhüm.

Ekarra fî meclisi's-şer'i's-şerîf Mustafa Çavuş bin Mehmed el-vekîl bi'l-ikrari bi'l-i'tâki an kıbel-i zevcetihî el-med'uvveti Emine binti Mehmed Efendi es-sâbitü vekâletuhû anhâ bi-şehâdeti Ferah bin Abdullah ve Seyyid Mustafa bin Seyyid Mahmud bi-enne müvekkiletehü'l-mezbûrete kad e'takat ve harreret hâmilete hâze'l-kitab eş-şer'î ...binti Abdullah ez-zenciyye el-vastâ' el-ferkâ' ve fî vasati hâcibeyhâ eseru'l-cerhi mine't-taifeti'l-ma'rûfeti bi-...hasbeten lillâhi ta'âlâ ve taleben li-merzâtihî i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iiyeyn ikraran sahîhayni şer'iiyen musaddekan min kablihâ vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Mehmed bin Abdullah er-râcil, Abdülbâkî bin Hüseyin ve gayruhüm.

Hazara meclise'ş-şer'î'ş-şerîf Mustafa bin Abdullah ve ennehû vekîlün an kıbeli fahri'l-muhadderât Mehri Hatun binti Abdullah bi'l-ikrar bi'l-i'tâk el-âtî beyanuhû ba'de en zükire raculâni ismühümâ Ali bin Abdullah ve Mehmed bin Yusuf ennehümâ şehidâ ale't-tevkîl zâlike işhâden şer'iiyen yühallilu lehümâ'ş-şehâdete bihî fe-ekarra ve i'terafe lede'l-hâkimi'l-müvekki' bi-enne'l-müvekkilete'l-merkûmete kad e'takat ve harreret câriyete'hâ ve memlûkete'hâ el-mu'terifete bi'r-rikki hîne sudûri hâze'l-itki minhâ hâfîzu hâze'l-kitab Yasemin binti Abdullah el-Gürkiye et-tavîlet el-karnâ' eş-şehlâ' el-hintıyye hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iiyeyni ikraran sahîhan şer'iiyen musaddekan min kıbelihâ vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: el-Hac Ahmed bin Abdullah, Hamza bin Abdi el-müezzin, Süleyman bin Ahmed, Yusuf bin Mehmed, Rıdvan bin Abdülbâkî, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

31/a

Yevmü'l-hamîs fi 27 Şa'ban sene 1004 (?).

Hâzihî hüccetün sahîhatün şer'iiyetün ba'de (?) mazmûnihâ an zikr-i mâ hüve ennehû hazara meclise'ş-şer'î'ş-şerîf lede'l-hâkim (silik) er-racûli'l-med'uvvi Bayram Bey bin Hüseyin el-vekîli'ş-şer'î an kıbel-i kıdveti erbâbi'ş-şarkı ...(silik) er-râsih sâhibü'd-devleti'l-aliyye ve'l-izzî'l-celiyye zi'l-kadri'r-refî' ve'l-câhi'l-münî' el-mahfûf bi-sunûfi avâtîfi'l(?) müte'âl Dervîş Ali Efendi bin el-merhum el-mebrûr Hasan Efendi ed-defterî ...bi'l-ikrar bi'l-i'tâk el-âtî zikruhû ğıbbe mâ sebete vekâletühû lede'l-hâkimi'l-mezbûr alâ nehci's-sübût şer'an fe-ekarra ve i'terafe bi-enne'l-müvekkile'l-mezbûr kad e'taka abdehû ve memlûkehû'l-mu'terif bi'r-rikki lehû ilâ hîn-i sudûr-i hâze'l-mu'teki minhü hâfîzu hâze'l-kitab Yahya bin Abdullah (silik) es-evsat el-efrak el-eşhel el-asfer ve fî iznihi'l-eyser eseru'l-cerâha hasbeten lillâh. Sicil (silik) binâ'en nâ-tamam kaldı ve ibtal olundu.

İtik-nâme-i zevce-i Ferhad Paşa Fatıma Hatun

Hüve ennehû hazare meclise'ş-şer'î'ş-şerîf lede'l-hâkimi'l-müvekki' i a'le'l-kitab er-râcil el-med'uvvi Yusuf Ağa bin Abdullah el-vekîl bi'l-hususi'l-âtî zikruhû an kıbeli fahri'l-muhadderât zahru'l-muvakkarât ismü'd-dünya râbi'atü's-sâniye fi't-takvâ (silik) Hatun

binti Abdülmennân *dâmet ismetuhû* es-sâbitü vekâletühû lede'l-hâkimi'l-mezbûr alâ nehci's-sübût şer'an fe-ekarra (silik) bi-enne'l-müvekkile'l-mezbûrete kad e'takat ve harreret câriyetehâ ve memlûketehâ el-mu'terife ilâ hîn-i sudûr-i ...hâfizati hâze'l-kitab Şems-i Ra'nâ binti Abdullah el-Gürciyye el-vustâ el-hıntıyye ve fî asrihâ'l-yümnâ eseru'l-cerâhati ve Cinâne binti Abdullah el-Gürciyye el-vustâ el-hıntıyye ve fî vechihâ hâl hasbeten lillâhi'l-azîm ve taleben ...el-elîm ve rağbeten fî-mâ va'ade bihî'n-nebiyyü'l-muhtâr bi-kavlihî aleyhi's-salâtü ve's-selâm "men e'taka rakabeten mü'mineten e'takallâhu li-küllü uzvin minhü uzven mine'n-nâr" i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyyeyni ikrâren ve i'tirâfen mu'tebereyni mer'iyyeyni musaddekan min kıbelihimâ fe-sârat mimmâ hürreterün ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât lehümâ mâ lehünne ve aleyhimâ mâ aleyhinne ve lem yebka aleyhimâ hakku ehadin sivâ'l-vilâ'i's-sâbiti li'l-mevâlî'l-utekâ'. Cerâ zâlik ve hurrîre evâhır-ı Şa'ban sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Üzeyr Ağa bin Abdullah, Bilal Ağa bin Abdullah, Yakub Ağa bin Abdullah, Hasan Ağa bin Abdullah, Mustafa Ağa bin Abdullah el-ma'rûf ..., Ahmed Ağa bin Abdullah ...bi-dergâh-ı âlî.

İtik-nâme-i Müderris-zâde Efendi

Ekarra fî meclisi'ş-şer'i'ş-şerîf fahru'l-müderrisîn Mevlânâ Hüsam Efendi eş-şehîr bi-Biksi Efendi lede'l-hâkim el-vekîli'ş-şer'î bi'l-ikrar bi'l-i'tâk ve't-tahrîr el-âtî zikruhümâ an kıbeli Mevlânâ Zeyneddin Efendi bin Bey-zâde ba'de mâ sebete vekâletühû anhu bi-mâ hüve tarîku's-sübût şer'an bi-şehâdeti Mehmed bin Hızır ve (silik) Abdülhannân bi-enne müvekkilehû'l-mûmâ-ileyh kad e'taka ve harrere câriyetehu'l-mu'terifete bi'r-rikki lehû ilâ hîn-i sudûrihim hâmilete'l-kitab Raziye binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' el-beyzâ' eş-şehlâ' er-Rûsiyye aslen (silik) ta'âlâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyyeyni ikrâran şer'iyyen musaddekan min kıbeli men lehü't-tasdîk fe-sâra hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâ'iri'l-asliyyâti lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrîre (silik) şehr-i Şa'ban li-sene erba'a ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye.

Şühûdü'l-hâl: Abdülcelil Efendi, Salih Halife bin el-Hac Mehmed, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud el-muhzır, Mustafa bin İlyas.

Sümme ekarra'l-vekîlü'l-mezbûr bi-enne müvekkilehû'l-mezbûr kad e'taka eyzan câriyetehû ve memlûketehû el-mu'terife bi'r-rıkkı (silik) sudûri hâze'l-itki minhu hâmiletü'l-kitab Hidayetullah binti Abdullah el-vustâ es-semrâ' ez-zerkâ' (silik) er-

Rûsiyye aslen ve cebhetühâ eseru'd-dâ'i'l-ma'rûf bi-...hasbeten lillâhi i'tâkan ve tahrîren sahihayni şer'iyeyni ikrâran musaddekan min kibelî'l-câriyeti'l-merkûmeti vicâhen. Fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri. Cerâ fi't-tarihi'l-mektûb a'lâhu.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Sümme ekarra'l-vekilü'l-mezbûr kad e'taka'l-müvekkilü'l-merkûm câriyete-hû ve memlûkete-hû'l-mu'terifete bi'r-rıkkı lehû ilâ hîn-i sudûri (silik) râfi'atü'l-kitab Zamane binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ez-zerkâ' es-safrâ' er-Rûsiyyet ve fi vechihâ (silik) hasbeten lillâhi i'tâken ve tahrîren sahihayni şer'iyeyni ikrâran şer'iyen musaddekan min kibelihâ vicâhen. Cerâ zâlik (silik) fi't-tarihi'l-mektûb a'lâhu.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

31/b

(silik) merkûmeyi inkârile cevab vermeğın mezbûr ...vekâleti müsbite beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i müslimînden Mustafa bin Mahmud ve Yusuf bin el-müezzin li-ecli edâ'i'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup akîbe'l-istişhâd (silik) fi'l-vâki' mezbûre Emine zevci müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtından irs-i şer'le kendüye intikâl eden hisse (silik) ahz ve kabz ve îsâl ve maslahat-ı merkûma mütevakkıf olduğu esbâbın cümlesine babası mezbûr Nasuh'u (silik) ve kendü menâbına nâ'ib edüp ol dahi kabul ve umûruna ikâmeti iltizâm eyledi bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederüz deyü alâ vechi'l-muhâsimeyn edâ'-i şehâdet-i şer'iyeye ettiklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûre Rabia ikrar-ı sâbıkı hasebi ile isbâta ilzâm olunup mâ vaka'a kesb olundu. (silik) vaz' olundu ki lede'l-hâce tezkîr-i mâ cerâ ola. Tahrîren fi evâhır-ı Cümâdel'âhire li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin (silik), Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Abdülcelil bin Mehmed kâtibü'l-hurûf, Yunus Çelebi bin Veli kâtibü'l-kısme.

(silik) faraza ve kaddera'l-hâkimü'l-müvekkî'u a'lâ hâze'l-kitab li-nafakati's-sağîr Ömer ve's-sağîreteyn Belkıs ve Hadice evlâdı'l-merhum (silik) Hasan bi'l-mahalleti'l-ma'rûfe bi-Kürkçübaşı bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve li-kisvetihim ve li-sâ'iri levâzimi-himi'z-zarûriyyeti'ş-şer'iyeye külle yevmin min tarihihî ...li-küllî vâhidin minhüm hamsetü derâhim bi-talebi Ali bin Bayram el-vekil bi't-taleb (silik) yerâhu ismühâ Reyhan Hatun binti İman elletî hiye ümmü's-sığâri'l-mezkûre ve hüm el-ân fi hucrihâ ve terbiyetihâ

(silik) ammâ sebete vekâletühâ anhâ alâ nehci'ş-şerî'ati lede'l-hâkimi'l-mezbûr ve eddet lehâ bi-sarfi'l-meblaği'l-mezbûr el-ma'rûz (silik) ve'l-istidâne fî zâlike karzan ve iznen sahîhayni şer'iyeyni. Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehr-i Receb li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: (silik) Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Abdülcelil bin Mehmed muharrir ..., Abdülbâkî bin Habib eş-şehîr bi-..., ve gayruhüm.

Ekarra ve i'terafe fî meclisi'ş-şer'i'ş-şerîf ve mahfeli'd-dîni'l-münîf el-masûn ani't-tağyîri ve't-tahrîf Mehmed Çelebi bin İbrahim eş-şehîr bi-...-zâde el-vekîl bi'l-bey'-i ve kabzi's-semeni'l-âtî beyanuhümâ an kîbel-i zevcetihî ...Hatun binti Mahmud es-sâbitü vekâletühû anhâ bi-mâ hüve tarîku's-sübût şer'an bi-ennehû kad bâ'a min hâмили hâze'l-kitab Hasan Bey bin Mustafa ve hüve işterâ minhû bi-mâlihî li-nefsihî mâ hüve lehâ ve melikehâ ve yecibü tasarrufuhâ ilâ hîni sudûri hâze'l-akdi minhâ ve zâlike cem'u'l-menzilü'l-kâ'in fi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Hoşkadem Mahallesi min mahallât-ı Kostantîniyye el-mahmiye el-müntehî hudûduhû ilâ mülki fahri'l-müderrişin Sinan Efendi bin Abdullah ve ilâ mülki evlâdi'l-merhum Hüseyin Çavuş ve ilâ mülki Cafer Kethüdâ ve ile't-tarîki'l-âmmi'l-müştemil alâ ... fi'd-dâhili'l-müştemil alâ erba'ati büyûti'l-isnân minhâ fevkâniyân ve'l-âharân süfliyyân el-müştemilân alâ fırın ve bi'r-i mâ' v' kenîf ve arzın hâliyetin ve fi küllin mine'l-büyûti'l-erba'ati sofa vâhîde ve'l-âharu fi'l-hârici'l-müştemil alâ hücreteyn fevkâniyyen ve alâ külli vâhidin mine'l-hücreteyni'l-mezbûreteyn ...vâhidin ve fî tahtihâ hücretün vâhidetün ve beytün vâhidun ve ...vâhidetin ve istablin ve fihi bi'r-i mâ' ve kenîf bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve'l-hukûk ve'l-merâfik mimmen (silik) kadruhû ve nisâbuhû (?) mine'n-nukûdi'r-râyiceti fi'l-vakti mi'etü elfi dirhem ve semânûne elf dirhem makbûzun bi-yedi'l-vekîli'l-merkûm kâmilen bey'an bâtten ve iştirâ'en sahîhayni şer'iyeyni'l-müştemileyni ale'l-îcâbi ve'l-kabuli mine't-tarafeyni ve't-tekâbuzi mine'l-cânibeyni kabzu'l-mebî' ve kabzu's-semen ve hüve mi'etü elfi dirhem ve semânûne elf dirhem ikrâren sahîhan şer'iyen ve i'tirâfen sarîhan mer'iyen ve hüve saddekahû vekîlü'l-bey'i'l-mezbûr tasdîken ve kabûlen şer'iyeyni ...mâ cerâ. Vaka'a't-tahrîru fî gurre-i Receb el-mürecceb li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid Hasan Efendi bin es-Seyyid Abdürrahim el-imam, Davud Efendi, Hasan Çavuş bin Abdullah, Cafer Kethüdâ, Hasan Çavuş bin Abdullah, Yusuf

Halife el-müezzin, Sinan Efendi el-müderris, Mustafa bin Mahmud, diğer Mustafa bin İlyas, Bayram Çavuş bin Abdullah ve gayruhüm.

Ekarra fi meclisi's-şerî'ati'l-garrâ ve mahfeli't-tarîkati'l-münîfeti'l-beyzâ lede'l-hâkimi'l-müvekkî'i a'lâ hâze'l-kitab bi-tevkî'ihî ...el-müstetâb Rıdvan bin Abdullah el-hayyât es-sultânî es-sâkin fi'l-mevzi'i'l-ma'rûf bi-Beylik ...bi-kurbin mine'l-mevzi'i'l-ma'rûf bi-Kasım Paşa Çeşmesi bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad e'taka ve harrere abdehû ve memlûkehû hâmile hâze'l-kitab Haydar bin Abdullah el-Gürçî el-evsat el-akran el-ecver el-hıntî ve fi cânibey re'sihî eseru'l-cerâhati hasbeten lillâhi'l-azîm ve herben min ikâbihi'l-elîm "yevme lâ yenfa'u mâlün ve lâ benûn illâ men etallâhe bi-kalbin selîm" yevme yestezillü'l-murad (?) tahte sadekâtihi ve ...fi-mâ va'adethu'n-nebiyyü'l-muhtâr mâ dâme'l-leylü ve'n-nehâr bi-kavlihî "men e'taka rakabeten mü'mineten e'takallâhu ta'âlâ uzven minhu mine'n-nâr" i'tâkan şer'iiyen ikrâran musaddekan min kıbelihî vicâhen. Cerâ zâlik fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Receb el-mürecceb sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Yunus bin Veli, Ferhad bin Abdullah, ...bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim, Sefer Çelebi bin, Abdurrahman Çelebi bin Sefer Çelebi, Küçük Mehmed bin Abdullah.

32/a

Mahrûse-i İstanbul'da Piri Ağa Mahallesinde a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn ekmelü'l-fuzalâ'i'l-müteverri'în üstâdü'l-küll ...kapucusu el-Hac Ahmed bin Alaaddin'in zevcesi olmağla vârisesi olup Sa'di ve Hasan ve Zeyneb nam eytâma vasî-i muhtâr olan Zamane binti Abdullah ve üzerine nâzır kılup kızı mezbûre Zeyneb'i inkâh ettiği (silik) olan Yunus bin Osman meclis-i hükm ve kazada Kamer binti Abdullah mahzarında üzerine dava-yı sahîha-i şer'iiyeye mezbûre Kamer Hatun'u müteveffâ-i mezbûr el-Hac Ahmed'i hâl-i hayat ve kemâl-i sıhhat ve aklında fîzzî râyicü'l-vakt istikrâz edüp ol dahi ikrâz edüp ile'l-ân zimmetinde lazımu'l-edâ deyni bâkî kalmışdır mezbûre (silik) binti Abdullah ben ki müteveffâ-i merkûmun zevcesi olmakla vârisesi olup ve eytâmına minvâl-i meşrûh üzere vasî-i muhtâr Zamane binti Abdullah'ım verâsetim ve vesâyetim hasebi ile ve mezbûr Yusuf ben ki müteveffâ-i mezbûr el-Hac Ahmed'in hal-i hayatında (?) vasî-i merkûme üzerine nâzır kıldığı ve karındaşı oğlu Yusuf bin Osman'ım nezâretim hasebi ile hâlen taleb ederim (silik) ğıbbe's-su'âl mezbûre Kamer Hatun fi'l-hakîka müteveffâ-i

merkûm el-Hac Ahmed'de bin akçe istikrâz edüp evlad-ı (silik) el-ân zimmetimde lazîmü'l-edâ deynimdir ve lâkin mezbûre Zamane minvâl-i sâbık üzere vasî-i muhtâr ve merkûm (silik) nâzır idüğü ma'lûmum değildir deyü cevap vericek mezbûre Yusuf'dan vesâyete ve nezâretlerini müsbite beyyine (silik) udûl-i müslimînden Eslem Yunus bin Abdülkadir ve Pervane bin Abdullah li-ecli edâ'i'ş-şehâde hâzır (silik) akîbe'l-istişhâdi'ş-şer'î fi'l-hakîka müteveffâ-i mezbûr el-Hac Ahmed hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhat ve aklında Kamer'i vefâtımdan sonra Sa'di ve Hasan ve Zeyneb nam evlâd-ı sığârıma mezbûre Zamane binti Abdullah nam (silik) vasî-i muhtâr ve üzerine sağîre kızım mezbûre Zeyneb'i inkâh ettiğim kız karındaşım oğlu Yusuf bin Osman'ı nâzır ettim dedi bu hususa şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü alâ vechi't-tafsîl (silik) şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde mücebiyle hükm olunup mezbûre Zamane'nin vasî-i muhtâr ve Yusuf'un nâzır olması (silik) olunduktan sonra ikrar-ı sâbıkı hasebi ile mezbûre Kamer binti Abdullah meblağ-ı mezbûru îfâya iltizâm olundu. fi evâyil-i Receb el-mürecceb sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: eş-Şeyh Mehmed ed-Dımaşkî ..., Ferhad bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin ...

Vesâyet

Şehide bi-meclisi'ş-şer' lede'l-hâkimi'l-müvekkî'i a'lâhu Abdülbâkî Çelebi bin ve Mehmed bin Abdullah ve Mehmed Bey bin Abdullah el-âhar (silik) Bey bin Abdullah el-vasiyyi'ş-şer'iyi min kıbeli'l-hâkimi'l-mezbûr li-tenfizi vesâyâ'l-mer'eti'l-med'uvveti Nisa binti Mehmed el-müteveffât bi'ş-şühûdi bihi'l-âtî ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava'ş-şer'iyeti's-sâdıreti an bâ'isi'l-kitab Mustafa Çelebi (silik) el-kâtibi's-sultânî hüve zevcü'l-müteveffâti'l-merkûmeti bi-enne'l-müteveffâte'l-merkûmete kad ihtâret zevcehâ'l-müdde'î'l-mezbûr (silik) ve kemâli aklihâ ve sıhhatihâ vasiyyen li-tenfizi vesâyâhâ ve li-sâyiri umûrihâ'ş-şer'iyye ve ennehâ mâtet (silik) el-mahkiyyeti ve musırraten aleyhâ şehâdeten şer'iyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyithî mer'iyeten mahkûmeten bi-mücebihâ min kıbeli'l-hâkim (silik) hükmen şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrire fi evâsıt-ı şehri-i Receb el-mürecceb min şühûr-i sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ali Efendi eş-şehîr bi-Akkirmânî, Salih Efendi bin Mehmed el-kâtib, el-Hac Süleyman bin Ali, Ali bin Mehmed el-kehhâl, Mahmud bin Abdi, Ali Çelebi bin ..., Mehmed bin Abd (silik)

Ekarra bi-meclisi'ş-şer' lede'l-hâkimi'l-müvekki' a'lâhu fahru'l-eşbâh Kurd Subaşı bin Abdullah el-emin bi'l-fi'il alâ beyti'l-mali (silik) bi'r-râcileyn bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad bâ'a bi-hükmi emânetihi'l-mahkiyye min bâ'isi'l-kitab Pürcefa Hatun binti Abdullah (silik) minhü bi-mâlihâ li-nefsihâ mâ hüve'l-müntekıl ilâ beyti'l-mali'l-mezbûr min muhallefâti'r-râcili'l-med'uvvi Hüseyin Bey bin Abdullah (silik) el-erba'îniyye tu'rafu beyne'r-râcileyn bi-Kırkıncı Cemaat el-müteveffâ min kablü ve zâlike cemî'u'n-nısfı'ş-şâyi'i (silik) el-kâ'in bi-mahalleti el-Hac Memi min mahallâti Galata el-mahmiye el-müştemil alâ beyteyni süfliyeyni ve mahûta ve kenîf (silik) ilâ mülki İlyas mine't-arafeyn ve ile't-tarîki'l-hâssi tarafen ve ilâ mülki'l-müşteriyeti'l-merkûme bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kâffeti't-tarâyik ve'l-merâfik bi-semenin mu'ayyenin menkûdin ve meblaği mübeyyenin ma'dûdin makbûzin anhü (silik) kadruhü ve nisâbuhü elfâ dirhem fizziyyün Osmâniyyün râyicün fi'l-havâyici bey'an ve iştirâ'en bâtteyni sahîhayni şer'iyeyni müştemileyni (silik) ve kabul ve teslim ve tesellüm mine'l-cânibeyni ve tekâbuzin fi'l-bedeleyni mine't-arafeyni ikrâren şer'iyen musaddekan min kıbeli (silik) bi't-tasdîki'l-mezbûr ve hüve'r-racülü'l-med'uvvü Muslu Çelebi bin İskender ba'de mâ sebete vekâletühü anhâ bi-mâ hüve tarîku (silik) ve innemâ vaka'at hâzihi'l-mübâya'atü ba'de arzi'l-mebî'i'l-mesfûri ilâ mecâlisi't-tâlibîn ve mehâfili'r-râğibîn mirâren (silik) inkıtâ'i'r-rağbeti anhü ve isra takrîr-i semenihî fi'l-meblaği'l-mestûri ale'l-müşteriyeti'l-merkûmeti. Cerâ zâlik ve hurrîre fi (silik) şehri Receb el-mürecceb min şuhûr-i sene erba'a ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed bin Abdullah, Ahmed Çelebi bin Kasım, Mehmed Çelebi bin Kasım, Abdi bin Sinan, el-Hac Cafer bin Sinan, Yakub bin Abdullah er-râcil.

32/b

Şehide bi-meclisi'ş-şerî'ati'ş-şerîfeti'l-münevvere ve mahfeli't-tarîkati'l-münîfeti'l-mutahhere fahru'l-cüyûş Mehmed Çavuş bin (silik) ve Mehmed Çelebi bin İbrahim lede'l-hâkimi'l-müvekki' a'la'l-kitab bi-tevkî'ihî'ş-şerîfi'l-müstetâb (silik) Derviş Çavuş bin Süleyman el-vasiyyi'l-mansûb an kıbeli'l-müvekki'i'l-mezbûr li-tenfiz-i vesâyâhu ...el-müteveffâ el-âtî ismühü el-münkir bi'l-i'tâki'l-âtî zikruhü ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-sâdireti an bâ'iseti'l-kitab ...binti Abdullah el-Gürciyyetü'l-asîl el-vastâ' es-sevdâ' el-karnâ' eş-şehlâ' ve fi cehrihâ'l-yümnâ eseru'l-cerh ve Cevher binti Abdullah (silik) ve fi'l-...t-tavîli'l-efraki'l-usûl ve fi'l-hâcibi'l-eymüni ve fi cebhetihî eseru'l-cerh (silik) Naz binti Abdullah er-Rûsiyyetü'l-asl el-ferkâ'

eş-şehlâ' el-vastâ' es-safrâ' ve fi ketifihâ (silik) ve fi'l-haddi'l-yyser eseru'l-cerh [boşluk] Ferhad bin Abdullah el-Abâziyyü'l-asıl el-evsat (silik) el-eşhel ve fevka batnihî eseru't-tâ'ûn ve Rüstem bin Abdullah el-Mâciriyyü'l-asıl el-evsat el-asfer el-efrak ...ve fi yedihî'l-yüsrâ eseru'l-cerh Sefer bin Abdullah er-Rûsiyyü'l-asl es-asfer el-evsat el-efrak el-eşhel ve fi tarafeyi'l-enf (silik) bi-enne mevlâhümü'l-mezbûrûn el-med'uvvü Mehmed Çavuş bin Süleyman eş-şehîr bi-(silik) Çavuş el-müteveffâ bi-mahalleti Emin Bey min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye kad e'taka (silik) ve harrere beyne yedeynâ hâle aklihî hâle farzihî ellezî yüveffâ fihi abîdehü'l-müdde'iyûn el-mezbûrûn hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makrûneten bi'l-kabûl ğıbbe ca'li şerâyitihî mer'iyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyen. Cerâ zâlik ve hurrere fi selh-i Receb el-mürecceb li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-cüyûş Veys Çavuş bin Ali, Derviş Çelebi bin Piri Çelebi, Süleyman Ağa bin Abdullah, Mustafa Ağa bin Abdullah, Mehmed Çavuş bin Mustafa el-emin, Mehmed Çelebi el-muhzır ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Oldur ki mahmiye-i Kostantîniyye mahallâtından Revânî Mahallesinde sâkin Mustafa Çavuş bin Abdullah meclis-i şer'-i şerîfde mahmiye-i mezbûrede beytü'l-mal emini olup Haydarhane Mahallesinde müteveffâ olan Harem Ağa'nın terekesine vâzı'u'l-yed olan Mehmed Çavuş bin Abdullah ve müteveffâ-yı mezbûrun vasî-i muhtârı olup vesâyeti nehc-i şer'-i kavîm üzere sâbite olan Ahmed bin Abdullah el-cündî mahzarlarında takrîr-i kelâm edüp mütevellîsi olduğum merhum Yusuf Paşa evkâfının nukûdundan sâlifü'z-zikr Harem Ağa'ya sene-i selâse ve elf Rebî'ul'evveli gurresinde dokuz bin dört yüz akçe verüp onu on bir hesabı üzere mu'âmele-i şer'iyeye edüp ba'dehû sene-i erba'a ve elf Receb'i evâsıtında vefât edüp dokuz bin dört yüz akçe aslında ve bin iki yüz elli üç akçe ki cem'an on bin altı yüz elli üç akçe olur tevliyetim hasebi ile taleb ederim ve mezbûrun ...meblağ-ı mezbûr mukabelesinde bir altun bazubendi ve bir çift murassa' (silik) altun ... ve bir murassa' hançeri ve ik altun bıçağı vardır deyü ikrar eyledikde emin-i mezbûr zikr olunan esbâbları kabz edüp deyni inkâr edicek udûl-i müslimînden Hüseyin bin Yusuf ve Mustafa bin Haydar nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup müteveffâ-yı hâl-i hayatında bizim huzurumuzda mezbûr Mustafa Çavuş'tan dokuz bin dört yüz akçeyi onu on bir hesabı tarih-i mezbûrda alup hâlen zimmetimde aslı ve ribhinden on iki bin altı yüz elli üç akçe deynim var dedikde ba'de ri'âyeti şerâyitü'l-kabûl makbûle olup mezbûr

Mustafa bi-vechin mine'l-vücûhi'ş-şer'iyye meblağ-ı mezbûrdan bir akçe ve bir habbe almadığına yemin verildikten sonra hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin İlyas, Mahmud ...Mustafa, Ferhad bin Abdullah, Abdülbâkî bin ..., Bâlî Çavuş dergâh-ı âlî ve gayruhüm.

33/a

Sahîfe-i uhrâda mestûr olan Mustafa Çavuş bin Abdullah merkûm olan beytû'l-mal emini Mehmed bin Abdullah mahzarında meclis-i şer'-i şerîfde hükm olunan on iki bin altı yüz elli üç akçe (silki) yedinden vakıf için kabz edüp mukabelesinde rehin olan bir altun bazubendi ve bir çift ...ve bir altun ...ve bir murassa' hançeri ve iki altunlu bıçağı emini mezkûra teslim ettim deyü her biri âharı ikrâr-ı meşrûhunda vicâhen tasdik edüp mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fî gurre-i şehri Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

Vekkelet Aişe Hatun binti Veli hâmilü'l-kitab İsmail bin İbrahim bi-kabzı hissetihâ'l-müntekiletî ileyhâ min zevcihâ Mehmed Bey (silik) el-müteveffâ ve bi-kabzı mehrihâ'l-misli ve hüve aşretü âlâfî dirhem tevkîlen şer'iyyen ve hüve kabile'l-vekâlete el-mezbûrete. Cerâ ve hurrîre fî evâyil-i Receb el-mürecceb sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Veli, Seyyid Ali bin Davud, Ahmed Çavuş bin Abdullah ve gayruhüm.

Nasabe'l-hâkimü hâmile'l-kitab Mustafa Ağa bin Mehmed vasiyyen alâ Mehmed ve Ahmed ve Fatıma es-sığâr benî (silik) li-zabtı emvâlihîmü'l-müntekiletî ileyhim min ebîhimü'l-mezbûr nasben şer'iyyen makbûlen minhu. Cerâ ve hurrîre fî evâyil-i Cümâde'l-âhire sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: el-Hac Mehmed el-imam, Hasan Ağa bin Ahmed, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Mahmiye-i İstanbul'da Tedsos Mahallesi demekle ma'rûfe olan mahallede bundan akdem vefat eden merhume Aişe Hatun binti Hamza'nın eytâm-ı sığârı Mustafa ve Ahmed ve Ali nâm sağırlere kibel-i şer'den anaları mezbûre Aişe'den irs-i şer'le intikâl eden hisselerini zabta ve hallerini ...vech-i şer'î üzere (silik) udûl ve sikâttan Salih Çelebi bin

Mustafa ve Bâlî Çelebi bin Yunus ve el-Hac Cafer bin Abdullah el-cündî ve Ebu Talib bin Abdullah ve el-Hac İbrahim bin Hüseyin işbu Mehmed bin Cafer Salih ve ...vesâyete ehildir deyü hâkim-i müvekki'-i sadr-ı kitab katında ihbâr eylediklerinden sonra zikr olunan merhume Aişe'den sığâr-ı mezbûrine irs-i şer'le intikâl eden emvâllerin zabta ve ...ve emvâl ve ahvâllerinin üzerine mütevakkıf umûrun cemî'isine mezbûr Mehmed bin Cafer'i hâkim-i müvekki'-i müşârun-ileyh vasî nasb ettikten sonra vasî-i mezbûr dahi vesâyet-i mahkiyyeyi kabul ve ikâmete müte'ahhid oldukdan sonra vech-i meşrûh üzere hâkim-i müşârun-ileyh Ebu Talib (silik) ve el-Hac İbrahim bin Hasan nam imamları nezâret-i sahîha-i şer'iyeye ile nâzır nasb ettiklerinde mezbûr Ebu Talib ve el-Hac İbrahim dahi nezâret-i mezbûreyi kabul ve ...ikâmete müte'ahhid oldukda mâ vaka'a bi't-taleb. Tahrîren fî evâsıt-ı (silik) sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin İlyas, Mustafa bin Mahmud, Yunus bin Veli, Hami Efendi el-kâtib, Ferhad bin Abdullah.

Şehide meclise'ş-şer'i'ş-şerîf ve mahfele'd-dîni'l-münîf lede'l-hâkimi'l-müvekki'i a'lâhu el-mütevekkî'i rızâ'e mevlâhu ve *nâle mâ yetemennâhu* el-Hac Ali bin Hamza ve Abdurrahman bin Mehmed bi-mahzarın min kıdveti'l-emâsil ve'l-eşbâh Mehmed Çavuş bin Abdullah el-emin bi'd-dava'ş-şer'iyeti's-sâdireti an hâмили hâze'l-kitab Mehmed bin Çavuş bin Yusuf (silik) ve umdetü'l-müvekkarât Fatıma Hatun binti Nasuh elletî hiye zevcetün ve vârisetün li'l-merhumi'l-merkûm (silik) ilâ rahmeti rabbihi'l-gafûr ...Ağa bin Abdullah el-mazbût muhallefâtuhû bi-yedi'l-emini'l-mezbûr kad vekkelethü ve enâbethü menâbe nefsihâ bi-kabzı'l-hisseti'ş-şer'iyeti'l-müntekileti ileyhâ min zevcihâ'l-müteveffâ (silik) farazahallâhu ta'âlâ ve îsâlihâ ve li-küllî mâ yetevakkafu aleyhi bihi'd-dava ve'l-husûmeti ve'l-isbât ve hüve kabile'l-vekâlete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti merâsimihâ şehâdeten şer'iyeten makbûleten (silik) şerâ'itihâ mer'iyeten mahkûmeten min kıbelihî bi-mücebihâ hükmen şer'iyen sahîhan. Cerâ ve hurrîre fî evâhır-ı şehri Receb el-mürecceb sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Yunus Efendi bin Veli, Ferhad bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas.

33/b

(silik) ve'l-kitab ...bi'd-divan lâ-zâle merci'an li'l-e'âlî lede'd-defteriyîyn zevî'l-me'âlî an kıbeli Mevlânâ Musa (silik) bin Ahmed Efendi el-kâdî yevme'izin bi-beldeti Tokat el-

mahtûm bi-hatmihî ve'l-müverrah bi-tarihi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehri Cümâdel'âhire li-sene erba'a ve elf el-müştemil mazmûnuhû alâ şehâdeti Ahmed Çelebi bin Affân (silik) Çelebi bin Mehmed ğibbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'ıyyeti's-sâdireti ani'r-racüli'l-med'uvvi el-Hac Yahya bin (silik) el-vasıyyi'l-mansûbi an kıbeli'l-hâkimi's-şer'ıyyi an tarafı's-sağîreyni'l-med'uvveyn Hızır ve İsmihan ve ledeyye'l-Hac (silik) müteveffâ fi'r-ribâti'l-ma'rûf bi-Piri Paşa Hanı bi-mahmiyeti Kostantîniyye el-mazbût terekethü bi-yedi emin-i beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'ü bi'l-mahmiyeti'l-mesfûreti ve'l-vekîlü's-şer'ıyyü an kıbeli Fatıma binti Mansur zevcetü'l-müteveffâ el-mezbûr ba'de mâ sebete'l-vekâletü anhâ bi-kabzı hukûkihâ'l-müntekıleti ileyhâ bi'l-irsi's-şer'ıyyi min zevcihâ'l-müteveffâ'l-merkûm ve bi-îsâlihâ ileyhâ ve bi-küllü mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabzu ve'l-îsâl mine'l-mürâfa'ati ve'l-muhâsameti lede'l-hükkâmi hasbe-mâ yünâdîhi husûlü'l-merâm (silik) eş-şâhideyni'l-mezbûreyn ale'n-nehci's-şer'î bi-enne's-sağîreyni'l-mezbûreyn veledâni sulbiyyâni li'l-müteveffâ'l-mezbûr el-Hac Mehmed ve'l-müvekkiletü'l-merkûmetü zevcetün ve vârisetün lehû ve'l-verâsetü munhasıratün fihim lâ na'lemü lehû vârisen sivâhüm ve müstehakkan li-tereketihî illâ iyyâhüm şehâdeten şer'ıyyeten makrûneten bi'l-kabüli ba'de ca'li şerâyitihî mer'ıyyeten ve sebete mazmûnuhû (silik) min fahri'l-ümenâ'i'l-mu'temedîn Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în el-vâzı'ü yedehû alâ muhallefâti'l-müteveffâ el-mezbûr ğibbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sahîhayni's-şer'ıyyeyni's-sâdireyn ani'l-vekîl'l-mezbûr bi-şehâdeti Hamza Halife bin Melek Muhsin ve Mahmud Çelebi bin (silik) el-mektûbü ismühâ bi-zeyli'n-nakli'l-merkûm ...vürûduhû anhü bi-enne'l-kitabe kitabuhû ve ennehû vâridün min kıbeli'l-(silik) el-müşâri ileyhi'l-vâzı'ı hattahû ve hatmehû ...sübûten şer'ıyyen hakeme'l-hâkimü'l-müvekki'ü a'lâhu bi-verâsetihim lehû (silik) mine'l-eminî'l-merkûm hükmen şer'ıyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâsıt-ı şehri Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ba'de elf.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Ramazan, Mehmed bin Ahmed, Mustafa bin İlyas, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

(silik) bi-meclisi's-şer'î's-şerîf Mehmed Bey bin Receb ve İskender bin Abdullah bi-mahzarın min fahri'l-a'yân Mehmed Çavuş bin Abdülmennân el-emin bi'l-fi'il alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'ü bi-Kostantîniyye el-vâzı'ü yedehû bi-hükmi emânetihî alâ muhallefâti'l-merhum İbrahim Ağa bin Abdullah el-müteveffâ min kablü ve'l-münkirü bi'l-vekâleti'l-âtiyeti ğibbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-şer'ıyyeti's-sâdireti an

bâ'isi'l-kitab Ali Ağa bin Abdülvehhâb bi-enne fahra'l-a'yân Rüstem Ağa bin Abdüddeyyân vekkele'l-müsteşhide'l-mezbûre ve enâbehû menâbe nefsihî bi-talebi mâ fî zimmeti'l-müteveffâ'l-mezbûr ve hüve meblağun kadruhû (silik) ve ısrûne elf dirhem fizziyyin Osmâniyyin râyicin min ciheti'l-karzı'ş-şer'ıyyi ve bi-kabzihî ve îsâlihî ileyhi ve li-küllü emrin yetevakkafu'l-kabzu ve'l-îsâlû aleyhi mine'l-muhâsameti ve'l-mürâfa'ati ile'l-hükkâmi hasbe-mâ yücibuhû husûlü'l-merâm şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten mashûbeten bi'l-kabul ğıbbe ca'li şerâyitihî mer'ıyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ min kıbeli'l-hâkimi'l-mûmâ-ileyhi hükmen şer'ıyyen vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı şehri Receb li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: (silik) Yusuf Bey bin Bahadır ..., Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah.

(silik) bi-meclisi'ş-şer'i Mehmed Bey bin Receb min zemeni'l-hidmeti bi'l-atebeti'l-aliyyeti tu'rafu tilke'z-zümre bi'l-müteferrikati ve İskender bin Abdullah (silik) es-sultanî bi-mahzarın min fahri'l-cüyüş Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în el-emin bi'l-fi'ıl alâ beyti'l-mali'l-has bi-Kostantîniyye el-vâzı'u yedehû bi-hükmi emânetihî alâ muhallefâti'l-merhum İbrahim Ağa bin Abdullah el-müteveffâ min kablu ve'l-münkiru (silik) el-âfî zikruhû ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'ıyyeti's-sâdreti an bâ'isi'l-kitab (silik) Ağa bin Abdülvehhâb ez-zevvâk el-hâkânî el-vekîli'ş-şer'î bi'l-hususi'l-âfî beyanuhû an kıbel-i Rüstem Ağa bin (silik) mine'z-zümreti'l-merkûmeti ba'de sübût-i vekâletihî anhu bi-mâ hüve nehcü's-sübûti'ş-şer'î bi-enne'l-müteveffâ el-mezbûr ekarra ledeynâ hâle hayâtihi ve kemâle aklihî ve sıhhatihî bi-enne aleyhi ve fî zimmetihî li'l-müvekkili'l-müşâri ileyhi meblağın kadruhû ve nisâbuhû ...ve ısrûne elf dirhem fizziyyün râyicün min ciheti'l-karzı'ş-şer'î deynen lâzıme'l-edâ'i ileyhi ve hakkan vâcibü'l-kazâ'i aleyhi şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyitihî mer'ıyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ min kıbeli'l-hâkimi'l-müşâri ileyhi ba'de en halefe'l-müvekkilü'l-mezbûr billâhi'l-gafûr bi-ennehû mâ istevfâ minhü'l-meblağal-mestûra ve mâ vehebehû minhu ve mâ ebra'e zimmetehû anhu ve emâ ehâlehû alâ ehadin küllen ev ba'zen ve mâ kabeza anhu rehnen bi-mukâbeletihî ...şer'ıyyen hükmen sarîhan mer'ıyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i Şa'ban li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

34/a

Ekarra fî meclisi'ş-şer'î Cafer Bey bin el-kâtib ed-divânî bi-ennehû e'taka abdehû ve memlûkehû el-mu'terif bi'r-rikki (silik) sudûri hâze'l-ıtki minhu bâ'isü'l-kitab Ali bin Abdullah el-efrak el-ev'ac el-esmer el-eksar kâmetuhû hasbeten lillâhi ta'âlâ ve taleben li-merzâtihî i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâren şer'iyen musaddekan min (silik). Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı şehr-i Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Abdullah bin ...el-cündî, Süleyman Ağa bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Halil Bey, Mustafa bin Mahmud el-muhzır, Mehmed bin Ramazan el-muhzır.

Ekarra Mustafa bin Abdullah el-vekîl bi'l-ıkrâri bi'l-i'tâki'l-âtî zikruhû an kıbel-i İskender Çavuş bin Abdullah es-sâbit vekâletuhû (silik) Mehmed ve Ali ibney Yusuf bi-enne'l-müvekkile'l-mezbûre kad e'taka ve harrere câriyetehû ve memlûketehû el-mu'terifete bi'r-rikki lehû hâfizâtü hâze'l-kitab Âmine binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ed-da'câ' el-hıntıyye ve fî unukihâ i'vicâc hasbeten lillâhi'l-azîm ve taleben li-merzâtî'r-rabbi'r-rahîm i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâran sahîhan mer'iyen musaddekan minhümâ vicâhen fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı Şa'ban sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin ..., Ferhad bin Abdullah ve şâhidü'l-vekâle ve gayruhüm.

Ekarra fahru'l-eşbâh Hüsrev bin Abdullah min müstehfazi'l-bezzâziyye el-atîka bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad e'taka ve harrere câriyetehû ve memlûkehû el-mu'terife bi'r-rikki lehû hâfizâtü hâze'l-kitab Gülahmer binti Abdullah er-Rûsiyyetü'l-vustâ el-ferkâ' eş-şehlâ' es-safrâ' el-acûz hasbeten lillâhi ta'âlâ ve haseneten ma'a rasûlihi'l-mu'allâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâren sahîhan mer'iyen fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrîre fî'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Hac Mehmed, Mehmed el-haffâf, el-Hac Ali, Ahmed ed-dâ'î, el-müstahfezûn.

Ekarra fî meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf el-Hac Mahmud bin Şa'ban bi-mahzarın min Murad bin Emir el-vasiyyi'l-muhtâr ale's-sıgâri'l-med'uvvîn Bayram ve Ümmi ve Aişe evlâd-ı Bayram ve Ümmi ve Aişe evlâd-ı Bayram bin Emir el-müteveffâ fî mahalleti Kavaklı

min mahallâti Bursa el-mahrûse bi-ennhû kad ehaze ve kabeza mine'l-vasiyyi'l-mezbûr mâ fî zimmetihî'l-müteveffâ el-mezbûr lehû meblağan kadruhû hamsetün ve ısrîn âlâfi dirhem isnâ aşere âlâfi dirhem minhü mine'l-karzı'ş-şer'iyyi ve selâsete aşere âlâfi dirhem min semeni'l-hayti'l-fizziyyi'l-mu'abberi anhu bi't-Türkiyyi bi-Gemi Ücretli (?) ba'de sübûtihî şer'an fi'l-mahmiyeti'l-mezbûreti ikrâren sahîhan şer'iyyen musaddekan min kıbeli'l-vasiyyi'l-mezbûr vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrire fî evâhır-ı Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: el-Hac Mustafa bin Veli, Mehmed bin Mustafa, Hasan bin Abdullah, Küçük Hasan bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Abdülbâkî bin Haydar ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Ekarrat fî meclisi'ş-şer'i'ş-şerîf ve mahfeli'd-dîni'l-münîf lede'l-hâkimi'l-müvekki'i a'lâhu *dâme alâhü* el-mer'etü'l-med'uvvetü Âfitâb binti Abdullah bi-ennhâ kad bâ'at min hâfızati'l-kitab ...binti Abdullah ve hiye i'terafe minhâ mâ hüve lehâ ve mülkühâ ve bi-yedihâ ve tahte tasarrufihâ ilâ hîni sudûrihâ el-akdi minhümâ ve zâlike cemî'u'l-hisseti'ş-şâyi'ati mine'l-menzilillezî iştereyâni (silik) eş-şeriketi ale's-seviyyeti'l-kâ'ini bi-Mahalleti Nevbethane min mahallâti Kostantîniye el-mahmiye el-müştemile alâ beytin süflâ fevkahû ulviyyün ve alâ kenîfin ve muhâtihî'l-mahdûdi bi-mülki tarafen ve bi-mülki (silki) ve bi-cidâri hısnî'l-mahmiyeti'l-merkûme ve bi't-tarîki'l-âmmi mine't-terafi'l-âhari bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik bi-semenin mu'ayyenin menkûdin ve meblağın mübeyyenin ma'dûdin ve makbûzin alâ ...sittete aşer âlâfi dirhem fizziyyin Osmâniyyin râyicin fî cemî'i'l-mühimmâti (silik) bey'an ve iştirâ'en bâtteyni sahîhayni şer'iyyeyni müştemileyini ale'l-îcâbi ve'l-kabûli mine't-terafeyni ve teslimin ve tesellümin ve takâbuzin fi'l-bedeleyini mine't-terafeyni ikrâren sahîhan şer'iyyen musaddekan min kıbelihâ vicâhen ve şifâhen. Cerâ zâlik ve hurrire fî evâhır-ı şehr-i Şa'ban el-mu'azzam min şuhûr-i sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Abdullah, Halil bin Abdullah el-cündî, el-Hac Ali bin Abdullah, Rıdvan bin Abdullah, İbrahim bin Mirza, Mustafa bin İsa.

34/b

Kostantîniyye'de vâki' Zeyneb Hatun vakfına mütevellî olan el-Hac Cafer bin Abdullah meclis-i şer'-i şerîfde ...mezbûre mahallâtından Tarsus Mahallesinde müteveffât olan Aişe Hatun binti Hamza'nın eytâm-ı sığârı ...ve Ali ve Ahmed'e kıbel-i şer'-i şerîfden

vasî nasb olunan Mehmed bin Cafer mahzarında takrîr-i kelâm edüp ...'z-zikr Aişe Hatun benim yedimden mütevellîsi olduğum Zeyneb Hatun vakfî malından beş bin akçe alup ...mezbûrede vâki' bir tarafı Mehmed bin Şa'ban mülkü ile ve iki tarafı tarîk-i âmmla mahdûd olan mülk menzîlini yine ...elf Rebî'ul'âhir'i âhîrinde bey'-i vefâ tarîki üzere bir yıl vade ile bey'-i sahîh-i şer'î edüp ben dahi iştirâ' ...etmiş idim hâlen sene tamam olup mebî'-i mezbûru kabz edüp semenini teslim taleb ederim ...vasî-i mezbûr inkâr edüp mütevellîden takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden ...bin Abdullah nâm kimesne benim huzûrumda mezbûre Aişe Hatun işbu el-Hac Cafer yedinden mal-ı vakıf ...tarîh-i mezbûrda beş bin akçe alup zikr olunan menzîlini bey'-i vefâ tarîki üzere bey' edüp ...dahi iştirâ eyledi deyü edâ'-i şehâdet-i şer'îyye edüp ve hasta olup hastalığı şer'le sâbit olan ...bin Abdullah kîbelinden Mustafa bin Abdullah ve Musa bin Hüseyin nâm kimesnelere hasta olan mezbûr Cafer bizim huzurumuzda mezbûre Aişe Hatun benim huzurumda mezbûr el-Hac Cafer yedinden mütevellîsi olduğu Zeyneb Hatun vakfî malından beş bin akçe alup zikr olunan menzîlini tarîh-i mezbûrdan bir yıl vade ile bey'-i vefâ tarîki üzere bey' edüp ol dahi iştirâ etmiş idi bu hususa şahidim şehâdet-i şer'îyye ederim ...benim şehâdetim üzere şahid olun dedi biz dahi şehâdet-i mezbûresi üzere şehâdet ...ederiz deyü edâ'-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâyitî'l-kabûl makbûle olup mücebi üzere terekesinden semen-i mezbûr teslim ve mebî'-i mezbûr kabz olunmak için hükm ...mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. tahrîren fî evâsıt-ı Şa'ban el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin mahmud, Mustafa bin İlyas, Mehmed bin Abdullah, Abdûlbâkî bin Hüseyin ve gayruhüm.

...Ağa bin Abdullah nâm cündî meclis-i şer'-i nebîde işbu bâ'isü'l-kitab bundan akdem müteveffâ olan Mahmud Ağa bin Abdullah nâm kimesnenin vasî-i muhtârı olup şer'an vesâyeti sâbite olan Gazanfer Çavuş bin Abdullah muvâcehesinde takrîr-i dava-yı şer'îyye edüp müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Ağa'ya hâl-i hayat ve kemâl-i akl ve sıhhatinde dört köşeli ve sivri elmas taşlı kolunda on iki elmas ...vaz' olunmuş frenk işi demekle ma'rûf bir altun hâtemimi emânet vaz' eylemiş idim hâlen zikr olunan hâtemime ...vasî-i merkûm vâzî'u'l-yed olmağın taleb ederim hâtem-i merkûmu meclis-i şer'a ihzâr eylesün dedikde merkûm Gazanfer Çavuş'dan su'âl olundukda merkûm Mahmud Ağa'nın muhalledâtından hâtem-i mevsûf-i merkûma vâzî'u'l-yed olduğuna mu'terif olup ve mahfel-i kazâya hâtem-i mezbûru ihzâr eyleyüp lâkin hâtem-i merkûm ...müdde'î-i

mesfûrun olup ve müteveffâ-yı merkûma emânet vaz' eylediğini inkâr ile cevap vermeğin müdde'î-i merkûmdan ikrarını müsbite beyyine talep olunukda ahrâr-i ricâl-i mü'minînden Sefer bin Abdullah ve Ferhad bin Abdullah ve Hüseyin bin Yunus ve Hasan bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırûn olup istişhâd olundukda hâtem-i mezbûru mu'âyene oldukları halde her birisi ferâdâ ferâdâ tayin ve işaret eyleyüp hâtem-i mezbûr bi-aynihî müdde'î mezbûrun müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Ağa'ya hâl-i hayatında emânet vaz' eylediği hâtemdir bu hususa biz şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri alâ vechi'l-mütehâsimeyn edâ'-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti mâ vecebe mürâ'âtühû şer'an şehâdetleri makbûle olup müdde'î mezbûr hâtem-i mesfûru müteveffâ-yı merkûma hibe eylemeyüp bey' eylemeyüp rehin komayup bir vechle mülkünden ihrâc eylemediğine tahlîf olundukda hilf billâhi ta'âlâ eylediğinden sonra mücebi ile hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. tahrîren fi evâyili Ramazan el-mübârek li-sene erba'a ve elf min hicreti men lehü'ş-şeref.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Yunus Efendi bin Dede ...Efendi ve gayruhüm.

35/a

Dâru's-saltanat Kostantîniyye mahallâtından Küçük Ayasofya Mahallesinde bundan esbak müteveffât Merziban Şah binti Abdullah Hatun'un vasî-i muhtârı olup hâkim-i müvekki'-i sadr-ı kitâb katında nehc-i şer'î üzere vesâyeti sâbite olan Bostancı olan Ferhad Ağa bin Abdullah cenâb-ı şerîflerinden husus-ı âti'z-zikre vekîl-i şer'îleri olup kezâlik hâkim-i mûmâ-ileyh katında vekâleti sâbite olan müşârun-ileyhâ Merziban Şah Hatun vakfına mütevellî olan ...el-müderrişin Mevlânâ Zünnûn Efendi bin Hızır meclis-i şer'de mahmiye-i mezbûrede bi'l-fi'il beytü'l-mal-ı hâs emini olan Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i dava edüp merkûme Merziban Şah Hatun'un mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd olmağla tahdîd ve tavsîfden müstağnî vakıf menziline sâkinen vefat edüp vârisi olmayup muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezbûra râci' olan Hasan Bey bin Rıdvan Ağa'nın muhallefâtını sâbikan ...Mehmed Çavuş zabt eyledikde müşârun-ileyhâ Merziban Şah Hatun'un malından vasiyet eylediği tahmînen seksen bin ...esbâbına ki beyan olunur iki çatma minder bir münakkaş yasdık iki küçük Selanik keçesi bir çatma yorgan ...döşeme yanbolu kübesi iki sade velençe bir çatma döşek bir kırmızı çuka yük perdesi bir dikme perde üç münakkaş ...bir çarşab bir Burusa yasdığı bir serâser yasdık bir Macar zarı bir beyaz kaliçe iki küçük

kaliçe bir mâ'î ...yanbolu kübesi üç beyaz küçük kaliçe bir döşeme dahi bir çatma yasdık dahi bir çatma yorgan bir kırmızı kaliçe bir acem keçesi bir ...yorgan bir serâser beşik örtüsü bir bağırdağ üç serâser yasdık üç çatma Burusa ...bir serâser minder bir çatma döşek iki Burusa yasdığı bir çatma minder iki yorgan çarşabı münakkaş iki beyaz ...altı çift telli ve serâser yek dört çift yek dahi dört münakkaş yasdık yüzü üç kırmızı münakkaş yasdık yüzü bir kese ud iki kadife ...üç ...top sekiz İstanbul bezi bir sade gazze bezi iki beyaz ...yedi beyaz çarşab bir evladı bir kıbrıs minderi iki yasdık iki gömlek dört hindî makrame bir minder bir münakkaş yasdık yüzü bir mısırî boğça iki hamam gömleği iki makramesi iki dahi çarşabı iki Selanik fôtesi ...bir pâre kırmızı çuka on bir hindî makrame altı hindî destmal bir boğça ile kumaş pâreleri altı münakkaş boğça ...makrame-i mütenevvi'a bir pâre ...on bir altunlu makrame bir pâre destar bir beyaz boğça bir serâser kaftan iki serâser ...def'a beş serâser kaftan bir serâser nimten bir beyaz tellü hâre nimten bir kırmızı atlas nimten bir kırmızı ...nimten bir ...nimten bir Hasan Paşa nimten bir yamalı perde dört serâser meyân bend on donluk serâser mütenevvi'a beş donluk atlas ...bir beyaz boğça bir Kıbrıs cibinlik bir kırmızı atlas mak'ad bir Kıbrıs çarşabı bir serâser döşek iki beyaz mak'ad ...pişkir iki seccade dört beyaz Kıbrıs yasdığı bir top Mısırî bez sekiz top İstanbul bezi iki top ...üç al ve münakkaş dülbend dokuz yeni dülbend bir münakkaş Musul yorganı bir dülbend müteveffâ-yı mezbûr Hasan Bey'in muhalledâtından zu'mu ile vâzı'u'l-yed olmuş idi ba'dehû mezbûr Mehmed Çavuş ma'zûl olup esbâb-ı merkûmeye mezbûr Mehmed Çavuş vâzı'u'l-yed olmağın hâlen kasr-ı yed edüp bana teslim olunmasını taleb ederin su'âl olunsun dedikde ğıbbe's-su'âl mezbûr Mehmed Çavuş esbâb-ı merkûmeye vâzı'u'l-yed olduğuna mu'terif olup esbâb-ı mezbûreyi cemî'an meclis-i şer'a ihzâr ...lâkin zikr olunan esbâb-ı müteveffât-ı merkûmenin vech-i mübeyyen üzere vasiyet olunmuş terekesinden olduğuna münkir olmağın ...Zünnûn Efendi'den müdde'âsını müsbit beyyine taleb olundukda ahrâr-i ricâl-i müslimînden Mehmed Efendi bin Musa ve Mustafa Çelebi bin ...ve Süleyman Çavuş bin Yahya ve Ahmed bin Abdullah nam kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırûn olup akîbe'l-istişhâdi's-şer'î her birisi esbâb-ı merkûmenin cemî'isi ferâdâ ferâdâ mu'âyene oldukları halde tayin ve işaret edüp esbâb-ı müşârun-ileyhâ mezbûre Merziban Şah Hatun'un malından vech-i meşrûh üzere vasiyet eylediği esbâbdır ...biz şahidleriz şehâdet-i şer'iyeye ederiz deyü her biri alâ vechi'l-mütehâsimeyn lafızdan ittifak ve manada ittihâd üzere edâ'-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olup hâkim-i mûmâ-ileyh ...mûcebi ile hükm ve amel-i

sahîhayn vâki‘ olduktan sonra mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu. tahrîren fî evâhır-ı Şa‘ban li-sene erba‘a ve elf.

Şühûdü’l-hâl: Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Abdülbâkî Çelebi bin Haydar, İsmail ...

35/b

Sebeb-i tahrîr-i hurûf budur ki bundan akdem fevt olan merhum Abdülkerim Çavuş’un sağîre kızı Kerime’ye ...ve merhum-i merkûmun sâ’ir vesâyâyı tenfîze vasî-i muhtârı olan Ahmed Bey bin Abdullah müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin zevce-i vâriseleri olan Âmine ve Kamer Hatun kıbelinden husus-ı âti’z-zikre dahi vekîl olup vekâleti şer‘an sâbite olduktan sonra mahfel-i şer‘de yine müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu olmağın vârisi olan dergâh-ı âlî çavuşlarından fahru’l-akrân Abdurrahman Çavuş mahzarında ikrar ve takrîr-i merâm edüp müteveffâ-yı mezbûrun hâlen mahrûse-i İstanbul’da bey‘ ve beyne’l-verese taksim ve tevzî‘ olunan muhallefâtından gayrı cânib-i sefer-i hümâyûn altmış bin akçe muhallefâtı bahâsını kabz edüp ve bundan mâ adâ vilayet-i Anadolu’da mahrûse-i Mağnisa’da Gökbaşılık Mahallesinde vâki‘ menzil ve Sart nam kasabada vâki‘ otuz re’s sığır ve üç ev ve bir Arab câriyei zevci ve evlâdı ile ve Mihalic’de Manyas? kazasında bir ahur ve dört çift su sığırı ve bir çift kara sığır ve elli re’s koyun ve iki re’s ...ve bir câriye ve bir kul ve dahi nice muhallefâtını ve bunlardan mâ adâ yine mahrûse-i İstanbul’da ahur kapusu kurbunda ...Mahallesinde vâki‘ bir bâb beyt el-ahali ma‘lûmü’l-hudud ve’l-müştemilât olan menzilin kabz eylemişdir cümlesinden müvekkilelerime ve sağîre-i mezbûreye intikâl eden hisseleri talep eylediğimde mahrûse-i mezbûrede olan menzili müteveffâ-yı mezbûrdan iştirâ eylediğine hüccet-i şer‘iyye ibrâz edüp ve sefer-i hümâyûnda altmış bin akçe kabz eylediğini ve vilâyet-i mezbûrede olan eşyâ’-i mezbûreyi inkâr eyledükde karye tarafından isbât etmeye imkân olmayup ve lâkin mezbûr Abdurrahman Çavuş tevassut-i müslimîn-i muslihîn sebebiyle sulhen seksen bin akçe vericek olmağın ol vechle sulhen akçe alınmayup ihmâl olunduğu takdîrce eşyâ’-i mezkûre müteferrika olup mesâfe-i ba‘îdede vâki‘a olmağın tahsîl olunmak bâbında usret olup müvekkilelerime zarar gelüp hususen sülûse (?) noksan terettüb edüp sağîre-i mezbûreye gadr-i ümm mukarrerun fihim olunup tarîk-i âhara mecâl muhâl olmak ile müvekkilelerimin ve sağîre-i mezbûre hakkında ve emr-i sülûsde vücûh ile alâ tarîki’s-sulh seksen bin akçeyi kabz edüp almak enfa‘ ve evlâ olmağın mezbûr Abdurrahman Çavuş’un sulhen seksen bin akçesin alup kabz edüp min ba‘d husus-ı mezbûra müte‘allik

dava ve husûmetten vâris-i mezbûra müte‘allik davadan mezbûr Abdurrahman Çavuş’un zimmetini ibrâ’-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledim min ba’d benden vesâyeten veya vekâleten veya müvekkilelerim tarafından dahi asâleten veya vekâleten ve sağîre-i mezbûre cânibinden dahi hâlen vesâyeten dava sâdire olursa lede’l-hükkâm mesmû‘a olmaya dedikde mukirr-i mezbûru ikrârında müşârun-ileyh Abdurrahman Çavuş vicâhen tasdik eyledikde bu hurûf bir sebîl-i temessük ketb olundu. tahrîren fî evâsıt-ı Cümâdel’ûlâ li-sene erba‘a ve elf.

Şühûdü’l-hâl: Fahru’l-akrân Mehmed Çavuş bin Hasan el-mübâşir, diğêr Mehmed Çavuş bin, Mehmed Ağa bin Abdullah, Ali Çelebi bin Abdullah, Hamza Bey bin Abdullah, Cafer Bey bin Abdullah, Mehter Yusuf bin Abdullah, Osman Bey bin Abdullah, Cafer Ağa bin Abdullah, Mustafa bin Ramazan el-muhzır, Mustafa bin Mahmud el-muhzır, Mustafa bin İlyas el-muhzır, Ferhad bin Abdullah el-muhzır.

36/a

Hüve ennehû şehide bi-meclisi’ş-şerî‘ati’ş-şerîfeti ve mahfeli’t-tarîkati’l-münîfeti lede’l-hâkimi’l-müvekkî‘i a’lâ hâze’l-kitab bi-tevkî‘ihi’l-müstetâb *vakka‘allâhu sübhânehû menâsîre a‘mâlihî bi-hüsni’s-sevâb* ve lâ zâle bi-ennehû’l-âlî melâhîri’l-e‘âlî üli’l-elbâb ...ahrârun min ricâli’l-mü‘minîn hüm Piri Çelebi bin Ali ve Hasan bin Ömer el-müezzîn ve Mustafa bin Ali ve Mehmed bin Piri el-müezzîn ve ...bin Mustafa er-râcil ve Hasan bin Oruç el-bevvâb es-sultânî bi-mahzarın min fahri’l-ümenâ‘i’l-mu‘temedîn Mehmed Çavuş bin Abdülmü‘în el-emin ...alâ beyti’l-mali’l-hâssi’l-vâki‘i bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı‘u yedehû bi-hükm-i emânetihi’l-mahalliye ale’l-menzili’l-vâki‘i bi-mahalleti ...min mahallâti’l-mahmiyeti’l-merkûme min muhallefâti’l-mer’eti’l-müteveffâti bi-kasabati Baba bi-vilâyet-i Rumeli el-ma‘mûre el-med‘uvve Kamer Hatun binti Arslan el-müstağnî ani’t-tahdîd li-şöhretihî fî mekânihî bi-intimâ‘ihî ile’l-müteveffât el-merkûme ve’l-münkîru bi’l-verâseti’l-âtiyeti ğıbbe’l-istişhâdi’l-mesbûk bi’d-dava’s-sahîhati’ş-şer‘iyye es-sâdireti an bâ‘isi hâze’l-kitab İbrahim Çelebi bin İmir bi-enne’l-müdde‘iye’l-mezbûre ibnü ehin li-ebeveyn ve vârisün lehâ min ciheti’l-usûbeti’n-nesebiyye li-ennehû ibnün sulbiyyün li-İmir el-mezbûr ev hüve ehun li-ebeveyni bi’l-müteveffâti’l-merkûmeti ebûhümâ Arslan el-mesfûr ve hüve’l-ceddü ebü’l-ebi li’l-müdde‘î ...ve verâsetühâ munhasıratün fihi lâ na‘lemü lehâ vârisen sivâhu ve lâ müstehakkan li-tereketihâ illâ iyyâhu şehâdeten sahîhaten mer‘iyyeten ma‘rûfeten bi’l-kabûli ba‘de ca‘li şerâyita mer‘iyyetin mahkûmeten bi-mûcebihâ min kıbeli’l-hâkimi’l-

mûmâ-ileyhi ...ta'âlâ sübhânehû ...aleyhi hükmen şer'iyen vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî gurreti Şa'ban sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ramazan bin Abdülkadir el-cündî, ...Bey bin ...el-cündî, Mustafa bin ...

Leke'l-hamdü ve'l-minne ve alâ rasûlike efdalü't-tahiyye ammâ ba'dü sebebü tahrîr-i hurûf oldur ki sâhibetü'l-hayrât ve râtibetü's-sâfiyât Hüma Hatun binti [boşluk] zevci olup âti'z-zikr olan vakfa ikrâra ve rücû'a ve bu bâbda lazım olan (silik) vekîli idüğü Sefer Çelebi bin Ramazan ve el-Hac Müstedâm bin Abdülmennân nam tâcirler şehâdetleriyle şâhide olan fahru ...Ali Ağa bin Kasım Mirza nâm müteferrika-i dergâh-ı âlî meclis-i şer'-i şerîfde vakf-ı âti'z-zikre li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan Mehmed Çelebi bin Ramazan mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mezbûre müvekkilem vaktâ ki bu dünya mezra'a-i âhîret idüğün ve bu dünya için bundan gayrı bir cihet-i fâhire yok idüğün bildiyse kemâl-i sıhhat ve âfiyeti hâlinde mahrûse-i İstanbul'da Kâtib Muslihuddin Mahallesinde vâki' bir tarafı Sinan Bey bin Ali ve bir cânibi Hüseyin Bey mülkleri ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd olup bir bâb beyt-i süflî ve sofayı altlarında fırını ve iki ğurfeyi ve üç sofa ve iki bâb derzi dükkanlarını ve iki bi'r-i mâ' ve cenîne ve kenîfî muhtevî olan menzilinî cemî'-i hudûd ve merâfiki ve âmme-i tevâbi' ve levâhiki mülkünden ifrâz edüp ve silk-i mülkünde mevcûd olan nukûddan bin râyic fi'l-vakt akçeyi sâ'ir emvâlinde mümtâz kılup hasbeten lillâhi ta'âlâ vakf ve habs edüp şart eylediği meblağ-ı mezbûr ale'l-vechî's-şer'î'l-helal istirbâh ve istiğlâl olunup hâsıl olan ribhi zikr olunan mahallî ahalisinden olan fukarâ avârızına sarf oluna ve mâ dâmki kayd-ı hayatta ola teblîd ve tağyîr yed-i kerîmesine menût ve merbût ola ve menzil-i mezbûr yevmî beş akçe irâceye verilüp bundan ziyâde verilmeyüp zikr olunan dükkanlar dahi yevmî bir akçe icâreye verilüp bir akçesi vâkıfe-i merkûme ruhuyçün yasin-i şerîf tilâvet eden kimesneye verilüp bir akçesi sûre-i mülk tilâvet edüp sevâbını rûh-i vâkıfeye hediye edine ...ve ücret-i menzil olan mezbûr beş akçenin buçuk akçesi yed-i mütevellîde zabt olunup vakf-ı mezbûrun müremmeti lazım oldukça ...sarf olunup te'hîr olunmaya ve buçuk akçesi vazife-i mütevellî olup bir akçesi mahrûse-i mezbûrede Yeni Bazaristan kurbunda vaz' olunan ...kişi olana verilüp üç akçesi utekâsına ve batnen ba'de batnin inkırâza varınca evlâd-ı utekâsına verile ve ba'de'l-inkırâz bir buçuk akçesi her kim mahalle-i mezbûre mescidinde imam olursa ol dahi her gün ba'de salâti'l-fecr cehren bir defa sûre-i yasin-i şerîf tilâvet edüp sevâbını vâkıfe-i mezbûre ruhuna hibe edüp bir

buçuk akçesi dahi mescid-i mezbûrda her kim müezzin olursa ona verilüp ol dahi her gün ba‘de salâti‘z-zuhr bir kere sûre-i mülk tilâvet edüp sevabını vâkıfe-i mezkûre ruhuna hediye ede ve şart eylediği menzil-i merkûma her kim mütevellî olursa meblağ-ı mezbûra dahi ol mütevellî ola ve tevliyet-i vakf hayatta oldukça kendüye meşrûta olup ba‘dehâ aslah utekâ ve inkırâza varınca evlâd-ı utekâsının aslahına meşrûta olup ba‘dehüm mahalle-i mezbûre ahali muhtarı olan kimesneye tevcîh oluna ve mahalle-i merkûme ahali kemâl-i ...vakf-ı mezbûra hasbî nâzır olup ve menzil-i merkûma fâsık ve fâcir girmesine mâni‘ olup salât-ı hamse müdâvim kimesne idhâline sâ‘î olalar ve vâkıfe-i merkûme zikr olunan dükkanlar ve menzil ba‘de‘t-tahliyeti‘ş-şer‘iyye ve meblağ-ı mezbûru bi‘l-külliyeye mezbûr mütevellîye teslim edüp ol dahi ba‘de‘t-tesellüm bu vakfda mütevellîler sâ‘ir evkâfda tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyleyeler dedikde vekîl-i mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunu mesfûr mütevellî vicâhen tasdik ettikten sonra vekîl-i mezbûr vakf-ı mezkûrdan rücû‘a şurû‘ edüp Hazreti İmam-ı A‘zam katında vakf-ı akârda lüzûm yokdur deyü nakfa hücum edüp ve e‘imme-i selâse katlarında vakf-ı derâhim sahîh olmadığına binâ‘en ona mebnî olan şurûtun dahi adem-i sıhhati mukarrer olmağın mütevellînin ecr-i mislinden ziyâde aldığı vazife helal olmayup bana teslim olunmak ahrâdır dedikde mütevellî misil (?) olmayup vazifesin sebep edüp müvekki‘-i sadr-ı kitâb olan hâkimden hükm taleb edicek vakf-ı akâr imameyn kavllerince sıhhat ve lüzûm müftâ bih ve akvâ ve hazreti İmam Züfer‘den İmam Ensârî rivâyeti üzere vakf-ı derâhim dahi müftâ bih ve evlâdır deyü vakf-ı akârın lüzûmuna ve nukûd vakfının sıhhatine hâkim-i mûmâ-ileyh hükm eyledi lakin vekîl-i mezbûr meblağ-ı mezkûru yine ...olunmak hâkim-i müşârun-ileyh cânib-i vakfi îsâr ve devam-ı te‘bîdi ihtiyâr edüp meblağ-ı mezbûr vechle vakfin husus ve umûmuna hükm ve tescil etti min ba‘d nakz ve ...mecâl muhâl ve ibtâl-i vakfin mümteni‘u‘l-ihimâl oldu “fe-men beddelehû el-âyet”. Hurrîre fî evâsıt-ı şehri Ramazan sene 1004.

Şühûdü‘l-hâl: Muharrem Halife el-imam, Mehmed bin İlyas el-müezzin, Hüseyin Bey bin ... ve gayruhüm.

36 /b

...sebete bi-şehâdeti fahri‘l-mülâzimîn Mevlânâ Abdurrahman Çelebi bin Hüseyin ve zahru‘l-eşbâh Sinan Bey bin Abdullah ve Mehmed Çelebi bin ...ve Ahmed Çelebi bin İskender el-mü‘ezzin enne‘l-mer‘ete‘l-med‘uvvete Ümmi Hatun binti el-Hac Sinan el-müteveffâ min kablü bi‘l-mahalleti‘l-...bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-...muhallefâtuhâ

fi'l-menzili'l-âtî beyânuhâ ve vârisetün ilâ ibnihâ's-sulbiyyi'l-med'uvvi Mecid Çelebi bin Hüseyin bin ...mülâzim ve min ümmihâ'l-med'uvveti Emine Hatun binti Ali el-hâzireyn fi'l-meclis kad kânet ihtâret hâle hayâtihâ ve kemâle aklîhâ ve sıhhatihâ ...Mehmed Çelebi el-mezbûr vasiyyen şer'iiyyen li-tenfiz-i vesâyâhâ ba'de en kabezat ...ve lakiye rabbehâ ve evsat bi-sülûsi mâlihâ ve fevvazat ileyhi sarfehû ...tahtâr ilâ vücûhi'l-hayrât sübüten şer'iiyyen bâ'a fî meclisi's-şer'î's-şerîf Mehmed Çelebi el-mezbûr asâleten ve vesâyeten ve Emine Hatun binti Ali ...el-mezkûr asâleten an nefsihâ min hâmile hâze'l-kitabi'l-müstetâb fahru'l-emâsil İbrahim Çelebi bin Mustafa min küttâbi'd-defteri'l-hâkânî ve hüve işterâ minhümâ bi-mâlihî li-nefsihî mâ hüve'l-müntekıl ileyhâ bi'l-irsi's-şer'î min mûrisihâ'l-müteveffâti'l-mezbûre ve zâlike ...cemî'u'l-menzili'l-vâki'i bi'l-mahalleti'l-mezbûreti el-hâvî alâ selâseti büyütin süfliyyâtın ve sülûsi sıfeyin ve mahtabetin ve kenifin ve bi'r-i mâ'i ve kenîfin ve hadîkatin el-müntehî hudûduhû ilâ mülki'l-müşterî'l-merkûm ve ilâ mülk-i Sinan Bey bin Abdullah el-cündî ve ilâ mülki Mehmed Çelebi bin Hüseyin el-mezbûr ve ile't-tarîki'l-âmm bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve âmmeti'l-menâfi' ve'l-merâfik bi-semenin mu'ayyenin menkûdin ve meblağın mübeyyenin makbûzin gayr-i mev'ûdin kadruhû tis'üne elf dirhem fiziyyün râyicün bey'an ve iştirâ'en bâtteyni sahîhayni şer'iiyyeyni müştemileyni alâ icâbin ve kabulün mer'iiyyeyni mine't-arafeyni sümme inne Mehmed Çelebi el-mezbûr kad ekarra bi-mahzarın mine'l-müşterî'l-mesfûr bi-ennehû kad ehaze ve kabeza ve teselleme bi-hükmi vesâyetihî mâ hüve's-sülûsü'l-mûsâ bihî ve zâlike selâsüne elfe dirhem mezbûr na'tuhû ve mâ hüve'l-müntekılü ileyhi bi'l-irsi's-şer'îyi min ümmi'l-müteveffâti'l-mezbûreti ve zâlike hamsüne elf dirhem mine's-semeni'l-mestûri min yedi'l-müşterî'l-mezbûr ve inne Emine Hatun el-mezbûre kad ekarrat eyzan bi-mahzarın mine'l-müşterî'l-mezbûr bi-ennehâ kad ehazet ve kabezat ve tesellemet mâ hüve hissetühâ's-şer'iiyyetü'l-müntekiletü ileyhâ mine's-südüs min ebîhâ Ümmi Hatun el-müteveffâti'l-merkûme ve zâlike aşeratü âlâfi dirhem mesfûrun na'tuhû mine's-semeni'l-mezkûr bi-haysü lem yebka alâ'l-müşterî'l-mezbûr bi-haysü lem yebka ale'l-müşterî'l-mezbûr şey'en mine's-semeni'l-mestûri ikrâren makrûnen bi-kemâli't-tav'i ve'l-ihtiyâr âriyen şevâ'ibi ma'âibi'l-ikrâh ve'l-icbâr musaddekan min kıbeli'l-müşterî'l-mezbûr vicâhen fe-sâra'l-mebî'u'l-mezbûru mülken mahzan ve hakkın bahten li'l-müşterî'l-merkûm ve innemâ bey'u'l-menzili'l-mezkûr ba'de en uriza ale't-tâlibîne ve'r-râğibîne ve ğıbbe ikrâri's-semeni'l-mezkûr ale'l-müşterî'l-mezkûr ...inkıtâ'i rağabâti'n-nâsi fihi ve alâ mâ cerâ vaka'a'l-işhâdü ...fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn Mevlânâ Ahmed Çelebi bin Mehmed eş-şehîr bi-...-zâde, Mehmed Çelebi bin Muharrem-zâde el-kâtib, Mustafa Çelebi bin Mehmed, Abdülbâkî bin Sinan, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ..., Mustafa Çavuş bin Ali Subaşı, Ahmed Çelebi bin İsa Subaşı el-bevvâb, Mahmud Çelebi bin Ahmed el-imam, el-Hac Mustafa bin Ahmed ..., Kalender Bey bin Abdullah, Hasan Çelebi bin Mesih ..., el-Hac Hasan Çelebi bin Durmuş, Mustafa Çelebi el-kâtib ve gayruhüm.

Fahru'l-muhadderât zahru'l-müvekkarât Âmine Hatun binti Ali meclis-i şer'-i hatîr ve mahfel-i dîn-i lazîmü't-tevkîrde mahrûse-i Demircili Mahallesinde vefât edüp sülûs-i mâlî vücûh-i hayrâta sarf olunmak üzere vasiyet eden Sadriye kızı Ümmügülsüm binti nâm hatunun oğlu ve vârisi olan işbu râfî'u'l-kitab umdetü'l-mülâzimîn Mevlânâ Mehmed Çelebi bin Hüseyin Bey mahzarında bu vech-i vecîh üzere takrîr-i kelâm ve bu nehc-i bedî' üzere mâ fi'l-fu'âdından ta'bîr ani'l-merâm etti ki müteveffât-ı merkûme muhallefâtı mahalle-i mezkûrede vâki' lede'l-ahali ve'l-cîrân tahdîd ve tavsîfden müstağnî olan menzile munhasıra olup zikr olunan sülûs-i malı ihrâc olunup vücûh-i hayrâta sarf olunmak lazım ve mühim olmağın menzil-i mezkûru defter-i hâkânî kâtibi umdetü'l-emâcid İbrahim bin Mustafa nam kimesneye doksan bin akçeye bey'-i bâtt-i sahîh-i şer'î ile bey' edüp semeninden irs-i şer'î ile bana âyid olup silk-i mülkümde munhasıra olan on bin akçe südüs hissemden altı bin akçesini ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz edüp müşârun-ileyh Mehmed Çelebi'ye hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik eyledim ol dahi kabz ve ittihâb ve temellük eyledikten sonra bâkî kalan dört bin akçeyi dahi yine kendüye teslim ettim vasî-i muhtârım olup ba'de'l-vefât keyfe mâ yeşâ' ve hasbe-mâ yahtâr techîz ve tekfin ve sâ'ir mühimmâtıma sarf ede deyüp ve menzil-i sâlifü'l-beyana mülâsık ve mukârin olup iki bâb fevkânî evleri ve bir sofayı ve bir ahuru ve iki fırını ve bir kileri ve bir âhar beyt-i sülfiyi ve bir kenifi muhtevî iki tarafı mârru'z-zikr menzile ve bir cânibi Abdülbâkî Çavuş bin Sinan Ağa mülküne ve tarîk-i âmma müntehî olan menzil-i müşârun ileyh Mehmed Çelebi'nin babası merkûm Hüseyin Bey'den intikâl etmiş mülk-i mevrûsudur müteveffât-ı mezbûrenin bi-vechin mine'l-vücûh menzil-i mezkûrda alakası yok idi o cihetten ve sâ'irden benim dahi medhalim yokdur deyüp ...butlân ve fesâddan ârî ve menâhic-i sıhhat ...üzere cârî bi-lâ reyb ve ...ikrar ve itiraf eylemek mûmâ-ileyh Mehmed Çelebi dahi mukirre-i merkûmeyi minvâl-i mezkûr üzere sudûr ve zuhûr eden kelimâtımı bi'l-muvâcehe tasdîk ve tahkîk edüp mâ hüve'l-vâki' ğıbbe't-taleb ve'l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu. tahrîren fî evâyil-i Cümâdel'âhire sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

37/a

Ekarra fahru'l-a'yân ve'l-ekârim İbrahim Çelebi bin Mustafa min küttâbi'd-defteri'l-hâkânî *zîde kadruhû* ...bi-ennêhû kad bâ'a min hâfızı hâze'r-rakîm Mehmed Çelebi bin Hüseyin Bey el-mülâzim *zîde fazluhû* ve hüve işterâ minhü bi-mâlihî li-nefsihî ...mâ hüve lehü ve mülkehü ve bi-yedihî ve tahte havzetihî ve tasarrufihî ilâ hîn-i sudûri hâze'l-bey'i minhü fe-zâlike cemî'u'l-menzili'l-vâki' el-ma'rûfeti bi-Demurcili bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-hâvî alâ selâseti büyütin süfliyyetin ve selâsi sıfêfin ve mahtabetin ve alâ mahzenin ...ve bi'r-i mâ'in ve kenîfin el-mahdûdi bi-mülki Sinan Bey bin Abdullah el-cündî ve bi-mülkeyi'l-bâyi'i ve'l-müşterî'l-mezkûreyn ve bi't-tarîk bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve âmmeti'l-menâfi' ve'l-merâfik bi-semenin muayyenin makbûzin kadruhû isnâni ve tis'üne elf dirhem fizziyyün râyicün fi cemî'i'l-mehâmî ve'l-havâyici bey'an ve ibtiyâ'an bâtteyni sahîhayni şer'iiyyeyni müştemileyni ale'l-îcâbi ve'l-kabuli mer'iiyyen ve't-tekâbuzi fi'l-bedeleyni fi't-arafeyni ikrâren sahîhan mer'iiyyen musaddekan mine'l-müşterî'l-mûmâ-ileyhi vicâhen ve şifâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâhır-ı Cümâdel'âhire sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Ahmed Efendi bin Mehmed el-ma'rûf bi-...zâde, Mahmud Çelebi bin Mehmed el-müteferrika, Mustafa Çelebi bin Mehmed el-kâtib bi'd-dîvânî'l-âlî, Mehmed Çelebi bin Sinan ..., Mustafa Çavuş bin İsa Subaşı, Ahmed Çelebi bin İsa Subaşı el-bevvâb, el-Hac Mustafa bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Hüseyin el-kâtib, Mevlânâ Mahmud Çelebi bin Ahmed el-imam, Kalender Bey bin Abdullah, Hasan Çelebi bin Mesih ve gayruhüm.

Şehide lede'l-hâkimi'l-müvekkî'i a'lâ'l-kitab fahru'l-mülâzimîn Abdurrahman Çelebi Hüseyin ve zahru'l-eşbâh Sinan Bey bin Abdullah min zümreti'l-cündiyyîn ve Mahmud Çelebi bin Kurd ve Ahmed Çelebi bin İskender el-müezzîn bi-mahzerin min fahri'l-muhadderât Amine Hatun binti Ali elletî hiye ümmün ve vârisetün li'l-merhume Ümmi Hatun binti Sinan el-müteveffât bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Demurcili bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-münkire bi'l-vasiyyeti ve'l-îsâ'i el-âtî beyânühümâ ğıbbe'd-dava's-sahîhati's-sâdireti an hâfızı hâze'r-rakîm kıdvetü'l-emsâl ve'l-akrân Mevlânâ Mehmed Çelebi bin Hüseyin Bey el-mülâzim *zîde fazluhû* ve akîbe'l-istişhâdi's-şer'î bi-enne'l-merhumete Ümmi Hatun el-mersûmet kad evsat hâle savtîhâ ve kemâle aklihâ bi-sülûsi

kâffeti muhalledfâtihâ'l-munhasıra fi menzilihâ'l-kâ'ini bi'l-mahalleti'l-merkûmeti fi'z-zâhiri ve ce'alet el-müsteşhidü'l-mezbûr vasiyyen li-tenfiz-i vesâyâhu ve fevvazat et-tasarrufe fihi ileyhi keyfe mâ erâde mine'l-vakti ve'l-i'tâ' ve't-tasarrufe ile'l-fu'âdi ve sâ'iri'l-müberrâti'd-dîniyyeti'l-makbûleti fi'ş-şerî'ati'n-nebeviyyeti'l-mustafeviyyeti ve hüve vessâ'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti bi-emrihâ şehâdeten sahîhaten şer'iiyyeten mahkûmeten bihâ bi-sübût-i tilke'l-vesâyeti min kıbeli'l-hâkimi'l-müşâri ileyhi hükmen sahîhan şer'iiyyen ğıbbe ri'âyeti şerâyiti'l-kabul ri'âyeten sahîhaten şer'iiyyeten mine't-ta'dîl ve't-tezkiye eş-şer'iiyyeyn. Cerâ zâlik ve hurrire fi evâyil-i Cümâdel'âhire min şuhûr-i sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

Şehide bi-meclisi'ş-şer'i'ş-şerîf ...Hayreddin bin Turgut el-imam bi-mahalleti ...bi-Kostantîniyye ...bin Ramazan el-müezzîn ve Mehmed bin Ali en-na'lı ve Hasan bin Bâli bi-mahzarın mine's-Seyyid Mustafa el-asîl an nefsihî ve'l-vasiyyi ...es-sâbiti vesâyeturhû şer'an alâ ehîhi's-sağîri'l-med'uvvi Ahmed ellezî ...es-Seyyid Mustafa el-merhum bin es-Seyyid Mehmed ...el-müteveffâ min kablü bi'l-mahalleti'l-mezbûreti ve bi-mahzarın mine'l-mer'eti Fahri Hatun binti es-Seyyid Mahmud zevcü'l-müteveffâ el-mestûr ...ed-dava ve'l-istişhâdi'ş-şer'iiyyeyn es-sâdıreyn an külli vâhidin min Kabil bin Abdullah el-Gürçî el-efrak ...ellezî fi vechihâ âsârü'l-marazi'l-ma'rûf bi-çiçek ve Ferhad bin Abdullah et-tavîl el-efrak el-eşhel el-...el-Mâcirî ellezî fi üzünihî'l-yümnâ ...min Ümmühan bin el-Yüsra ve fi haddihî'l-eymün âsârü'l-cerh ...bin Abdullah et-tavîl el-efrak el-eşhel er-Rûsî ve Hasan bin Abdullah er-Rûsî el-evsat el-efrak el-eşhel ...fi zekanihî mine'l-cânibi'l-eyser ve ...ve Kamile binti Abdullah el-vastâ' el-ferkâ' ed-dercâ' ...ve fi vechihâ hâkûn mine'l-cânibi'l-eymün er-Rûsiyye ve Zamane binti Abdullah et-tavîle el-ferkâ' eş-şehlâ el-buğdâniyye ...Abdullah el-vastâ' el-ferkâ' ...ve fi haddihâ'l-eyser eseru'l-cerâhati ve Fahr binti Abdullah ...el-vastâ' el-ferkâ' fi vechihâ hâlün ve Dilaver binti Abdullah et-tavîl el-ferkâ' eş-şehlâ ve fi vechihâ eseru'l-...ve Melek ...binti Abdullah ...el-ferkâ el-vastâ ve fi yedihâ'l-yümnâ eseru'l-cerâhati er-Rûsiyye ve Fahr binti Ali et-tavîl el-ferkâ' eş-şehlâ el-hıntıyye ...ve Seyyare binti Abdullah et-tavîl el-ferkâ eş-şehlâ ve fi haddihâ eseru'l-cerâhati es-safrâ ...bi-enne's-seyyid Mehmed el-müteveffâ'l-mezbûr kad kâne ıtkahû ve harrere indehâ hâle hayâtihî abîdehû'l-müdde'în ve cevâriyehû'l-müdde'iyâti'l-mezkûre hasbeten lillâhi'l-azîm i'tâkan ve tahrîren şer'iiyyeyni şehâdeten şer'iiyyeten makbûleten ba'de en cu'ilet şerâyituhâ mer'iiyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ fe-sârû'l-

harârâ ve sırne harâyir ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyîn ve'l-harârâ'l-asliyyât. Cerâ zâlik fi evâhır-ı Ramazan sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Çelebi bin Mahmud, Murtaza bin Mehmed, es-Seyyid Mahmud bin es-Seyyid Mehmed, Malkoç Bey bin Budak, Mehmed bin Hızır el-hâfız, Mehmed ..., el-Hâc Veli bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin Murtaza, Ali Çelebi bin Mustafa, Mehmed bin Veli, el-Hac Mehmed bin Haydar, es-Seyyid Hasan bin Mustafa ve gayruhüm.

37/b

...meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf Mustafa Çavuş bin Cafer vekîlen bi'l-ikrâri bi'l-i'tâki'l-âti zikruhû an kıbeli ümmihî ...Hüma Hatun binti Mustafa ba'de mâ sebete vekâletuhû anhâ bi-mâ hüve nehcu's-sübût şer'an bi-şehâdeti Ali bin Hasan ...bin Abdürrezzak bi-enne'l-müvekkilete'l-merkûmete kad e'takat ve harreret cevâriyehe'l-med'uvvete Zermiyan binti Abdullah et-tavîle el-ferkâ' eş-şehlâ' el-beyzâ' el-Mâciriyye aslen ve fi üzünihâ hâlün esved ...med'uvvete Meryem binti Abdullah el-vustâ es-safrâ el-ferkâ ez-zerkâ er-Rûsiyye ...ve Gülfırar binti Abdullah et-tavîle el-ferkâ' el-beyzâ ez-zerkâ er-Rûsiyye ...i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'ıyyeyni ikrâren musaddekan min kıbeli men lehü't-tasdîk vicâhen ...harâyire ke-sâyiri'l-harâyiri'l-asliyyât. Cerâ zâlik fi selhi Ramazan el-mübârek li-sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan, Mehmed Çavuş el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâs, Mehmed Çelebi bin Mahmud, Muharrıru'l-hurûf ...-zâde.

Ekarra bi-meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf Hüseyin Bey bin Abdullah bi-ennhû kad e'taka ve harrere abdehû el-mu'terif bi'r-rikki lehû hâmile'l-kitab Rıdvan bin Abdullah el-evsat el-efrak el-eşhel el-hıntî ve fevka hâcibihî hâlün esved hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâken ve tahrîren şer'ıyyeyni ikrâren musaddekan min kıbeli men lehü't-tasdîk vicâhen fe-sâra hürren ke-sâyiri'l-ahrâri'l-asliyyîn lehû mâ lehüm ve aleyhi mâ aleyhim. Hurrıre fi 7 Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed bin Abdullah ed-der'î, Hasan bin Mehmed, Ali bin Karagöz, Hasan bin Abdullah, ...Süleyman bin Abdullah, Mustafa bin Abdullah, Murad bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve ...bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide fi meclisi'ş-şer'î Mevlânâ Hayreddin bin Turgut el-imam bi-mahalleti ...bi-Kostantîniyye ve Mehmed bin Ramazan el-müezzîn ve Mehmed bin Ali en-na'î ve Hasan bin Bâlî bi-mahzarın mine's-Seyyid Mustafa el-asîl an nefsihî ve'l-vasiyyi'l-muhtâr es-sâbit vesâyetühû şer'an alâ ehîhi's-sağîr Ahmed ellezî hüve ve es-Seyyid Mustafa el-mezbûr ibnâ's-Seyyid Mehmed bin Mustafa el-müteveffâ min kablü bi'l-mahalleti'l-mezbûreti ve vârisâhu ve bi-mahzarın mine'l-mer'eti Fahri Hatun binti es-Seyyid Mahmud zevcetü'l-müteveffâ'l-mezbûr ve vârisetühû ğıbbe'd-dava ve akîbe'l-istişhâdi's-sâdireyn an külli vâhidin mine'l-med'uvveti Saliha binti Abdullah et-tavîle el-ferkâ eş-şehlâ el-hıntıyye ve Hüsna binti Abdullah et-tavîle el-ferkâ' ...el-avrâ' ve Rıdvan bin Abdullah el-ezrak el-efrak el-asfer el-evsat er-Rûsî ve fevka cebhetihî eseru'l-cerâha bi-enne's-Seyyid Mehmed el-müteveffâ el-mezbûr kad ekarra hâle sıhhatihî indenâ bi-enne câriyetehû Saliha el-müdde'iyete el-mezbûr müstevlidetühû kad veledet minhü binten med'uvveten bi-Kerime elletî tüvüffiyet ba'de en âşet hamsete eşhur ve bi-enne's-Seyyid Mehmed el-mezbûr kad e'taka ve harrere hâle sıhhatihî Rıdvan ve Hüsna el-mezbûreyn ve hümâ fi mülkihi ikrâren şer'iyyen ve i'tâken mer'iyyen şehâdeten şer'iyyeten makbûleten mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyyen. Fî evâhır-ı Ramazan sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin bin Mahmud, Murtaza bin Mehmed, es-Seyyid Mahmud bin es-Seyyid Mehmed, Malkoç bin Budak, Mehmed bin Hızır, Mehmed bin Mustafa, el-Hac Veli bin Mustafa, Mehmed bin Murtaza, Ali bin Mustafa, Mehmed bin Veli, el-Hac Mehmed bin Haydar, es-Seyyid Hasan bin Mustafa.

Mahrûse-i İstanbul'da ...limanında bundan esbak vefat eden merhum Hayreddin Ağa'nın usûbet-i nesebiyye ciheti ile alâ vechi'l-inhisâr vârisi olan Geyvan bin Abdullah nâm râcil meclis-i şer'-i şerîfde mahrûse-i mezbûre kassâm-i askerî mahzarlarından fahru'l-akrân Mehmed Çelebi bin Ramazan mahzarında takrîr-i kelâm edüp bundan esbak ben alâ vechi'l-inhisâr isbât-ı verâset edüp mukaddemâ Kâdiasker-i Rumeli olan a'lemü'l-ulemâ'i'l-izâm Monla Ahmed Efendi hazretleri kassâmı olan zahru'l-müderrişin İpekli Mehmed Çelebi demekle ma'rûf Mevlânâ Mehmed Efendi'nin muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûmu tahrîr ve der defter edüp muhallefât-ı mezbûrelerin kabz ettikde resm-i kısmeti mûmâ-ileyh Monla Ahmed Efendi tarafına îsâl ve bi't-tamam eda etmişken merkûm Mehmed Çelebi ...resm-i kısmet deyü tekrar kassâm-ı mezbûr Mehmed Efendi'ye yirmi ...kebîr kuruş alursun hâlen mesfûr Mehmed Efendi'den meblağ-ı merkûmu taleb ...bana

vâsıl olmadı deyü inkâr etmekile ben meblağ-ı mezbûru mesfûr Mehmed Efendi dava ...idüğün resm-i kısmet deyü kendi kassâm-ı mezbûra meblağ-ı merkûmu aliverdim ve bi't-tamam îsâl ettim deyü cevap verüp mâ beynimizde muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuş idi el-hâletü hâzihî muslihûn mâ beynimizi yedi yüz nakd akçeye ıslâh edüp ben dahi sulh-ı merkûmu kabul ve bedel-i sulh olup zikr olunan yedi yüz akçemi kabz ve tesellüm edicek yirmi aded kuruşdan zimmetini ibrâ ettim dedikde buna müte'allik asâleten ve vesâyeten dava sudûr ederse mesmû'a olmaya deyü ikrar-ı tav'î eyledikde ğıbbe't-tasdîk mâ vaka'a kayd olundu. fi evâhır-ı Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Hızır bin Abdullah el-cündî, Ali Çelebi bin el-Hac Veli, Mustafa Efendi el-hatîb, Ali Çelebi bin Hamza, Davud bin Abdullah, Durmuş bin Sefer.

38/a

Ekarra fi meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf fahru'l-a'yân Mehmed Çavuş bin Abdülmennân el-emin bi'l-fi'il alâ beyti'l-mal ... el-vâkı' bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad bâ'a bi-hükmi emânetihî'l-mahkiyye min hâmilî'l-kitab Hasan bin Abdullah ez-za'îm ...bi-mâlihî li-nefsihî mâ hüve'l-müntekıl ilâ beyti'l-mali'l-mezbûr min muhallefât-ı İbrahim Bey bin Abdî el-cündî el-ma'rûf bi-...bi-mahalleti ...bi-vilâyeti Rumdeli ve zâlike cemî'u'l-menzili'l-kâ'in bi'l-mahalleti ...alâ beytin süfliyyin fevkahû ulviyyün ve alâ sofetin ve cenînetin ve bi'r-i mâ'in müştareketin ve hücretin ve istablin ve muhavvetatin el-müntehî hudûduhû ilâ mülki Kamer Hatun binti Yunus ve ilâ mülki Emine binti Ahmed ve ...Ahmed bin Abdullah er-râcıl ve ilâ vakfî'l-Medîneti'l-münevvere bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik bi-semenin mu'ayyenin ...makbûzin gayr-i mev'ûdin kadruhû Ahmed ve selâsüne elf dirhem ve mi'etü dirhem fizziyyün Osmâniyyün râyicün fi'l-vakti bey'an ve iştirâ'en bâtteyni şer'iiyyeyni müştemileyne alâ îcâbin ve kabulin ve teslimin ve tesellümin mine'l-cânibeyni fi'l-bedeleyni mine't-arafeyni ikrâren şer'iiyyen musaddekan min kıbeli'l-müşterî'l-merkûm vicâhen ve şifâhen innemâ vaka'at hâzihi'l-mübâye'atü ba'de arzı'l-mebî'i'l-mezbûri ilâ mecâlisi't-tâlibîn mirâren ve ğıbbe inkitâ ...anhu ve isra takarruri semenihî fi'l-meblağî'l-mestûr ale'l-müşterî'l-mezbûr. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâhır-ı Şevval el-mu'azzam min şuhûr-i sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Ali el-müderriş, Salih Çelebi bin Şemseddin, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah, Muharriru'l-hurûf Dede-zâde.

Şehide bi-meclisi'ş-şer' Mehmed bin Abdullah el-imam ve Veli bin Abdullah el-müezzın bi-mahzarın mine'r-racüli'l-med'uvvi Mustafa el-vasiyyi'l-mansûb an kıbeli'l-hâkimi'ş-şer'iyyi li-tesviyeti umûri's-sıġârî'l-med'uvvi Mustafa Bey bin Ali el-habbâz el-hâs ...el-müteveffâ bi-mahalletin tu'rafû bi-Uzun Şücâ' Mahallesi min mahallât-i Kostantîniyye el-mahmiye el-münkire bi'l-hususi'l-âtî beyanühû ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sâdıreti ani'z-zimmiyyeti'l-med'uvveti Lamirli binti ...bi-enne'l-câriyete'l-med'uvvete zevcetü'l-müteveffâ'l-merkûm bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad ekarra ledeynâ hâle hayâtihi bi-enne'l-câriyete'l-med'uvvete Yasemin binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ed-da'câ' es-semrâ' el-kâfire ...fi'l-meclis mülkü mahzin ve hakkı sırfın li-zevcatihi'l-müdde'iyeti'l-merkûmeti lâ medhale lehû fihâ aslen bi-vechin mine'l-vücûh şehâdeten şer'iyyeten makrûneten bi'l-kabuli ba'de ca'li şerâiyitihî mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyyen vicâhen. Cerâ zâlik ve hurrire fi evâyili Zilka'de el-mübâreke li-sene erba'a ve elf mine'l-hicret.

Şühüdü'l-hâl: Hasan bin Abdullah, Ebubekir bin Abdullah, Murad bin Abdullah, Ali bin Hamza, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas.

Şehide bi-meclisi'ş-şer' Abdurrahman el-imam bi-Câmi'-i İbrahim Paşa el-kâyin bi-...min Kapan ...ve Murad Bey bin ...et-tâcir bi-mahzarın mine'r-racüli'l-med'uvvi Mustafa bin Abdullah el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli'l-hâkimi'ş-şer'iyyi ale's-saġîr Mustafa bin Ali Bey el-habbâz el-hâs el-müteveffâ bi-mahalletin tu'rafû bi-Uzun Şücâ' bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-münkir bi'l-hususi'l-âtî beyanühû ğıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î el-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyyeti's-sâdıreti an ...hâze's-sicil Labizli binti Yani ez-zimmiyyeti bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad kânet tezevvecehâ ledeynâ alâ ...mü'eccelin ve hüve elfü dirhemın fizziyyin ve hiye tezevvecet nefsehâ ileyhi bi-zâlike tezvîcen ve ...şer'iyyeyni şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâiyitihî mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyyen. Cerâ zâlik ve hurrire fi evâyili Zilka'de eş-şerîfe li-sene erba'a ve elf.

Şühüdü'l-hâl: Abdülkadir bin el-Hac, Mahmud bin İslam, Cafer Bey bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

E'taka ve harrere Sinan Bey bin Abdullah et-tâcir abdehû ve memlûkehû el-mu'terif bi'r-rikki lehû hâmile'l-kitab ...er-Rûsiyyi et-tavîl el-efrak el-eşhel el-asfer ve fi mu'ahhar-i aynihî'l-yüsrâ ...hasbeten lillâhi ve haseneten li-rûh-i rasûlihî'l-kerîm i'tâken ve tahrîren

şer‘iyyeyni fe-sâra Kenan bin Abdullah ...hürren ke-sâyiri’l-ahrârî’l-asliyyîn lehû mâ lehüm ve aleyhi mâ aleyhim. Fî 9 Zilka‘de sene 1004.

Şühûdü’l-hâl: Rıdvan bin Abdullah et-tâcir, ...bin Abdullah et-tâcir, el-Hac Mustafa bin Abdullah et-tâcir, Lütfü bin Yahya et-tâcir, Cafer bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Hasan Çelebi, Yunus bin Abdullah ed-der‘î.

38/b

...bi-meclisi’ş-şer‘ Ebubekir bin Veli ve Nuh bin Ahmed ve el-Hac Musa bin el-Hac Mehmed bi-mahzarin min fahri’l-cüyüş ...Çavuş bin Abdülmennân el-emin bi’l-fi‘il alâ beyti’l-mali’l-hâs el-vâki‘u bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı‘u yedehû ...muhallefâtı el-Hac Bayram bin Mustafa el-ma‘rûf bi-Bodur Hacı el-müteveffâ bi-mahalletin tu‘rafû bi-Kabasakal Mahallesi min mahallâti’l-mahmiyeti’l-mezbûre el-münkir bi’l-hususi’l-âtî beyanühû akîbe’l-istişhâdi’l-mesbûk bi’d-dava’ş-şer‘iyyeti’s-sâdıreti an bâ’si’l-kitab el-Hac Mahmud bin Muharrem es-Esîrî bi-enne li’l-müdde‘î’l-mezbûr fi’l-müteveffâ el-Hac Bayram el-mezkûr meblağan kadruhû ve nisâbuhû hamsetü âlâfi dirhem ve seb‘a mi‘etin ve sittüne dirhem min semeni’l-câriyeti’r-Rûsiyyeti’l-ma‘rûfeti ...el-meşriyyeti’l-makbûzati yebka deynen lâzıme’l-edâ‘i ileyhi şehâdeten şer‘iyyeten makbûleten ba‘de ca‘li şerâiyitihî mer‘iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ ba‘de en halefe’l-müdde‘î’l-mezbûru billâhi’l-meliki’l-gafûri bi-ennehû mâ istevfâ minhü’l-meblağ el-mezbûr ...mâ vehebehû minhü ve mâ ebra‘e zimmetehû anhü ve mâ ehâlehû alâ ehadin küllen ev ba‘zen bi-vechin mine’l-vücûhi ve sebebin mine’l-esbâbi tahlîfen şer‘iyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyili şehri Zilka‘de el-mübâreke li-sene erba‘a ve elf mine’l-hicret.

Şühûdü’l-hâl: Mustafa bin Mahmud, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Muharriru’l-hurûf Dede-zâde.

Ekarra fî meclisi’ş-şer‘i Ömer Bey bin Murad el-cündî bi-ennehû kad e‘taka ve harrere câriyeteşü ve memlûketeşü hâfizate’l-kitab ...Hüma binti Abdullah el-kasîreti’l-ferkâ’ ez-zerkâ’ es-safrâ’ er-Rûsiyye aslen ve fî ayneyhâ ...illeten hasbeten lillâhi ta‘lâ i‘tâken ve tahrîren sahîhayni şer‘iyyeyni ikrâren mer‘iyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i şehri Zilka‘de li-sene erba‘a ve elf.

Şühûdü’l-hâl: ...Baş bin Abdullah, Karagöz bin Abdullah, Mehmed bin İbrahim, İbrahim Ağa ez-zevvâk, Hasan Ağa ez-zevvâk, el-Hac Şaban.

...İstanbul'da merhum Hüsrev Paşa türbesi kurbunda vâki' mahallesi Mimarbaşı Sinan Ağa merhumun kızı olup bundan esbak vefât eden Neslihan binti Ebubekir zevci ve vârisi olup mahmiye-i Mısır'da bi'l-fi'il ...ağası olan Osman Ağa bin Abdülmennân meclisi-i şer' de yine müteveffât-ı merkûmede sulbiye kızı umdetü'l-muhadderât İsmihan Hatun kıbelinden tasdîk-i âti'z-zikre Hamza bin Gazi ve Yusuf Bey bin Abdullah şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan Dede ...İbrahim Bey bin Abdullah nam gulâm-ı sâmi mahzarında takrîr-i merâm edüp zevcem mezkûre Neslihan Hatunu bundan esbak vefat ettikde verâseti bana ve benden olan sulbiye kızı mezbûre İsmihan'a münhasıra olup ben mahall-i vefâtında hâzır bulunmamağile kızım mesfûre İsmihan Hatun cemî'-i muhallefâtına vâzi'atü'l-yed olup ben hâzır oldukda muhallefâtı ve türbe-i merkûme ve bende vâki' lede'l-ahali ma'lûmü'l-hudud ve'l-müştemilât mülk menzili sük-i sultânîde bi'l-müzâyede bey' olundukda gerek muhallefât-ı merkûmeden gerek menzil-i mezbûrdan alâ mâ vessâ ileyhi benim rubu' hakk-ı şer'im ancak doksan bin akçe etmiş idi el-hâletü hâzihî şerâyitimi hâvî ...ârî tehâruc vechi üzerine meblağ-ı merkûm doksan bin akçeyi kızım mezbûre İsmihan Hatun yedinden ahz ve tesellüm eyledim min ba'd ...muhallefâtta ve menzil-i mezbûrda medhal ve alakam kalmadı husûs-ı mezkûre müte'allik dava ve talebden kızım mezbûre İsmihan Hatun'un ...ibrâ'-i âmm ile ibrâ ettim ba'de'l-yevm husus-ı ...müte'allik benden bi'l-asâle ve'l-vekâle dava sudûr ederse lede'l-hükkâm mesmû'a olmaya deyu tasarrufât-ı şer'iyyesi ...olduğu halde ikrar-ı tav'î ettikde mâ hüve'l-vâki' ğıbbe't-tasdîk ve't-taleb kayd olundu. tahrîren fi evâyil-i Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: İsmail Çavuş bin Abdullah, Yunus Çavuş bin Abdullah, Sûfi Çavuş bin Hüseyin, ...bin Mustafa el-kâtib es-sultânî, Derviş bin Mustafa el-kâtib es-sultânî, ...bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Nasabe'l-hâkimü'l-şer'î bâ'isü hâze's-sicil el-Hac Osman bin Abdullah vasiyyen şer'iyyen ale's-sağîreti'l-med'uvveti Aişe binti Hüsrev el-müteveffâ ebûhü el-mezbûr ...hâle kevnihî min ahali'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Kurşunlu Türbe bi-Kostantîniyye el-mahmiye ihtefeza ahvâlehâ ve hafize emvâlihe'l-müntekileti ileyhâ bi'l-irsi's-şer'î min muhallefâtı'l-mersûm el-mezbûr ve hüve kabile'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'iyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâyil-i Zilka'de eş-şerîfe li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hal: Mustafa Çelebi el-imam, Muharrem Dede ..., Ali Çelebi bin el-Hac Kemal, Hasan bin Hüseyin, Mustafa bin Mahmud.

39/a

Şehide fî meclisi'ş-şer' es-Seyyid Hızır bin Mustafa ve zahru'l-e'imme Hüseyin bin Ali ve Yusuf Bey bin Abdullah ...bin Ali bi-mahzarın min Bali bin Yunus el-vasiyyi'l-muhtâr el-mansûbi min kıbeli'l-hâkimi'ş-şer'î li-ta'dîl-i umûri's-sağîreyn Abdurrahman ve Abdülkerim ibney merhum Bayram Çelebi bin Yunus el-müteveffâ ve bi-mahzarın min Hüseyin Çelebi bin ...bi-mâ se-yüzkeru an kıbeli zevcetihî el-med'uvveti Selime binti Bayram el-müteveffâ el-mezbûr es-sâbitü vekâletühû alâ nechi's-sübûti'ş-şer'î el-münkireyin bi'l-i'tâki'l-âtî beyanühû ğıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î el-mesbûk bi'd-dava'ş-şer'iyye es-sâdıreti an hâfizeti'l-med'uvveti Kamile binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ezzerkâ ...er-Rûsiyyetü aslen bi-enne'l-müteveffâ el-merkûm kad kâne e'taka ledeynâ ve harrere beyne eydînâ câriyete'ül-med'uvvete el-mevsûfete (?) el-mezbûrete hâle hayâtihi ve kemâle aklihi ve sıhhatihi i'tâken ve tahrîren sahihayni şer'iyyeyni ...şer'iyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâiyithi mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ bi-mahzarın mine'l-vasiyyi ve'l-vekîli'l-mezbûreyn fe-sârat hiye hürreten ke-sâyiri'l-harâyiri'l-asliyyâti lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrere fî ...Şevval el-mu'azzam li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Nasuh, Derviş Çelebi bin Ahmed, Abdî bin Hüseyin, Rıdvan bin Mahmud, Mehmed bin Hacı, Sefer bin Ferhad, Mehmed bin Ali.

Mahmiye-i Kostantîniyye'de beytü'l-mal-i hâs emini olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim müstecmi'u'l-mehâmid ve'l-mefâhim Mustafa Çelebi bin Ali mahfel-i kazâya dergâh-ı mülk-i iştibâ yeniçerilerinden Kara Ali nam kimesneyi ihzâr ve mahzarında tasvîr-i dava kılup ...mahrûse-i mezbûrede Kabasakal Mahallesinde sâkin iken vefât eyleyen Bodur Hacı demekle ma'rûf Abdî nam müteveffânın zevcesinden gayrı vâris-i ma'rûfu olmamağın muhallefâtının rubu' hissesinden mâ adâsı beytü'l-mal-ı mezbûr için zabt olunmağla (?) hâlen muhallefât-ı mezbûreden mezbûr Kara Ali iki câriyesin fuzûlî evinden alup kabz eylemiş beytü'l-mal-ı mezbûr için câriyete'n-i mezbûrete'n bana teslim olunmasını talep ederim vâki' hâl su'âl olunup tahrîr olunsun dedikde ğıbbe's-su'âl mezbûr ...Kara Ali cevap verüp zikr olunan câriyelerin Rûsiyyetü'l-asıl bir câriyeyi ben müteveffâ-yı mezbûra on altı bin fizzî akçeye hâl-i hayatında bey' edüp teslîm-i mebî' ettim idi ve lâkin semen-i mezbûru alup kabz etmeden vefat etmeğın ...yine câriyemi alup kabz ettim deyüp ve câriye-i âharı kabz etti demeğın mezbûr Perviz dahi meclis-i şer'a ihzâr olunup su'âl olunukda Bosnâviyyetü'l-asıl bir câriyemi müteveffâ-yı mezbûr Bodur

Hacı'ya satmak için vermiş idim müteveffâ-yı mezbûr dahi câriye-i merkûmeyi Ferik Çavuş nam kimesnenin evine göstermek için verüp vefat eyledikde ben dahi câriyemi mezbûr Ferik Çavuş evinden alup kabz eyledim dedikde kayd olundu. Tahrîren fî evâhır-ı Zilka'de eş-şerîfe min şuhûr-i sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi el-mütevelli, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Hüsrev Bey bin Abdullah, Cafer Bey bin Abdullah ve gayruhüm.

Bundan akdem mahrûse-i İstanbul'da Akseki Mahallesinde vefât edüp muhallefâtı mahrûse-i mezbûrede vâki' beytü'l-mal-ı hâs ...zabt olunan Fatıma Hatun binti el-Hac Hasan'ın zevci olup kendüden iki ay mukaddem vefât eden merhum Mehmed Bey'in sulbî kızı olan işbu bâ'ise-i rakam-i kayyim Rabia nam hatun meclis-i şer'-i kavîmde mukaddemen Bağdad dâru's-selâm defterdârı olan el-ân beytü'l-mal-ı mezbûra emîn olan umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mustafa Efendi bin Ali zîde mecdühû mahzarında takrîr-i dava edüp müteveffât-ı mezbûrenin vefat eylediği menzilde mevcûd olup tahminen otuz ...mikdarı olan hakkım ki emîn-i mezbûr müteveffât-ı mezbûrenin cümle-i muhallefâtından zann eylemekle vâzı'u'l-yed olmuşdur babam merhum-i mezbûr Mehmed Bey'in mülk-i müşterâsı olup ona verâset bana ve zevcesi müteveffât-ı mezbûreye munhasıra olmağın bana âid olan hissemi taleb ederim dedikde ğıbbe's-su'âl emin-i mezbûr vech-i meşrûh üzere vâzı'u'l-yed olduğuna mukirr ve mu'terif olup lakin zikr olunan ...mezbûr Mehmed Bey'in idüğine inkâr ile cevap vericek müdde'ıye-i merkûmeden makâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden mahmiye-i mezbûre müstahdemi hâzır olan (?) Hasan Halife bin Abdullah ve Ferhad bin Abdullan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup ğıbbe'l-istişhâdi's-şer'î fi'l-vâki' zikr olunan ...merhum-i merkûm Mehmed Bey'in mülk-i müşterâsı olup vefat ettikde kızı mezbûre Rabia ile zevcesi mezkûre Fatıma'ya intikâl eyledi biz bu hususa şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü eda-i şehâdet ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukda mücebiyle hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu. hurrîre fî evâyil-i Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Musa bin Mehmed, el-Hac Pervane bin Abdullah, Hamza bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

...İstanbul'da Şehzâde Sultan Mehmed Han Câmî'inde imam olup mahrûse-i mezbûrede vâki' ...mütevellî olan Mevlânâ Mehmed bin Mustafa meclis-i şer'î şerîfde yine mahrûse-i mezbûrede Yenibağçe kurbunda keçeci Hacı bin ...bundan akdem vefat eden Emine Hatun binti Hasan'ın zevci ve vârisi olan el-Hac ...bin Mahmud müteveffât-ı mezbûrenin ...ve vârisesi olan ...Hatun binti Ali kıbelinden husus-ı âtîye bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan ...Mevlânâ Mustafa bin Abdullah mahzarında takrîr-i kelâm edüp müteveffât-ı mezbûre hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde mahalle-i mezbûrede lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât olan mülk menzilinî bana bey' edüp ben dahi mal-ı vakf-ı merkûmdan bi-tarîki'l-istiğlâl menzil-i mahdûd-i mersûmu yirmi bin akçeye iştirâ ettikten sonra menzil-i mezbûru gerü müteveffât-ı mezkûreye tarih-i kitab senesi bidâyetinden sene-i kâmile tamamına dek iki bin beş akçeye îcâr ettiğimde ol dahi ba'de teslimi's-semen istîcâr etmiş idi el-hâletü hâzihî mezbûre Emine Hatun vefat etmeğın meblağ-ı merkûm yirmi bin akçeyi ve tarih-i kitaba gelinceye dek sekiz yüz otuz üç akçe ücreti ...hâviye ve sene-i erba'a ve elf Şa'banı evâyili ile muverraha ve mahrûse-i mezbûrede hilâfe müvellâ olan fahru'l-müderrişin Mevlânâ ...Efendi bin Ahmed imzası ve hatmi ile mûmzât ve mahtûme sûret-i sicill-i mazmûnu üzere müteveffâtın muhalledâtından cihet-i vakf için vekâletim hasebi ile taleb ederin su'âl olunsun dedikde ğıbbe's-su'âl mezbûre Yakub Bey ve vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi aslı ve mazmûnu ...inkârile cevab vericek müdde'î-i merkûmun sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda ...sicill-i mezkûr zeylinde mestûretü'l-esâmî olan müslümanlardan Mahmud bin İsmail el-müezzin ve eş-Şeyh Mehmed bin Mustafa el-imam ve Hüseyin Çelebi bin Mahmud el-müezzin ve Mehmed bin ...nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırûn olup fi'l-vâki' müdde'î-i merkûmun davasına mutâbık ve mezmûn-i ...sicill-i mezkûra muvâfık eda-i şehâdet-i şer'îyye ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâyitü'l-kabul şehâdetleri makbûle olup mâ hüve'l-vâki' ğıbbe'l-hükm ve isra't-taleb ketb olundu. fi evâsıt-ı Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah.

...fi meclisi's-şer'î el-Hac Yakub Bey bin Mahmud ellezî hüve zevcün ve vârisün merhum Emine Hatun binti Hüseyin el-müteveffât bi-mahalleti Piri ...bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve vasiyyi muhtâr li-tenfiz-i vesâyâhâ's-şer'îyye ...mâlehâ min hâmilî

hâze'l-kitab Mustafa bin Abdi ...hüve işterâ ve ibtâ'a minhü mâ hüve min muhallefâti'l-müteveffâti'l-mezbûre ve zâlike cem'û'l-menzil'l-mezbûr bi-yedi fahri'l-e'imme Mevlânâ Mehmed bin Mustafa el-mütevelli alâ vakfi'l-merhume Rabia Hatun el-vâki' bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre bi-mukâbili mâ aleyhâ min meblağ-i işrîne elf dirhem ve ...mi'e ve selâse ve selâsîn dirhemen fizziyyen râyicen fi'l-vakti min mâli'l-vakfi'l-mezkûr el-kâ'ini bi'l-mahalleti'l-mezkûreti el-müştemili alâ ...hâriciyyetin yeştemile alâ beyteyni ulviyyeyni tahtehâ istablin ve kenîfin ve alâ hücreyni ...ve dâhiliyye tahtevî beyteyni süfliyyeyni ve sofateyn ...sağîre ma'rûfe bi-kiler ve bi'r-i mâ' ve cenîne ve kenîf el-mahdûd bi-mülki Mustafa bin Murad ve mülki Emine binti Karagöz ve bi-mülki Emine binti Hamza mine't-tarafeyni bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik bi-semenin muayyenin makbûzin bi-yedi'l-bâyi'i'l-mezbûri kadruhû hamsûne elf dirhem fizziyyün râyicün fi'l-vakti bey'an ve ...bâtteyni şer'iyyeyni müştemileyni alâ îcâbin ve kabûlin ve teslimin ve tesellümin mine't-tarafeyni ve rızâ'in mine'l-mütevelli'l-mezbûr ve innemâ vakafet ...el-mezbûre ...muhallefâti'l-müteveffâti'l-mezbûre ...el-menzili'l-mezbûr ... ve's-selâsi'l-mezkûreyn ...şer'an ve ğibbe en uriza el-menzili'l-mezkûr alâ mecâlisi't-tâlibîn ve mehâfili'r-râğibîn mirâren ...ve isra en inkata'at ...rağabâti'n-nâsi ve takarrurin ale'l-menzili'l-mesfûr ...el-mezkûr. Fî 25 Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: ...bin Ali ..., Ahmed bin Ali, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud ve gayruhüm.

...fî meclisi's-şer'î Mevlânâ Şeyh Mehmed bin Piri el-vekîl bi'l-ikrar bi'l-i'tâk el-âtî zikruhû an kıbeli-i Rabia Hatun bin Abdi ...es-sâkine bi-mahalleti İshak Paşa bi-Kostantîniyye el-sâbit vekâletühû anhâ bi-şehâdet-i Yusuf Bey bin Halil ez-za'îm ve ...bin Abdullah bi-enne Rabia Hatun el-müvekkile kad e'takat ve harreret cevâriyehâ el-memlûkât lehâ'l-med'uvvât Mülayim binti Abdullah el-Bosnaviyye ez-zerkâ el-vustâ ve ...binti Abdullah er-Rûsiye et-tavîle el-ferkâ' ez-zerkâ ve fî cebhetihâ eseru'l-cerâha ve Lale' izâr binti Abdullah er-Rûsiye el-vustâ el-ferkâ' ez-zerkâ hasbeten lillâhi'l-azîm i'tâken ve tahrîren şer'iyyeyni ikrâren şer'iyyen. Fî 23 Zilhicce li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Ağa bin Abdullah, Ömer Efendi bin Abdullah, Kasım Bey bin Abdullah, Şeyhi bin ..., ...Çelebi bin Ali el-mütevelli ve'l-muhzır fi'l-mahkeme ve gayruhüm.

...Mevlânâ Şeyh Mehmed bin Piri el-vekîl bi'l-ikrâri bi'l-i'tâk el-âtî zikruhû an kıbeli Fatima binti ...Kethüdâ es-sâbitü vekâletühû anhâ bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an bi-

enne müvekkiletehû el-mezbûrete kad e'takat ve harreret abdehâ ve memlûkehâ el-mu'terif bi'r-rikki lehâ hâmile'l-kitab Mustafa bin Abdullah el-Bosnavi el-evsat el-ezrak el-asfer ...hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâken şer'iyyen ikrâren şer'iyyen. Tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbikûn.

40/a

Defter-i muhallefât

El-merhûm Âmine Hatun binti Hüseyin el-mütevaffâtı bi-mahalleti'l-libâd bi Kostantiniyyeti'l-mahmiyye an zevci Yakûb Ve binti zevc-i Zeyneb Ümmi Meryem Hatun ve binti Ahmed zevc-i Ümmihânî ve'l-verâseti fihimü'l-vâki' tahrîran fi evâhir-i şehr-i zi'l-ka'de li- seneti erbea ve elf

	Hindi çuka yüz 182	Beyaz peşkir 86	Beyaz velense 150	Kalîçe 220	Mâi atlas câme 760	Mushaf-ı şerîf 150
	Yüz yast[ık] ..2	Döşek yüzü 85	Köhne kalîçe 29	Köhne leğen örtüsü 45	Bez sürh münakkaş 36	Alaca peşkir 42
	Keçe-i Selanik 135	Def'a minder gılâfı 30	Minder gılâfı 170	Bâlîn 107	Şam'adân adet 3 120	Örtü kebesi 190
Beyaz sade maa ... eksik metin	Yorgan 200	Çift yastık 325	Hamam gömleği 130	Yemeni boğça 36	Döşek gılafı 106	Hindi destimâl 7 37
	Beyaz kuşak maa ester 115	Köhne sade 92	Köhne kalem kilim maa çarşâb 59	Çeşm-i bend 120	Tencere dibi 32	Keçe Selanik 440
Eksik metin	İçlü hatme 620	Yorgan 415	Def'an bâlîn 315	Bâlîn 195	Minder çarşâbi 185	Mâi kemhâ nîm-ten Maa post sansar 1627
	Hatem ...eksik metin	Tabak 43	Leâl- taşlı küpe 1020	Sepet sandık küçük 32	Sini-i küçük 61	Kâse-i İznik maa safâ 9

	İncilü tenkûş ...eksik metin					
Sahan ... Eksik metin	Hindi yörük cevbe makreme 2 90	Hindi kuşak 180	Bâlîn 120	Köhne çakşır 50	Tâbe ve kefçe 49	Tencere 66
		Beledi küçük 210	Kalîçe küçük maa köhne kalemi kilim 110	Kalîçe küçük 51	Hamam gömleği 25	Köhne hamam döşemesi 44
Eksik metin	Köhne velence 55	Mâî bez kebe 37	Hindi makreme 74	Çakşır adet 2 12	Don kuşak 500	Destimal küçük 2 20
İbrik eksik metin ..5	Tepsi 55	Sandık 180	Gügüm küçük 70	Gügüm kebîr 175	Sandık küçük 42	Boğça 23
Eksik metin	Boğça 60	Tülbent cedîd adet 22 760	Alaca kilim 61	Bâlîn 745	Mâî Bağdâdî câme 310	Satur köfte 7
Maşraba ... eksik metin	Bez yemeni 150	Sofra-i şem'adân 17	Beledî döşek 80	Bâlîn 50	Mercan tesbih ... 40	Arakiye 38
	Mai ester 16	Ester dârânî 41	Yemeni peşkir 245	Köhne keçe 55	Kalîçe-i küçük 35	Yörük destisi 170
.... Eksik metin	Köhne bakraç 40	Laciverd ferace 700	Kû 4	Yemeni peşkir 190	Mai bağdadi zıbusun	Yorgan 141
	Fincan adet 3 45	Bakraç 50	Hamam leğeni 146	Sincabi câme 720	Dârânî fistan 435	Mâî yan- boli kebe- si 145
	Tencere .. eksik metin	Ester mâî 53	Köhne hâvî 7	Satur 11	Bez pareleri hurdavat 24	Köhne zıbun 32

Yekûn 23557

.....

50000

Mihri müeccel müteveffat-ı mezbur ..

Nakd 11000 cem'an 86007

40/b

.....

Deyn-i müsbet li'd-defi' meblağ 20000

Minhâ deyn-i müsbet li vakf-i Râbia Hatun meblağ 20625

.....

40622

Cem'an

1180

.....

44252

Mihr es-sülüsü'l-muayyen meblağ

14750

Mihr resm-i kısmet vesayir harç meblağ

1000

Yekûn 28502

Mihrü'l-hisse li'd-defi' meblağ 14351

Mezbûr Yakub bey zımında bin beş yüz akçe mihirden sekiz bin yedi yüz doksan akçe muhallefât bahasından cem'an yedi bin iki yüz doksan akçe olmağın üzerine üç bin yüz altmış bir akçe ile hissesi tamam olur

Hisse-i mihr Hânî Hatun meblağ 4750

Mezbûr Hânî Hatunun zımında muhallefât bahasından yedi bin altı yüz elli altı akçe olub hisse hisse-i şer'iyesini dört bin yedi yüz elli akçe olmağın iki bin dokuz yüz altı akçe zımında muhallefât bahâsından bâkî kalmıştır

Mihr-i hisse Meryem Hatun meblağ 9500

Merkûm Meryem Hatun zımında muhallefât bahasından bin yedi yüz altmış altı akçe olmağın üzerine yedi bin yedi yüz otuz dört akçe ile hissesi tamam olur

Muhallefât

Üstad Musa bin Mustafa el-kazayâtü'l-hâss el-müteveffâ bi mahalle Ayasofya-i sağire min mahallât-ı Kostantiniyye an ümmin şeyh binti Mustafa bint sağire-i Meryem binti Musa ve refika-i kerime binti Kurd bey .. Hatun binti Mustafa ve'l-veresetü tahsis fi him e'l-vâki' tahrîran fi 13 şehr-i zi'l-ka'de sene erbea ve elf

	Kepen 231	Kırmızı kemhâ câme	Raht-ı Teğelti 4200	Kürkl ü ferace sebz 2401	Mermer i velense 360	Selanik keçesi 205	... kılıç 38	
	Mor çuka yağmurlu k 1500	Fincan adet 7 72	Miç 203	Selani k keçesi 425	İznikî tabak 20	Sımat 100	Eksik metin ...şak 88	
Bâlî n sağır 31	Minder kebesi 31	... 240	Köhne in kürkü 380	Güğ- üm kebir 190	Şiş 142	Macârzâ rî 250	Boğça 3	
	Keçe-i Selanik	Meşin kese 5	Şem'adâ n 16	Boğac ı zıibun 70	Kavuk adet 3 60	Sumak köhne 44	Mor kürdî 25	Ek- sik me- tin .. dikü k 26

Bez çakşı r 5	Kelle pûş sürh 23	Uçkur adet 6 110	Safâ 21	Kapak lı tas 64	Mor değden 510	Yeşil dolama 470	Teğelt i adet 2 105	Ek- sik me- tin adet 2 13
	Sahan tabak 30	Laciver di cebe donu 330	Kırmızı yelek 165	Naftî kebe 212	Beyaz velense 132	Rikâb köhne 40	Beyaz velens e 192 5
		Tepü.... 16	Köhne velense beyaz 78	Kapı perde- si 70	Fereskü ri câme 710	Abayı İstanbul 1100	Raht arabi 132	.. raht 600

41/a

	--- sîmîn 490	Kırmızı yağmurlu k 1760	Kırmızı velense 203	Beyaz velense 166	Kefgir kefçe maa bakraç 62	Kırmızı velense 203
Köhn e mor yelek 280	Alaca kebe 150	Bâlîn 70	Beledi fıraş 162	Kalemi kilim 130	Beyaz velense 140	Köhne peştam al adet 4 110	Kürklü laciverd ferâce 1460
	---	Kırmızı velense 310	Çultâr 250	Kırmızı kemha câme 1200	Fereskü rî alaca câme 700	Köhne siyah ... 5	Rikâb hasır 160
	Kandil maa tîr 120	Beyaz velense 181	Satur kasab 76	Belân-ı sim 510	Küçük bakraç 15	Kefgir sahan 42	Külâh maranî 3 50
	Eksik metin	Mor ferâce bâ post gûzen	Laciverd çakşır 150	Sürh 310	Büyük güğüm 200	Köhne çuha kuzu kablı 530	Nafti kebe 106
	Çatma yorgan 380	Kırmızı velense 280	Şem'i asel 40	Çultâr 140	... kuşak 180	Def'â kuşak 24	Kürdi kuşak 225

	Köhne diğ er..eksi k metin 45	Kantar 120	Kırmızı uçkur 50	Boğacı çakşır 150	Kürdi maa post erneb 201	Teğ elti 30	Köhne dolama 331
	Sade makrame 6 142	Sırmalı makra-me adet 3 453	Küçük sini 182	Kubûr maa tir 41	Çatal 104	Çuha arakiye 33	Def'â peştamal 72
	Def'â kalemi kilim 93	Def'â çakşır 160	Köhne çakşır 190	Bâlin yen 42	Alaca kebe 185	Ferâce sürh 1205	Tûr kuşak 700
	Küçük .. eksik metin	Gıf alf ... 1302	Peştamal 30	Tûr uçkur 26	Tûlbent örtüsü 160	Köhne kırmızı hasır 78	Yağmurlu k kebesi 32
	Demirli s[andık] eksik metin ..01	Kıt'a ... 100	Futa adet 3 126	Tûr kese 11	Dikme kese 2 210	Hatem akik 30	Pazubend 160
	Don .. Eksik metin	Def'â çul köhne 28	Çul 90	Havl u makra-me 2 75	Hamam gömleğ i 365	Beyaz boğazcı zıbûn 82	Futa-i kamis 3 260
	--	Makra[e] eksik metin	Sepet sandık 151	Gırar çift 92	Küçük sandık 42	Sim hatem tılsım 18	Dizge maa halka-i sim 140
	Havl u makrame 2 100	Döşeme 1 100	Hamam göyneğ i 200	Peşta-mal 3 72	Laciver d ferâce 810	Büyük masat 1600	Kırmızı çuha bâ muhit 1047
	Eksik metin	Futa-i göynek 71	Def'â peştamal adet 2 80	Peştamal 51	Kırmızı çuha yelek 700	Yeş il çuha donluk 537	Şimş ir maa tarçın 80
	Def'â'a ... eksik metin	Tûlbent 187	Yaldız sim 406	Def'â bıçak 150	Def'â bıçak 160	Gümüş-lü bıçak 141	Kıt'a zer düvâ adet 8 80
	Yekûn 6446	Gülâm sagır çerkes 6050	Def'â tûlbent 1 130	Tûlbent adet 1 250	Futa 1 32	Kefçe 12	Def'â tûlbent adet 2 278

Nakd meblağ 2400 Guruş adet 42 Guruş-ı Osmanî 2940 ... hatunu
meblağ 2000

... Ali Paşa meblağ 800

Cem'an 74586

Mihr delâleten muhallelât meblağ 1311

Mihr mihri müeccel zevce meblağ 3000

Mihr ücret hane ... meblağ 720

Mihr ücret mekan ..(eksik metin) meblağ 287

Mihr vakfiye ve vasiyyet ve sıhah şeriyeye ve sayir maa lazım meblağ 6840

Cem'an 12158

Mihr suret-i defter ve itak-nâme ve kâtibiyye ve ihzâriyye meblağ 1160

Yekûn 2860

Sahihan ... el-veresâti'l-merkûmât

Sümün hisse def'a meblağ 74621 hisse-i sūdüs 29850 hisse-i sūdüs li ümm
meblağ 9950

Hisse-i [uht] meblağ 124392

41/b

...Mevlânâ Sefer Efendi bin Ekmeleddin el-kâdî yevme'izin ...muverrah bi-tarihi yevmi'l-hâmis aşer fi şehri Cümâdel'âhire min şuhûr-i sene ...şehâdet-i Lütfullah Efendi bin Mirza el-kâdî ve Musa bin Mehmed el-kâdî ğıbbe ...eş-şer'iyeti's-sâdıreti an bâ'iseyi rakam-i hâze'r-rakîm Hibetullah ...an-nefsihâ ve Fahri Çelebi bin Mustafa Çelebi asâleten an nefsihî ve vekâleten an ...Abdülvehhâb Efendi ve Ahmed Çelebi bin Mustafa Çelebi ...hüve tarîku's-sübût şer'an ve Halime binti Mehmed el-vasiyyi alâ evlâdihâ es-sıġârî'l-med'uvvîn ...müteveffâ ebûhüm Osman Çelebi sâbıkan bi-enne'l-müdde'iyete'l-mezbûrete Hibetullah Hatun ...racül el-med'uvvi Ataullah Çelebi bin Ali Çelebi et-tâcir el-müteveffâ bi-hücretin min hücerâti ...vâki' bi-kurbi's-sûki'l-ma'rûf bi-

Uzun Çelebi ...bi-Dâri's-saltanati's-seniyye ...el-mazbût muhallefâtühû bi-yedi emîn-i beyti'l-mali'l-vâki' semme li-enne Hibetullah Hatun el-merkûme ...el-müteveffâ'l-mezbûr veledân-i sulbiyyâni li-Ali Çelebi bin Ahmed Efendi ve ümmühümâ Fatıma Hatun binti ...inne'l-müdde'iyeyni'l-mezbûreyni Ahmed bin Mehmed Çelebi ve Fahri Çelebi bin Mustafa Çelebi ve ehavyhi Abd...ve Ahmed el-mezbûreyin ve's-sıgârî'l-mesfûrîn küllühüm ebnâ'ü'l-a'mâmi li'l-müteveffâ Ataullah el-merkûm ve veresetün lehû min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye li-enne Ahmed el-mezbûreyin Mehmed Çelebi ve Fahri ...Abdülvehhâb Çelebi ve Ahmed ebnâ'-i Mustafa Çelebi ve's-sıgâr el-med'uvveyin Ömer ve Alive Bekir ebnâ'-i Osman Çelebi ve enne Mehmed Çelebi ve Mustafa Çelebi ...Çelebi ve Ali Çelebi ellezî hüve ibnü'l-müteveffâ el-merkûm lehüm ...ve inne ebûhüm Ahmed Efendi el-mezbûr ...el-müteveffâ ve'l-veresetü'l-mezbûre ve'l-verâsetü lehû munhasıratün fihim lâ na'lemü vârisen sivâhüm lâ müstehakkan li-tereketihî illâ iyyâhüm şehâdeten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâiyitihî mer'ıyyeten sümme inne'l-müdde'iyeteyni'l-mezbûreneyni kad vekkeletâ hâmile hâze'l-kitab kıdvete kuzâtî'l-izlâm Abdülbâkî ...bi-kabzı hukûki'l-eytâm ve bi-kabzı hakki uhtihî el-mezbûre el-müntekıleti ileyhim mine'l-müteveffâ ...lehümâ ve bi-küllî mâ yetevakkafu aleyhi'l-kabzu ve'l-îsâlû mine'l-mürâfa'ati ve'l-muhâsameti ve'l-cidâli in ihtıce ileyhâ vekîlen şer'ıyyen makbûlen minhü vicâhen ve şifâhen ve sebete mazmûnuhû ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûki bi'd-dava's-sahîhati's-sâdıreti ani'l-vekîli'l-mezbûri Abdülbâkî bi-mahzarın min fahri'l-a'yân Mehmed Çavuş bin Abdülbâkî el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâssi'l-vâki'i bi'l-mahmiyeti'l-merkûmeti'l-vâzı'ı yedehû alâ muhallefâti'l-müteveffâ'l-mezbûr şehâdet-i Ali bin el-Hac Ramazan ve Şa'ban bin ...el-mektûbi ismühümâ bi-zeyli'n-nakli'l-mezbûr ...anhu bi-enne'l-küttâbe kitâbehû sübûten şer'ıyyen hakeme'l-hâkimü'l-müvekkı'u a'le'l-kitâb bi-tevkî'ihî's-şerîfi'l-müstetâb lâ zâle fî semâ'i's-sa'âdeti bi-...lehû bi-mahzarın mine'l-emini'l-merkûm ...sahîhan şer'ıyyen. Cerâ zâlik ve hurrıre fî evâsıt-ı Receb el-ferd min şuhûr-i sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-kuzât Mehmed Efendi bin Hayreddin, Abdülvâsi' Çelebi bin Muslihuddin, Abdurrahman Çelebi bin Muslihuddin, Muslihuddin Efendi bin Kasım Çelebi, Abdullah Çelebi bin Alaaddin ve gayruhüm.

Mahmiye-i Kostantîniyye mahallâtından Sinan Paşa Mahallesi sâkinlerinden olup mahmiye-i mezbûrede bundan esbak müteveffâ olan Hemdem Ağa'nın yetimeyni sağîreyini Mehmed ve Mahmud kibel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan Hasan Ağa bin

Abdullah nâm zevvâk-ı sultânî meclis-i şer‘-i şerîfde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olup sene-i erba‘a ve elf Cemâziyel‘âhiresi ...müteveffâ olan Hüseyin bin Mustafa’nın zevcesi ve vârisesi olan Emine Hatun binti Bahşi mahzarında takrîr-i dava-yı şer‘iyye kılup müteveffâ-yı mezbûrdan hâl-i hayâtında sene-i erba‘a ve elf Ramazan’ı evâsıtında mahalle-i mezbûrede vâki‘ Mahmud bin Abdullah ve Fatıma Hatun mülkleri ile mahdûd mülk evini vasîleri olduğum ...mezbûreyn Mehmed ve Mahmud’un mal-ı mevrûsları ile istiğlâl tarîki üzere üç bin akçeye iştirâ edüp ...üç yüz akçeye icâreye verüp ol dahi isticâr edüp ba‘dehû vefat edüp ...bin akçe asıldan ve iki yüz yirmi beş akçe icâreden ki cem‘an üç bin iki yüz yirmi beş akçe olur ...ederim dedikde ğıbbe’l-inkâr mûmâ-ileyh Hasan Ağa’dan davasına mutâbık beyyine talep olundukda ...müslimînden Hasan bin abdullah el-imam ve el-Hac Mustafa bin el-Hac Hasan el-müezzin nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde hâzırân olup mezbûre Emine muvâcehesinde edâ-i şehâdet-i şer‘iyye kılup müteveffâ-yı mezbûr bizim huzurumuzda sene erba‘a ve elf Ramazan’ı evâsıtında mûmâ-ileyh Hasan Ağa müteveffâ-yı mezkûr Hüseyin’den istiğlâl tarîki üzere üç bin akçeye iştirâ edüp ba‘dehû yılda üç yüz akçeye tarih-i mezbûrdan icâreye verüp ol dahi ...iştirâ eyledi bu hususa şâhidleriz şehâdet-i şer‘iyye dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri ba‘de ri‘âyeti şerâyıtı’l-kabûl makbûle olup mücebi üzere hükm olunup bi’t-taleb kayd olundu.

Şühûdü’l-hâl: ...

42 /a

...Abdullah ...beyne yedeyi’l-hâkimi’l-müvekkî‘i sadr-i hâze’l-kitâb fe’dde‘â alâ fahri’l-akrân Mehmed ...bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-mahzarın minhü bi-enne’l-emîne’l-mezkûre yesterikuhû bi-gayri hakkın vâzı‘an yedehû ...haysü kâne kable tarihihî memlûken li’r-racûli’l-med‘uvvi Mehmed Efendi bin Yusuf ...haysü kâne fî sıhhatihî ve aklihî debberahû ve hüve fî mülkihî tedbîren mukayyeden kâyilen ve hüve ...ve enne Mehmed Efendi el-mezbûr tüvüffiye ve kad mezâ beyne tedbîrihî ve vefatihî anhâ sinîn ...zâlike fe-vâcibün aleyhi kasru yedihî anhu fe-sâle su’âlehû an zâlik fe-su’ile fe-ecâbe bi’l-ikrâri bi’l-istirkâki (?) ...ve’l-inkâri bi’t-tedbîri fe-tûlibe’l-müdde‘î’l-mezbûru bi’l-beyyine mahzar-i racûlin ismuhû Tarak Çavuş bin el-Hac Yusuf ...vâhidün minhümâ alâ vechi’l-mütehâsımeyni ba‘de’l-istişhâdi’ş-şer‘iyyi bi-enne Mehmed Efendi bin Yusuf el-kâdi ...fî sıhhatihî ve aklihî debbera’l-müdde‘î hâzâ ve eşâra ilâ ...el-mezbûr ve hüve fî mülkihî tedbîr ...yuhâtübü iyyâhü ente ve kabile mevî bi-şehrin ve enne Mehmed Efendi Yusuf el-mezbûr tüvüffiye ...beyne ...vefatihî iddetü sinîne şehâdeten şer‘iyyeten fe-

hakeme'l-hâkimü'l-mezbûru bi-hürriyyeti'l-müdde'î'l-mezbûru'l-müdde'â aleyhi'l-emîni'l-mezbûr anhu alâ vecihimâ hükmen sahîhan şer'iiyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî ...Receb el-mürecceb li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Abdülbaki bin Hüseyin eş-şehîr bi-..., Dervîş Mehmed bin Abdurrahman kâtibü'l-kısmet, Yusuf bin Osman ...Hoca Efendi, eş-Şeyh Yusuf bin Abdülkadir, Yusuf Bey bin Bahadır, Mustafa bin İlyas, Mustafa bin Mahmud, Abdülcilil bin Mehmed kâtibü'l-kısmet, Mehmed bin el-Hac İbrahim el-Buhâr, Mustafa bin Mahmud el-muhzır.

Ammâ ba'dü bu sahîfe-i sahîha-i şer'iiye ve vesîka-i nemîka-i mer'iiyenin semt-i mergûb üzere temhîd ve tahrîrine dâ'î ve takrîrine bâ'is ve bâdî olan fahru'l-a'yân zahru'l-akrân sâhibü'l-hayrât vâsilü'l-müberrât vâkıfu husûl-i ...an hayat-i âzim-i vâdî iklim ât-i efkari rahmeti âleverî ahvec-i şefkat-i habîb-i hudâ tâlib-i râğıb-ı inâyet-i âmâl ve râcî hidâyet-i hak hâk râh-ı gurûh-i âl-i izâm rûy-i mâl-ı tarîk-i sahb-i kirâm vâsil-ı rahmeti âlihî vedûd ...mebrûr Mahmud Ağa nâm kimesnenin sülüs-i lâzımü'l-beyana nehc-i şer'-i kavîm üzere vasî nasb olunan fahru'l-emâsil ve'l-akrân ...Çavuş bin Abdullah meclis-i şer'-i şerîf şâ'ihu'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf râsihu'l-evtâdda sülüs-i merkûme ...mütevellî nasb olunan üsvet-i erbâbi'l-erkân Yahya Ağa bin Abdülmennân nâm müteferrika ve merhum-i mezbûrun sağîr oğlu ...tesviye-i umûr ve ahvâl ve hıfz ve zabt-ı emvâli için vasî-i muhtâr olan fahr-ı erbâbi'l-iclâl zahr-i ashâbi'l-...Gazanfer Çavuş bin Abdullah mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i mâ fi'l-bâl edüp mezbûr Mahmud Ağa sıhhat-i hâl ve akl-ı ...ve cemî'-i mâ lehû ve aleyhinde tasarrufât-ı şer'iiyesi makbûl ve nâfiz ve teberru'ât-ı mer'iiyesi sahîh ve câ'iz iken "yüdrikkümü'l-mevtü ve lev küntüm fî Bürûcin müşeyyedetin" hitât-ı müstetâbının mazmûn-i meymûn ve fahvâ-yı hümâyûnun te'emmül ve ta'akkul ve "inne'l-mevtellezî tefirrûne minhü fe-innehû mülâkiküm" cevab-ı bâ-savâbın mefhûm-i sa'âdet ve hidâyet meşhûnun mülâhaza kılup dâimâ ahvâl-i âkıbetin ...ve tefekkür-i umûr-i âhiretin pîşe eyleyüp seyyid-i kâ'inât aleyhi efdalü's-salevâtta mervî olan "lâ yahillü li-ehadin yü'minü ...ve'l-yevme'l-âhire in ...leyleteyni illâ ve vasiyyetühû tahte re'sihî" hadîs-i şerîf-i şeref-fezâ ve haber-i münîf-i ...teşebbüs ve temessük edüp netîce-i rikk-i mensûr ve nihâyet-i rikk-i mestûrda mezkûr olan diyânet-i ...tekavvî endîş-i mü'minîn-i müteverri'în muvahhidîn-i müteşerri'în huzûrunda bundan esbak hulûs-ı niyyet ve ...zevât-ı kayyim ve emsâl olan cemî'-i malının sülüsünü vasiyet eyleyüp şöyle şart etmiş idi ki vefattan ...merkûm sâ'ir emvâlinde ifrâz ve cümleden mümtâz kılınup mal-ı sülüs-i müfrezden mahrûse-i İstanbul'da ...İmam Ali

Mahallesinde olan menzili kurbunda vâki' bina için müste'idd olan mülk-i hâlîye üzerinde müceddeden bir mu'allim-hâne ve bir hâne-i mu'allim binâ oluna ve ondan mâ adâ asl-ı mal-ı sülüsden merhumun utekâ ve atikâtından beş yaşından yukarı olanların her birine altışar bin akçe verile ve iskât-ı farz-ı hacc-ı şerîf için bin akçe ifrâz oluna ve mühimmât-ı techîz ve tekfîn ve sarf-ı yevm-i vefât ve mu'tâd olan yedisinin ...ve senesinde harc-ı mu'tâd için kırk bin akçe ifrâz oluna ve sâ'ir mühimmât ve levâzım için kifâyet mikdarı bâkî kalan sülüs-i mal-ı vakıf olup tarîk-i mu'tâd-ı mer'î üzere istirbâh olunup hâsıl olan ...yevmî ikişer akçe ile mahalle-i mezbûre mescidinde ba'de salâti'l-fecri otuz cüz'-i şerîf tilâvet ...üç vakit namaz kılınup beş vakit kılınmak mukâbelesinde ribh-i mezbûrdan imamına ...yevmî iki akçe ve kayyimine yevmî iki akçe verile ...karye mescidi

42/b

Akçe verile imam-ı mezbûr dahi mescid-i mezbûrda ba'de salâti's-subh merhum ...tilâvet eyleye ve mu'allim-hâne-i mezbûrede her kim mu'allim olursa yevmî dört akçe ...iki akçe verile ve yevmî üç akçe cihet-i nezâret verile ve ribh-i mezbûrdan ...ve erbâbını azl ve nasb vasî-i muhtârı olan kimesneye tefvîz eyleyüp ...ettiği masârif ve şurût-ı mergûbe ve makbûle olup cümle masârifden fazla her ne kalur ise ...sultâniyye ve sütte-i seniyye-i hâkâniyyede olan baş defterdârı marifetiyle İstanbul ...meremmet olan kaldırımlara sarf oluna deyü vasiyyet eyleyüp ve vesâyâ-i mezbûreyi tenfiz ...Gazanfer Çavuş vasî-i muhtâr eyleyüp ve bu vasiyetten rücû' ve tahavvül etmeyüp bunun üzerine musırran ...eyledi husûs-ı mezbûr vech-i muharrer ve meşrûh üzere idüğü şühûd-i udûl ile sâbit ve zâhir oldukda ...mezbûr Gazanfer Çavuş sülüs-i mezbûrun umûru ikâmetinde izhâr-ı acz ile bi'l-ihytiâr nefsinin azl etmekle kıbel-i şer'-i şerîfden sülüs-i mezbûre ben vasî-i şer'î olup ve mezbûr Yahya Ağa mütevellî nasb olunup ikâmet-i masâlih ve umûr ...uhdemize aldıktan sonra ber mûceb-i vasiyet-i merhum ifrâz-ı sülüs-i merkûm için mahalle-i mezbûrede akd-i meclis oldukda mezbûr Mahmud Ağa'nın vefatından sonra mezbûr Gazanfer Çavuş'un ma'mûl ve makbûzu olan ...olundukda yirmi beş kere yüz bin ve yetmiş sekiz bin dört yüz kırk bir akçe zuhûr edüp meblağ-ı merkûmdan yüz elli üç bin sekiz yüz yirmi dokuz akçesi masraf olup ondan bâkî mahrec-i sülüs olan yirmi dört ...yüz bin ve yirmi dört bin altı yüz on iki akçeden sülüs-i mal sekiz kere yüz bin ve sekiz bin iki yüz dört akçe olup ifrâz olunukdan sonra merhum utekâ ve atikâtından vasiyeti mûcebi üzere on beş yaşından yukarı sülüs-i maldan altışar bin akçeye müstehak yirmi

sekiz kimesneleri bulunup sülüs-i merkûmdan her biri ...şar bin hesabı üzere mezbûrlara yüz altmış sekiz bin akçe verilüp ondan mâ adâ asl-ı sülüs-i merkûmdan vasiyeti üzere hacc-ı şerîf için ve techîz ve tekfin ve yedisi ve kırkı ve ...ve mezarı binası fukaâya ve mühimmât-ı ...sarf için doksan bin akçe ihrâc olunduktan sonra bâkî kalan beş kere yüz bin ve kırk dokuz bin üç yüz dört akçesini vesâyetim hasebi ile mezbûr Gazanfer Çavuş yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledim ve mütevellî-i mezbûr Yahya Ağa'ya teslim eyleyüp mezbûr dahi kabz eylemiş idi merhum-i mezbûrun bazı vasiyeti mukayyed ve mu'ayyen ve bazı mutlak ve mürsel olmağla mürseli hususunda re'y-i vasî-i mezbûr Gazanfer Çavuş cihetinden bize tefvîz olunmağın el-hâletü hâzihî ben dahi izn-i şer'î ve marifet-i cemaat-i nâzırîn ile vesâyetim hasebi ile şöyle şart eyledim ki merhumun vasiyeti üzere meblağ-ı bâkî olan beş kere yüz bin ve kırk dokuz bin üç yüz dört akçeden tahmin-i ehl-i vukûf ve tayin-i erbâb-ı hibre üzere yüz bin akçesi mevzi'-i mezbûrda bir mu'allim-hâne ve bir hâne-i mu'allim bina olunmak için ifrâz olup bâkî kalan dört kere yüz bin ve kırk dokuz bin üç yüz akçesi her senede onu on bir akçeye rehn-i kavî ve kefil-i melî ile istirbâh olunmak için vakf ve habs eyledim ve şart eyledim ki ribhden hâsıl olan maldan beş vakit mescid-i mezbûrda kılınmak mukâbelesinde imamına yevmî üç akçe vazife ve müezzine iki akçe ve kayyimine iki akçe ve Yerli nâm karye mescidi imamına yevmî iki akçe verile mezbûr dahi ba'de salâti'l-fecr mescid-i mezbûrda bir cüz'-i şerîf tilâvet eyleye ve mahalle-i mezbûre mescidinde ba'de salâti'l-fecr ehl-i Kur'ândan otuz nefer kimesneler cem' ve Kur'ân-ı Azîm'den birer cüz'-i şerîf tilâvet eyleyüp sevâbını merhumun ruhuna ihdâ eyleyüp ribh-i mezbûrdan yevmî ikişer akçe vazîfe-i tilâvet verile şol şart üzere ki içlerinden ...hizmetin eda etmediği günlerin vazîfesi verilmeyüp vakf için mütevellî zabt eyleye ve mescid-i mezbûrun müezzini yevmî bir akçe ile noktacı olup cüzleri ol tevzî' eyleyüp ba'dehû cem' ve hıfz eyleye ve imamına ve müezzine birer cüz'-i şerîf meşrût ola imam-ı mezbûr yevmî bir akçe ile tilâvet-i eczâdan sonra hatim duasın eyleye ve zikr olunan otuz cüzden on altısı mescid-i mezbûr kurbunda vâkî' medrese hücerâtında sâkin olan ulemâ ve sulehâya meşrûh ola ve mescid-i mezbûr kayyimine ve mu'allimine ve halîfeye birer cüz' meşrût ola ve mu'allim-hâneye her kim mu'allim olursa yevmî dört akçe vazîfe-i ta'lîm verile ve yevmî iki akçe dahi halîfesine verile ve yevmî üç akçe ile merhumun utekâsından Rıdvan bin Abdullah nâzır olan mezbûrdan sonra aslah utekâ nâzır ola mütevellî-i mezbûr nâzır marifetsiz maslahat görmeye ve mütevellîye yevmî sekiz akçe vazîfe-i tevliyet verile ve yevmî beş akçe ile ...Hasan bin Abdullah kâtib ola ba'dehû aslah utekâdan kitâbete kâdir olan

kimesne vasî re'y ile kâtib ola utekâdan bulunmadıkda cemaat-i mahalleden aslahına verile ve yevmî beş akçe ile utekâdan Yusuf nâm ...ola mezbûrdan sonra aslah utekâdan ola ve cemaat-i mahalle bi-esrihim ve vessâ lehû ...

43/a

...berâtta beşer vukiyye iki bal mumu alınup mescid-i mezbûrda ...vukiyye revgan-ı zeyt alınup mescid-i mezbûr kanâdîlinde yakasız zikr olunan ...rihb-i atebe-i aliyye-i sultânîde her kim baş defterdarı olursa onların ...muhtâc-ı meremmet olan kaldırımlara sarf oluna zikr olunan vasiyet ...vasî-i mezbûru cemî'-i kelimâtında mütevellî-i mezbûr Yahya Ağa ve vasî-i ...Çavuş vicâhen ve şifâhen tasdîk ettikten sonra sadr-ı kitâbda ismi mestûr olan hâkim-i ...ta'âlâ aleyhi hazretlerinden meblağ-ı merkûmun sıhhat-i vakfiyetine ve lüzûmuna hükm taleb eylediklerinde ...İmam Züfer aleyhi rahmetü hâliki'l-kavî ve'l-kadrîdan İmam Ensârî hazretleri rivayet eylediği meblağ-ı merkûmun sıhhat-i vakfiyetine hükm-i sahîh-i şer'î ba'dehû imâmeyn-i hümâmeyn şemseyni ...kamereyn-i münîreyn hazretlerinin re'y-i reşîd ve mezheb-i sedîdleri üzere lüzûmuna kazâ etmeğin ...merkûm min ba'd sahîh lazım olup min ba'd nakz ve nakzına mecâl muhâl ...ve ta'tîli mümteni'ü'l-ihtimâl oldu her kim bunun hilâfına bâdî ve nakzına mütesaddî ...ola Allah ta'âlâ hazretinin rahmetinden mahrûm olup mazhar-ı gazab-ı bârî ola "fe-men beddelehû ba'de mâ semî'a fe-innemâ ismühû alellezîne yübeddilûnehû innallâhe semî'un alîm" ve ecru'l-mûsâ el-merhûm el-merkûm ba'de zâlik ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâsıt-ı şehri Cümâdel'ülâ li-sene erba'a ve elf min hicreti'n-nebî aleyhi's-selâm ilâ yevmi'l-haşri ve'l-kıyâm.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn Zünnûn Efendi el-müderriş, Sinan Çavuş bin Abdullah, Mustafa Çavuş bin Abdullah, Zahru'l-kuzât ...Abdullah ..., Mustafa Bey bin Abdullah, Mehmed Bey bin Abdullah, Hasan Çavuş bin Abdullah, İshak Bey el-kâtib, Musa Halife el-imam, Yusuf Çavuş bin Abdullah, Sefer Bey bin Abdullah er-râcil, Şa'ban bin Abdullah, el-Hac Süleyman bin Mehmed, Rıdvan bin Abdullah, Bayezid Bey, Nurullah Çavuş bin Muharrem, Ferah bin Abdullah, Müezzînü'l-mahalle, Kayyimü'l-mahalle...

Sebeb-i tahrîr-i kitab-ı şer'î ve müceb-i tastîr-i hitâb-ı mer'î oldur ki dâru's-saltanati's-seniyye Kostantîniyye el-mahmiye ...el-Hac Hasan oğlu Mahallesi demek ile ma'rûf olan mahalle sâkinlerinden Hasan Bey bin Abdullah nâm ...mahmiye-i mezbûrede vâki' Yaşbağçe demek ile ma'rûf mevzi' kurbunda Sinan Paşa Mahallesi demek ile ma'rûf olan

mahalle sâkinlerinden olup verâseti zevcesi Emine binti Bahşi ve ibn-i sulbî-i sağîri İbrahim ...inhisâr üzere vefat eden Hasan Bey bin Mustafa nâm kimesnenin zevce-i vârise-i mezbûresini ...uhrâ'-i mutallakasından merzûk olup hîn-i nasb ve tedâ'î âtîde hâzır-ı meclis olan ibn-i sağîr ...kıbel-i hâkim-i müvekkî'-i sadr-ı kitâbdan vasî nasb olunan Mustafa bin Mahmud'u meclis-i şer'-i şerîfe lede...el-mezbûr ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine dava-i sahîha edüp müteveffâ-yı mezbûr maraz-ı mevtinden ...fasîh-i kelâmı ile içinden mikdar-ı ma'hûd ve mu'tâd ba'de's-sarf li't-techîz ve't-tekfîn ...ve Piyadebaşı günlerinde it'âm-ı fukarâya sarf olup fâzıl olur ise zevci için ...kıraatına sarf olunmak üzere sülüs-i cemî'-i malını vasiyet edüp ve vasiyet-i meşrûhasını tenfîz ...mezbûrun ahvâlini ta'dîl için beni vasî edüp ben dahi ol hinde sarîh lafzım ile kabul ettim idi ...îsâ' ve vasiyet-i meşrûhasını sebebi ile tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan vârisân-ı mezbûrân ...mazbûta ve mahfûza olan emvâl-i menkûl ve akâr her ne ise tenfîz-i vesâyâsı için izhâr ve ...olunup nukûd var ise sülüsün bana teslim ve bey' olacaklar var ise benim marifetim ile bey' olunsun ...teslim olunmasın ve vasî-i mezbûr Mustafa sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna müte'allik olan ...mübâşeret ve ta'âtîden yedini kasr etmesin taleb ederim su'âl olunsun dedikde ğıbbe's-su'âl müdde'â ...zevce-i vârise-i mezbûre Emine ve vasî hükmü mezbûr Mustafa asâleten ve vesâyeten tereke-i müteveffâ-yı mezbûr ...kıbellerinde bazı emvâl-i mevzû'a ve mazbûta olduğunu ikrâr edüp lakin an ...merkûmeyi ve ale'l-husus mezbûr Mustafa îsâ-i müteveffâ-yı mezbûru inkâr ile cevab ...Hasan Bey'den müdde'âsını müsbite beyyine taleb olunsun ahrâr-i ricâl-i müslimînden mahalle-i ...olan Hasan bin Abdullah ve el-Hac Mustafa bin el-Hac Hasan nam kimesne ...

43/b

...olup ba'de'l-istişhâdi's-şer'î fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr ...huzurumuzda fasîh-i kelâm ile nemat-ı mebsût üzere sülüs-i cemî'-i malını vasiyet ...içün ve sağîr-i mezbûrun ahvâlini ta'dîl için müşârun-ileyh müdde'î mezbûr ...muhtâr etti ve ol dahi ol hinde sarîh lafzı ile îsâsını kabul ...şâhidim ve şehâdet ederim deyü her biri ale't-tafsîl alâ vechin mine'l-ferîkayn ...şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde hâkim-i mezbûr ba'de ri'âyet-i şerâyitî'l-kabul mine't-ta'dîl ...edüp mücebi ile hükm-i sahîh ettikde mâ vaka'a alâ vukû'ihî bu sahîfede ketb ...ba'de't-teclîd fi'd-dîvân yed-i tâlibe def' olundu ki lede'l- ihtiyâc ihticâc ede. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâsıt-ı Receb el-mürecceb li-sene eerba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Bey bin Abdullah, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Sinan Bey bin Abdullah, Abdülbâkî Efendi bin Habib ve gayruhüm.

...İbrahim Paşa yesserallâhu mâ yürîd ve mâ yeşâ' hazretlerinin buyuruldusu ile görülen defterdir ki zikr olunur.

...el-mâlik Nasan veledi Sebtan tereke ümmehû Katona ve ehan li-ebeveyn Oraham ve uhten Gülge Payşe fî evâhır-ı Receb li-sene erba'a ve elf.

Asl-ı mal 198900 yüz doksan sekiz bin dokuz yüz

Minhâ li't-techîz ve't-tekfîn 6000 altı bin

Minhâ resm-i kısmet ve sûret-i defter 5000 beş bin

El-bâkî selâse'l-verese 187900 yüz seksen yedi bin dokuz yüz

Minhâ hisse-i südüs li'l-ümm 31316 otuz bin bin üç yüz on altı

Hisse-i sülüsân li'l-eh 104388 yüz dört bin üç yüz seksen sekiz

Hisse-i sülüs li'l-uht 52194 elli iki bin yüz doksan dört

Cümle hisesden iki akçe beyne'l-verese bâkî kaldı.

Verâseti südüs olan Şamo veledi Eşe nâm anası ve sümün hissesi olan Katona veledi Ezrail nam avratı ve hisseteyn-i merkûmeteyn fâzılından "li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn" hisseleri olan Payşe nâm sağireleri ve Oraham nâm sağır oğlu ve mezbûr Esan nâm-ı diğer sağır oğlu beynlerinde inhisâr üzere sene ihdâ ve elf Cümâdel'âhiresinde helâk olup hâlen helâk olan Nasan'ın babası olup bu sahîfe zahrında ismi mektûb olan Şetis veledi Nasan nâm Yahudi'nin ba'de'l-ihracât kısmet olunan asıl malı ki zahr-ı merkûmda merkûm olduğu üzere dokuz yüz yetmiş iki bin akçe olup hisse-i ümm yüz altmış iki bin ve hisse-i zevce yüz yirmi bir bin beş yüz ve hisse-i bint yüz otuz yedi bin yedi yüz ve hisse-i her ibn iki yüz yetmiş beş bin dört yüz olur zahr-ı mezbûrda nâmı mezkûr olan kassâm-ı askerî vech-i meşrûh üzere kısmet ettiğinden sonra hâlik-i mezbûrun zimmetinde iki yüz yetmiş bin deyn zâhir olup sübûtuna ...ile hükm-i kâdî lâhik olmağın hisse-i ümden kırk beş bin hatt olunup yüz on yedi bin kalup ve hisse-i zevceden otuz üç bin yedi yüz elli akçe hatt olunup seksen yedi bin yedi yüz ...kalup ve hisse-i bintden otuz sekiz bin iki yüz elli akçe hatt olunup doksan dokuz bin dört yüz elli

kalur ve hisse-i her ibnden yetmiş altı bin beş yüz akçe hatt olunup her birinden yüz doksan sekiz bin dokuz yüz akçe kalmağın hâlen hâlik-i mezbûr Nasan'ın asl-ı malı meblağ-ı mezbûrdan hesâb olmak lazım geldi.

Hâzihî hüccetün sahîhatün şer'iyetün yu'arribü mazmûnühâ an zikrihî ekarra fi meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf lede'l-hâkimi'l-müvekkî'i a'lâ'l-kitab fahri'l-a'yân ve'l-ekârim İbrahim Çelebi bin Mustafa min küttâbi'd-defteri'l-hâkânî zîde kadruhû bi'l-avni's-samedânî bi-ennehû kad bâ'a min hâfızı hâze'r-rakîm Mehmed Çelebi bin Hüseyin Bey el-mülâzim zîde fazluhû ve hüvellezî ...bi-mâlihî li-nefsihî ve ibtâ'a minhü mâ hüve lehû ve mülkehû ve bi-yedihî ve tahte tasarrufihî ilâ hîn-i sudûr-i hâze'l-bey'î minhü ...zâlike ...el-menzili'l-vâki'î bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Demürcili bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-hâvî alâ ...ve selâsi sifefin ve mahtabetin ve alâ mahzenin ve hadîkatin ve bi'r-i mâ'in

44/a

...el-cündî ...el-bâyi' ve'l-müşterî el-mezkûreyn ve bi't-tarîk ... ve âmmeti'l-menâfi' ve'l-merâfik bi-semenin mu'ayyenin makbûzin kadruhû isnâni ve ...fi cem'î'l-mehâmmi ve'l-havâyici bey'an ve ibtiyâ'an bâtteyni sahîhayni şer'iyeyni ...îcâbi ve'l-kabul mer'iyeyni ve't-tekâbuzi fi'l-yedeyni mine't-arafeyni ikrâren ...musaddekan min kıbeli'l-müşterî'l-mûmâ-ileyhi vicâhen ve şifâhen. Cerâ zâlik ve hurrîre ...Cümâdel'âhire min şühûr-i sene-i erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Mahmud Çelebi bin Mehmed el-müteferrika, Mustafa Çelebi bin Mehmed el-kâtib li-dîvânî'l-âlî, Mehmed Çelebi bin Sinan kâtibü'd-defteri'l-hâkânî, Abdülbâkî bin el-merhum ..., Mustafa Çavuş bin İsa Subaşı, Ahmed Çelebi el-bevvâb ehi'l-mezbûr, el-Hac Mustafa bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin el-kâtib, Mevlânâ Mahmud Çelebi bin Ahmed el-imam, Kalender ...el-cündî.

Hâzihî hüccetün sahîhaten şer'iyetün yu'arribü mazmûnühâ an zikrihâ şehide bi-meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf lede'l-hâkimi'l-müvekkî'i a'lâ ...fahri'l-mülâzimîn Abdurrahman Çelebi bin Hüseyin ve zahru'l-eşbâh Sinan Bey bin Abdullah min zümreti'l-cündiyyîn ve Mehmed Çelebi bin Kurd ve Ahmed Çelebi bin İskender el-müezzîn bi-mahzarin min fahri'l-muhadderât ...Hatun binti Ali elletî hiye ümmün ve vârisetün li'l-merhumeti Ümmi Hatun binti Sinan el-müteveffât bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Demürcili bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-münkire bi'l-vasiyyeti ve'l-îsâ'i'l-âtî beyanühâ ba'de'd-

dava's-sahîhati's-sâdireti an hâfızı hâze'r-rakîm kıdvetü'l-emsâl ve'l-akrân Mevlânâ Mehmed Çelebi bin Hüseyin el-mülâzim *zide fazluhû* ve akîbe'l-istişhâdi'ş-şer'î bi-
enne'l-merhumete Ümmi Hatun el-mersûme kad ...hâle hayâtihâ ve kemâle aklîhâ bi-
sülûsi kâffeti muhallefâtihâ el-munhasiratü fi menzilihâ el-kâ'ini bi'l-mahalleti'l-
merkûmeti fi'z-zâhiri ve cu'ilet el-müsteşhidü'l-mezbûru vasiyyen li-tenfiz-i vesâyâhâ ve
fuvvizat et-tasarrafu fihi ileyhi keyfe mâ erâde mine'l-vakfi ve'l-i'tâ'i ve't-tasadduki
ile'l-fukarâ'i ve li-sâ'iri ...ed-dîniyyeti'l-makbûleti fi'ş-şer'ati'n-nebeviyyeti'l-
mustafaviyyeti ve hüve kabile'l-vesâyete'l-merkûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ bi-
şehâdetin sahîhatin şer'iyetin mahkûmeten bihâ bi-sübût-i tilke'l-vesâyeti min kîbeli
...el-müşâri ileyhi hükmen sahîhan şer'iyen ğıbbe ri'âyeti şerâyıtı'l-kabul ri'âyeten
sahîhaten şer'iyeten mine't-ta'dîl ve't-tezkiye eş-şer'iyeyni. Cerâ zâlik ve hurrîre fi
evâyil-i Cümâdel'âhire min şuhûr-i sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişin Ahmed Efendi bin Mehmed el-ma'rûf bi-Şeyh-zâde,
Mahmud Çelebi bin Mehmed el-müteferrika, Mustafa Çelebi bin Mehmed el-kâtib bi'd-
dîvânî'l-âlî, Mehmed Çelebi bin Sinan kâtibü'd-defteri'l-hâkânî ve's-sâbikûn.

Hâzihî hüccetün sahîhaten şer'iyetün yu'arribü mazmûnühâ an zikrihâ şehide bi-
meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf ve mahfeli'd-dîni'l-münîf ...ani't-tağyîr ve't-tahrîf lede'l-hâkimi'l-
müvekkî'i ahrârın mine'r-ricâli'l-mü'minîn minhüm Ali Efendi bin Şahkulu ...ve
İbrahim Çelebi bin Ahmed bi-mahzarın min Ali bin Hasan el-mediyûni'l-mukirr bi-
deynihî ellezî fi zimmetihî li'l-müteveffâ el-âtî zikruhû ...kadruhû sittetü âlâfi dirhem ve
bi-mahzarın min Şa'ban bin Durmuş el-mukirru bi-deynihî ellezî fi zimmetihî li'l-
müteveffâ'l-mezbûr hamsetü âlâfi dirhem fizziyyin râyicin fi'l-vakti ve'l-câhidâni li-
vesâyeti'l-âtî beyanühû ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-
sâdireti an bâ'isi hâze's-seferi'ş-şer'î fahru'l-emâsil Timur Bey bin ...er-râcil bi-enne'l-
merhume Ahmed Çelebi bin Mustafa el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-mahalle-
i Kasab el-Hac Ali (?) bi-Kostantîniyye el-mahmiye kad ihtâra hâle hayâtihî ve kemâle
aklihi'l-müdde'î'l-mezbûr vasiyyen li-tevsiyeti ...med'uvvât Rahime ve Aişe ve Kerime
ve tekâzî düyûnihî ve hüve kabile'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ
ihtiyâren ve kabulen sahîhayni şer'iyeyni şehâdeten sahîhaten şer'iyeten fe-hakeme'l-
hâkimü'l-mûmâ-ileyhi zâlike hükmen şer'iyen ba'de ri'âyeti şerâyıtı'l-kabul ri'âyeten
sahîhaten şer'iyeten. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evâsıt-ı Receb el-mürecceb li-sene erba'a
ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Abdi bin Turgud, Ni'metî bin Mehmed, Abdülkadir bin Mirza, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

44/b

Muhallefât

Merhûme fahru'l-.. Hatice Hatun ibnehü'l-merhûm Mahmud Efendi-yi tevfikî Aişe an ibni yüd'â Mehmed çelebi ve ümm yüd'â ... hatun ibnehû Rıdvan Ağa hurrîre fi evâili receb

... yakut sim	Selanik	Kuşak murassa , 360
Hâtem .. eksik metin	Hâtem yakut kürt 1135	Hâtem yakut 2727	Diğer safir	Hâtem akîk	Hâtem la'l	Diğer murassa 'şeb	Pûşe-i diğer
Eksik metin	Kirbâs atlas kâ 900	Münak- kaş sofra 332 60	Esed-i frengi 20	... telleri	Sorguç safir	Sorguç ..
--	--	Çarşab münak- kaş	Kese adet 30 240	Telli kadife câme bâ post samur 4475	Sürh atlas ... 300	Çakşır sûf 75	Beyaz atlas câme
Leğen örtüsü 66	.. rûmî 51	Kalendâr sim ..73 584	Safâ münak- kaş 26	Sim kutu	Arakiye adet 5 200	Kemhâ- yı asel câme 290	Eksik metin .. câme 260
Fesleğen ..	Peşkir örtüsü 570	Sürmâi yastık 750	Sürh kadife yastık 350 320	Perde .. 90	Döşek yüzü 530	Döşek yüzü 80
----	Leğen tepsi 161 1217	Maşraba sim adet 2 98 667	Tas sim 13 97	Buhûrdâ n sim 55 390	Came Sim hâtem 75 168	Zâr safir	Eksik metin çatma kebe

Yastık kadife sürh kebe	Yastık kadife cev b	Boğça adet 5 773	Sükker-i Gazze 191	Sükkeri yemeni 57	Zıbûn sürh 97	Sofra diğ er 339	Dikme kadife 1 216
--	Sükker-i arab 126	Atlas sincabi 319	Seraser câme 718	Sürh atlas câme 712	Sidr hatem 112	Döş ek boğ az seraser 301	[dö]ş ek sür seraser 318
Gügüm 212	Tencere-i sağı r 120	Tencere-i kebî r 480	Diğ er kuş ak 319	Kuş ak 418	Çarş ab yemeni 142	Çarş ab sürh 118	.. yeni câme 618
Tas hoş âb adet 2 405	Sahan adet 11 414	Ş em'adân 189	İbrik ş eb 32	Kefgir maa kepeç e 21	Leğ enç e adet 2 254	Tepsi 41	Eksik metin .. 810
	Gılâf maş ra-ba 42	Yorgan seraser 297	Sürmâi çatma yorgan köhne 217	Yorgan seraser 732	Yorgan kadife 321	Yorgan 419	Eksik metin .. [yor]gan dikme 1218
Keçe-i Selanik 324	Keçe-i Selanik 218	Kalîçe 429	Kalîçe ibriş im 971	Kalîçe-i kebe 182	Kalîçe-î sağı r 241	Kalîçe-î kebî r 616	Gı lafi döş ek adet 192
.... 13	Keçe kebe adet 3 182	Don adet 3 212	Kebe divan adet 3 219	Kebe örtü sürh 187	Keçe-i Selanik kebî r 76	Keçe-i Selanik 303	.. Selanik 176
		Ş iş kebe 82	Yorgan seraser boğ az 214	Seccade beyaz 117	Atlas Bâ post tavş an	Beyaz ... 92	.. seraser 90

Hisse-i an ... el-vâki'i

.. eş-ş eriatü'l-vâkiatü fi sevbi fe-innehû min el-vaz'i'l-ma'rûf bi arabi İskele

Diğ er evvela bağç eli zevc mezbûr Mehmed Efendi müteveffat-ı mezbure ... itmiştir deyü berâ' etmeğ in taksim olunmuş vârid .. gelince sadır olundu lakin ve'l-emru ... takdim olunub üzerine kılınmıştır.

.. mâl ... hamele ma'kûl ve akâr ber-vechi takvim ve tahmîn

800000

Müeccel malda .. müddeiye olan mihr-i müeccel ve ecli der kable'l-esâs gösterilmiştir

800000 Sekiz kerre yedi yüz bin akçe

... 9203 hammâliye 72 ücret-i sükkân 114 dellaliye 112 .. kısmet 20000
yirmi bin akçe

Mihr 729491

Hisse 21 128740 yüz yirmi sekiz bin yedi yüz kırk

Hisse-i zevc 192372 yüz doksan iki bin üç yüz yetmiş iki

Hisse-i ibn 448871 dört yüz kırk sekiz bin sekiz yüz yetmiş bir

45/a

...Ali Paşa ...Ahmed nam kavvâs-i sultânînin zevcesi ve vârisesi olan ...husûmet-i âtiyeye vekîl olup vekâleti beyyine ile bi-mâ hüve tarîku's-sübût ...bin Halil meclis-i şer'î-i şerîfde müteveffâ-yı mezbûrun eytâm-ı ...Belkıs ve Hadice'ye kibel-i şer'den vasî nasb olunan Ahmed bin Ahmed mahzarında ...kılup müvekkiletem sâlifetü'z-zikr Emine'nin müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde ...akçe mehr-i müsemma-yı mü'ecceli var iken vefat edüp uhdesinde kal... vekâletim hasebiyle taleb ederim dedikde ğıbbe'l-inkâr hâlen kasaba-i ...kâdîsı Mustafa ...bin Şa'ban imzâsıyla mümzâ ve hatmi ile mahtûm ve sene-i erba'a ve elf Cümâdel'âhiresinin evâsıtı tarihiyle muverrah nakl-i şer'î ibrâz edüp mazmûnunda mahmiye-i Kostantîniyye'de Ali Paşa odalarında vefat eden el-Hac ...bin Ahmed'in zevcesi Emine binti Halil tarafından dava-yı âtiye'z-zikre vekîl olup vekâleti bi-mâ hüve tarîku's-sübût şer'an sâbite olan Muharrem bin ...nam kimesne alâ tarîki's-sedâd dava ve istişhâd sâdır oldukdan sonra şehâdete lâhik Ahmed bin Ömer bin Ahmed ve Derviş bin Ahmed bin Bâlî nâm kimesneler meclis-i şer'-i mutahhara li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup mahall-i cerh ve ta'dilde nakl ve tahvîl için şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyye edüp dediler ki ...şâhidleriz şehâdet dahi ederiz ki mezbûr Muharrem'in müvekkilesi mezbûre ...Hatunu müteveffâ-yı mezbûr el-Hac...kaza-i ...tezevvüc ve nikâh ...on iki bin akçe mehr-i müsemma ile akd-i nikâh eylemiştir dediklerinde şâhideyn-i ma'hûdeyn ta'dîl ve tezkiye olunup şehâdetleri makbûle oldukdan sonra hakikat-i hâl mahmiye-i mezbûrede hâkimü'ş-şer' olan efendi hazretleri ...olundu deyû mestûr olup ve nakl-i

mezbûrun zeylinde mektûb olan el-Hac Halil bin Mehmed ve ...bin Müstecâb nâm kimesneler nakl-i mezbûr kâdî-i mezkûrun olduğuna şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri ğıbbe ri'âyeti şerâyitî'l-kabul makbûle olduktan sonra mezbûre Emine'ye müteveffâ-yı mezbûrdan hâl-i hayâtında ...ve hibe eylemediğine ve havâle kılmadığına yemin teklif olundukda yemin billâh ettikde mâ vaka'a alâ vukû'ihî bi't-taleb tahrîr olundu ki vakt-i hâcette ihticâc oluna. Tahrîren fî evâsıt-ı Receb el-mürecceb sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Bey bin Abdullah, İbrahim bin Mehmed, Receb bin Ayaş, Ali bin Bayram, Mustafa bin Mahmud.

45/b

Ekarra ve i'terafe fî meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf ve mahfeli'd-dîni'l-münîf ...bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad e'taka ve harrere câriyetehû ve memlûketehû el-mu'terife fî'l-hürri ilâ hîn-i ...hâmileti hâze'l-kitab Müntehâ binti Abdülvehhab er-Rûsiyye el-vustâ el-ferkâ' ez-zerkâ ...ikâbihi'l-elîm ve rağıbehû fî-mâ va'ade bihî'n-nebiyyü'l-muhtâr li-kavlihî aleyhi's-salâtü ve's-selâm men e'taka ...e'takallâhu ta'âlâ bi-küllü irbin minhü irben mine'n-nâr" i'tâken ve tahrîren sahîhayni şer'iyeyni ikrâren ve itirafen ...sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlike ve hurrîre fî 4 Receb ...

Şühûdü'l-hâl: ...Çavuş bin Sinan, İsmail birader-i o, Mustafa bin Hüseyin el-imam, Hamza bin Sinan, Mehmed bin Sinan, Ahmed bin Sinan ve gayruhüm.

Şehide fî-meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf Osman Bey bin Behram ve Abdülaziz bin Mahmud bi-mahzarın min fahri'l-emâsil ve'l-akrân Derviş Bey bin Süleyman el-vasiyyü'l-mansûb an kıbeli'ş-şer'î'l-kavîm ale's-sıġâri'l-med'uvvîn Ali ve Mehmed ve Ömer ebnâ'ü'l-merhumi'l-mebrûr Mehmed Çavuş eş-şehîr bi-...el-müteveffâ bi-mahalleti Emin Bey bi-Kostantîniyye el-mahmiye ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati'ş-şer'iyeti's-sâdireti an hâmili hâze'l-kitab Piyale Bey bin Abdülvehhâb bi-enne'l-müteveffâ el-mezbûr kad ekarra indenâ ve i'terafe beyne eydînâ hâle hayâtihî ve kemâle sıhhatihî ve aklîhî bi-enne aleyhi ve fî zimmetihî li'l-müdde'î'l-mezbûr meblaġan kadruhû ve nisâbühû selâsetü âlâfi dirhem fizziyyün Osmâniyyün râyicün fî'l-vakti min semeni'l-arşı'l-mesriyyi'l-makbûzi deynen lazımu'l-edâ'i ileyhi ve hakkın vâcibü'l-kazâ'i aleyhi şehâdeten şer'iyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyitihâ mer'iyeten mahkûmeten bi-

mûcebihâ ğıbbe i'tibâr-ı mâ vecebe i'tibâruhû hünâlike hükmen şer'ıyyen. Cerâ zâlik ve hurrire fî 4 Ramazan sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Faik bin Abdullah, Mustafa bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Hazara meclise'ş-şer'i'ş-şerîf fahru'l-eşbâh Mehmed Bey bin Abdullah vekîlen bi'l-ikrâri bi't-tedbîri'l-âti beyânuhû an kıbeli zevcetihi Kamer Hatun binti Abdullah min mahallet-i Süleyman Ağa bi-Kostantîniyye el-mahmiye fe-ekarra ve i'terafe ba'de en sebete vekâletühû'l-mahkiyyetü şer'an bi-şehâdeti Hasan bin Ali ve Mehmed bin Hasan bi-enne'l-müvekkilete'l-mezbûrete kad debberat câriyete hâ ve memlûketehâ'l-mu'terifete bi'r-rikki lehâ hâfızatü hâze'l-kitab Müntehâ binti Abdullah el-Gürciyye el-vustâ edda'câ' el-hıntıyye tedbîren mukayyeden kâ'iletin bi-ennehâ hürretün min kabli marazi mevtî bi-erba'îne yevmen ikrâren ve i'tirâfen sahîhayni şer'ıyyeyni musaddekan mine'l-câriyeti'l-mezbûreti'l-mevsûfeti vicâhen fe-metâ kazat mevlâtehâ'l-mezbûre ...ve lakiyet rabbehâ ve vecedeti'l-müddete'l-mezbûrete kable marazi mevtihâ tasîru hürreten min cemî'-i mâli mevlâtihâ'l-merkûmeti ale'l-mezhebi'l-muhtâri. Cerâ zâlik ve hurrire fî selh-i Şa'ban sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mevlânâ Murad bin Himmet el-imam, Hasan Çelebi bin Ali el-kâdî, Mehmed bin Hasan el-kâdî, Ali Çelebi bin ..., Mahmud bin Abdullah el-mütevelli, Mehmed bin Seydi ve gayruhüm.

Faraza ve kaddera'l-hâkimü'l-müvekkî'u a'le'l-kitab bi-tevkî'ihî'ş-şerîfi'l-müstetâb li-nafakati's-sağîreyni'l-med'uvveyni Hasan ve İbrahim ibney el-merhum Mehmed Bey el-cündî el-müteveffâ bi-Kal'a-i ...ve's-sağîre Aişe binti'l-merhum el-mersûm ve li-kisvetihim ve li-sâ'iri levâzimihimi'z-zarûriyyeti külle yevmin min tarihihi fî zeylihî li-küllü vâhidin mine's-sağîreyni'l-mezbûreyni aşeratü derâhim ve li's-sağîreti tis'atü derâhim fizziyyin râyicin fi'l-vakti bi-talebi vasiyyihimü'l-mansûbi an kıbeli'ş-şer'i'l-kavîmi'l-mazbûti ...muhallefâtühüm el-müntekiletü ileyhim min ebîhim el-merhumi'l-mezbûr ve min ümmihim el-müteveffât bi-mahalleti Kasab İlyas bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve's-sığâru'l-med'uvvün el-ân fî hucrihi ve terbiyetehi ve ezine lehû bi-sarfi'l-meblağî'l-mefrûzi'l-mezbûri ileyhim ve'l-istidâneti ...zâlik ve'l-ahzü vakte'z-zafer farzan ve iznen sahîhayni şer'ıyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrire fî evâyl-i Şa'ban sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Sefer Bey bin ...el-cündî, Mehmed Bey bin Abdullah ..., Ferhad Bey bin Abdullah, Ali Bey bin Abdullah, Rıdvan Bey bin Abdullah ve gayruhüm.

Habib Çavuş bin Abdülmennân meclis-i şer'î-i şerîfde hâkim-i müvekkî-i sadr-ı kitab katında bundan akdem mahmiye-i İstanbul'da ...merhum Mahmud Kethüdâ'nın vasî-i muhtârı olan fahru'l-akrân Gazanfer Çavuş bin Abdül...muvâcehesinde ikrâr-ı sahîh-i şer'î kılup merhum mersûm Mahmud Kethüdâ'nın zevcesi olan Rabia binti Hasan nam hatuna merkûm müteveffâ ...irs ile intikâl eden hisse-i şer'iyyesini taleb ve ahzde ve kendüye îsâle vekîl-i şer'îsi olduğum ...vekâletim hasebi ile mezkûr Gazanfer Çavuş yedinden müvekkilem mesfûre sülûs hisse-i şer'iyyesinden ...çuka iki pasko ve iki pasko dahi yeşil çuka her pastavi elli birer zirâ' olur ki cem'an ...dört zirâ' olur her zirâ'ı yüz altmış yedişer akçeye olup otuz dört bin yüz ...olur mesfûreye îsâl için ahz ve kabz eylemişimdir dedikde mukirr-i merkûmun vech-i meşrûh

46/a

...merhum Gazanfer Çavuş vicâhen ve şifâhen tasdik ettikte ...olundu. fi evâhır-ı Şa'ban sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: ...Yahya Bey el-müteferrika, Musa Efendi el-müteferrika, ...Haydar el-müezzin, Hüseyin el-fakir.

...Hasan ve Mahmud bin Piri bi-mahzarın min Hasan Çelebi bin Mehmed el-vasiyyi'l-mansûb min kıbeli's-şer'î'l-celîl ale's-sağîr ...el-merhum el-Hac Mahmud Halil el-müteveffâ bi-mahalleti Mahmud Paşa bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve bi-mahzarın min Veli Bey bin Alagöz ...li-vasiyyi'l-mansûbi min kıbeli's-şer'î'l-kavîm ale's-sağîri'l-med'uvvi Mustafa bin el-merhum el-mersûm akîbe'l-istişhâdi'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyyeti's-sâdıreti an bâ'isi hâze's-seferi's-şer'î el-Hac Mehmed bin el-Hac Mustafa bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad ekarra indenâ ve i'terafe ledeynâ hâle hayâtihî ve kemâle sıhhatihî ve aklihî bi-enne aleyhi ve fi zimmetihî li'l-müdde'î'l-mezbûri meblağan kadruhû tis'a mi'eti dirhemini fizziyyin râyicin fi'l-vakti mine'l-karzı's-şer'î şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mûcebihâ ğıbbe't-tahkîki's-şer'î ...cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Ramazan sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mahmud bin el-Hac İsa Bâlî, Mehmed bin el-Hac Receb, Mehmed Çelebi bin el-Hac Halil, Abdülcelil bin el-Hac Halil, Mustafa el-muhzır ve gayruhüm.

Şehide Derviş bin Abdullah ve Pervane bin Abdullah bi-mahzarın min fahri'l-eşbâh Perviz Bey bin Abdullah el-kâdî el-mansûb an kıbeli's-şer'î'l-kavîm li's-sağîri'l-med'uvvi Ali Çelebi bin el-merhum el-mebrûr el-vâsıl ilâ rahmeti rabbihî'l-gafûr İbrahim Efendi bin Abdülgafûr ed-defterî el-müteveffâ bi-Tamaşvar ve li's-sağîreti Aişe binti el-merhum el-mersûm ğıbbe'l-istişhâdî'l-mesbûki bi'd-dava's-sahîhati's-şer'iyeti's-sâdireti an hâfizati rakam-i hâze'r-rakîm Hüdaverdi bin Abdullah el-Hırvâdî el-evsat el-efrak el-eşhel el-hıntî ve fî re'sihî eseru'l-cerhi bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad debbera abdehû el-müsteşhide'l-mezbûr hâle hayâtihi ve kemâle aklihi ve sıhhatihi indenâ tedbîren mutlakan şehâdeten sahîhaten şer'iyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyitihî mer'iyeten fe-hukime bi-itkihî min sülûsi cemî'-i mâl-i mevlâhu'l-mezbûr ve hüve vâfin bi-kıymetihî. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyil-i şehri Ramazan el-mübârek sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Mahmud, Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, Abdülcelil el-fakîr.

Mahrûse-i İstanbul'da vâki' beytü'l-mal-ı hâs emini olan fahru'l-ümenâ'i'l-mu'teberîn Mehmed Çavuş bin Abdülmü'în meclis-i şer'-i şerîfde bundan akdem mahrûse-i mezbûrede Haydar Hane Mahallesinde vefât edüp muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûra zabt olunan Harec Ağa bin Abdullah nâm müteferrikanın Kütahya sancağında kaza-i Hötürde olan tımarı subaşısı olan işbu hâfiz-ı sefer-i şer'î Hüseyin bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüp merhum-i merkûmun develerinden bir re's ... ve altı mâye olan yedi re's deveyi mezbûr Hüseyin yedinden beytü'l-mal için ahz ve kabz eyledim dedikde mukirri-i mezbûrun ikrâr-ı meşrûhu mukarrun leh el-merkûm Hüseyin bi'l-muvâcehe tasdik edecek bi't-taleb kayd olundu. Fî evâyil-i Ramazan sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: sâbıka.

Nasabe'l-hâkimü Kamer Hatun binti Mahmud bi-benâtihi's-sığâri'l-med'uvvîn Mihrimah ve Havva ve Aişe benâti'l-merhum Mahmud Efendi bin Abdullah el-müteveffâ bi-mahalleti Kethüdâ ...bi-Kostantîniyye el-mahmiye li-zabti emvâlihinne'l-müntekileti ileyhinne an ebîhe'l-merhumi'l-mersûm ve hıfzı ahvâlihinne gayri zâlike mimmâ hüve li-

tesviyeti'l-emri ve ba'de mehlin lehû ...rüşdihinne ve bulûğihinne ve hiye kabileti'l-vesâyete'l-mezbûrete ve iltezemet bi-ikâmeti merâsimihâ sümme nasabehu'l-hâkimü'l-müşâru ileyhi Mehmed bin Abdullah nâzıran ale'l-vasiyyi'l-mansûbeti'l-mersûmi ve hüve kabile'n-nezârete'l-merkûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'ıyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrire fî evâsıt-ı Ramazan sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-kuzât Mehmed Efendi bin Cafer el-kâdî, Kıdvetü'l-vülât el-Hac İbrahim Efendi ..., el-Hac İbrahim Efendi Mahmud el-kâtib, Hasan bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim Efendi, Mustafa bin İlyas, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan.

Faraza ve kaddera'l-hâkimü li-nafakati's-sığâri'l-med'uvvîn Mihrimâh ve Havva ve Aişe benâti'l-merhum Mahmud Efendi el-müteveffâ'l-mersûm fi's-sûreti's-sâbıkati ve li-kisvetihâ ve li-sâ'ir-i levâzımihinne'z-zarûriyye külle yevmin min tarihihî bi-zeylihî li-küllü vâhidetin minhünne selâsete derâhim fizziyyetin Osmâniyyetin bi-talebi ümmihinne'l-vasiyyi'l-mansûbeti an kıbeli'l-hâkimi lehünne ve hünne fî hucrihâ ve terbiyetihâ ve ezine lehâ bi-sarfi'l-meblağî'l-mefrûzi'l-mezbûri lehünne ve'l-istidâneti fî zâlik ve'l-ahzi vakte'z-zafer farzan ve kabulen ve iznen sahîhayni şer'ıyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrire fî evâsıt-ı Ramazan.

Şühûdü'l-hâl: Sâlife.

46/b

...Ebî Eyyüb Ensârî'de vâki' Câmî'-i Kebîr Mahallesi sâkinelerinden olup ...binti Abdullah nâm hatunun sadrî oğlu olup bundan esbak müteveffâ ...kızı olmağile vârisesi olan Saliha binti Hüseyin meclis-i şer'-i şerîfde ...Sadriye kızı olmağile vârisesi olan Âlime binti Mustafa mahzarında takrîr-i dava edüp ...hatun mahalle-i merkûmede vâki' bir taraftan kendi sâkine olduğum menzil ile bir taraftan tarîk ...dâr mülkü ile bir taraftan mezbûre Kamer Hatun mülküyle mahdûd ve mümtâz olup bir yer evini (?) ...muhavvetayı müştemil mülk menziline vefatından otuz yıl mukaddem babam mesfûr Hüseyin Çelebi'ye cemî'-i ...sahîha ile hibe ve temlik edüp ba'de't-tahliyeti'ş-şer'ıyye menzil-i müşârun-ileyhi merkûm Hüseyin ...merkûm dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm eyleyüp yirmi yıldan mütecâviz mülkiyet üzere mutasarrıf ...oldukdan sonra verâseti benimle kız karındaşım Âlime ve anası Kamer Hatun ve zevcesi Raziye binti Poyraz ve beşi beyninde inhisâr üzere fevt olmağın menzil-i merkûmun yirmi dört

sehimden on iki sehmi ki ...ve sümünü ki üç sehimdir zevcesi mezbûre Raziye'ye ve sūdüsü ki dört sehimdir anası Kamer'e ve mâ bakiye ki beş sehimdir mesfûre Alime'ye intikâl edüp ba'dehû merkûme Kamer dahi müteveffât olup mesele-i mirasiyye olup tashîhi dörtten olmağile rubu' hissesinin biri bana ve üçü kızı merkûme Âlime'ye intikâl eyleyüp bana mufassal üzere menzil-i merkûmdan on iki sehim babamdan bir sehim ceddenden intikâl eylemiş cem'an on üç sehim hisse-i şâyi'am var iken merkûm Âlime küllîsine mülkiyet üzere vâzı'atü'l-yed olmağın men' olunmasını talep ederim su'âl olunsun dedikde ğıbbe's-su'âl merkûme Âlime anam merkûme Kamer Hatun'un vefatından iki yıl mukaddem bana hibe ve temlik eyleyüp bi'l-fi'il sâkin olduğum menzilde dâhil olmağın mülkiyet üzere tasarruf ederim deyü bi'l-fi'il mahrûse-i Burusa kâdîsı Mevlânâ Abdürra'ûf Efendi imzasıyla mümzâ ve hatmi ile mahtûm mazmûnu takrîrine muvâfık mefhûmu müdde'âsını nâtık hüccet ibrâz eyleyüp menzil-i merkûmu tarih-i akdem ile ...oğlu merkûm Hüseyin'e hibe eylediğini inkâr ile cevap vermeğın müdde'ıye-i merkûmeden davasını müsbite beyyine talep olundukda mahalle-i merkûme ahalisinden Pir Ahmed Çelebi bin Hüseyin ve Ömer bin Abdullah ve Salih bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzır olup istişhâd olundukda merkûme Kamer Hatun menzil-i mahdûd-i merkûmu vefatından otuz yıl mukaddem oğlu merkûm Hüseyin'e cemî'-i müştetilât ve hududu ile bizim huzûrumuzda hibe ve temlik edüp ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye teslim eyledi merkûm Hüseyin dahi meclis-i hibede menzil-i mevhûb-i mesfûru kabul ve kabz ve tesellüm eyleyüp yirmi yıldan mütecâviz mülkiyet üzere tasarruf eyledi bu kaziyyeye şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü bi'l-muvâcehe edâ'-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye vech-i mestûr üzere şehâdetleri makbûle ve mesmû'a olup mücebiyle bi'l-muvâcehe hükm olundukda vâki' hâl bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâsıt-ı Ramazan li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Abdülkadir el-imam Câmî'i'l-mezbûr, İbrahim bin Abdullah, Ali Bey bin İmirşah, Mehmed bin Abdullah, Yunus bin Abdullah, Mehmed Bey bin Abdullah el-mimari'l-hâs, Mehmed bin Ramazan, Şaban bin Abdullah, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, İsmail Efendi eş-şehîr bi-Dede-zâde ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

El-vakâyi'u's-şer'iyyetü'l-âtiyetü vâki'atün fi zemeni a'lemi'l-ulemâ'i'l-izâm efdali'l-fuzalâ'i'l-fihâm hazreti Mehmed Efendi el-kâdî'i'l-asker-i Rumeli ...lâ zâlet ve ...fazluhû ...tahrîren fi 18 Ramazan li-sene erba'a ve elf.

Nasabe'l-hâkimü'l-mevlâ'l-müvekkî'ü a'lâhü'l-mütevekkî'ü rızâ'e mevlâhu hâfizu hâze'l-kitab Perviz Bey bin Abdullah vasiyyen ale's-sağîreyne'l-med'uvveyne Ali Bey ve Rabia veledעי'l-merhum İbrahim Bey bin Abdülkayyûm el-müteveffâ bi-livâ'i Tamaşvar li-zabtî'l-hisseti'l-müntekıleti li-küllü vâhidin minhümâ min ebîhimâ'l-merhumi'l-mezbûr ve hıfzı ahvâlihî ilâ evâni rüşdihî ve bulûğihî sümme bi-talebi'l-hâkimi'l-mûmâ-ileyhi er-racülü'l-mev'uvvü Ali Çelebi bin Receb Bey nâzıran alâ'l-vasiyyi'l-mezbûri bi-haysü lâ yetesarrafu emvâlehümâ ilâ re'yi'n-nâzırı'l-mezbûi ve marifetihî ve hüve kabile'n-nezârete'l-mersûmete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'ıyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrıre fî evâyl-i Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan er-râcil, İbrahim Çelebi bin Murad el-imam, İsmail bin Menteş el-müezzin, Hüseyin Bey bin Abdullah el-cündî, İbrahim Çelebi bin Hüseyin er-râcil, Mustafa Çelebi bin Mehmed ed-der'î, Mehmed Çelebi bin Bostan er-râcil, Süleyman Çavuş bin Abdullah, Mustafa Çavuş bin Süleyman Çavuş, Mehmed bin Mustafa el-mütevellî, Salih bin Şemseddin muharriru'l-hurûf ve gayruhüm.

47 /a

...alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'ü bi-Kostantîniyye el-mahmiye ...Ali ...el-müteferrika bi'l-atebeti'l-aliyye el-müteveffâ min kablü bi-mahalleti'l-Mevlâ Gürânî bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre ...es-sâdır an Ferhad Ağa bin Abdullah ez-zevvâk es-sultânî es-sâbit vekâletühü bi'd-dava ...şer'an ve bi'l-îsâli ve bi'l-murâfa'ati ve'l-muhâsameti lede'l-hükkâmi zeli'l-...bi-mâ hüve nehcü's-sübût şer'an bi-mahzarın mimmen ...şer'an bi-enne İbrahim Ağa el-müteveffâ ...hâle sıhhatihî ve kemâle aklihî bi-mahzarın min Yusuf Ağa bin Abdülmennân el-müvekkil el-mezbûr bi-enne aleyhi ve fî zimmetihî ...dinar ve hamse ve işrûn dinaren ...tâmmü'l-vezni ve kâmilü'l-ayâr mine'l-vasiyyi'ş-şer'ıyyi ...ileyhi ikrâren şer'ıyyen musaddekan minhü vicâhen şerhâdeten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyiti'l-kabul mer'ıyyeten mahkûmeten bi-mücebihâ ba'de en halefe'l-müvekkilü'l-mezbûr billâhi'l-âlî alâ ennehü mâ ehaze'l-meblağâ'l-mezbûre ...ve lâ min vekîlihî ...anhü bi-vechin mine'l-vücûhi hükmen şer'ıyyen tahlîfen mer'ıyyen. Fî evâsıt-ı Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: İsmail Efendi Bey eş-şehîr bi-Dede-zâde, Ahmed Çelebi bin, Salih Çelebi bin Şemseddin, Mehmed bin Ramazan, Ferhad bin Abdullah.

Şehide el-Hac Hasan bin Hızır ve Mehmed bin Abdullah bi-mahzarin min Süleyman Çavuş *zîde kadruhû* ellezî hüve ibnün sulbiyyün ...li'l-merhumi'l-müteveffâ el-âtî zikruhû ...bi'l-kaziyyeti'l-âtî zikruhâ ğıbbe'l-istişhâdi'l-mesbûki bi'd-dava's-sahîhati's-şer'ıyyeti ...an bâ'isi hâze'l-kitab el-Hac Şeref bin el-Hac Halef et-tâcir et-Tebrîzî bi-enne li'l-müdde'î'l-mezbûri fi zimmeti ...Haver (?) Çavuş bin Abdullah el-müteveffâ bi'l-mahalleti'l-ma'rûfe bi-Kızıldaşı bi-Kostantîniyye el-mahmiye meblağan kadruhû ehadün ve ısrûne mine'l-karzı's-şer'ıyyi şehâdeten sahîhaten şer'ıyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyıtı kabûlihâ mer'ıyyeten fe-hukime bi-mûcebi zâlik. 21 ...mâ vecebe i'tibâruhû hünâlike. Cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

Mahrûse-i İstanbul'da Dülek-zâde Mahallesinde bundan esbak vefat eden Kıyamet Aslıhan nâm hatunun ale'l-inhısâr zevcim ve vârisi olan Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Abdi Çelebi bin Salih mahzarında takrîr-i merâm edüp mûrisem mezbûre Kaya Hatun hâl-i sıhhatinde mezbûr Abdi Çelebi'ye on beş bin akçe ikrâz etmişdir meblağ-ı ... Abdi Çelebi-i mesfûrun zimmetindedir alâ sebîli'l-inhısâr vârisi olduğum cihetinden irs-i şer'î ile ...merkûm bana intikâl eder hakk-ı mevrûsumdur taleb ederim dedikde vech-i meşrûh üzere mezbûr Abdi Çelebi huzurunda meclis-i şer'-i şerîfde mezbûre Kaya'dan alâ tarîki'l-karz on beş bin akçe aldım mezbûr ...Kaya Hatun mâ dâmki benim menzîlimde sâkinedir ben kendü ücret eylemeyim ve mezbûr dahi benden zikr olunan on beş bin akçesin almaya ben mezbûreye akçesin teslim eylediğimde ...mezbûreden ücret-i hane ...edüp ücret-i ...bu vech-i meşrûh üzere müteveffât-ı merhume Kaya Hatun ikrâr-ı ...mezbûre tasdîk edüp vech-i meşrûhu mütezammîne yedinde hüccet dahi vardır deyü ibrâz ...fi'l-vâki' hüccet-i mezbûre mevlânâ-yı merkûm imzası ve hatmi ile mûmzâ ve mahtûm ve tarih-i kitab senesinin Muharrem'i guresi ile muverrahe olup vâki' hâl mezbûr Abdi'den su'âl olundukda mazmûn-i hücceti bi'l-küllîye inkâr edüp ...sıdk-ı makâline beyyine taleb olunukda hüccet-i mezbûre zeylinde mestûretü'l-esâmî olan müslümanlardan serbölük Mehmed bin Şa'ban ve odabaşı Mustafa bin Mehmed ve Mustafa bin Halil nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırûn olup fi ...hüccet-i merkûme mütezammîn olduğu üzere mezbûr Abdi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahzarında Kaya Hatun ...semen-i karz-ı şer'îden on beş bin akçesi vardır deyü ikrâr ettikde ğıbbe ...tescil ve hüccet olunmuşdur biz hüccet-i merkûme mazmûnuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü ...şehâdet-i şer'ıyye ettikten sonra şehâdetleri ğıbbe't-tezkiye

ve't-ta'dîl makbûle olmağın meblağ-ı merkûm edasına hükm olundu. fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İsmail Efendi el-müderriş eş-şehîr bi-Dede-zâde, Mustafa bin Mehmed Ağa, Abdülkerim bin Davud, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

Lemmâ verede an kıbeli a'lemi'l-ulemâ'i'l-kirâm efdali'l-fudalâ'i'l-fihâm li-Mevlânâ Abdurrauf Efendi bin el-merhum Mehmed Efendi el-kâdî bi-Burusa el-mahrûse kitab ...muverrah bi'l-yevmi'l-ısrîn min Ramazan li-sene tarihihî bi-zeyli'l-kitab ...mahtûm bi-hatmihî müştemilin mazmûnuhû alâ şehâdeti's-Seyyid Mahmud bin es-Seyyid İsmail bin es-Seyyid Ahmed el-imam ...ve Abdurrahman Halife bin el-Hac Mehmed bin Abdullah el-imam bi-mahalleti ...ve Hasan Bey bin Abdullah ...bin Ramazan ve Mehmed Çelebi bin Şa'ban bin Ahmed küllühüm min ahali mahalleti ...el-mezbûr bi'l-mahrûseti'l-mezbûre ğıbbe'd-dava's-sâdıreti an İsmail Bey bin Ahmed el-cündî bi-enne'l-müdde'î ...vârisün min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye li'l-cündî Lütfullah Bey bin Sarı Memi el-müteveffâ bi-hücretin min hücerâti'l-merhum Mehmed Paşa el-vâkı'a bi-Arab mine'l-bâbi'l-ma'rûf bi-Ahurkapusu ...sûr-i Kostantîniyye el-mahmiye li-enne'l-müdde'î'l-mezbûre ibnün sulbiyyün li-Ahmed Bey ve hüve ibnün sulbiyyün ...Memi es-Silâhî ve enne'l-müteveffâ Lütfullah Bey el-mezbûr ibnün sulbiyyün li-Sarı Memi el-mestûr ...ve Lütfullah Bey el-mezkûreyn ehavâni li-eb ve üm ebûhümâ Sarı Memi el-mezbûr ve ümmühümâ ayni ...ve cedduhümâ'l-a'lâ Mustafa Bey ve meskatu re'sihimâ ve re'si'l-müdde'î'l-mezbûr mahalle-i ...

47/b

...

...ve'l-verâsetü lehû munhasıratün fi'l-müdde'î'l-mezbûr İsmail Bey ...şehâdeten mer'iyeten makbûleten ve kuri'e fi'd-dîvâni'l-âlî ledâ erbâbi'l-mecd ...el-emâcid ed-defterîn bi'l-atebeti'l-aliyye bi-mahzarın min fahri'l-akrân Hızır Bey bin İskender ...bi't-tâ'ifeti'l-cündiyye el-vâkı'u bi'l-mahmiyeti'l-mezbûr el-vâzı'u yedehû alâ muhalledati'l-müteveffâ'l-mezbûr ...Hüseyn bin el-Hac Hasan ve Mehmed bin Ysuuf ve Mustafa bin Ahmed min şühûdi't-tarîk ...el-kitab el-mezbûr ğıbbe en sadera dava şer'iyeye min İsmail bi-mahzarın min evlâdihî ...el-kitab ...el-merkûm vâridün an kıbeli Mevlânâ Abdurrauf Efendi ...ve imzâ'ühû imzâ'ühû ve hatmühû hatmühû sübüten şer'iyen fe-hakeme'l-hâkimü'l-fâsilü ...et-tahrîr ...alâ'ihî'l-âlem hüccetü'l-hakki alâ kâffeti'l-e'amm kâşifü

esrâri'l-hakâyik müvezzihu esrârifi'l-mesâlik ...halâyik ve rekkâdü'l-mehâliki'l-müvekkî'u a'lâ ...ve fetehallâhu ta'âlâ mefâşîre a'mâlihî's-sâlihâti bi-hüsni's-sevâb bî-mûcebihî hükmen şer'iiyyen mer'iiyyen. Tahrîren fî evâhır-ı Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Süleyman Bey bin Abdullah el-cündî, Ahmed Bey bin Abdullah el-cündî, Hüseyin Bey bin Abdullah el-cündî, Mustafa bin Abdullah el-cündî.

Feraza ve kaddera li-nafakati küllin mine's-sağîreyni'l-med'uvveyni Aîşe ve Hadice bintey Sinan Bey bin Abdullah el-müteveffâ bi-mahalleti ...bi-Kostantîniyye ve li-kisvetihimâ ve li-sâ'iri havâyicihimâ'z-zarûriyyeti külle yevmin min tarihi'l-kitab sittete derâhime fizziyyetin râyicin fi'l-vakti min mâlihimâ'l-müntekıl ileyhâ bi'l-irsi's-şer'î min ebîhime'l-müteveffâ el-merkûm bi-talebi ümmihimâ Gül'izâr binti Abdullah ve hümâ fî hücrihâ ve terbiyetihâ ve ezine lehâ bi'l-istidâneti inde'z-zarûreti ve bi'r-rücû'î aleyhi vakte'z-zaferi farzan ve takdîren şer'iiyyeyni ve iznen mer'iiyyen. Fî 12 Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Halife el-imam, Mehmed bin Mehmed, Ahmed bin Süleyman, İsmail bin İbrahim, Ahmed bin Mustafa, Hüseyin bin Hasan, Ali bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Muharriru'l-hüccet Dede-zâde ve gayruhüm.

...fî meclisi's-şer'î Mustafa Bey bin Davud el-cündî el-vekîl bi'l-ikrâr bi'l-i'tâk el-âtî zikruhû an kıbeli umdeti'l-emâcid İsmail Çavuş bin Mustafa Kethüdâ el-ma'rûf bi-Kapu Kethüdâsı el-vekîlü'l-me'zûn bi't-tevkîl bi'l-ikrârî'l-mezbûrel-ekrem el-müşîrû'l-efham azudü's-saltanati'l-kâhire ...Hızır Çelebi bin Abdülmennân ...ve bi hazratihî ...serîr hâlen anmâ sebete vekâletühû an İsmail Çavuş ve vekâleten İsmail Çavuş ...el-vezîri'l-müşâri ileyh eş-şehîr Mustafa Bey bin Abdullah el-kâtib ve Kalender Bey bin İbrahim bi-enne'l-vekîle'l-mezbûre ...e'taka li-vekâletihî'l-mahkiyye ıtka müvekkilihî'l-mûmâ-ileyhi ve memlûkehû el-mukarru bi'r-rikki lehû hâmile'l-kitab Mehmed bin Abdullah et-tavîl el-efrak el-eşhel el-hintî ...el-Bosnavî ve ...el-yüsrâ avcâ'ü ve fevka sedyeyhi'l-yümnâ eseru'l-cerhi ...i'tâkan ve tahrîren şer'iiyyeyni ikrâren musaddekan min kıbeli men lehû't-tasdîk vicâhen fe-sâra Mehmed el-mezbûr hürren ke-sâ'iri'l-ahrâri'l-asliyyîn. Fî 17 Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Ali Bey el-kâdî, Haydar Çavuş bin Abdullah, Mehmed Bey bin Abdullah el-mütevellî, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

...fî meclisi'ş-şer'i Muharrem bin Bayezid ve Mustafa bin Dursun es-sâkinân bi-mahalleti el-Hac Piri bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-mahzarın min Mehmed bin Abdurrahman el-müteveffâ bi-mevzi'in karîbin min kasabati Çatalca bi-Rumeli ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sâdıreyni an Mustafa bin Mehmed ve ...hüve eyzan ehun li-ümm ilâ hiye ...li-Yusuf bin Bâlî li'l-müteveffâ'l-mezbûri bi-enne ale'l-müteveffâ'l-mezbûr li'l-müdde'î'l-mezkûri meblağa elfey dirhem fizziyyün râyicün fi'l-vakti ...el-edâ'-i ileyhi mine'l-karzı'ş-şer'iyyi şehâdeten şer'iyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyitî'l-kabul mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer'iyyen ekarra Mustafa el-mezbûr bi-ennehû kad ehaze ve teselleme'l-meblağa'l-mezbûre ahzen ve tesellümen şer'iyyeyni ikrâren şer'iyyen musaddekan min kıbelihâ vicâhen. Fî 19 Şevval.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Muharriru'l-hurûf Ahmed bin Ali.

Muhallefâtü'l-merhum Yusuf bin Bâlî el-müteveffâ bi-mevzi'in karîbin min Çatalca bi-Rumeli sâbitün an usûli'l-ebeveyn Halime ve Aişe ve Siti ve eh li-ümm Mustafa bin Mehmed ve ümm Fatıma binti Abdurrahman el-vâki'u. Tahrîruhâ fi't-tarihi'l-mezbûr.

...

Meblağ 6937

Minhâ deyn-i müsbet Mustafa 2000

Bâkiye 4937

Minhâ resm-i kısmet ve sûret-i defter 172

Bâkiye beyne'l-verese

... hisse-i eh Mustafa ... hisse-i ümm Fatıma el-mezbûre ...

48/a

...Ağa bi-Kostantîniyye el-mahmiye es-sâbite vekâletühû bi'l-hususi'l-âfî zikruhû ...küberâ'i'l-fihâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm es-Seyyid Mehmed Paşa bin es-Seyyid ...muhtâr Ali Mehmed ve Mustafa ve Ali ve Hasan evlâd li-Şems Çavuş bin Abdülhak ...bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre bi-şehâdeti Mehmed Çelebi bin el-Hac İbrahim et-tâcir ve ...bin Abdullah el-muhzır ...ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sâdıreyni

an hâmilî'l-kitab ...el-kasîr el-efrak el-eşhel ve fî karîbin min merfakihî'l-yüsrâ min fevki eser ...el-müteveffâ el-mezbûr kad kâne e'taka ve harrere indenâ abdehû Hasan el-müdde'î el-mevsûf ...ve mülkehû hasbeten lillâhi'l-azîm i'tâken ve tahrîren şer'iiyyeyni şehâdeten şer'iiyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyitihâ mer'iiyyeten mahkûmen bi-mûcebihâ hükmen şer'iiyyen fe-sâra Hasan el-mezbûr hürren ke-sâ'iri'l-ahrâri'l-asliyyîne lehû mâ lehüm ve aleyhâ mâ aleyhim. Cerâ zâlik ve hurrîre fî 16 Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: İsmail Efendi bin İbrahim Efendi eş-şehîr bi-Dede-zâde, Ferhad bin Abdullah, Cafer bin Abdullah ...

Bundan akdem mahmiye-i İstanbul'da Gülger-zâde Mahallesinde vefat eden Kaya binti Aslıhan nam hatunun ...cihetinden vârisi olan Ali bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'-i mezbûrda işbu hâfîzu'l-kitab Abdi Çelebi bin Salih ...takrîr-i kelâm edüp mûrisem mezbûre Kaya Hatun'un karz-ı hasenden mezbûr Abdi Çelebi zimmetinde olan on beş bin akçesi ...âid olmağın meblağ-ı mezbûrun dokuz bin akçesin mezbûr Abdi Çelebi yedinden nakd alup ve mezbûre Kaya Hatun ...mezbûr Abdi Çelebi'nin mahalle-i mezbûrede vâki' olan menziline sâkine olmağın dört bin akçesin menzil-i mezbûr ...icâresiyle takas edüp bâkî kalan iki bin akçesi mukâbelesinde bir çift incili altun küpeyi ve biri elmas ve biri ...yakut ve ikisi zümrüd ve ikisi ...kaşlu olan altı aded altun hâtemleri mezbûr Abdi Çelebi yedinden ...rehin tarîkasıyla ahz ve kabz edüp mezbûr Abdi Çelebi'nin zimmetini merkûme Kaya Hatun'un muhallefâtına müte'allik olan davalardan bi'l-küllîye ibrâ'-i âmmla ibrâ ve iskât eyledim dedikde mukirr-i mezbûrun ikrâr-ı meşrûhun mukarrun leh mezbûr bi'l-muvâcehe tasdik edüp mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. tahrîren fî evâsıt-ı Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa Bey bin Salih, Receb Bey bin Hüseyin ..., Hüseyin Çelebi, Mustafa bin Mahmud.

Nasabe'l-hâkimü'ş-şer'î bâ'ise hâze's-sicil fahre'l-akrân Mustafa Çelebi bin el-Hac İsa vasiyyen ale's-sağîri'l-med'uvvi Hasan bin el-merhum Ali Çelebi el-müteveffâ bi-mahalleti Eriklü min mahallâti Kostantîniyye el-mahmiye li-zabti ahvâlihî ve hıfzı emvâlihî el-müntekileti ileyhi bi'l-irsi'ş-şer'î min muhallefât-i ebîhi'l-müteveffâ'l-mezbûr ve hüve kabile'l-vesâyete'l-mesfûrete ve iltezeme bi-ikâmeti emrihâ nasben ve kabulen sahîhayni şer'iiyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâsıt-ı Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Nasuh bin Yusuf el-imam, Mahmud bin Davud el-imam, Mustafa bin Mahmud el-müezzin, Mustafa bin Murad el-müezzin, Mustafa bin Abdullah el-mimar, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan.

Feraza ve kaddera'l-hâkimü's-şer'î li-nafakati's-sağîri'l-med'uvvi Hasan bin Ali Çelebi el-müteveffâ ebûhü'l-mezbûr bi-mahalleti ...bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve li-kesvetihî ve li-sâ'iri mühimmâtihi ez-zarûriyye külle yevmin min tarihihi bi-zeylihi ...min hissetihi'l-müntekileti ileyhi bi'l-irsi's-şer'î min muhallefât ileyhi'l-müteveffâ'l-mezbûru bi-talebi ümmihî el-med'uvveti Fatıma Hatun binti Hidayetullah li-kevnihî fi hucrihâ ve terbiyetihâ sümme ezine lehâ bi'l-istidâneti inde'z-zarûreti ve bi'r-rücû'î alâ vasiyyihî vakte'z-zaferi farzan ve iznen sahîhayni şer'iiyyeyni. Cerâ zâlik ve hurrîre fi's-sâbi' aşer min Şevval el-mükerrem li-sene erba' ve elf.

Şühûdü'l-hâl: es-Sâbıkûn.

Ebvâb-ı sûr-i Kostantîniyye'de Ahurkapusu kurbunda Mehmed Paşa hücerâtından birinde bundan esbak vefat eden ...bin Sarı Memi'nin cihet-i usûbet-i nesebiyyeden alâ tarîki'l-inhisâr vârisi olup emin-i âti'z-zikr mahzarında isbât eden İsmail Bey bin Ahmed el-cündî meclis-i şer'-i ...mahmiye-i mezbûrede zümre-i sipahi ...emin olan Hızır Bey bin İskender mahzarında takrîr-i merâm edüp bundan akdem mûrisim mezbûr Lütfü Bey ...vefat ettikde emin-i mezbûr cümle-i muhallefâtını emanet ciheti ile kabz ve zabt edüp muhallefâtından ...bin akçesi hizâne-i âmireye teslim edüp bâkî muhallefâtı kassâm-ı askerî defteri mücebince zabt ...ben isbât-ı verâset ettiğimden sonra hizâne-i âmireye teslim olunan meblağ-ı mezbûr ...bin akçeden iskât-ı hak edüp guzât-ı müslimîn ve mücâhidîn-i muvahhidîne bezl ve sarf olunmak ...merkûmda defter-i mersûm mazmûnu nâtik olduğu üzere bâkî muhallefâtı emin-i mezbûr Hızır Bey ...bi't-tamam alup verâsetim hasebiyle kabz ettim muhallefât-ı mezbûreden gerek beytü'l-malda gerek ...bâkî kaldı deyü bi't-tav' ve'l-ihdiyâr ikrar ve itiraf ettikten sonra ...et-tasîk kayd olundu. evâsıt-ı Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hal: ...

48/b

...

...Galata bi-ennehû kad e'taka câriyetehû ve memlûkete hû Server binti Abdullah ...ve fi seddeyhâ eseru'l-...ve fi tafr-ı vüstâ yedihâ'l-yümnâ ...hasbeten lillâhi'l-azîm ...fe-sârat hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne ...

Şühûdü'l-hâl: Mustafa bin Mehmed el-imam, Hızır bin İlyas el-müezzin, Yahya Bey bin Abdullah el-cündî, Hüsrev Bey bin ...el-cündî, ve'l-muhzır Hüseyin bi'l-mahkemeti'ş-şerîfe.

Şehide bi-meclisi'ş-şer' Mehmed Çavuş bin Mustafa Çavuş ve Mehmed Çavuş bin İbrahim bi-mahzarın min Musa Çavuş ...ellezî hüve ibnün sulbiyyün ...Hatun binti Ali el-müteveffât bi-mahalleti Cebeci bi-Kostantîniyye ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâd ...an Üftade binti Abdullah el-Bosnaviyye el-vustâ' el-ferkâ' eş-şehlâ' ve fi izârihâ'l-yüsrâ eseru'l-cerh ...binti Abdullah er-Rûsiye el-vustâ el-ferkâ' eş-şehlâ el-beyzâ bi-enne'l-müteveffâte'l-mezbûre kad kânet kâtebet ...el-müdde'iyeyni'l-mezbûreyn fi hâl-i hayâtihâ alâ hizmeti sittîne ve hive eddet el-hizmete'l-mesfûrete fi semeni'l-mezkûre şehâdeten şer'iiyyeten makbûleten mer'iiyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ fe-sâratâ hürreyni ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyâti. Fî evâhır-ı Şevval li-sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Ferhad bin Abdullah, Mustafa bin İlyas, Yusuf bin Abdullah.

Ekarra fi meclisi'ş-şer'i Ali bin Hüseyin ellezî hüve zû rahmin ve vârisin alâ vecihî'l-inhısâr ...Hatun binti Aslıhan el-müteveffât bi-mahalleti Dülger-zâde bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennehû kad ehaze ve kabeza ve teselleme Nurullah el-mahkiyye mâ eddû anhu mûrisetehû'l-müteveffâti'l-mezbûre İdris Bey Bey bin Abdullah es-sâkin bi-mahalleti Hüsam Bey bi'l-mahalleti'l-mezbûre el-ma'rûf bi-Solaklar Kethüdâsı minhü min meblağın kadruhû aşeratü âlâfi dirhem fizziyyün râyicün fi'l-vakti mahkûmetün bi-edâ'ihî ileyhi li-cihet-i ikrârihî bihî ale'n-nemati'l-mesbût bi-haysü lem yebka ...fi'l-meblağî'l-merkûmi fi zimmeti İdris Bey el-mersum ve fi yedihî kabzan ve tesellümen şer'iiyyeyni ikrâren ve kabulen min kıbeli Mustafa Bey bin Kılıc es-sâbitü vekâletühû bi't-tasdîk bi'l-kaziyyeti'l-mahkiyyeti sümme kabile İdris Bey el-mezbûr bi-şehâdeti İshak Bey bin Yahya el-cündî ve İkbâl Bey bin Abdullah vicâhen. Fî 23 Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: İsmail Efendi eş-şehîr bi-Dede-zâde, Ahmed Çelebi el-müderriş, Salih Çelebi bin Şemseddin, Ahmed bin Ali muharriru'l-hurûf, Ferhad bin Abdullah ve gayruhüm.

Şehide bi-meclisi'ş-şer' İsmail bin Abdullah ve Yusuf bin Abdullah bi-mahzarın min Ahmed Çavuş bin Mehmed Çavuş el-vasiyyü'ş-şer'î li-tesviyeti umûri's-sağîreyn Ahmed bin Behram Çavuş el-müteveffâ bi-mahalleti Emir Sinan bi-Kostantîniyye ve bi-mahzarın min Mustafa bin Abdullah el-vekîl an kıbeli Mustafa Bey bin Behram Çavuş el-müteveffâ'l-mezbûr ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi'ş-şer'î es-sâdıreyn an Hüseyin bin Abdullah el-Çerkesî el-evsat el-akran el-eşhel bi-enne'l-müteveffâ'l-mezbûr kad kâne e'taka ve harrere abdehû'l-müdde'î'l-mezbûr hâle hayâtihi şehâdeten şer'iyyeten makbûleten ba'de ca'li şerâyiti'l-kabul mer'iyyeten mahkûmeten bi-mûcebihâ fe-sâra hürren ke-sâ'iri'l-ahrâri'l-asliyyîn. Fî evâsıt-ı Şevval sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Çelebi el-imam, Mustafa Çelebi el-kâtib, Mehmed Halife el-müezzin, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud.

Hazara meclise'ş-şer' Abdünnebî Bey bin Mehmed el-bevvâb es-sultânî el-vekîl bi'l-ikrar bi'l-hususi'l-âtî zikruhû an kıbeli Kasım Bey bin Abdullah el-bevvâb el-hâkânî el-ma'rûf bi-Bişkeçsi Kasım fe-ekarra ve i'terafe ba'de en esbete vekâletihû'l-mahkiyyete bi-şehâdeti Veli bin Pir Ahmed min mekânî'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-...bi-Kostantîniyye el-mahmiye ve Ali Bey bin ...el-bevvâb es-sultânî bi-enne'l-müvekkile'l-mûmâ-ileyhi kad kâne kâtebe abdehû hâfıza hâze'l-kitab Cafer bin Abdullah Mâcirî et-tavîl el-efrak el-ed'ac el-esmer el-mahlûku lihyetühû ve fî kafâhu mine'l-cânibi'l-eymüni ve menkibihî'l-yümnâ ...alâ meblağın kadruhû ve nisâbuhû işrûne elf dirhem fe'l-âne kad eddâ'l-abde'l-mezbûre'l-meblağ'a'l-mezkûra ...mevlâhu'l-mesfûr tâmmen kâmilen ve hüve kabeza ve teselleme minhû'l-meblağ'a'l-mersûme ikrâren sahîhan şer'iyyen musaddekan min kıbeli'l-abdi'l-mezbûr vicâhen fe-sâra hüve hürren ke-sâyiri'l-ahrâri'l-asliyyîn. Cerâ zâlik ve hurrere fî evâhır-ı şehr-i Şevval li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ..., Rıdvan bin Abdullah, İbrahim Çelebi bin Kasım, Hüseyin Bey kethüdâ-yı el-habbâzîn, Mehmed Bey bin Abdullah, Mehmed bin Ramazan.

...meclise'ş-şer' Mehmed Çelebi bin Veli el-asîl ve Mehmed Çelebi bin el-Hac Ahmed el-vekîl bi'l-ikrâri bi'l-i'tâki'l-âtî zikruhû an kıbeli zevcetihî'l-med'uvveti ...Hızır fî-mâ sebete vekâletühû anhâ bi-mâ hüve tarîku's-sübût şer'an bi-ennemâ kad e'takâ bi'l-asâleti ve'l-vekâleti mâ hiye'l-câriyetü'l-memlûketü'l-mu'terifetü bi'r-rikki lehümâ'l-müntekîleti ileyhâ ve ilâ'l-müvekkileti'l-merkûmeti bi'l-irsi'ş-şer'î min ümmihimâ'l-müteveffâti'l-med'uvveti Aişe Hatun ...el-kitab ...binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ez-

zerkâ' es-safrâ' eş-şekrâ' er-Rûsiyye aslen ve fî unukihâ hâlün hasbeten lillâhi ta'âlâ
i'tâken ve tahrîren sahîhayni şer'iyyeyni ikrâren musaddekan min kıbelihâ vicâhen fe-
sârat ...el-merkûmetü hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât. Hurrîre fî evâsıt-ı Şevval li-
sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...İbrahim bin Abdullah, el-Hac ...eş-şehîr, ...el-Hac Nasuh ...

49/a

Eksik metin

... bin Abdülmennân bi ennehû kad esbeka ve hurrira cârisine ve memlûketen ... eksik
metin

.. (eksik metin) ... et-tavîleti el-hutbeti hasbeten lillâhi teala ... eksik metin

İkraren şer'iyyen fe-sârat kilâleten el-merkûmeti hurreten sayir eksik metin

mâ aleyhinne cerâ zalike fehiye fî 27 şehr-i şevvâl li-seneti erbea' ve elf

Yusuf nâm el-mir'âtî

Muhammed bin Ramazan

Fenâ bin Şeban

Ferhad bin Abdullah

Muhallefât

el-merhûm Mehmed Çelebî ibn el-hâc Kâsım el-muteveffâ bi mahalle-i el-câmiî'ş-şerîf
el-ma'rûf bi Büyük Ayasofya bi Kostantiniyyeti'l-mahmiyyeti hâl-i kevnihî hatîben el-
câmiî'l-mezbûr el-mağfûrun leh sâhibu'l-fütûhât ve'l-meğâzî es-sultân Süleyman han el-
gâzî bi'l-mahmiyye-i mezbûre an ibneti kebîreti daveten râbi'aten vebnetin sağıratın ve
daveten Meryeme uht li ebin ve ümmin Âişe ...el-vâki' tahrîruhâ fî evâhiri şehri Ramazan
sene 1004

		Tas câm küçük	Sandık saft 35	Leğen câmeşuy 200	Siyah Eğriboz kebesi köhne 80
Çarşâb 75	Sahan ve tepsi-i yemeni 4 270	Alaca seccâde 12	Tac destar 140	İhrâm beyaz 140	Güğüm küçük 86

İhrâm beyaz	Tencere büyük 132	Tabak-ı ka'fûrî 80	Güğüm kebîr 140	Lihâf-ı yemenî 160	Hindi meyân bedr beyaz 55
Sahan kefgir 1 32	Seccâde sürh 1 70	Mâî örtü kebesi 1 103	.. câme 1 300	Tas cam kebîr 1 150	Şimşir bağ sim 1 1110
Velence sürh köhne 1 150	Bâ şeb sûf ferâce 1 320	Tencere-i diğer 1 66	Tencere 1 101	Tas nühâs 1 56	Şem'adan 1 41
Tencere 1 145	Boğazi zibun 1 40	Kırmızı şamk 1 22	... zerd 1 30	Sahan iznik maa tabak 1 25	Tas nühas 1 30
Destar kebe 1 31	Börk destar 1 20	Destar köhne 1 101	Tas câm 1 130	Sahan küçük 2 maa sini 2 41	Tencere-i diğer 1 172
Post siyah 1 102	Kilim köhne 1 47	Sahan 2 ve tepsi 1 102	Beyaz makreme 1 10	Kutnî boğaz câme 1 1 120	Kâlî köhne- 1 261
	Siyah tak münakkaş 1 335	Bâ şeb çuka ferâce 1 1200	Uzun yenlü suyûf ferâce 1 1200	Mâî suyûf ferâce 1 480	Gırar köhne 1 20
	Lihaf yemenî köhne 1 31	Destar 1 100	Destar köhne 1 55	Ferâce-i çuka sebz ba post pençe-i samur 1 3800	Leğen ve ibrik 1 171
Beyaz çuka ferâce 1 100	Beyaz kebe 1 120	Beyaz sade 1 68	Muhayyer çeşm'i bülbül 1 182	Nihale-i küçük 1 10	Tepsi'i bere 1 130
	Beyaz boğacı ... 1 20	Sürmai bi'çuka kavuk 1 27	Pembeli kavuk 1 12	Beledi döşek 1 200	Beyaz uzun yenlü köhne câme 1 203

	Nihâle maa ... 1 66	Tak diğەر 1 8	Ferâce-i çuka-i sebz ba post hargûş 1 950	Tak köhne 1 42	Peşkir köhne 1 55
Velence-i sürh 1 130	Zîr câme 2 42	Pürhi köhne 2 50	Pürhi köhne 2 42	Nihale-i ... 1 504	Şem'adan 1 25
	Fincan fağfûrî 2 9	Katır sandığı 1 100	Mai boğazi câme 1 130	Köhne faraş 2 205	Alaca zeyli 1 100

49 /b

...3000

Sikke-i hasene ...10 1200

Der zimmet-i ...er-Reis 5500

Minhâ

Techîz ve tekfin 2000

Resm-i kısmet 440

Yekûn 2440

...34944

Hissetü'l-bint 11648

Hissetü'l-bint 11648

Hissetü'l-uht 11648

Şehide Ramazan bin Abdi Hoca ve el-Hac Nasuh bin Abdullah kilâhümâ min kasabati
...bi-vilâyet-i Rumeli bi-mahzarın min fahri'l-akrân Mehmed Bey bin Abdülmennân el-
emin alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'ü bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzi'ü yedehû alâ
bâ'isi tahrîri'l-hurûf Nâfi' bin Abdullah ...el-eşhel el-asgar el-evsat er-Rûsiyye zânnen
ennehû abdün âbikun min mâlikihî ğıbbe'd-dava ve'l-istişhâdi's-sâdıreyni an Nâfi' el-

mevsûfi'l-mezbûr bi-enne'r-racüle'l-med'uvve Şerîfüddin bin Ahmed et-tâcir el-müteveffâ min kablü bi-vilâyet-i Bağdal ellezî kâne eyzan mine'l-kasabati'l-mezbûreti kad kâne debbera abdehû'l-müdde'î'l-mezbûr hâle hayâtihî ve kemâle aklîhî ve hüve fî mülkihî tedbîren mukayyeden kâ'ilen bi-ennehû hürrün minnî kable mevî bi-erba'îne yevmen ve ennehû kad âşe eksera min tilke'l-müddeti fe'l-müdde'î'l-mezbûru hürrün min cemî'-i mâli mevlâhu'l-mezkûr şehâdeten şer'iiyyeten mukraneten bi's-semâ'i ve'l-kabuli li-kevnihimâ mine's-sikâti ve'l-udûli mahkûmen bi-mücebihâ bi-hürriyyeti Nâfi' el-mezkûr. Tahrîren fî selh-i Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Hoca el-ma'rûf bi-Odabaşı, Kenan bin Abdullah, Pir Ali bin ..., Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Ramazan.

Şehide Mevlânâ Abdi bin Ahmed el-imam ve Mehmed Çelebi bin Musa ve Hamza Halife bin Piri bi-mahzarin min fahri'l-akrân Mehmed Çavuş bin Abdurrahman el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'u bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-mazbûta bi-yedihî muhallefâtü'l-merhum Alaaddin Efendi bin Pirir Dede el-müderriş el-müteveffâ bi-mahalleti Câmî'-i Mehmed Paşa el-cedîd ğibbe'l-istişhâdi'ş-şer'î el-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-sâdireti an zahri'l-mülâzimîn Mevlânâ Veliyyüddin bin İbrahim el-vekîl eş-şer'î fî-mâ se-yüzkeru an kıbeli umdeti'l-muhadderât Zahide Hafun binti Abdürrezzak elletî hiye zevcetün ve vârisetü'l-müteveffâ'l-merkûm bi-enne li'l-müvekkileti'l-mezbûreti fî zimmeti zevcihâ el-müteveffâ el-mezbûr meblağan kadruhû sittetü âlâfi dirhem an mehrihâ'l-mü'ecceci'l-ma'kûdi aleyhi nikâhuhâ şehâdeten sahîhaten şer'iiyyeten makbûleten ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabul mahkûmeten bi-mücebihâ ba'de en halefeti'l-müvekkiletü'l-mezbûretü billâhi ta'âlâ bi-ennehâ mâ kabezat minhü'l-meblağa'l-mezbûre lâ küllen ve lâ ba'zen ve mâ ebra'et zimmetehû minhü ve mâ te'lemü enne rasûlehâ ev vekîlehâ kabeza minhü hükmen sahîhan şer'iiyyen. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhır-ı Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah.

Vekîl-i mezbûr mezkûr Mehmed Çavuş yedinden bin altı yüz altmış akçe ahz eyledim dediği bi't-taleb kayd olundu. hurrîre fî'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn.

Emerat el-mer'etü'l-med'uvvetü bi-Yasemin binti Abdullah es-sâkine bi-mahalleti Emin Sinan bi-Kostantîniyye el-mahmiye bi-ennhâ kad e'takat câriyetehâ ve memlûketehâ bâ'isete hâze's-sicil ...binti Abdullah el-Mâceriyye et-tavîle el-ferkâ' eş-şehlâ' es-safrâ' hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-...ve haseneten li-rûhi rasûlihi'l-kerîm i'tâken sahîhan şer'iyyen ikrâren sarîhan mer'iyyen musaddekan min kıbeli ...el-mevsûfe el-mezbûre fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyât. Tahrîren fî evâyili Zilka'de eş-şerîfe li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mevlânâ Ali el-imam, Ali Bey bin Abdullah, İlyas el-kayyim, Mahmud bin Mustafa, Mehmed bin Ramazan.

Hazara fî'l-a'yânî'l-mütefevrika Hasan Ağa bin Abdülmennân el-ma'rûf bi-müteferrika vekîlen bi'l-ikrâri bi'l-i'tâki'l-âtî zikruhû fihi an kıbeli fahri'l-eşbâh Geyvan Ağa bin Abdullah el-hâzini'l-hâkânî fe-ekarra ve i'terafe ba'de en esbete vekâletehû'l-mahkiyyete bi-şehâdeti Yusuf bin Abdullah ve Ramazan bin Abdullah min zümreti'l-...hâssa bi-enne'l-müvekkile'l-mezbûre kad e'taka ve harrere câriyetehû ve memlûketehû'l-mu'terife bi'r-rikki lehû hâfızatü hâze'l-kitab Kamile binti Abdullah el-Boğdâniyye el-vustâ' el-ferkâ' eş-şehlâ' hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâken ve tahrîren sahîhayni şer'iyyeyni ikrâren ve i'tirâfen sarîhayni mer'iyyeyni fe-sârat hiye hürreten mine'l-harâyiri lehâ mâ lehünne ve aleyhâ mâ aleyhinne. Cerâ zâlik ve hurrîre fî'l-mezbûr.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah.

Şehide Mahmud bin İsmail el-müezzîn ve Mehmed bin Mahmud ve Hüseyin bin Veli bi-mahzarîni'l-a'yân Mehmed Çavuş bin Abdülmennân el-emin alâ beyti'l-mali'l-hâs el-vâki'u bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-vâzı'u yedehû alâ muhallefâti'l-merkûme Gülbahar binti Abdullah el-müteveffât bi-mahalleti ...bi'l-mahmiyeti'l-mezbûreti ğıbbe'l-istişhâdî's-şer'î'l-mesbûk bi'd-dava's-sahîhati's-sâdireti an bâ'isi hâze'sicil ...bin Mehmed el-imam el-vasiyyü'l-mansûb min kıbeli's-şer'î'l-celîl el-mergûb li-tenfizi'l-vasiyyeti'l-âtiyeti zikruhû bi-enne'l-merhume'l-mezbûre lemmâ marazat marazi'l-mevti tedâreket li-âhireti kable inkızâ'-i emelihâ fe-evsat bi-sülüsü cemî'-i mâlihâ min muhallefâtihi ve ...minhü ...li-mühimmâti avârızı'l-mahalleti'l-mezbûreti ve mâ bakiye minhü bi-sarfin ile'l-fakîri ...eş-şer'iyyi şehâdeten sahîhaten şer'iyyeten

makbûleten mahkûmeten bi-mûcebihâ hükmen şer‘iyyen müştemilen alâ mâ aleyhi’l-hükümü şer‘an. Tahrîren fî evâyili ...eş-şerîfe li-sene erba‘a ve elf.

Şühûdü’l-hâl: ...

50/a

...hamdullâhi’l-meliki’l-allâm ellezî vakafa dûne mevâkıfî ceberûtihi’l-efhâm ve ...ulemâ’i’l-a‘lâm te‘âlet minhü’l-cezîletü an en tuhîta bihâ ukûlü’l-fuzalâ’i’l-fihâm ve ammet ni‘amühü’l-celîletü ...ve’s-salâtü ve’s-selâmü alâ seyyidinâ Muhammed eş-şefî’i’l-müşeffa’i fî hakki ashâbihi’l-âsâm yevme yu’hazu’l-mücrimüne ...el-akdâm ve alâ âlihî ve ashâbihî salâten dâ’imeten ilâ kıyâmi’s-sâ‘ati ve sâ‘ati’l-kıyâm ve ba‘dü fe-hâzihî hüccetün sahîhatün ...yu‘arribü mazmûnuhâ ve yebnî meknûnuhâ an zikrihâ hüve enne zübdete’l-a‘yân ve umdete’l-emâcid ve makbûle’l-erkân ...Çavuş bin Abdülmennân lemmâ ra‘â alâ nefsihi’s-selîmeti ...ni‘amallâhi ta‘âlâ mütekâsireten ve celâ‘ili’t-tâkati mütevâfireten ...es-sâbi‘îne’s-şühûdi ve’l-i‘tibâr enne’d-dünyâ mezra‘atün li-dâri’l-karâr ve te’emmele fî-mâ kâle rasûlullâhi sallallâhu aleyhi ve sellem “izâ mâte ibnü âdem inkata‘a amelühü illâ an selâsin ilmün yüntefe‘u bihî ve veledün sâlihun yed‘û lehü ve sadekatün câriyetün fî sebîlillâhi ta‘âlâ” erâde en yenderice fî’l-cümleti men lâ yenkatı‘u alemühü fe-ekarra fî meclisi’s-şer‘i’s-şerîf ve mahfeli’d-dîni’l-münîf bi-ennehü kad vekafe ve habise bi-niyyetin vâfiyetin ve taviyyetin sâfiyetin mâ hüve lehü ve tilke ve zâlike cemî‘u’l-menzili’l-vâki‘i bi-mahalleti Yakub Ağa bi-Kostantîniyye el-mahmiye el-müştemil alâ beyteyni süfliyeyni ve beytin ulviyyin ve sofatin ve kenîfin ve muhavvetatin el-mahdûdi ... Hüseyin Ağa bin Abdullah ve bi’t-tarîki’l-âmm ve bi’l-menzili’l-mevkûfi ellezî vekafehü’l-müşâru ileyhi min kablü alâ mâ yahkihi’l-kitabü vekafehü ...âhirahü hâze’l-kitab bi-cümleti’t-tevâbi‘ ve’l-levâhik evvelan alâ nefsihî ...min kaydi’l-hayâti sümme alâ halîletihî Emine Hatun binti Abdullah sümme ale’r-racüli’l-med‘uvvi Mustafa bin Ahmed el-ma‘rûfu bi-Acemioğlanı ellezî hüve ibnü ehin lehü bi-şartı en yakra‘e külle yevmin cüz‘eyni şerîfeyni mine’l-Kur‘âni’l-mecîd ve yehibu sevâbe ehadihimâ li-rûhihî ve sevâbe’l-âhari li-rûhi zevcetihî Emine Hatun el-mezbûre sümme alâ evlâdihî ve evlâdi evlâdihî ve evlâdi evlâdi evlâdi evlâdihî bi-şartı kırâ‘ati’l-cüz‘eyni’l-mezkûreyni ile’l-inkırâz ve’l-iyâzu bi’l-meliki’l-feyyâz sümme yûceru’l-menzilü’l-mezbûru bi’l-icâreti’s-şer‘iyyeti’l-mu‘tâdeti alâ mâ cerat bihi’l-âdetü bi-yedi men hüve’l-mütevelli aleyhi fe-yasrifu imm ücretihî’l-hâsîleti dirhemâni ilâ külli men yekûnü imâmen ani’l-mescidi’l-merhumi’l-ma‘rûfeti bi-Eski Saray bi’l-mahmiyeti’l-mezbûr alâ en yakra‘e küllün minhâ

cüz'en vâhiden mine'l-Kur'âni'l-azîm ve mâ bakiye (?) yusrafu ilâ meremmeti'l-menzili'l-mesfûri ve sellemehû ba'de't-tahiyeti's-şer'iyyeti ilâ ehîhi Mustafa Bey bin Abdullah el-bevvâb es-sultânî ellezî vellâhü aleyhi li-ecli't-tescîli ve lemmâ lâ bûdde bihî fihi min dakîkin ve celîlin ve hüve tesellemehû ve tasarrafehû fihi teslîmen ve tesellümen sahîhayni şer'iyeyni ve şarata en yekûne emra't-tevliyeti ve't-tebdîli ve't-tağyîri ve sâ'ir tasarrufâtî's-şer'iyyeti bi-yedihî sümme emru't-tevliyeti fakat bi-yedi men tasarrafe fihi mine'l-mevkûfi aleyhim el-mezbûrîn sümme bi-yedi men ra'âhu'l-hâkimü's-şer'iyyü bi'l-mahmiyeti'l-mezbûre vakfen vecebe sarîhayni mer'iyeyni ...ikrâren şer'iyen musaddekan min kıbeli'l-mütevellî el-mezbûr vicâhen ve şifâhen sümme seccelehû'l-hâkimü's-şer'iyyü'l-müvekki'u a'lâ hâze'l-kitab vakka'allâhu ta'âlâ ...a'mâlihî's-sâlihâti bi-hüsni'l-kabûli bi-talebi men lehû zâlik ba'de en râ'â şerâyita't-tescîli ve'l-hükmi bi's-sıhhati ve'l-lüzûmi mine't-tesellümi ve't-teslimi ...ve'l-ımtinâ'u ve'l-husûmetü ve'n-nizâ'u ve bi-süneni'l-ihtilâfi ve'l-vâki'u beyne'l-e'immeti'l-eslâfi fû hususi'l-evkâfi amelen bi-mâ hüve'l-evfaku ve'l-evlâ bi'l-kazâ'i ve'l-fetvâ fe-sâra'l-menzilü'l-merkûmu ba'de ...hükümü'l-hâkimi bihî vakfen sahîhan lâzîmen müseccelen bi-haysü lâ yehillü li-ehadin en yete'arraza lehû bi-mâ yuhâlifü mazmûnü'l-kitabi fe-men râme en yete'arraza lehû bi-sû'in fe-aleyhi la'netullâhi ta'âlâ ve'l-melâ'iketi ve'n-nâsi ecma'in ve ecru'l-vâkıfî alallâhi rabbi'l-âlemîn. Cerâ zâlik ve hurrîre fî evâsıt-ı Şevval el-mükerrem li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mevlânâ Mehmed bin Yusuf el-imam, Mevlânâ Mehmed bin Receb el-imam, Mehmed bin Şahkulu el-müezzin, Hasan bin İbrahim el-müezzin, el-Hac İbrahim bin Mustafa, Mustafa ..., Yahya bin Mehmed el-imam, Mustafa bin Mehmed el-muallim, Mustafa bin Mahmud, Mahmud bin Mustafa, Ahmed bin Mustafa, Hasan bin Abdullah, Mehmed bin Ali el-mütevellî ve gayruhüm.

Ekarra fî meclisi's-şer'i fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi bin Mustafa bi-enehû kad e'taka ve harrere abdehû ve memlûkehû'l-mu'terif bi'r-rikki ...Memi bin Abdullah el-evsat el-efrak el-ed'ac el-hıntî el-Hardâdî aslen ve fî hınsır-ı yedihî ...ta'âlâ ve haseneten li-rûhi rasûlihi'l-mu'allâ i'tâkan ve tahrîren şer'iyeyni ikrâren şer'iyen musaddekan min kıbeli'l-...fe-sâra hüve hürren ke-sâ'iri'l-ahrâri'l-asliyyîne lehû mâ lehüm ve eleyhi mâ aleyhim. Fî evâyil-i Zilka'de ...

Şühûdü'l-hâl: Abdülkerim Efendi el-müderriş, İbrahim Efendi bin el-mülâzim, el-Hac Nasuh bin İlyas, Mehmed bin Ahmed el-..., ..., Hızır bin Receb el-mülâzim, Abdi bin

Mustafa, Yusuf bin Abdullah, Hasan bin Abdullah, Mahmud ..., el-muhzırûn fi'l-mahkeme.

50/b

...İbrahim ...Mehmed Çavuş bin Abdülmennân kıbelinden husûs-i âti'z-zikri tasdîke vekîl ...Hüsrev Bey bin Abdullah mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrar edüp ...olunup mîrî için seksen bin akçeye bey' olunan menzilimin semeni bana Karaman (?) ...mûmâ-ileyh Mehmed Çavuş yedinden iki yüz altmış bir fîzzî akçeyi alup kabz eyledim dedikde ...kayd olundu. tahrîren fi evâsıt-ı Zilka'de eş-şerîfe li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed bin Mustafa, Mehmed bin Ramazan, Mustafa bin İlyas, Ferhad bin Abdullah, ...bin Abdullah.

Sâbıkan vilâyet-i Bağdad defterdârı olup bi'l-fi'il mahrûse-i İstanbul'da ...kıdvetü'l-emâcid Mustafa Efendi ve kâtibi Ali Çelebi bin Mustafa ve ...Piyale Çavuş ...mahrûse-i mezbûrede bit pazarı kurbunda ...hanı sultânîde olup tarîk-i Selanik'de ...bin Abdullah'ın yedi bin akçeye abd-i mükâtebi idüğünü mu'terif olan ...boylu sarışın gök gözlü ...mahzarında takrîr-i kelâm edüp mezbûr el-Hac Memi'nin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmamağın mezbûr ...mal dahi beytü'l-mal için zabt olunmasın taleb ederin vâki' hâl su'âl olunsun dediklerinde ğıbbe ...cevabında fi'l-vâki' ben mezbûr el-Hac Memi'nin abd-i memlûkü olup lakin ben sene 1003 Safer'inin ibtidâsında yedi bin akçeye ...yine tarih-i mezbûrda el-Hac Hasan bin Abdullah nâm kimesneye onu on ikişer akçe hâli üzere elli bin akçe verüp ben dahi ...mezbûr el-Hac Hasan ile cemî'-i umûrda şerîk olmuşdur hâlen mersûm el-Hac Hasan mahrûse-i Selanik'dedir ondan ...edüp ben bunda bey' edüp semenini yine ona irsâl edüp ve ol mükâtebün aleyh olup meblağ-ı mezbûru bin ...zimmetimde vâcibü'l-edâ deynimdir dedikde vâki' hâl han-ı mezkûr sâkinlerinden olup zeyl-i kitabda esâmîleri mestûre olan bî-garaz müslimîn ve cem'-i kesîr ve cemm-i gafîrden su'âl olundukda onlar dahi hâl bu minvâl üzeredir deyü alâ vechi't-tafsîl haber verdiklerinde mâ vaka'a ketb olundu. Fî 13 Zilka'de sene 1003.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi bin Hızır, Hızır bin Sinan Hancı, İbrahim bin Ali, Süleyman bin Abdullah, Ebubekir bin, el-Hac Halil bin İlyas, Osman, el-Hac Pervane, Hasan ...bin Abdullah ve gayruhüm.

Ekarra fî meclisi'ş-şer' Ahmed Çelebi bin Mehmed el-kâtibü'd-dîvânî es-sâkin bi-kurbin mine'l-Câmi'î'l-cedîd el-ma'rûf bi-Şeh-zâde Sultan Mehmed Han bi-ennehû kad e'taka ve harrere câriyetehû ve memlûketehû hâmilete hâze'l-kitab Âfitâb binti Abdullah el-vustâ el-ferkâ' ed-da'câ' el-hıntıyye ...hasbeten lillâhi ta'âlâ i'tâkan ve tahrîren sahîhayni şer'ıyyeyni fe-sârat hiye hürreten ke-sâ'iri'l-harâyiri'l-asliyyâti. Cerâ zâlik ve hurrîre fî'l-ıyevmi's-sâlıse aşer min Zilka'de li-sene erba'a ve elf.

Şühûdü'l-hâl: ...Ali Bey el-cündî, Hasan bin Mehmed, Mustafa bin Mahmud, Mahmud bin Ahmed, Mehmed bin Mahmud.

İşbu kitâb ...ismi merkûm olan Sefer meclis-i şer'-i şerîfde bundan esbak Bağdad dâru's-selâmda defterdâr olup el-ân mahrûse-i İstanbul'da vâki' beytü'l-mal-ı hâs emini olan umdetü'l-emâcîd ve'l-e'âlî Mustafa Efendi bin Ali *zîde mecdühû ve alâhu* muvâcehesinde ikrâr-ı sarîh-i mer'î kılup bundan akdem vefat edüp muhallefâtı beytü'l-mal-ı mezkûre mazbûta olan mevrûsum merhum Kapucu Mehmed Bey'in zikr olunan muhallefâtı bahâsından yedi bin fizzî râyic fî'l-vakt akçeyi müşârun-ileyh Mustafa Efendi yedinden ahz ve kabz eyledim dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve nemîka olundu. Hurrîre fî 19 min Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ramazan, Mustafa bin Mahmud, Mustafa bin ..., Ferhad bin Abdullah.

Ekarra fî meclisi'ş-şer' ...bin Abdullah el-vekîl bi'l-ikrâr bi'l-i'tâk el-âtî zikruhû an kıbeli ...el-müteveffâ ...Hatun binti Abdullah es-sâbitü vekâletühû anhâ bi-şehâdet-i Geyvan Bey bin Abdullah ve Piri bin Abdullah es-sâkineyni ...el-menzili'l-ma'rûf bi...hane bi-enne'l-müvekkilete'l-mezbûrete kad e'takat ve harreret abdehâ ve memlûkehâ el-mukirra bi'r-rikki hâmile ...Ali bin Abdullah et-tavîl el-ezrak el-efrak el-asfer ...el-Bosnavî ...ve ibhâmihî min yedihi'l-yüsrâ eseru cerhin hasbeten lillâhi'l-azîm i'tâken ve tahrîren şer'ıyyeyni ikrâren musaddekan min kıbeli'l-abdi'l-mezbûr vicâhen fe-sâra hürren ke-sâ'yiri'l-ahrâri'l-asliyyîn. Fî evâhır-ı Zilka'de sene 1004.

Şühûdü'l-hâl: Ömer bin Abdullah ..., Mustafa Bey el-kâtib, Üstad Hızır ..., Geyvan bin Abdullah ve gayruhüm.

SONUÇ

İnsanlık tarihi incelendiğinde toplumların yaşam biçimleri çeşitlilik göstermektedir. Toplumların ekonomik ve kültürel hayatları zamana ve mekâna göre şekillenmiştir. Bu yaşam normlarını günümüze aktaran tarih bilimidir. İnsanlık tarihinde önemli bir zaman dilimine hükmeden Osmanlı Devleti, büyük bir coğrafyada toplumsal hayatın şekillenmesini sistemli devlet yapısı ile sağlamıştır. Osmanlı Devleti'nin bu teşkilatlanması günümüze kadar, muhafaza edilmiş olan arşiv belgeleri sayesinde ulaşmaktadır. Bu arşiv belgeleri arasında en önemli kaynak olarak kabul edilen şer'iyye sicilleri yer almaktadır. Şer'iyye sicilleri Osmanlı adli teşkilatı hakkında bilgi vermesi yanı sıra toplumun ekonomik, kültürel, dini, etnik, mimari, suç ve ceza ilişkisi gibi pek çok alanda bilgi sunmaktadır.

Çalışmamızda Kısmet-î Askerîye Mahkemesi 01 Numaralı Defteri transkripsiyon edilerek Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyıla ait sosyokültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu tez çalışması ile birlikte Osmanlı Devleti'nin 1592-1596 yılları arasında mahkeme kayıtlarından yararlanılarak dönemin koşulları hakkında değerlendirme yapılmıştır. Tez konusu Kısmet-î Askerîye Mahkemesi kayıtlarını içerdiği için İstanbul, çalışmamızdaki şehir olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca 01 Numaralı Defter Kısmet-î Askerîye Mahkemesi'ne ait olması sebebiyle mahkeme kayıtlarından beratlı zümre hakkında bilgiler elde edilmektedir

Çalışmamız sonucunda ilk olarak Osmanlı'nın hukuk yapısı hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler ışığında Osmanlı'da yerleşmiş ve düzenli işleyen bir adalet sisteminin varlığı görülmektedir. Şer'iyye mahkemeleri Müslümanlara hizmet verdiği gibi gayrimüslimlere de hizmet vermiştir. 01 Numaralı Defter incelendiğinde erkekler gibi kadınların da mahkemeye başvurabilme hakkına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin inanç ya da cinsiyet gibi ayrımlarda bulunmadan adaleti toplumun her kesimine ulaştırmayı başardığı görülmektedir. Çalışmamızda İstanbul'da yaşayan toplumun şer'iyye mahkemelerine; evlenme-boşanma, miras paylaşımı, emanet, alacak ve borçlar, vasi tayini, vakıf, vakfiye gibi konularla ilgili başvuruda bulunduğu görülmektedir.

Bu tez çalışması ile Osmanlı'da var olan meslek gruplarının önemli bir kısmına ulaşma imkanı ortaya çıkmaktadır. 01 Numaralı Defter içerisindeki kayıtlar sayesinde 1592-1596

tarihleri arasında İstanbul'da hangi meslek gruplarının olduğu tespit edilebilmektedir. Bu meslek grupları bölgenin ileri gelenlerinin şahit olarak kaydedildiği şühûdü'l-hâl kısmındaki kişilerin unvanlarından da anlaşılmaktadır. Şühûdü'l-hâl incelendiğinde çoğunlukla beratlı zümreye ait mesleklerin defterde kayıtlı olduğu anlaşılmaktadır.

01 Numaralı Defterinde yer alan muhalefat listeleri sayesinde Osmanlı ekonomisi hakkında önemli bilgiler edinme imkanı ortaya çıkmıştır. Çalışmamızda 15 varaktan oluşan muhalefat kaydı bulunmaktadır. Bu kayıtlar sayesinde XVI. yüzyılda İstanbul şehrinde hangi eşyaların kullanıldığı ve taşıdığı maddi değer hakkında bilgi edinmek mümkün hale gelmektedir. XVI. yüzyılda Osmanlı toplumunun mutfak, oturma ve yatak odası eşyalarının neler olduğu bu çalışma yer alan muhalefat listeleri ışığında genel olarak anlaşılmaktadır. Bu eşyaların yanı sıra dönemin giyim-kuşamı hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler değerlendirildiğinde İstanbul'da toplumun Türk-İslam kültürüne ait eşyalar kullandığı ve henüz Avrupaî eşyaları yoğun olarak kullanmadığı görülmektedir.

Bu tez çalışmasıyla birlikte Osmanlı toplumunda maddi değer olarak kabul edilen köle ve cariyelere muhalefat listeleri aracılığı ile ulaşmak mümkündür. Yine diğer eşyalara göre daha yüksek fiyatla kaydedilen kitaplara ve adlarına ulaşma imkanı bu çalışma sonucunda ortaya çıkmaktadır. Tez çalışmasında İstanbul şehrinin nüfus yapısı hakkında, kesin sonuçlar olmamakla birlikte, genel değerlendirme yapma imkanı bulunmaktadır. Sonuç olarak; XVI. yüzyıl sonlarına ait önemli kayıtları ve özellikle de tereke listelerini içeren bu çalışma, Osmanlı halkının gündelik yaşamına ilişkin önemli ayrıntılar sunmaktadır. Bu kayıtlardan, farklı sorular sorarak daha başka cevaplar da elde etmek mümkündür.

KAYNAKÇA

- Ahışalı, Recep. "Muhzır." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/muhzir> (Erişim:19.02.2019): 85-86.
- Akgündüz, Ahmet. "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbikî: Şer'îye Mahkemeleri Ve Şer'îye Sicilleri." *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 14(2009): 13-48.
- Akgündüz, Ahmet. "İ'lâm." *TDV İslam Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/ilam--mahkeme> (Erişim:21.02.2019): 72-73.
- Akyıldız, Yasin ve Ali Rıza Abay. "Vakıf Müessesesinin Gelişimi Ve Mahiyeti Tarihsel Bir Değerlendirme." *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* 15 (Aralık 2017): 141-157.
- Aydın, Mehmet Akif. "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı Ve İşleyişi." Editör.Hasan C. Güzel. *Türkler Ansiklopedisi*. Yeni Türkiye Yayınları. 10 (Ankara: 2002): 15-19.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Edirne Askeri Kassamı'na Ait Tereke Defteri (1545-1659)." *T.T.K. Türk Tarih Belgeler Dergisi* 5/III (1966): 1-479.
- Baş, Halit ve Nesrin Güllüdağ. "1452 Numaralı İzmit Şer'îyye Sicilinde Yer Alan Unvan ve Lakaplar Üzerine Bir İnceleme." *ANASAY* 7 (Şubat 2019): 73-104.
- Bilgin, Arif ve Fatih Bozkurt. "Bir Mali Gelir Kaynağı Olarak Vârissiz Ölenlerin Terekeleri ve Beytülmal Mukataaları" *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 20 (2010):1-31
- Bozatay Anbarlı, Şeniz ve Konur Alp Demir. "Osmanlı Adli Ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme - The Qadi In Ottoman Justice And Anministrative System: An Evaluation Of Instutional." *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6 (2014): 71-89.
- Bozkurt, Fatih. "Tereke Defterleri Ve Osmanlı Demografi Araştırmaları." *Tarih Dergisi / Turkish Journal of History* 54 (İstanbul: 2011/ 2): 91-120.
- Bozkurt, Fatih. "Yetimi Kolla, Malını Korum! Tereke Defterleri Ve Yetim Malları (1785-1875)." *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 2/3 (2012): 69-90.

- Bozkurt, Fatih. "Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri ve Tereke Çalışmaları." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 22/11 (2013): 193-229.
- Büyük, Orhan. "Şer'îye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılın Ortalarında Edirne'de Sosyo-Ekonomik Hayat." *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Haziran 2009.
- Cansız, İsmail ve Uğur Ünal. "Kassam Defterlerine Göre Yozgat'ta İdârî ve Kültürel Durum." *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3/22 (2002): 149-169.
- Civelek, Gökhan. "XVII. Yüzyıl Ortalarında Elit Bir Kadının Terekesi: Manastır'lı Aişe Hatun." *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 54 (2015): 241-259.
- Çalı, Seda ve Hasan Kuşçu. "452 Numaralı Elbistan Şer'îye Sicil Defterinin 200-300 Sahifelerinin Konu Fihristi 1286-1287 (1869-1870)." *Kesit Akademi Dergisi* 4/13 (Mart 2018): 409-445.
- Demir, Abdullah. "Osmanlı Devleti'nde Kadılar Ve Naipeler." *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi International Journal of Social Sciences* 1 (2017): 28-37.
- Duman, Ali. "Kadı Defterleri (Şer'îyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi." *EKEV Akademi Dergisi* 11/33 (Güz 2007): 139-156.
- Ekinci, Ekrem Buğra. "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)." *Bellekten* 244/LXV (Ankara: 2001): 959-1005.
- Ekinci, Ekrem Buğra. "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 417-439.
- Erçin, Abdülkadir. "Osmanlı Devleti'nde Kadı Ve Şer'î Mahkemeler." *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi* 2 (2015): 15-23.
- Ergenç, Özer. "Osmanlı Klasik Dönemindeki 'Eşraf ve A'yan' Üzerine Bazı Bilgiler." *Osmanlı Araştırmaları* 03 (1982): 105-118.
- Ertaş, Fatih Coşkun ve Bülent Şişman. "XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı'da Tereke Uygulaması ve Muhasebesi - Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkileri." *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi* (2013): 197-222.

- Gedikli, Fethi. "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyeye Sicilleri." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 187-213.
- Günay, Ramazan. "Şer'iyeye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil." *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 27 (2012): 15-24.
- Hacak, Hasan. "Menkul." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/menkul> (Erişim:27.02.2019): 145-146.
- İnalcık, Halil. "15. Asır Türkiye İktisadi ve İçtimai Tarihi Kaynakları." *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası* 1-4/15 (1953): 51-75.
- İslam, İbrahim. "Adana Şer'iyeye Sicilleri ve Dini Kültürel Hayata İlişkin Kayıtlar." *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 19 (2008): 136-147.
- Karakuş, Sadık Emre. "XIX. Yüzyıl Başlarında Edirne Mahkemesi ve Çalışma Düzeni." *Oğuz-Türkmen Araştırmaları Dergisi* 1/II (Haziran 2018): 141-174.
- Kuşu, Selma. "Şer'iyeye Sicillerine göre H. 1065–1079/ M. 1655–1669 Tarihleri arasında Edirne'de Sosyo-Ekonomik Hayat." *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Edirne 2009.
- Küçükbaşçı, Mustafa Sabri. "Kâtip." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/katip#1> (19.02.2019): 49-52.
- Oğuz, Gülser. "Tereke Kayıtlarının Güvenilirliği Ve Kadıların Mirastan Mal Kaçırma Yöntemleri." *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume* 9/1 (Ankara: Winter 2014): 409-426.
- Oğuz, Mustafa ve Ahmet Akgündüz. "Hüccet." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/huccet--mahkeme> (Erişim:20.02.2019): 446-450.
- Oral Patacı, Özlem. "Osmanlı Tereke Kayıtlarının Sanat Tarihi Araştırmaları Açısından Önemine Yönelik Bazı Değerlendirmeler." *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 40 (2016): 327-354.
- Ortaylı, İlber. *Türkiye Teşkilat Ve İdare Tarihi*. Cedit Neşriyet, Baskı:3. 2010.

- Özbilgen, Erol. *Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye*. İz yayıncılık, Baskı:6. İstanbul 2014.
- Özcan, Tahsin. "Osmanlı Vakıf Hukuku Çalışmaları," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/3 (2005): 513-552.
- Özcan, Tahsin. "Muhallefât." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/muhallefat> (Erişim:23.02.2019): 406-407.
- Öztürk, Necdet. *14- 15. Asır Osmanlı Kültür Tarihi Devlet Düzeni-Sosyal Hayat*. Baskı:1 Eylül 2014.
- Öztürk, Said. "XVII. Yüzyıl Askeri Kassam Defterlerinin Sosyo-Ekonomik Tahlili." *Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul 1993.
- Öztürk, Said. "Kassam." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. 24 (2001): 579-582.
- Sak, İzzet. "Şer'iyye Sicillerine Göre Sosyal ve Ekonomik Hayatta Köleler (17. ve 18. Yüzyıllar)." *Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Konya 1992.
- Saydam, Abdullah. *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Kitapevi, Baskı:2. İstanbul 2015.
- Sevici, Hatice. "54 Numaralı Konya Şer'iyeye Sicili'nin (1-90) Değerlendirme Ve Transkripsiyonu (H.1150-1152 / M. 1738-1740)." *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi*, Konya 2011.
- Şentop, Mustafa. "Tanzimat'tan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin Görev ve Yetkisi." *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları I* (2006): 87-105.
- Taş, Hülya. "Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şühûdü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir?." *Bilig* 44 (2008): 25-44.
- Tepeli, Hikmet. "337 Numaralı Bozkır Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi." *Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Konya 2010.
- Topuz, Gökçen ve Belkıs Konan. "Geçmişten Gümümüze Türk Hukukunda Hâkimin Tarafsızlığı." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 66 (2017): 763-794.
- Uğur, Yunus. "Şer'iyeye Sicilleri." *TDV İslâm Ansiklopedisi*. 39 (2010): 8-11.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. *Osmanlı Devletinin İlmîye Teşkilâtı*. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Baskı:3. Ankara 1988.

Ünal, Mehmet Ali. *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*. Fakülte Kitapevi, Baskı:10. Isparta 2013: 237-241.

Yörük, Saim. “Çelebi Unvanı Hakkında Bir Değerlendirme.” *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/18 (2011): 291-297.

ÖZGEÇMİŞ

Meral KURT, 1987 yılında Düzce’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı şehirde tamamladı. 2008 yılında Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümünde yükseköğrenime başladı ve 2012 yılında mezun oldu. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans eğitime başladı. 2014 yılında öğretmenlik görevine başladı. Başladığı öğretmenlik görevini hâlen sürdürmektedir.